

ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ A REGIUNII SUD MUNTENIA

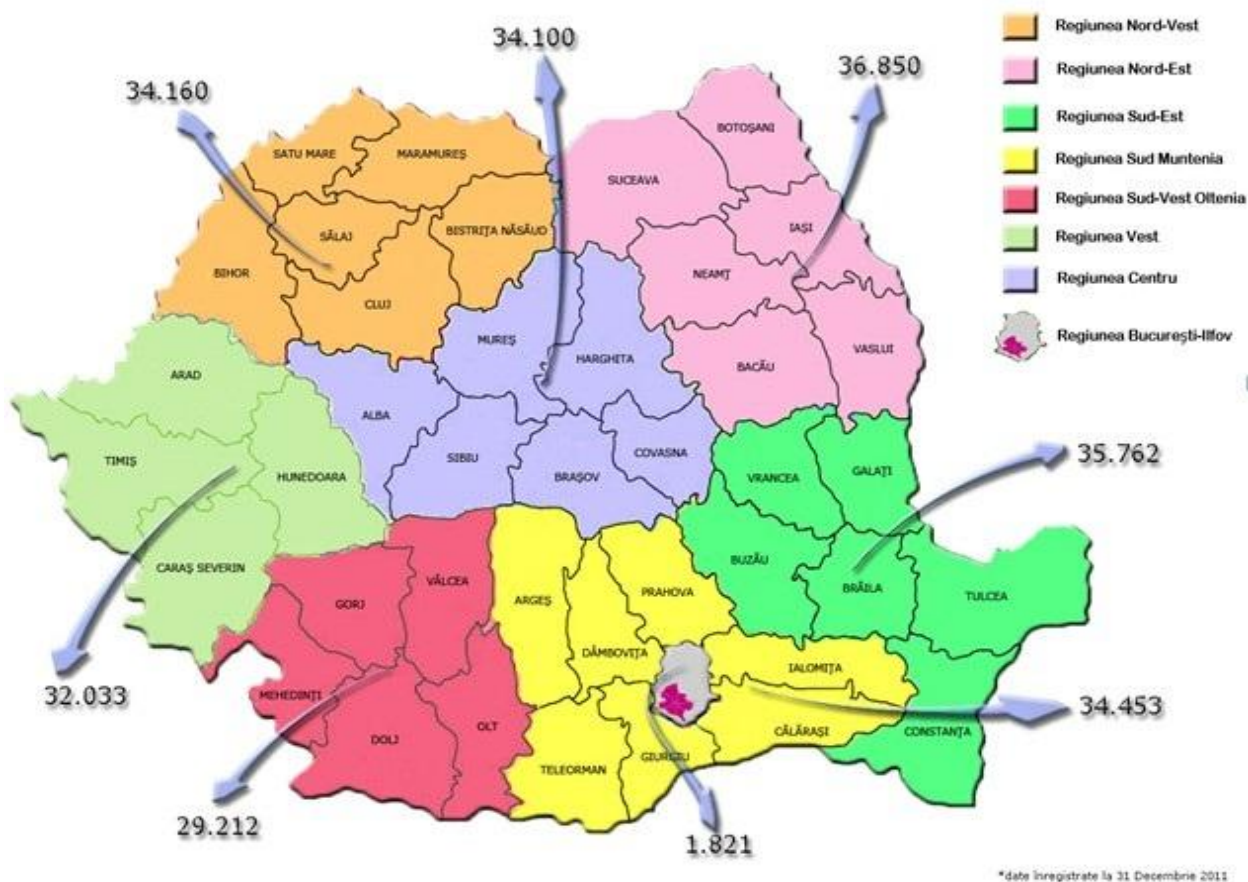
Februarie 2013

CAPITOLUL 1. LOCALIZAREA GEOGRAFICĂ A REGIUNII SUD MUNTENIA

Regiunea Sud Muntenia este localizată în partea de sud a României, învecinându-se la nord cu regiunea Centru, la est cu regiunea Sud - Est, la vest cu regiunea Sud – Vest, iar la sud cu Bulgaria, limita fiind dată de fluviul Dunărea. Cu o suprafață de 34453 km², reprezentând 14,5% din suprafața României, regiunea Sud Muntenia ocupă locul al 3-lea ca mărime din cele 8 regiuni de dezvoltare.

O caracteristică aparte, cu multiple implicații de ordin socio-economic, o reprezintă faptul că este singura regiune din țară ce conține o regiune enclavă în partea mediană, și anume regiunea București – Ilfov. Un alt aspect favorabil îl reprezintă și prezența, în partea de sud, a fluviului Dunărea, fapt ce oferă posibilitatea de a avea conexiuni cu cele opt țări riverane, iar prin intermediul canalului Dunăre – Marea Neagră de a avea ieșire la Marea Neagră și acces la portul Constanța, principala poartă maritimă a țării.

Figura nr. 1 – Organizarea administrativ teritorială a Regiunilor de Dezvoltare (km²)

Din punct de vedere administrativ, regiunea Sud Muntenia este formată din 7 județe (Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman), 16 municipii, 32 de orașe și 519 comune cu 2019 sate.

În ceea ce privește suprafața regiunii, se poate observa că cea mai mare pondere este deținută de județele Argeș (19,8%), Teleorman (16,8%) și Călărași (14,8 %), iar cea mai mică de județul Giurgiu (10,2 %).

Tabel 1. Organizarea administrativ teritorială a Regiunii Sud Muntenia, la 31 decembrie 2011

	Suprafața totală -km ² -	Ponderea în regiune %	Număr municipii	Număr orașe	Număr comunelor	Număr satelor
Regiunea Sud Muntenia	34453		16	32	519	2019
Argeș	6826	19,8	3	4	95	576
Călărași	5088	14,8	2	3	50	160
Dâmbovița	4054	11,8	2	5	82	353
Giurgiu	3526	10,2	1	2	51	167
Ialomița	4453	12,9	3	4	59	127
Prahova	4716	13,7	2	12	90	405
Teleorman	5790	16,8	3	2	92	231

Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași

CONTEXT EUROPEAN

În perioada de programare 2007-2013, regiunile din Uniunea Europeană au fost împărțite și finanțate de Comisia Europeană, în două categorii, în funcție de venituri: regiuni mai puțin dezvoltate și regiuni mai dezvoltate. Comisia Europeană a stabilit ca, pentru exercițiul financiar 2014 – 2020, crearea așa-numitelor "regiuni de tranziție" al căror PIB pe cap de locuitor este cuprins între 75% și 90% din media Uniunii Europene. Cele trei categorii definite vor fi eligibile pentru investiții după cum urmează:

- Regiunile mai puțin dezvoltate al căror PIB pe cap de locuitor este mai mic de 75% din media Uniunii Europene, vor avea în continuare prioritate maximă în cadrul acestei politici. Rata maximă de cofinanțare este stabilită la 75 - 85% în regiunile mai puțin dezvoltate, dar și în regiunile ultra-periferice;
- Regiunile de tranziție, al căror PIB pe cap de locuitor este cuprins între 75% și 90% din media Uniunii Europene, vor avea o rată de cofinanțare de 60%;
- Regiunile mai dezvoltate, cu un PIB pe cap de locuitor mai mare de 90% din media Uniunii Europene, vor avea o rată de cofinanțare de 50%.

Regiunea Sud Muntenia se încadrează în categoria regiunilor „mai puțin dezvoltate”, fiind caracterizată de un PIB pe cap de locuitor mai mic de 75% comparativ cu media Uniunii Europene.

RELAȚII TRANSFRONTALIERE ȘI TRANSNAȚIONALE ÎN PERIOADA 2007 - 2013

a) COOPERAREA TRANSFRONTALIERĂ

Strategia programelor de cooperare transfrontalieră s-a concentrat pe acțiuni ce au vizat dezvoltarea infrastructurii fizice, consolidarea relațiilor economice dintre regiunile vecine, pentru ca împreună să sprijine dezvoltarea economică durabilă a zonei (dezvoltarea cooperării în sectorul IMM, în turism, comerț de frontieră, promovarea integrării piețelor locale), crearea legăturilor sociale și culturale între comunitățile și locuitorii care populează ambele părți ale frontierei (prin utilizarea comună a infrastructurii de sănătate, culturale și educaționale), găsirea de soluții comune de apărare împotriva pericolelor naturale (acțiuni comune de prevenire a inundațiilor, a alunecărilor de teren și eroziunii solului, crearea de sisteme tehnologice de avertizare și control).

Astfel, în cadrul regiunii Sud Muntenia, prin intermediul **Programului Operațional de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013** s-au implementat proiecte în valoare de 48094575,11 Euro, având parteneri din următoarele districte: Dobrich, Silistra, Razgrad, Ruse, Veliko Târnovo, Plevna, Montana și Sofia.

b) COOPERAREA TRANSNAȚIONALĂ

Programul de Cooperare Transnațională Europa de Sud – Est s-a axat pe următoarele acțiuni: asigurarea cooperării integrate în sectorul reprezentat de managementul apei (protejarea și administrarea bazinului Dunării, a zonelor de coastă și a resurselor maritime); dezvoltarea rețelelor de Întreprinderi Mici și Mijlocii, Cercetare, Dezvoltare și Inovare; desfășurarea de activități transnaționale de prevenire a riscurilor naturale și tehnologice.

Suma atrasă în regiunea Sud Muntenia, prin intermediul proiectelor implementate în cadrul acestui program a fost de 3633340 Euro, relațiile transnaționale fiind dezvoltate cu parteneri din țări precum Austria, Slovacia, Ungaria, Bulgaria, Croația și Serbia.

c) COOPERAREA INTERREGIONALĂ

Acest tip de cooperare s-a materializat, în regiunea Sud Muntenia, prin intermediul **Programului de Cooperare Interregională INTERREG IVC** și a **Programului de Cooperare Teritorială Europeană URBACT II**. Programele au vizat acțiuni de sprijinire a procesului de schimb de informații și bune practici cu privire la dezvoltarea urbană, modernizarea serviciilor publice, incluziunea socială și antreprenoriatul, realizarea de studii și corelarea datelor referitoare la domenii de interes comun.

Implementarea acestor două programe în regiunea Sud Muntenia a condus la atragerea unei sume de aproximativ 11054533 Euro și la dezvoltarea relațiilor de cooperare interregională cu parteneri din țări precum: Olanda, Suedia, Italia, Spania, Franța, Bulgaria, Grecia, Belgia, Polonia, Germania, Portugalia, Polonia, Estonia, Anglia, Irlanda, Cehia, Ungaria, Slovenia, Irlanda, Norvegia, Lituania și Letonia.

CAPITOLUL 2. CADRUL NATURAL AL REGIUNII SUD MUNTENIA

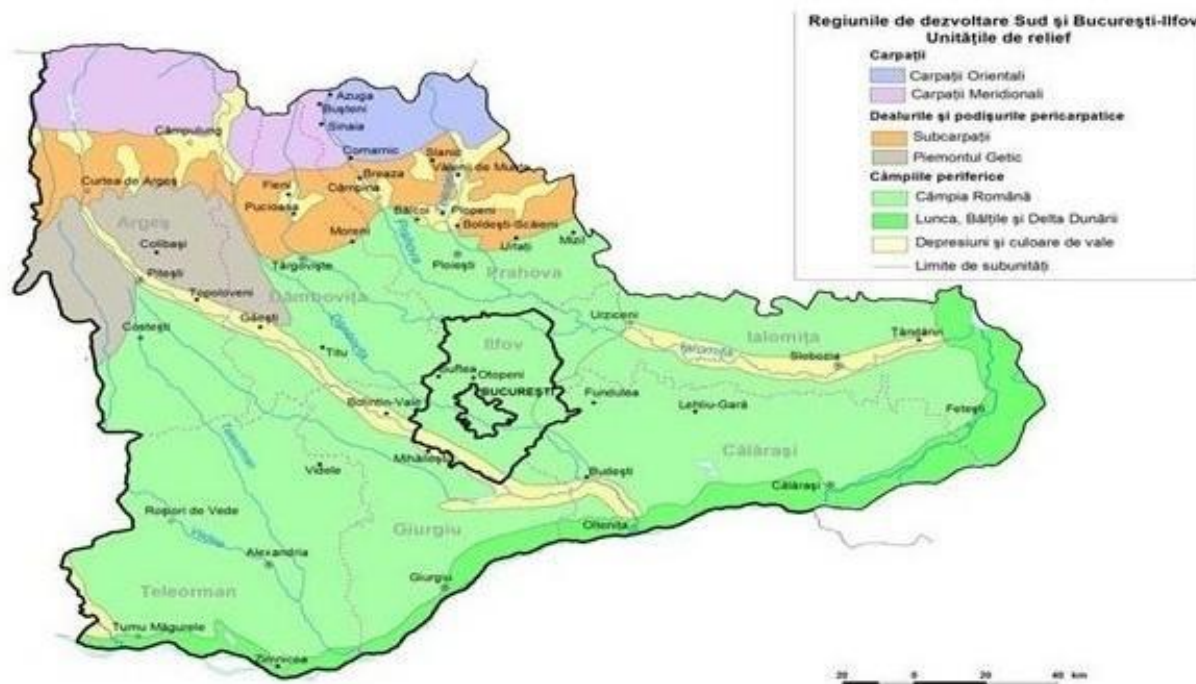
Regiunea Sud Muntenia mărginește partea de sud a Carpaților Meridionali și Orientali spre Câmpia Română și are ca și graniță naturală, fluviul Dunărea. Relieful regiunii este caracterizat prin varietate, dispunere în formă de amfiteatru și predominanța formelor de relief de joasă altitudine. Astfel, câmpiile și luncile ocupă 70,7%, dealurile 19,8% iar munții doar 9,5 % din suprafața regiunii.

2.1. PARTICULARITĂȚILE RELIEFULULUI

Relieful regiunii este dispus în fâșii paralele, orientate pe direcția vest-est, coborând în trepte de la nord spre sud și cuprinde trei trepte principale de relief:

- treapta înaltă a munților, cu o mare diversitate morfologică și cu o energie de relief accentuată;
- treapta dealurilor subcarpatice și a podișurilor piemontane, cu relief specific de eroziune;
- treapta joasă, de câmpie, cu relief de acumulare.

Figura nr. 2 – Harta unităților de relief din regiunea Sud Muntenia

Sursa: Institutul de Geografie al Academiei Române

1. Munții. Culmile montane se desfășoară pe două direcții paralele ce corespund axelor majore de cutare a formațiunilor geologice, cu o direcție vest-est specifică, în general, munților de la vest de Dâmbovița și o direcție perpendiculară de la nord-sud la est de această vale. În partea nordică a regiunii, de la vest la est, se întinde lanțul muntos al Carpaților Meridionali cu masivele Munții Făgăraș, Munții Bucegi și Leaota, Munții Gârbovei, Munții Grohotișu și Ciucaș. În masivul Făgăraș se găsesc cele mai înalte vârfuri muntoase din România și anume, Vîrful Moldoveanu (2544 m) și Vîrful Negoiu (2535 m).

2. Dealurile subcarpatice și podișurile piemontane reprezintă treapta intermediară între munți și câmpie, desfășurată la marginea Carpaților Meridionali și Orientali. Au altitudini care scad de la 800-900 m la contactul cu muntele la 200-300 m la contactul cu câmpia. Unitățile deluroase din cadrul regiunii Sud Muntenia aparțin Subcarpaților Getici și de Curbură. În cuprinsul lor, la contactul cu Carpații, se evidențiază o unitate mai înaltă, de dealuri submontane, ce alternează cu mici depresiuni intercalate. Spre sud, la vest de județul Argeș, se dezvoltă o unitate piemontană la contactul cu câmpia reprezentând partea estică a Podișului Getic.

3. Câmpia ocupă cea mai mare parte a regiunii Sud Muntenia, fiind situată în partea de sud a acesteia și corespunzând părții centrale și estice a Câmpiei Române. Aici se remarcă altitudinile coborâte, interfluviile plane și largi, văile puțin adâncite în suprafața inițială, flancate de terase și de lunci bine dezvoltate. Din punct de vedere geologic, la suprafață predomină depozitele loessoide, dispuse peste o acoperire de pietrișuri și nisipuri. De la vest la est se succed **Câmpia Piteștilor**, **Câmpia Târgoviștei** și **Câmpia Ploieștilor**, acestea reprezentând unitățile de câmpie înaltă.

Câmpia Găvanu-Burdea reprezintă o prelungire a Piemontului Getic pe dreapta Argeșului, extinzându-se de la Vedea la Argeș. **Câmpia Burnazului** se desfășoară între Dunăre la sud, Călniștea la nord, Teleorman cu Vedea la vest și Argeș la est, în cadrul regiunii găsindu-se extremitatea sa vestică. Tot în cadrul regiunii Sud Muntenia se găsește și jumătatea sudică a **Câmpiei Boianului**, ce scade în altitudine de la nord-vest spre sud-est. Morfogenetic, câmpia este constituită din nivelul propriu-zis de câmp și terasele Dunării, în partea sudică. Partea sudică și sud-estică revine **Câmpiei Bărăganului**, cu unitățile componente: Câmpia Mostiștei, Bărăganul de Sud și Central. În partea sud-estică a regiunii se individualizează foarte bine **lunca Dunării**, o unitate mai joasă cu o lărgime apreciabilă (6-15 km), remarcându-se existența următoarelor sectoare: Mostiștea - Călărași, Călărași - Vadu Oii (Balta Borcea) și Vadu Oii - Giurgeni.

2.2. CLIMA

Integrată climatului temperat-continental, cu nuanțe de excesivitate mai pronunțată pe măsura înaintării spre est și sud-est, regiunea Sud Muntenia beneficiază de toate tipurile climatice dezvoltate altitudinal, de la clima de luncă joasă din câmpie, la cea de dealuri și podișuri, până la cea de munte. Totodată, suprapus acestor tipuri climatice, regiunea Sud Muntenia primește și influențe climatice de tranziție umede (oceanice și submediteraneene) în vest și de ariditate (continental - excesive) din est și sud-est.

Etajarea latitudinală a reliefului și expoziția treptelor majore ale acestuia (de la altitudini de 10m prezente în Balta Ialomiței, până la cele de peste 2500m aparținând Carpaților Românești) determină o multitudine de trăsături climatice secundare și de topoclimatice, bine evidențiate în regiunea de interes. Printre acestea amintim efectele de foehn resimțite pe versanții sudici și sud-estici ai Carpaților Meridionali, adăpostul orografic prezent tot timpul anului în ariile depresionare subcarpatice, sau prezența și acutizarea contrastelor termice și hidrice, favorizate de advecțiile de aer fierbinte tropical (generator al fenomenelor de

secetă și uscăciune), sau rece polar și arctic (care determină producerea fenomenelor periculoase de iarnă îngheț, brumă, viscol, polei) etc.

Particularitățile climatice ale regiunii analizate, determinate de cele ale suprafeței subiacente și de radiația solară specifică, se dezvoltă pe fondul etajelor climatice.

2.2.1. REGIMUL TERMIC

Regimul termic se remarcă prin reducerea valorilor tuturor parametrilor de la sud spre nord, de la medii anuale de peste 11°C caracteristice luncii, teraselor Dunării, sudului Bărăganului și Bălții Ialomiței, până la valori mai scăzute, de -2°C frecvente pe cele mai mari înălțimi muntoase. Particularitățile geografice locale impuse, în special, de etajarea reliefului, determină și etajarea tuturor elementelor climatice, iar morfologia și micromorfologia acestuia determină alte caracteristici locale (topoclimatice) care se dezvoltă pe fondul etajelor climatice. În consecință:

- **Temperatura medie anuală** se reduce de la sud spre nord, respectiv de la valori de peste 11°C caracteristice luncii și teraselor Dunării, porțiunilor sudice ale Bărăganului de Sud și Bălții Ialomiței, până la valori de mai puțin de -2°C pe plaiurile alpine;
- **Temperatura medie a lunii celei mai reci - ianuarie** scade dinspre sud și sud-est, de la circa 2°C în lunca Dunării, la valori mai mici de -3°C pe câmpurile interfluviale, fiind ușor mai crescută în regiunea deluroasă cu altitudini de 300 - 500 m, după care scade din nou o dată cu creșterea altitudinii până la mai puțin de -10°C pe plaiurile alpine;
- **Temperatura medie a lunii celei mai calde - iulie** variază în același sens, de la valori mai mari de 23°C în regiunile sudice din lunca și terasele Dunării, la valori de 22-23°C pe câmpurile interfluviale, atingând temperaturi de 20-22°C în zonele de deal și podiș situate la 500 m altitudine, pentru ca să se reducă sensibil până la mai puțin de 8°C în zonele alpine.

2.2.2. REGIMUL HIDRIC

Regimul hidric prezintă mari contraste în cuprinsul regiunii Sud Muntenia, atât în ceea ce privește variabilitatea cantitativă, cât și repartiția teritorială a parametrilor aferenți. Astfel, procesele pluvio-genetice acoperă o gamă deosebit de neuniformă în cuprinsul teritoriului, dependentă de multitudinea caracteristicilor locale ale suprafeței subiacente, influențate activ de circulația generală atmosferică.

Lunile cele mai secetoase sunt în regim multianual **februarie-martie**, iar maximul pluviometric este bine evidențiat în luna **iunie**. De altfel, cele mai bogate cantități de precipitații se cumulează în semestrul cald al anului (aproximativ 60% din cantitatea medie anuală), când se totalizează și cele mai mari cantități căzute în secvențe temporale scurte (24, 48 și 72 de ore), dar și intensități maxime pluviale.

Figura nr. 3 –Cantitatea medie anuală de precipitații din regiunea Sud Muntenia

Sursa: Institutul de Geografie al Academiei Române

2.2.3. REGIMUL EOLIAN

Regimul eolian, dependent de frecvența și direcțiile generale ale maselor de aer și de configurația majoră a reliefului, înscrie direcțiile dominante nord-sud în Câmpia Bărăganului și Balta Ialomiței, devenind nord-est-sud-vest în Câmpia Vlăsiei și Subcarpații Getici și est-vest în Câmpiile Burnaz, Găvanu-Burdea. Pe măsura creșterii altitudinii, direcțiile dominante devin nord-sud, cu ușoare devieri impuse de configurația reliefului.

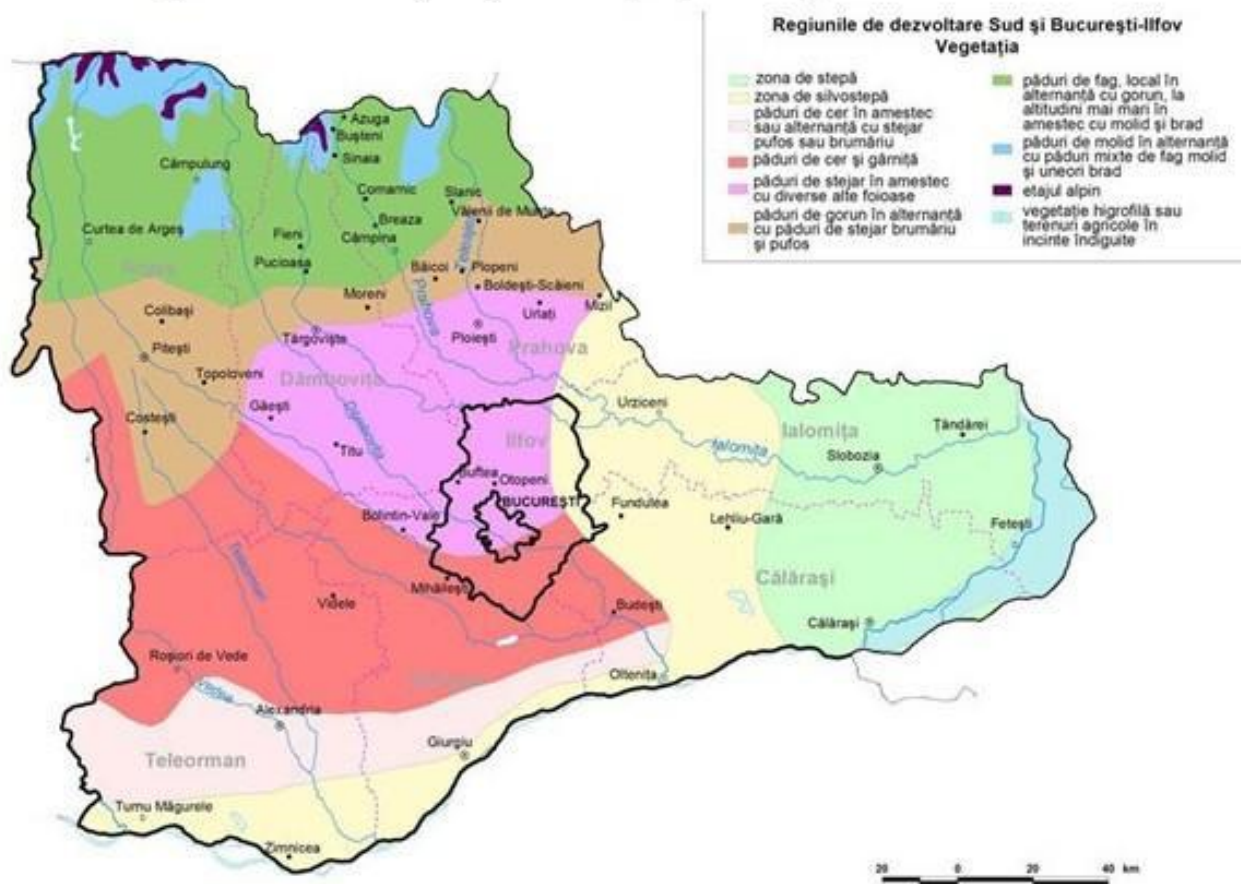
Viteza medie anuală prezintă valori ridicate la altitudinile mari, de 6-8 m/s, scăzând în regim multianual la 3-4 m/s în regiunile deluroase și de podiș și la 2-3 m/s în cele de câmpie. Calmul atmosferic prezintă valori ridicate, cu excepția spațiului montan înalt și cel depresionar subcarpatic, fiind cuprins între 40% în regiunile de câmpie și 10-15% în cele muntoase.

2.3. FLORA, FAUNA ȘI BIODIVERSITATEA

2.3.1. FLORA

Etajarea biopedoclimatică a regiunii Sud Muntenia este mult mai evidentă pe versantul sudic al Carpaților Meridionali și ai Munților Baiului, Ciucaș și Siriu, cuprinzând **etajul alpin**, **etajul subalpin** și **etajul forestier**. La acestea se adaugă **zona pădurilor de foioase nemorale** în unitățile de deal și podiș, în timp ce în Câmpia Română se dezvoltă **silvostepa** și **stepa** (Dan Balteanu, Lucian Badea, Mircea Buza – „Romania: spațiu, societate, mediu”, Editura Academiei Române, 2005).

Figura nr. 4 –Zonele și etajele de vegetație din regiunea Sud Muntenia

Sursa: Institutul de Geografie al Academiei Române

Etajul alpin cuprinde pajiști cu plante scunde (*Carex curvula*, *Juncus trifidus*, *Oreochloa disticha*) și tufărișuri pitice (*Loiseleuria procumbens*, *Salix reticulata*, *S. retusa*, *S. herbacea*) și se întâlnește în Munții Făgăraș, Munții Iezer, Munții Leota și Munții Bucegi.

Etajul subalpin este situat, în general, între 1700 – 1800 m și 2200 – 2400 m și apare în Munții Făgăraș, Munții Iezer, Munții Leota, Munții Bucegi, Munții Piatra Craiului, Munții Ciucaș și Munții Baiului.

Etajul pădurilor de molid (*Picea abies*) se dezvoltă în mod natural între 1200 m și 1700 – 1800 m. Molidișurile sunt bine dezvoltate în Carpații Orientali (Munții Ciucaș, Munții Baiu), pe când în Carpații Meridionali se prezintă, în general, sub forma unor benzi destul de înguste care înconjoară etajul subalpin.

Subetajul pădurilor de fag și de amestec de fag cu rășinoase se întâlnește în dealurile înalte (în general peste 600 - 700 m), precum și pe versanții munților până la altitudini de 1200 – 1400 m. Pădurile de amestec de fag cu rășinoase ocupă suprafețe foarte mari în Carpații Orientali, în Munții Baiului și Ciucaș, precum și în estul Subcarpaților Getici și în Subcarpații de Curbură.

Zona pădurilor de foioase nemorale (pădurile de stejar, ulm, jugastru, sorb) ocupă, în general, câmpiile înalte, situate la altitudini de aproximativ 100 - 300 m (Câmpia Găvanu-Burdea, Câmpia Ploiești).

Zona de silvostepă se întinde ca o fâșie de lățimi variabile în sudul Câmpiei Române, având o dezvoltare mai mare în partea de vest a Bărăganului. Extinderea utilizării antropice a făcut ca pajiștile de

silvostepă să dispară în cea mai mare parte, ca și multe dintre păduri, cele rămase fiind puternic transformate datorită pășunatului în pădure și exploatărilor forestiere. Aici, se întâlnesc specii de stejar pufos, stejar brumăriu, cărpiniță și arțar tătăresc.

Zona de stepă este localizată în estul Câmpiei Române, ocupând jumătatea estică a Câmpiei Bărăganului. Vegetația primară de stepă a fost, aproape în totalitate, înlocuită cu culturi agricole, iar în porțiunile restrânse în care se mai află vegetație naturală, aceasta este puternic degradată datorită pășunatului excesiv. În condiții locale specifice (exces sau deficit pronunțat de umiditate, condiții nefavorabile), apare o vegetație diferită de cea caracteristică pentru condițiile zonale, numită vegetație intrazonală și azonală, fiind reprezentată de **vegetația psamofilă** (de nisipuri, localizată în Câmpia Bărăganului), **vegetația de sărătură** (în jurul lacurilor și izvoarelor sărate sau în locuri depresionare, cu sol sărăturat, din estul Câmpiei Române) și **vegetația de luncă** (existentă în luncile interioare din județele Argeș, Dâmbovița, Ialomița și Teleorman).

2.3.2. FAUNA

Fauna caracteristică regiunii Sud Muntenia este variată, iar distribuția acesteia este în concordanță cu condițiile de mediu impuse de zonele și etajele de vegetație, la care se adaugă câteva particularități în privința compoziției, originii și distribuției geografice a speciilor. Dintre mamifere, în spațiile deschise, cultivate agricol, se întâlnesc: popândăul (*Citellus citellus*), hârciogul (*Cricetus cricetus*), șoarecele de câmp (*Microtus arvalis*), orbetele (*Spalax leucodon*), etc.

Pădurile adăpostesc o faună bogată de vertebrate între care: căpriorul (*Capreolus capreolus*), mistrețul (*Sus scrofa*), vulpea (*Vulpes vulpes*), viezurele (*Meles meles*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), veverița (*Sciurus vulgaris*), etc. Totodată, în pădurile carpatice se întâlnesc ursul (*Ursus arctos*) și râsul (*Lynx lynx*).

În Munții Făgăraș, Iezer și Bucegi există următoarele specii de mamifere: veveriță (*Sciurus vulgaris*), mistreț (*Sus scrofa*), cerb (*Cervus elaphus*), căprior (*Capreolus capreolus*), vulpe (*Vulpes vulpes*), lup (*Canis lupus*), urs (*Ursus arctos*), râs (*Lynx lynx*), capră neagră (*Rupicapra rupicapra*), etc.

Avifauna este mult mai variată comparativ cu cea a mamiferelor. Astfel, la cele mai mari înălțimi din Munții Făgăraș, Bucegi, Iezer, Ciucaș se întâlnesc: Codros de munte (*Phoenicurus ochruros*), Acvila (*Aquila chrysaetos*), etc. În pădurilor de foioase se întâlnesc următoarele păsări: mierla (*Turdus merula*), cinteza (*Fringilla coelebs*), privighetoarea (*Luscinia megarhynchos*), uliu (*Accipiter gentilis*), etc.

În Lunca Dunării, lucrările hidroameliorative au dus la înlocuirea pădurilor inundabile naturale prin plantații de plop în monocultură, care nu oferă condiții bune de cuibărit pentru păsări. Aici, se remarcă următoarele specii: stârcul cenușiu (*Ardea cinerea*), egreta mică (*Egretta garzetta*), stârcul galben (*Ardeola ralloides*), vânturelul (*Falco tinnunculus*), etc.

Zonele ihtiografice sunt: păstrăvul (*Salmo trutta fario*) în râurile de munte, scoabarul (*Chondrostoma nasus*) în sudul Subcarpaților și nordul Podișului Getic, cleanul (*Leuciscus cephalus*) în sudul Podișului Getic și Câmpia Română, iar în Dunăre sunt caracteristice ihtiocenozele de crap (*Cyprinus carpio*) și mreană (*Barbus barbus*). Dintre **artropodele** mediteraneene, periculoase sunt scorpionul și cârcăiacul.

2.3.3. BIODIVERSITATEA

În regiunea Sud Muntenia există un număr de 72 arii protejate de interes național (Parcul Național Piatra Craiului, Parcul Natural Bucegi, Parcul Natural Comana, Rezervația Manafu, Rezervația Teșila, Pădurea Troianu, Rezervația Naturală Cama Dinu Păsărica, lacul Suhaia, APSA Iezer Călărași, etc.).

Rezervațiile naturale și monumentele naturii din regiune cuprind o mare varietate de ecosisteme, plante și animale rare, forme de relief deosebite, puncte fosilifere și diferite obiective geologice. În județele Teleorman, Ialomița, Călărași ariile protejate nu depășesc 0,5% din suprafața acestora. Cele mai extinse rezervații au suprafețe de 100- 250 ha, cum este rezervația Oloaga-Grădinari din județul Giurgiu, ce ocupă o suprafață de 248 ha.

Multe rezervații și monumente ale naturii au importanță fitogeografică. Astfel, sunt protejate în diferite rezervații: arinul (Pădurea Sinaia), un amestec interesant de specii caracteristice silvostepii și pădurilor de fag în Pădurea Ciornuleasa (județul Călărași), etc. Alte rezervații s-au constituit pentru protecția unor plante meridionale. De exemplu, în pădurea Comana (județul Giurgiu), din cele 1 201 specii de plante identificate, aproape 20% au origini meridionale: submediteraneene (146 specii), pontice și pontico-mediteraneene (66 specii), balcanice și balcano - mediteraneene (23 specii). Dintre rezervațiile geologice și geomorfologice, importantă este Rezervația Muntele de Sare de la Slănic - Prahova.

Parcul Național Piatra Craiului (situat pe teritoriul județelor Argeș și Brașov), constituit în 1990, are ca nucleu rezervația complexă Piatra Craiului Mare, înființată în 1938. Are o suprafață de 14800 ha și corespunde celei mai impunătoare creste calcaroase din Carpații Românești. Parcul are o valoare deosebită pentru conservarea biodiversității ce cuprinde 50 de specii de plante endemice cum este garofița Pietrei Craiului (*Diathus calizomus*) care se întâlnește numai aici și reprezintă simbolul floristic al masivului.

Parcul Natural Bucegi (ce se întinde pe teritoriul județelor Argeș, Dâmbovița, Prahova, Brașov) este situat în estul Carpaților Meridionali, la o distanță de numai 100 km de capitala țării. Are o suprafață de 32663 ha și a fost înființat în anul 1990 pe baza unor studii începute în anul 1974. Relieful corespunde unui sinclinal suspendat, dezvoltat pe conglomerate și gresii, cu versanții exteriori abrupti și platouri structurale care înclină spre axa văii Ialomița. Pe calcare se dezvoltă un relief carstic cu numeroase peșteri, chei, doline și lapiezuri, iar pe conglomerate și gresii, forme de relief spectaculoase (Babele, Sfinxul), în timp ce sectorul înalt a fost modelat de ghețarii cuaternari. Cea mai mare parte a parcului corespunde etajului forestier cu păduri întinse de molid, brad, zadă și fag. Asociațiile vegetale de pajiști alpine și subalpine cu numeroase specii endemice carpatice se păstrează în circurile glaciare și pe versanții abrupti. În asociațiile amintite intră și câteva endemisme regionale regăsite numai în munții Bucegi, Ciucaș, Bârsei ca: prescuricea (*Saxifraga demisa*), mirondeaua (*Hesperis oblongifolia*), cosaciul (*Astragalus australis* ssp. *bucsecsi*), firuța (*Poa molinerii* ssp. *glacialis*) sau specii rare cum sunt: tisa (*Taxus baccata*), zambru (*Pinus cembra*), iedera albă (*Daphne blagayana*), ghințura galbenă (*Gentiana lutea*), floarea de colț (*Leontopodium alpinum*). Dintre endemisme carpatice de remarcat sunt: gălbinele de munte (*Ranunculus carpathicus*), crucea voinicului (*Hepatica transsylvanica*), colțisorul glanduros (*Dentaria glandulosa*).

Parcul Natural Bucegi

Sursa: ARPM Pitești

Parcul Natural Comana (județul Giurgiu), cu o suprafață de 24963 ha este localizat în Câmpia Română, la sud de București și cuprinde rezervația naturală Pădurea Comana. Parcul a fost înființat în anul 2004 și include 10 rezervații științifice în care sunt ocrotite diferite ecosisteme naturale și antropice specifice mediului Câmpiei Române (păduri, pajiști, terenuri umede, așezări rurale cu activități tradiționale și terenuri agricole).

APSA Iezer Călärași este un habitat de apă dulce cu ape mezotrofe, important în menținerea și dezvoltarea habitatelor păsărilor migratoare, sedentare și de pasaj, adăpostește o serie de specii periclitare, vulnerabile sau pe cale de dispariție, atât la nivel național cât și la nivel internațional.

Pădurea Troianu este rezervație naturală pentru protejarea speciei de *Paeonia peregrina* var. *romanica* (bujor românesc).

Rezervația Ostrovul Gâsca este rezervație naturală în care predomină arboretele natural *Salix alba*.

Balta Suhaia este considerată arie de protecție specială avifaunistică, cu o floră specifică regiunilor de silvostepă, în care se întrepătrund elemente specifice luncilor marilor fluvii și zonelor sărăturoase, apărute ca urmare a activităților antropice.

Balta Suhaia

Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești a inițiat demersurile necesare declarării Pădurii Trivale, ca arie naturală protejată de interes național categoria IV IUCN „rezervație naturală” în suprafața de 432.33 ha.

Arii protejate în județul Argeș sunt : Microrelieful carstic Cetățeni ,Granitul de la Albești, Locul fosilifer Suslănești, Zona carstică Dâmbovicioara, Lacul Iezer, etc.

Arii protejate în Județul Ialomița sunt:

- a) Aria Lacului Fundata cu o suprafață de 391 ha ;
 - b) Aria lacului Amara cu o suprafață de 162 ha ;
 - c) Aria lacului natural Strachina având o suprafață totală de 1000 ha ;
 - d) Aria lacurilor naturale: Bentu Mic (19,87 ha), Bentu Mic Cotoi (18,30 ha) și Bentu Mare (92,33 ha).
 - e) Situl arheologic Popina Bordușani – 1,62 ha, care conservă resturi de cultură materială și spirituală geto-dacică, pe o grosime de 12 m.
 - f) „Pădurea de Stejari Seculari – Canton Hățiș”, amplasată în localitatea Stelnica, care are o suprafață de 6,4 ha și unde aproape 90% din arbori sunt din specia Stejarul brumăriu cu vârsta de circa 300 de ani.
- Alte arii protejate se află în județul Teleorman - Pădurea Pojorâtele, în județul Prahova- Muntele de sare Slănic, în județul Călărași- Pădurea Ciornuleasa, în județul Dâmbovița - Rezervație naturală de narcise din Valea Neajlovului, etc..

2.4. RESURSELE DE APĂ

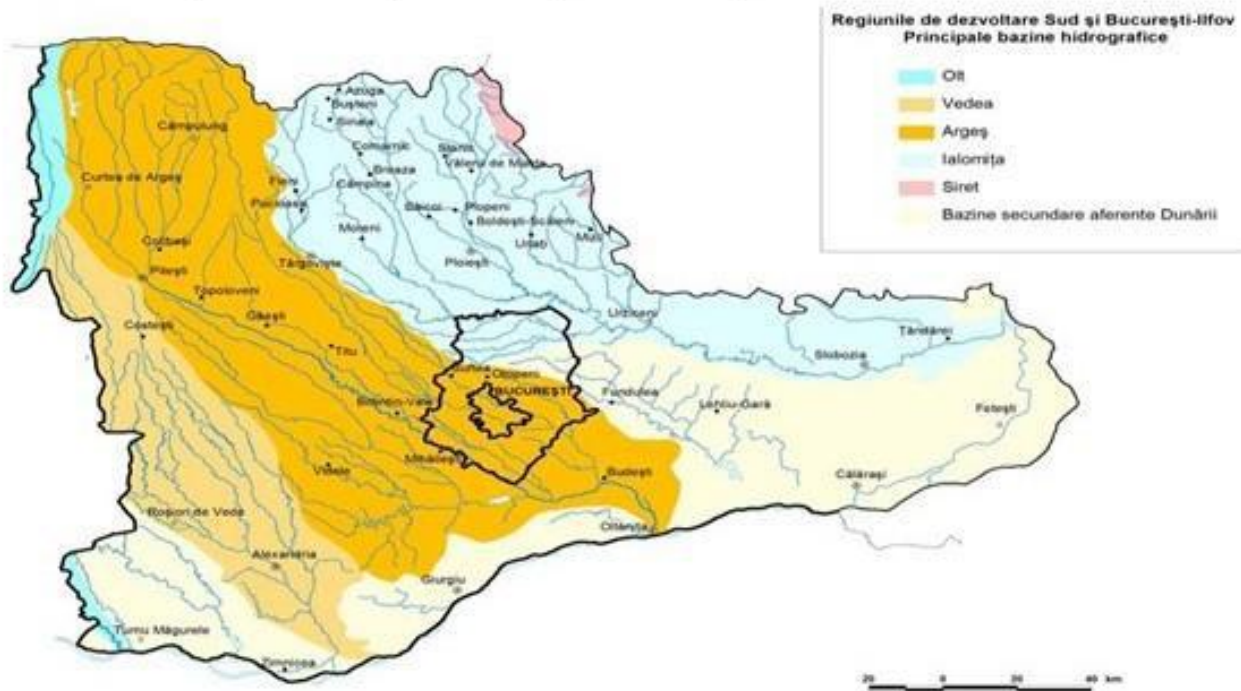
Resursele de apă din regiunea Sud Muntenia sunt constituite din ape de suprafață (râuri, lacuri naturale și lacuri de acumulare amenajate, fluviul Dunărea) și ape subterane.

Rețeaua hidrografică a regiunii Sud Muntenia aparține bazinelor hidrografice Olt, Vedea, Argeș, Ialomița, Siret și a unor bazine secundare aferente Dunării (Mostiștea).

Râul Argeș izvorăște din Munții Făgăraș și străbate spațiul regiunii până la confluența cu Dunărea la Oltenița, având o pantă de scurgere de 9 - 12 ‰. Dintre afluenții săi, cei mai importanți care tranzitează regiunea sunt Dâmbovița, Sabarul și Neajlovul, la care se adaugă o serie de afluenți mici, autohtoni cum ar fi Rasa, Luica, Mitreni, etc.

Râul Ialomița izvorăște din Munții Bucegi și străbate Subcarpații Dâmboviței (depresiunea Pucioasa) și Câmpia Română (Câmpia Târgoviștei, Câmpia Gherghiței, Câmpia Bărăganului) până la vărsarea în Dunăre în apropiere de Giurgeni.

Figura nr. 5 – Rețeaua hidrografică din regiunea Sud Muntenia

Sursa: Institutul de Geografie al Academiei Române

Râul Mostiștea se varsă în Dunăre în dreptul localităților Mănăstirea și Dorobanțu și poartă amprenta caracteristică a râurilor autohtone, cu panta mică a profilului longitudinal ca urmare a unei energii reduse de relief și valoare mică a debitului transportat. Aceste caracteristici au determinat stagnarea apei și formarea lacurilor temporare care au dus la necesitatea transformării întregului curs într-o salbă de lacuri. Râurile afluențe Mostiștei sunt râuri autohtone: Belciugatele, Corâta, Argova, etc.

Fluviul Dunărea, granița sudică a regiunii Sud Muntenia, se caracterizează prin existența ostroavelor cu lungimi de 4 – 6 km și lățimi de câteva sute de metri. Prezența atât a ostroavelor, cât și a bancurilor submerse, face ca albia fluviului să se îngusteze, favorizând formarea zăpoarelor în timpul topirii podului de gheață. Debitul mediu la Oltenița este de 6000 m³/s, indicând o capacitate mare de transport prin albie, însă nu suficient cât să asigure dirijarea apei din timpul primăverii, din această cauză producându-se frecvent inundații, ceea ce a impus îndiguirea întregii lunci. În timpul viiturii din aprilie-mai 2006, Dunărea a atins un debit maxim de 15800 m³/s la Oltenița, reprezentând cel mai mare debit înregistrat în perioada 1840 - 2006. Principalii afluenți în acest sector sunt Argeș, Mostiștea și Zboiul, acesta din urmă reprezentând singura arteră hidrografică a Câmpiei Burnazului, caracterizat prin câteva acumulări artificiale și stagnări mlăștinoase, alimentate din precipitații și din izvoare.

Condițiile de formare a **lacurilor** din arealul regiunii țin de caracteristicile geologice (loessuri), de relief (câmpuri, arii subsidente), de morfohidrografia luncilor, de ariditatea climei, de regimul hidric și de activitățile antropice. În funcție de aceste elemente, în arealul regiunii, lacurile pot fi grupate în lacuri naturale cu mai multe tipuri genetice și lacuri antropice. Regimul hidrologic și hidrochimic al lacurilor depinde foarte mult de condițiile climatice și de mărimea bazinelor care prin debit asigură sau nu aportul de apă. Majoritatea lacurilor

din aria metropolitană au bazine de scurgere și ape dulci, în timp ce limanele și lacurile de crov au mineralizări care pot oscila între 1 și 24 g/l.

Lacuri de albie : Lacurile Fundata și Amara sunt în Câmpia Bărăganului Central și se încadrează în partea estică a unității structurale Platforma Moesica. Lacul Amara este format pe cale naturală ca lac de albie pe terasa râului Ialomița. Lacul Fundata este lipsit de curgere spre râul Ialomița, fapt care conduce, în condițiile climatice uscate ale Bărăganului, la acumularea în cuveta lacustră a sărurilor. Situl este alcătuit în cea mai mare parte din terenuri umede și de agrosisteme. Din punct de vedere fitogeografic, lacurile se înscriu în subzona de vegetație naturală a stepei, mult modificată în prezent datorită agriculturii și pajiștilor antropice.

Lacurile de luncă, cunoscute și sub denumirea de bălți, ocupă în general depresiunile din luncile joase, fiind alimentate din precipitații, iar în unele cazuri de izvoare. În prezent, sunt în cea mai mare parte desecate, amenajate sau colmatate. În arealul regiunii, cele mai multe se găsesc în lunca Argeșului (lacurile Comana, Herăști, Gruiu, Mitreni, balta Zăgaz, Piersica, Bentu, Bataluri, Marsilieni, Bărbătescu, etc.).

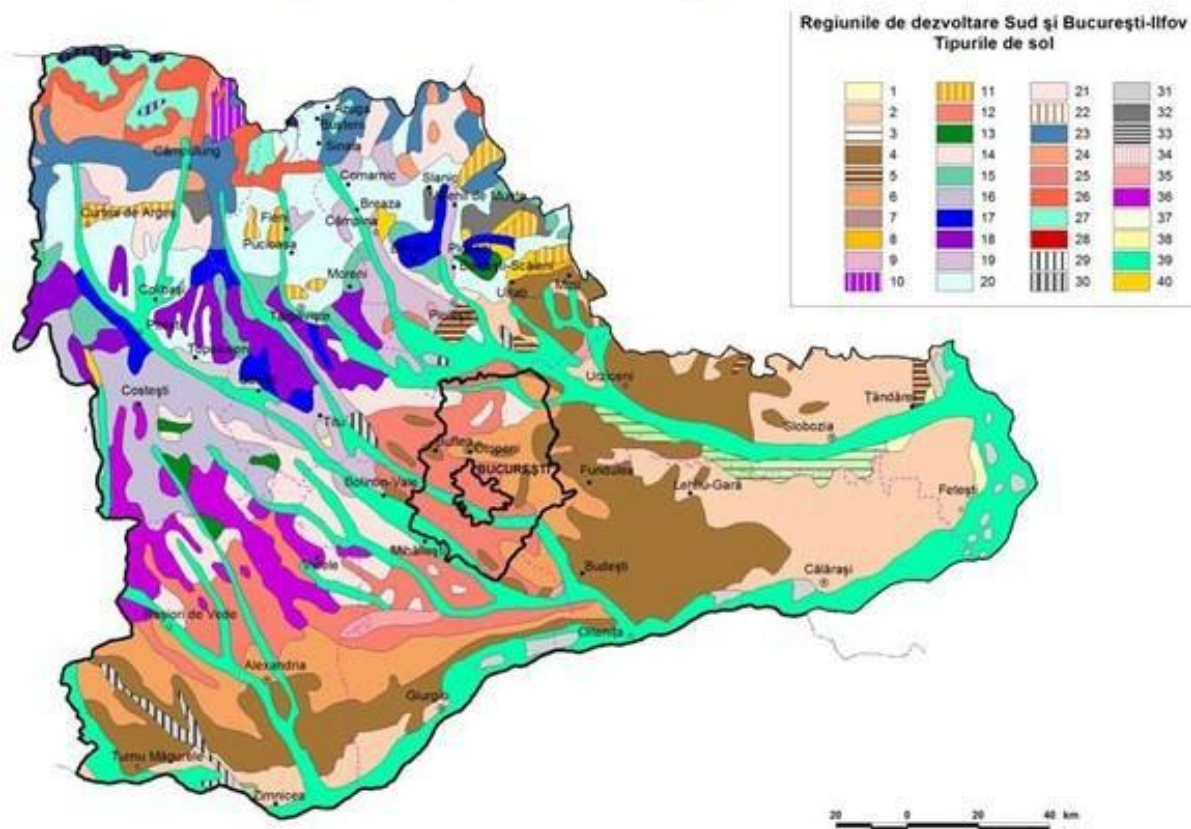
Lacurile antropice reprezintă acumulări de apă amenajate de către om pentru a le folosi în diferite scopuri: piscicultură, irigații, alimentare cu apă, regularizări de cursuri, hidroenergie, agrement, etc. Dintre acestea, cele mai cunoscute sunt: Vidraru în județul Argeș, Văcărești, Dridu (9,69 km²), județul Ialomița și Pecineagu în județul Dâmbovița. Se poate menționa aici și Ezerul Mostiștei, cel mai mare liman fluviatil (întins pe o suprafață de 23,64 km²) situat la gura de vărsare a râului Mostiștea în Dunăre. Acesta a fost lărgit foarte mult de inundațiile provocate de Dunăre și ulterior, transformat antropic, în vederea folosirii pentru irigații și piscicultură. **Limane fluviatile** din județul Ialomița: Strachina (5,75 km²), Fundata (3,91 km²), Iezerul (2,16 km²), Șcheauca (1,07 km²), Cotorca (0,72 km²), Jilavele (0,59 km²), Sărățuica (0,52 km²), Comana (0,43 km²), Maia (0,29 km²), Rogozu (0,26 km²), Ratca, Murgeanca, Valea Ciorii, Cătrunești, Hagiști, și altele.

Apele subterane. În partea de nord a regiunii, resursele de apă subterană sunt cantonate în conglomeratele din masivele Ciucaș și Bucegi. În partea mediană a Carpaților de Curbură, apele se acumulează în gresiile de Kliwa și Tarcău din Munții Teleajenului, Vrancei și Buzăului. Acestea îi succed fâșia Subcarpaților de Curbură (săracă în resurse de apă), urmată de treapta depunerilor aluvial-proluviale de la exteriorul Subcarpaților (extrem de bogate în resurse de apă potabilă). Cea de a doua formațiune foarte bogată în resurse de apă potabilă, se găsește în extremitatea de sud a regiunii Sud Muntenia. A fost depusă de Dunăre și se dezvoltă aproximativ de la paralela municipiului București spre sud (în Câmpiile Boianului, Burnazului și Bărăganului de Sud).

2.5. RESURSELE SOLULUI

Relieful foarte variat, desfășurat de la 10 m până la 2544 m, împreună cu ceilalți factori pedogenetici au favorizat dezvoltarea tuturor celor 12 clase de soluri existente în Sistemul Român de Taxonomie a Solurilor (2003), cuprinzând 36 de tipuri și asociații de soluri (vezi figura 6). Acestea au o repartitie latitudinală în câmpie, unde se succed sub formă de fâșii de la sud la nord și o dispoziție etajată în regiunea de dealuri și de munte.

Figura nr. 6 – Tipurile de sol din regiunea Sud Muntenia

Sursa: Institutul de Geografie al Academiei Române

I. Clasa protisoluri (soluri neevoluate) include solurile aflate în stadiul incipient de formare, cu un profil încă incomplet diferențiat, lipsit de orizonturi genetice, prezintă cel mult un orizont **A** în general slab format. Se întâlnesc atât pe versanții puternic înclinați din toate regiunile, unde dețin o fertilitate foarte scăzută, cât și în luncile Dunării, Vedei, Argeșului, Ialomiței și a principalilor lor afluenți, unde au o fertilitate ridicată și sunt reprezentate prin patru asociații.

II. Clasa cernisolurilor (molisoluri) se caracterizează printr-un orizont **A** molic, continuat cu un orizont **Ac** sau **B**. Sunt soluri relativ tinere, formate pe depozite de loess sau loessoide. Ocupă cea mai mare suprafață din Câmpia Teleormanului, Ialomiței și Bărăganului de Sud respectiv terasele Dunării și partea de sud a câmpiilor Boianului, Găvanu-Burdea, Vlăsiei și Bărăganului Mostiștei și prezintă o fertilitate foarte ridicată. Sunt cultivate în întregime și cuprind zece tipuri și asociații.

III. Clasa umbrisoluri ocupă suprafețe foarte mici în Carpații Meridionali, la altitudini de 2000-2200 m iar datorită profilului scurt și scheletic au o fertilitate foarte scăzută. Includ un singur tip.

IV. Clasa cambisoluri cuprinde solurile care au un orizont **B** cambic (**Bv**), sunt caracteristice unui relief întinerit mereu prin denudație lentă. Apar în regiunile înalte ale dealurilor și piemonturilor pericarpatice, ca și în munții joși și mijlocii. Au o fertilitate ridicată, cu excepția versanților puternic înclinați și includ cinci tipuri și asociații.

V. Clasa luvisoluri (argiloiluvisoluri) includ soluri cu profil bine diferențiat. Sunt caracterizate prin prezența unui orizont **B** argilic (**Bt**). Se întâlnesc cu precădere în nordul Câmpiilor Teleormanului, Piteștiului și

lalomiței. Sunt soluri evaluate, bine dezvoltate și au o fertilitate ridicată favorizată și de relieful slab fragmentat. Această clasă cuprinde opt tipuri și asociații.

VI. Clasa spodisoluri (spodosoluri) este caracterizată prin prezența unui orizont **B** spodic (**Bs** și **Bhs**) sau orizont criptosodic (**Bcp**). Este reprezentată prin trei tipuri și asociații, fiind dominante în regiunea montană la altitudini de peste 1800 – 2000 m, cu precădere în Munții Făgărașului, Bucegi și Teleajenului și dețin o fertilitate foarte scăzută, datorită conținutului mare de schelet.

VII. Clasa pelisoluri (vertisoluri) cuprind solurile determinate de predominarea orizonturilor **A**, **B** și **C** bogate în argilă gonflabilă la umezeală, care în stare uscată se contractă puternic. Apar sub formă de fâșii pe unele câmpuri netede din nordul Câmpiilor Boianului și Găvanu-Burdea. Dețin o fertilitate moderată și sunt reprezentate printr-un singur tip.

VIII. Clasa hidrisoluri (soluri hidromorfe) sunt formate sub influența predominantă a unui exces de umiditate de lungă durată, având deci un regim hidric special. Apar numai în luncile Dunării și Argeșului, sunt periodic îmbibate cu apă și sunt reprezentate prin două tipuri.

IX. Clasa salsodisoluri (soluri halomorfe), cunoscute sub denumirea populară de sărături, apare în areale insulare, de dimensiuni mici, în luncile Câlniștei și Argeșului, prezentând o fertilitate extrem de redusă. Includ un singur tip.

X. Clasa antrisoluri (soluri trunchiate) prezintă un orizont antropogenetic sau lipsa orizontului **A** îndepărtat prin decapitare antropică. S-au dezvoltat pe materiale antropogene, adică acumulate sau rezultate în urma activității omului, cu o grosime de cel puțin 50 cm (deponii, halde, reziduuri industriale, cenuși etc.). Dețin suprafețe relativ mari în regiunile de exploatare a cărbunelui brun de la Berbești-Alunu, precum și în podgoriile din dealurile și piemonturile pericarpatiche.

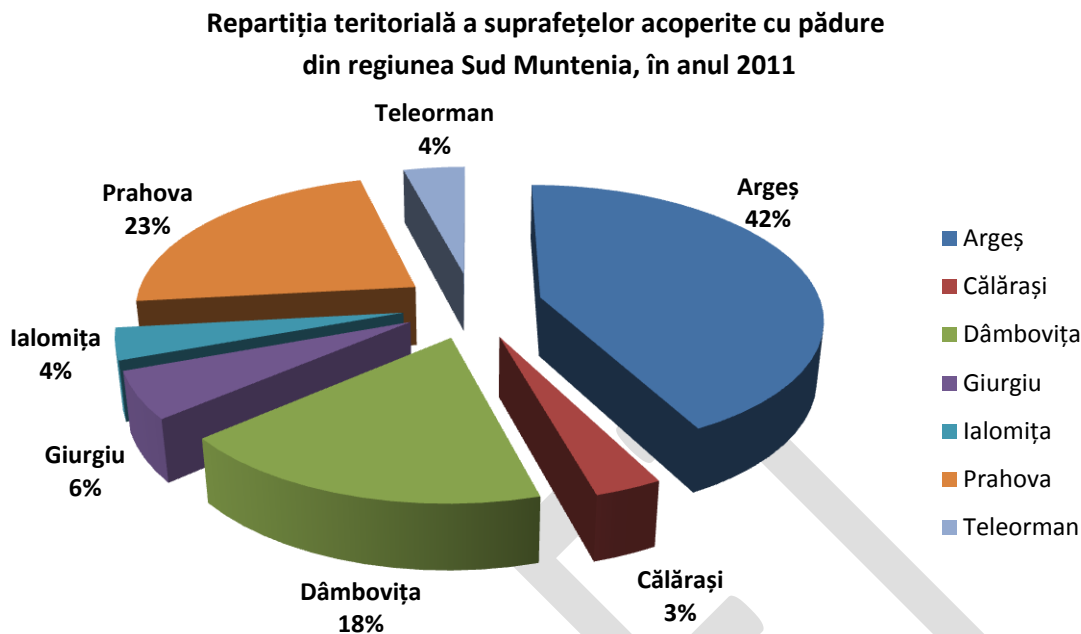
În ceea ce privește resursele solului, la sfârșitul anului 2011, regiunea Sud Muntenia deținea cea mai mare suprafață de teren agricol din țară (2.432.301 ha), din care 1.965.228 ha arabil, 288.019 ha pășuni, 108.419 ha fânețe, 28.817 ha vii și 41.818 ha livezi. Terenul arabil ocupa cea mai mare parte din suprafața agricolă (80,79%), urmat de pășuni (11,84%), fânețe (4,46%), vii (1,18%) și livezi (1,72%).

În ceea ce privește distribuția suprafeței agricole la nivel teritorial, județele din partea de sud (Călărași, Ialomița, Giurgiu și Teleorman) sunt județele ce dețin cea mai mare suprafață de teren arabil din regiune, în timp ce în județele din partea de nord (Argeș, Dâmbovița, Prahova) se întâlnesc suprafețele cele mai întinse de pășuni și fânețe. Suprafețele de vii dețin cea mai mare pondere în județul Prahova, iar livezile în Argeș.

La sfârșitul anului 2011, suprafața totală a fondului forestier regional a fost de 658,7 mii ha și reprezintă 19,7% din suprafața totală a regiunii, situându-se sub media națională de 27,3% și cea europeană de 36%. Analizând evoluția suprafeței fondului forestier la nivel regional, în perioada 2004 – 2011, se constată că aceasta a urmat tendința națională de creștere, înregistrând o creștere de 2,7 mii ha de-a lungul perioadei investigate.

În ceea ce privește terenurile acoperite de pădure, acestea însumau, la finele anului 2011, o suprafață de 641 mii ha. Analizând distribuția teritorială a acestora, se observă că județele Argeș, Prahova și Dâmbovița dețineau împreună cea mai mare suprafață acoperită de pădure din regiune (83,17%), în timp ce județele din sud (Giurgiu, Teleorman, Ialomița și Călărași) dețineau împreună doar 16,83%.

Grafic nr.1

Sursa: Calcule proprii bazate pe date statistice INS, Tempo Online la 2011

2.6. RESURSELE SUBSOLULUI

Varietatea formelor de relief și complexitatea geologică a acestora fac ca resursele naturale ale regiunii să fie destul de diversificate.

Zona montană și de deal, din nordul regiunii, (județele Argeș, Dâmbovița și Prahova) concentrează resurse naturale ale subsolului (petrol, gaze naturale, cărbune, sare, marne calcaroase, sulf, acumulări de gips și izvoare minerale) importante pentru industria energetică, chimică și a materialelor de construcții.

Condițiile diverse de sedimentare au condiționat existența unor variate resurse de subsol, cantonate cu precădere în zona subcarpatică, dintre care cele mai importante sunt zăcămintele de **țiței și gaze**. Acestea se dispun pe patru aliniamente principale:

- Intern, cu structuri faliat și deversate spre sud: Colibași (Iedera) - Ochiuri – Očnița - Valea Roșca - Aninoasa – Șotânga – Boțești (județul Argeș);
- Central - nordic, cu numeroase cute diapire: Moreni – Răzvad – Teiș (județul Dâmbovița);
- Central - sudic, cu structuri brahianticlinat: Mărginenii de Sus – Bucșani și Urziceni-Colilia-Grindu;
- Extern, respectiv contactul dintre marginea sudică a avanfosei cu Platforma Moesică: Corbii Mari - Glavacioc (județul Argeș).

Sarea, folosită cu precădere în industria chimică este extrasă din multe locuri, cele mai cunoscute și bogate rezerve găsimu-se la Slănic Prahova.

Rezerve importante de lignit se găsesc la Șotânga – Mărgineanca; **zăcămintă nemetalifere de sulf** la Pucioasa și **de gips** la Pucioasa, Cucuteni - Fieni, Lăculețe în județul Dâmbovița. **Rocile utile și materialele de**

construcții, în cantități însemnate, sunt reprezentate prin: **argile comune** în arealele Crângurile, Doicești - Glodeni, Pucioasa, Șotânga; calcare la Lespezi – Dobrești și Valea Brăteului; gresii la Buciumeni și Moroeni; marne în rezerve calculate, mari, la Sima – Fieni și nisipuri și pietrișuri la Pucheni - Moroeni, în județul Dâmbovița și în zona Hagieni și albia râurilor județ Ialomița.

În județul Ialomița se regăsesc resurse de loess cu o textură foarte fină la Urziceni, Țândărei, Slobozia și Manasia, precum și nămolul terapeutic sapropelic la Amara și Fundata.

Acestor resurse de subsol li se adaugă izvoarele sărate și apele minerale: sulfuroase - sodice, sulfatate și bicarbonatate la Pucioasa; sărate - iodurate - bromurate la Vulcana Băi și sărate la Bezdead, Glodeni Lăculețe. De asemenea, au fost identificate resurse de apă termală în zonele Amara și Giurgeni, cu o temperatură de 40°C, precum și izvoare sulfuroase la Ciulnița, Perieți, Amara, Valea Ciorii.

2.7. OPORTUNITĂȚI ȘI OBSTACOLE ÎN DEZVOLTARE, DETERMINATE DE CADRUL NATURAL

Diversitatea reliefului, bogăția resurselor naturale, varietatea peisajelor fac ca regiunea Sud Muntenia să dispună de un important potențial turistic. O oportunitate de valorificare durabilă a acestuia o reprezintă ecoturismul, care promovează conservarea și protejarea capitalului natural, asigurând totodată beneficii culturale și financiare comunităților locale (Fenell D., 2003; Bălțeanu D. et. al., 2008).

Comisia Europeană pentru Călătorii (European Travel Commission) și Uniunea Mondială pentru Conservarea Naturii (World Conservation Union) au adoptat acest concept, descriind ecoturismul drept forma de turism care reprezintă vizitarea unor arii naturale, cu influență antropică minimă, și care prezintă un impact negativ redus din punct de vedere al fluxului turiștilor și care asigură avantaje pentru implicarea socio-economică a comunităților locale.

Din acest punct de vedere, sectorul montan din regiunea Sud Muntenia reprezintă una dintre cele mai importante arii de conservare a unor peisaje cvasinaturale cu o deosebită valoare din punct de vedere al biodiversității, multe dintre acestea având statut de arie protejată, declarate parcuri naționale și/sau naturale.

Totodată, regiunea Sud Muntenia dispune și de cea mai mare suprafață arabilă din țară. Astfel, potențialul regiunii este dat de întinsele suprafețe de câmpie acoperite cu soluri fertile din jumătatea sudică a regiunii, de pășunile și fânețele naturale situate în regiunile de podiș și dealuri subcarpatice și de pajiștile montane din nordul regiunii, care favorizează dezvoltarea creșterii animalelor. Pomicultura și viticultura sunt dezvoltate în zona de dealuri, unde condițiile pedo-climatice sunt favorabile acestor două tipuri de activități agricole.

Având în vedere potențialul agricol considerabil de care dispune regiunea, oportunitățile pentru dezvoltarea sectorului agricol constau în eficientizarea utilizării resurselor de apă în agricultură în regiunile de câmpie din partea de sud a regiunii prin rețehnologizarea sistemului de irigații, precum și în adecvarea exploatațiilor agricole conform standardelor Politicii Comune Agricole (CAP). Investițiile în aceste domenii ar asigura practicarea unei agriculturi sustenabile și eficiente din punct de vedere productiv și ar sprijini actorii locali și populația din ariile rurale ale regiunii.

În concluzie, resursele naturale, pretabilitatea solurilor pentru diverse culturi agricole, tradițiile și meșteșugurile locale, diversitatea peisajelor, accesibilitatea reprezintă puncte importante ce pot sta la baza fundamentării unor strategii de dezvoltare. Atât zonele de munte, cât și cele subcarpatice și de câmpie se remarcă prin existența cel puțin a unei alternative de dezvoltare economică sau a mai multora, combinate.

Astfel, în regiunea Sud Muntenia există o serie de alternative, strâns dependente de capitalul natural și socio-cultural de care dispune regiunea și care privesc cu precădere următoarele domenii: agricultura, mica industrie, serviciile specializate în unele centre urbane, ecoturismul și turismul clasic.

Dezvoltarea socio-economică a regiunii Sud Muntenia presupune atât elaborarea unor strategii strict economice și sociale, cât și alinierea măsurilor de dezvoltare la noile condiții impuse de efectele și consecințele tot mai pregnante induse de schimbările climatice și modificările de mediu asupra sectoarelor economice și comunităților. Este cunoscut faptul că turismul tradițional (stațiunile montane din lungul Văii Prahovei, Culoarul Rucăr-Bran, Salina Slănic Prahova, stațiunea Amara, etc.), alături de alte sectoare, precum agricultura, fondul forestier, energia (hidroenergia) prezintă diferite grade de vulnerabilitate la efectele schimbărilor climatice și modificărilor de mediu, astfel încât răspunsurile în timp util la acestea, precum și strategiile de adaptare pe termen lung sunt necesare.

Creșterea frecvenței și intensității evenimentelor extreme reprezintă o provocare atât pentru autorități, dar și pentru populație. Secetele prelungite cu efecte asupra agriculturii, tendința generală de creștere a temperaturilor cu impact asupra sezonului turistic de iarnă, frecvența crescândă a ploilor torențiale, precum și degradarea terenurilor reprezintă principalele tipuri de hazarde naturale care apar în regiunea Sud Muntenia (de exemplu: multiple episoade de ploi torențiale și inundații; valuri de căldură în regiunea de câmpie; degradările de teren, generate de factorul antropic - eroziunea și poluarea solurilor - și/sau apărute ca urmare a unor cauze naturale - alunecările de teren prezente în special în sectorul montan și subcarpatic, etc.). Aceste aspecte necesită atât o cunoaștere amănunțită și exactă a mecanismelor de apariție și manifestare a acestora, cât și planuri de management care să includă măsuri pentru refacerea echilibrului ecologic al arealelor afectate și măsuri de adaptare a comunităților locale la astfel de hazarde.

CONCLUZII

Dezvoltarea și fundamentarea unor strategii care să aibă la bază resursele naturale, pretabilitatea solurilor pentru diverse culturi agricole, tradițiile și meșteșugurile locale, diversitatea peisajelor și accesibilitatea la acestea.

Elaborarea unor strategii de adaptare pe termen lung la schimbările climatice și la modificările de mediu pentru a minimiza impactul acestora asupra sectoarelor economice și comunităților.

Eficientizarea utilizării resurselor de apă în agricultură în regiunile de câmpie din partea de sud a regiunii prin re tehnologizarea sistemului de irigații, precum și în adecvarea exploatațiilor agricole conform standardelor Politicii Comune Agricole (PAC).

Promovarea ecoturismului drept formă de turism care reprezintă vizitarea unor arii naturale, cu influență antropică minimă și care prezintă un impact negativ redus din punct de vedere al fluxului turiștilor și care asigură avantaje pentru implicarea socio-economică a comunităților locale.

CAPITOLUL 3. STRUCTURA SISTEMULUI DE AȘEZĂRI ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Prin localizarea lor în teritoriu, așezările umane contribuie la organizarea spațiului geografic și la orientarea acestuia prin crearea unor vectori de forță. Caracterizate de legăturile care există între elementele sale (populație, fluxuri de resurse și informații), așezările umane au rolul de a stabili relații de atracție sau respingere.

În momentul actual, în România sunt **320 de localități urbane – 103 municipii și 217 orașe**. Acestea sunt repartizate într-un mod echilibrat în teritoriu, inclusiv marile centre urbane, fiecare regiune de dezvoltare dispunând de câte un oraș de aproximativ 250.000 locuitori, excepție făcând regiunea de dezvoltare Sud-Est (orașele Galați și Constanța au peste 250.000 locuitori) și **regiunea de dezvoltare Sud** – orașul Ploiești are o populație de doar 228.000 locuitori în anul 2010. Restul rețelei urbane din România este compusă din orașe mici și mijlocii (aprox. 90% din totalul orașelor).

La nivelul rețelei de localități urbane se distinge o mare diferență între București și celelalte orașe, orașele din regiunea Sud Muntenia fiind puternic polarizate economic și social de către capitală. De altfel, România se află pe locul 2 în UE, după Ungaria, în ceea ce privește indicele de hipertrofiere a Capitalei – diferența dintre capitala țării și orașul imediat următor în ierarhia urbană. Bucureștiul, care cuprinde aproape 10% din populația țării, a atras mai mult de 50% din investițiile străine directe din România. Această polarizare puternică a Bucureștiului a cauzat o slabă dezvoltare a orașelor adiacente, pe o rază de 100 de km ne-existând un oraș cu o populație mai mare de 100.000 de locuitori (cu excepția Ploieștiului), incapabile să contrabalanseze sau să fructifice influența Capitalei.

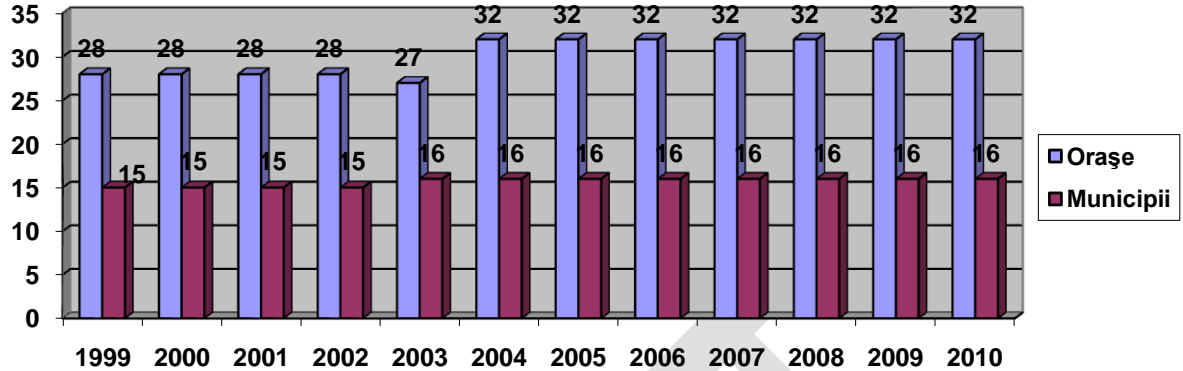
3.1. CARACTERIZARE GENERALĂ (EVOLUȚIA NUMERICĂ ȘI DEMOGRAFICĂ)

STRUCTURA AȘEZĂRILOR URBANE

Considerate jucători cheie într-o economie competitivă bazată pe cunoaștere și crearea de prosperitate, orașele prin funcțiile lor sunt considerate ca fiind centre de polarizare pentru localitățile rurale din vecinătate.

Analizând evoluția sistemului de așezări în perioada 1999-2010 s-a constatat că numărul de localități cu statut urban din Regiunea Sud-Muntenia a crescut de la 43, la nivelul anului 1999, la 48, în 2010 pe fondul unui proces amplu de reurbanizare care a avut loc la începutul anilor 2000, la nivel național. Astfel, un număr de 5 comune din Regiune (Ștefănești – Județul Argeș; Răcări – Județul Dâmbovița; Amara, Căzănești și Fierbinți-Târg – Județul Ialomița) au primit statut urban în perioada 2003-2004. De asemenea, numărul de municipii a crescut, în intervalul 1999-2010, de la 15 la 16, prin trecerea în categoria municipiilor a orașului Moreni (Județul Dâmbovița).

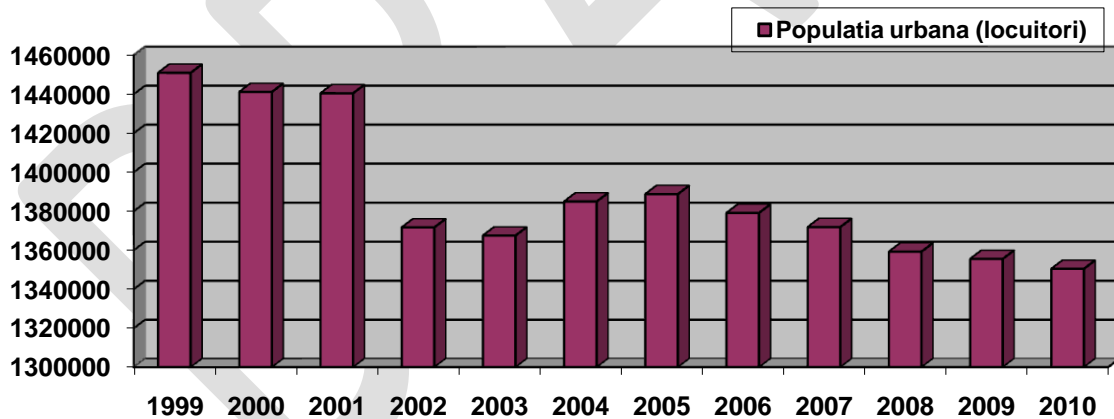
Figura nr. 3 – Evoluția numărului de orașe și municipii din Regiunea Sud-Muntenia

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

În pofida creșterii numărului de localități cu statut urban, populația urbană a Regiunii Sud-Muntenia a înregistrat o scădere de peste 100.000 de persoane (-6,9%), de la 1.450.917, la 1.350. 399 locuitori. Dacă ținem cont de faptul că cele 5 localități rurale care au devenit orașe în 2003-2004 însumau, la 1 iulie 2010, 36.925 de locuitori, scăderea, în condiții comparabile, a populației din mediul urban a fost, în intervalul analizat, de circa 137.000 de persoane (-9,5%).

Figura nr. 4 – Evoluția numărului de locuitori din mediul urban, Regiunea Sud-Muntenia, 1999-2010

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

Scăderea populației din mediul urban a fost mai accentuată decât în mediul rural, astfel încât gradul de urbanizare înregistrat la nivelul Regiunii Sud-Muntenia a scăzut de la 41,8% în 1999, la 41,4% în 2010, chiar și în condițiile creșterii numărului de orașe cu 5. Prin urmare, putem vorbi despre un proces lent de dezurbanizare înregistrat la nivel regional.

De asemenea, analizând gradul de urbanizare la nivel județean s-a concluzionat că acesta este distribuit neuniform. Astfel, județele Dâmbovița, Giurgiu, Teleorman și Călărași se remarcă printr-un grad de

urbanizare redus (sub 40%), în timp ce doar în Județul Prahova cele două medii de rezidență sunt reprezentate relativ uniform.

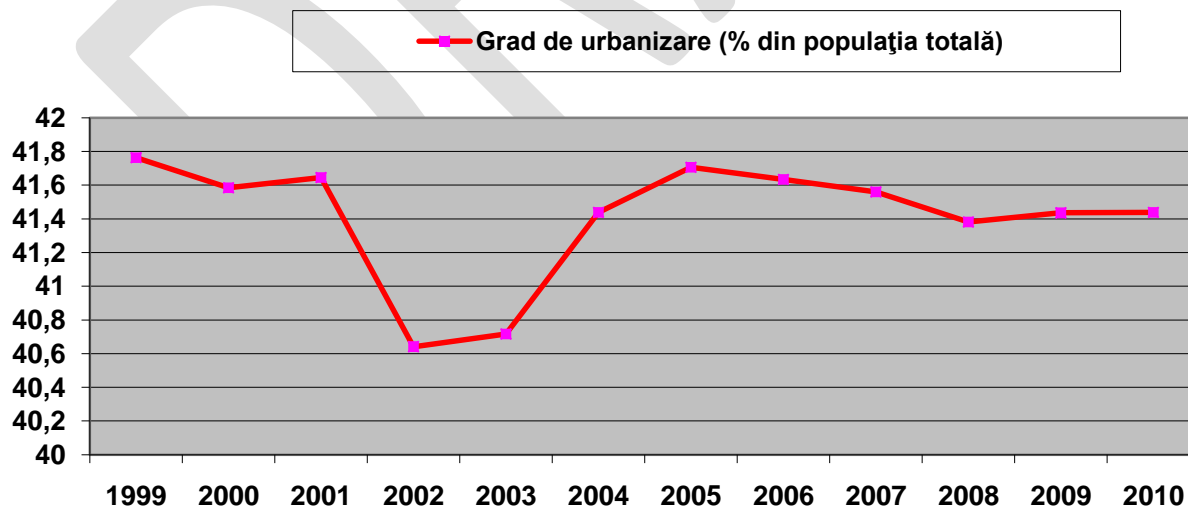
Tabelul nr. 5 – Numărul de localități urbane și gradul de urbanizare – pe județe în 2010

Județul	Numărul de municipii și orașe	Gradul de urbanizare (% din populația totală, la 1 iulie 2010)
Argeș	7	47,6
Călărași	5	38,6
Dâmbovița	7	30,8
Giurgiu	3	31,2
Ialomița	7	46,1
Prahova	14	50,3
Teleorman	5	33,7
Regiunea Sud-Muntenia	48	41,4

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

Județele cu o rată scăzută a urbanizării (Giurgiu, Teleorman, Dâmbovița, Călărași, Ialomița) se remarcă printr-o rețea de așezări urbane de dimensiuni mici și medii (sub 100.000 de locuitori), care nu au putut să funcționeze ca și centre polarizatoare pentru spațiile rurale extinse, în plus aceste zone s-au aflat permanent în zona de dominație absolută a Municipiului București. La polul opus, Județele Argeș și Prahova dispun de doi poli urbani de dezvoltare bine reprezentați (Pitești și Ploiești), care au asigurat o dezvoltare mai echilibrată în raport cu capitala.

Figura nr. 5 – Evoluția gradului de urbanizare, Regiunea Sud-Muntenia 1999-2010

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

O altă caracteristică a regiunii este prezența **unor formațiuni de tip conurbație**, respectiv existența unei concentrări de așezări urbane care se dezvoltă independent, sunt învecinate și au de rezolvat probleme comune (de ex. alimentarea cu apă, energie, transportul în comun, etc.). Un astfel de exemplu este Valea Prahovei din Județul Prahova, unde orașele Breaza, Comarnic, Sinaia, Bușteni, Azuga formează o zonă urbană compactă, lungă de peste 50 km, care se continuă în nord, în Județul Brașov (cu orașele Predeal, Râșnov și Brașov), și spre sud, cu Municipiul Câmpina și Zona Metropolitană Ploiești, creând un culoar urban continuu, lung de peste 110 km. Aceste așezări urbane, de dimensiuni mici (sub 20.000 de locuitori), au funcțiuni similare (preponderent terțiare – stațiuni turistice) și se confruntă cu probleme similare (traficul foarte intens, îmbătrânirea populației permanente, extinderea necontrolată a perimetrelor construite, necesitatea de a investi în infrastructură turistică și în protejarea patrimoniului natural și construit, etc.).

CATEGORII DE MĂRIME DUPĂ NUMĂRUL DE LOCUITORI

În ceea ce privește gruparea așezărilor urbane pe clase de mărime, în intervalul 1999-2010, se remarcă creșterea numărului de orașe foarte mici (sub 10.000 de locuitori), de la 7 la 13, respectiv scăderea numărului de orașe de mărime medie de la 5 la 4. Astfel, la nivelul anului 2010, peste jumătate dintre orașele din Regiunea Sud-Muntenia aveau sub 20.000 de locuitori. Mărimea medie a unui oraș din Regiunea Sub-Muntenia a scăzut de la 33742 de locuitori, în 1999, la 28133 de locuitori, în prezent. Cauzele acestei evoluții constau din scăderea populației urbane și intrarea unor comune în categoria orașelor foarte mici.

Tabelul nr. 4 – Ierarhizarea așezărilor urbane din Regiunea Sud-Muntenia pe clase de mărime, 1999-2010

Clasa de mărime	Număr de orașe 2010	% din total	Populația stabilă la 1.07.2010	Număr de orașe 1999	% din total
Sub 10.000 de locuitori	13	27,1	393.788	7	16,3
10.000 – 19.999 de locuitori	19	39,6	280.412	19	44,2
20.000 – 49.999 de locuitori	10	20,8	328.825	10	23,3
50.000 – 99.999 de locuitori	4	8,3	258.466	5	11,6
100.000 – 299.999 de locuitori	2	4,2	88.908	2	4,6
TOTAL	48	100,0	1.350.399	43	100,0

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

În anul 2010, la nivelul regiunii Sud Muntenia, exista o singură localitate de rang I în județul Prahova, 14 localități de rang II, cele mai numeroase fiind în Argeș, Ialomița și Teleorman, 33 de localități de rang III, cele mai multe în Prahova și Dâmbovița și 519 localități de rang IV, predominante în județele Argeș și Teleorman.

Tabel nr. 3 – Gruparea localităților după numărul de locuitori în anul 2010

Județ	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV
Argeș	-	3	4	95
Călărași	-	2	3	50
Dâmbovița	-	1	6	82
Giurgiu	-	1	2	51
Ialomița	-	3	4	59
Prahova	1	1	12	90
Teleorman	-	3	2	92

Sursa: Legea nr. 351 / 6 iulie 2001

La 1 iulie 2010, orașele de peste 100.000 de locuitori reuneau peste 393.700 de locuitori, respectiv 29,2% din totalul populației urbane, în timp ce orașele foarte mici (sub 10.000 de locuitori) doar 88.900 de locuitori, respectiv 6,6% din populația urbană.

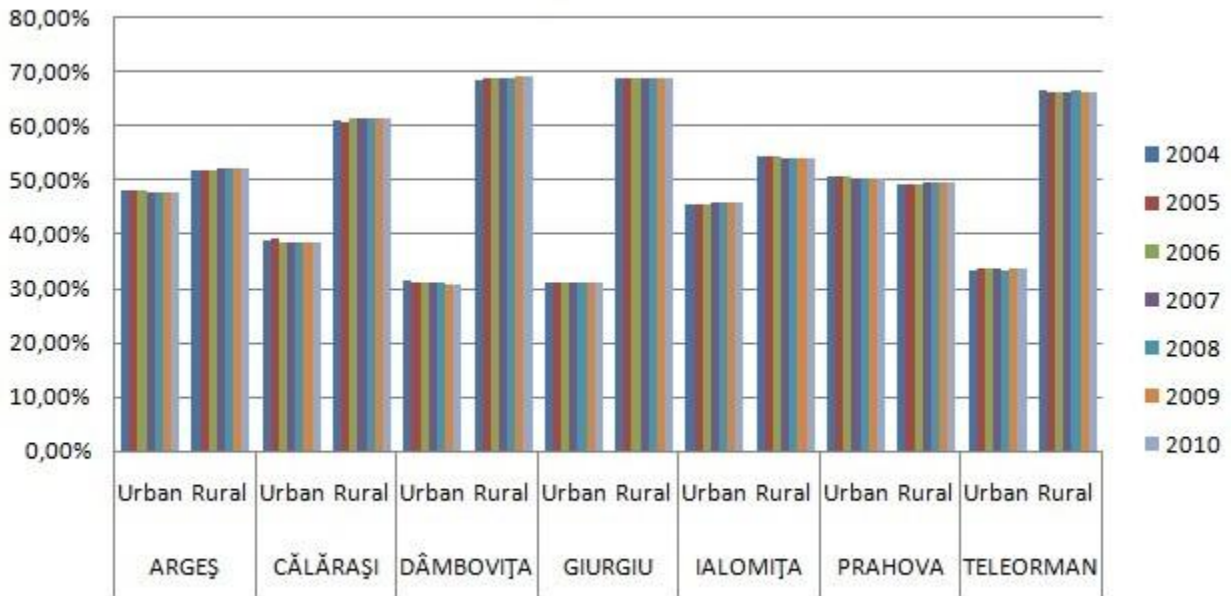
În ceea ce privește distribuția pe județe a rețelei de orașe, aceasta variază de la 14 (Județul Prahova), la 3 (Județul Giurgiu).

În cadrul rețelei de localități, un element aparte îl constituie **orașele pereche de pe Dunăre** – Turnu-Măgurele-Nicopole, Giurgiu-Ruse, Oltenița-Turtucaia, Călărași-Silistra, ce reprezintă o mare oportunitate pentru cooperarea transfrontalieră.

STRUCTURA AȘEZĂRILOR RURALE

Numărul de comune din Regiunea Sud-Muntenia a crescut cu un procent de 0,08%, în intervalul 1999-2010, de la 481 la 519, pe fondul reînființării (prin desprinderea de orașele și comunele existente) a 38 de comune, care fuseseră desființate de regimul comunist la reforma administrativă din 1968. Așadar, regiunea Sud Muntenia, se remarcă printr-o pondere mai mare a așezărilor rurale, astfel că ponderea populației, în anul 2010, era de 41,4% în mediul urban și 58,6% în mediul rural.

Grafic nr. 2 - Tipologia urban-rurală 2004 - 2010

Sursa: Direcția Regională de Statistică, Calcule proprii ADR Sud Muntenia

Cele 519 comune reunesc 1972 de sate, fiecărei comune revenindu-i, în medie, 3,8 sate, față de 4,4 sate/comună, la nivel național.

În pofida creșterii numărului de comune, populația rurală a înregistrat o scădere de 114.880 de persoane (-5,7%), în intervalul 1999-2010, de la 2.023.256 la 1.908.376 de locuitori. În condiții comparabile, prin introducerea în ecuație a celor 5 comune din regiune care au devenit orașe în acest interval, care totalizează 36.925 de locuitori, scăderea populației rurale a fost de 77.955 persoane (-3,9%), față de o scădere de 9,5% în mediul urban. Prin urmare, chiar și în condițiile trecerii celor 5 comune în categoria orașelor, ponderea populației rurale a crescut ușor, de la 58,2%, în 1999, la 58,6%, în 2010.

Mărimea medie a unei comune din Regiunea Sud-Muntenia a fost, în anul 2010, de 3.677 de locuitori, în scădere față de anul 1999 (4.206), dar peste media națională de 3.367 locuitori/comună. În mod similar, mărimea medie a unui sat din Regiune era, tot în anul 2010, de 967 de locuitori, peste media națională (771 de locuitori/sat).

Creșteri cele mai semnificative ale populației (de peste 10%) în perioada 1999-2001 s-au înregistrat în cazul comunelor aflate în zona metropolitană/periurbană a principalelor centre urbane din Regiune, unde s-a manifestat procesul de suburbanizare: Bradu, Moșoaia, Mărăcineni, Merișani, Bascov, Băbana, Albota (în proximitatea Municipiului Pitești); Târgușoru Vechi, Dumbrava, Plopu, Blejoi, Păulești (Ploiești), Razvăd (Târgoviște), etc. În aceste zone s-a înregistrat un ritm alert al construcției de noi locuințe individuale și chiar ansambluri de locuințe colective, zone comerciale și de servicii, unități de producție, pe fondul costurilor mai reduse cu terenurile, utilitățile și impozitele, în comparație cu zonele intravilane ale orașelor.

La polul opus, scăderi de peste 10% ale populației s-au înregistrat în cazul comunelor amplasate la distanțe relativ mari de marile centre urbane, cu o populație îmbătrânită, precum cele din Județul Teleorman (Răsmirești, Bujoru, Sfințești, Călmățuiu de Sus, Salcia, Săceni, Scurtu Mare, Seaca), Giurgiu (Răsuceni, Toporu, Izvoarele, Iepurești, Greaca), etc.

În ceea ce privește distribuția comunelor pe județe, cele mai multe se regăsesc în Argeș (95) și Teleorman (92), iar cele mai puține în Călărași (50). De asemenea, există diferențe între mărimea medie a comunelor, de la un județ la altul. Astfel, în Prahova și Dâmbovița comunele au, în medie, aproximativ 4.500 de locuitori, în timp ce în Ialomița și Teleorman mai puțin de 3.000 de locuitori, explicația fiind una care ține de modul de organizare al acestora. Astfel, în zona montană din Prahova, Argeș, Dâmbovița, comunele sunt formate din 4-6 sate de dimensiuni mai mici, de tip răsfirat sau împrăștiat, în timp ce în județele din zona de câmpie (Teleorman, Călărași, Ialomița, Giurgiu) regăsim comune formate din 2-3 sate de dimensiuni mai mari, după modelul așezărilor de tip adunat, compact, specifice acestor unități de relief.

Tabelul nr. 6 – Numărul de comune și mărimea medie a acestora pe județe, 2010

Județul	Numărul de comune	Număr de sate	Număr mediu de sate pe comună	Populația rurală la 1 iulie 2010	Mărimea medie a unei comune (locuitori)	Mărimea medie a unui sat (locuitori)
Argeș	95	555	5,8	334542	3521	603
Călărași	50	152	3	191525	3830	1260
Dâmbovița	82	346	4,2	366796	4473	1060
Giurgiu	51	161	3,2	192705	3778	1197
Ialomița	59	123	2,1	154715	2622	1259
Prahova	90	405	4,5	404195	4491	998
Teleorman	92	230	2,5	263898	2868	1147
Regiunea Sud-Muntenia	519	1972	3,8	1908376	3677	968

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

3.2.1. POLII DE CREȘTERE ȘI DE DEZVOLTARE DIN REGIUNEA SUD MUNTENIA

În scopul impulsivării dezvoltării economice și urbane, s-au înființat, în România, 7 poli de creștere și 13 poli de dezvoltare, în cadrul cărora se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională.

Astfel, regiunea Sud Muntenia este structurată în jurul a două centre de polarizare, respectiv: municipiul Ploiești, identificat drept pol de creștere prin Hotărârea de Guvern nr. 998/2008 și municipiul Pitești, identificat drept pol de dezvoltare prin aceeași Hotărâre de Guvern. Fiecare dintre acești poli are un potențial semnificativ de influență nu doar regională, ci și extra-regională, așa cum arată harta de mai jos:

Figura nr. 8 – Polii de creștere și polii de dezvoltare în contextul teritorial

Sursa: PIDU Ploiești

A. POL DE CREȘTERE PLOIEȘTI

În cadrul regiunii Sud Muntenia, municipiul Ploiești face parte dintr-o zonă cu profil dominant industrial, situată în partea centrală a județului Prahova și concentrează principalele centre industriale și de servicii din regiune, fiind caracterizat printr-un grad ridicat de populare și dezvoltare urbană.

Din punct de vedere al profilului rețelei de localități, polul de creștere Ploiești are următoarea structură:

Localități urbane - 1 municipiu și 3 orașe:

- municipiul Ploiești, reședință de județ – principal centru economico-social cu funcțiuni complexe industriale și terțiare – administrative, politice, cercetare-dezvoltare, învățământ superior;
- Băicoi și Boldești-Scăieni: orașe cu profil dominant industrial-agrar;
- Plopeni: oraș cu activități predominant industriale și servicii de importanță locală.

Localități rurale - 10 comune cu satele componente:

- sate cu activități predominant industriale – Brazii de Sus, Brazii de Jos, Negoiești, Popești (comuna Brazi), Bucov, Chițorani, Pleașa (comuna Bucov);
- sate cu activități agricole – industriale – terțiare: Ariceștii Rahtivani, Berceni, Blejoi, Dumbrăvești, Valea Călugărească, Păulești, Târgșoru Vechi, Bărcănești.

Tabel nr. 4 - Suprafața polului de creștere în anul 2010

Localități	Suprafața totală (ha)	Suprafață totală agricolă (ha)	Suprafață totală neagricolă (ha)
Ploiești	5828	1588	4240
Băicoi	6536	4963	1573
Boldești-Scăieni	3490	2208	1282
Plopeni	473	10	463
Ariceștii Rahtivani	8133	6863	1270
Bărcănești	3725	3153	572
Berceni	3102	2321	781
Blejoii	2024	1391	633
Brazi	4547	3441	1106
Bucov	4903	3783	1120
Dumbrăvești	2951	1770	1181
Păulești	5398	3957	1441
Târgșoru Vechi	4846	3844	1002
Valea Călugărească	5208	4167	1041
TOTAL	61164	43459	17705

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Prahova

Numărul total de locuitori, la nivelul polului de creștere Ploiești, în anul 2010, era de 348944 persoane, din care 166112 locuitori de sex masculin și 182832 de sex feminin.

Numărul total de salariați, în anul 2010, a fost de 108518 persoane, în timp ce numărul șomerilor înregistrați în același an, la nivelul polului de creștere Ploiești a atins nivelul de 9693 persoane, din care femei 4624 (47,71%).

Infrastructura rutieră orășenească la nivelul polului de creștere, în anul 2010, se prezintă astfel:

Tabel nr. 5 - Infrastructura rutieră orășenească în anul 2010

Orașe	Suprafața intravilan (ha)	Lungime străzi orășenești (km)	Lungime străzi orășenești modernizate (km)
Ploiești	5190	326	291
Băicoi	1658	121	81
Boldești-Scăieni	751	71	45
Plopeni	118	13	13
TOTAL	7717	531	430

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Prahova

În ceea ce privește infrastructura de apă potabilă, canalizare și gaze, în anul 2010, conform datelor de la Direcția Județeană de Statistică Prahova situația se prezenta astfel: lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei era de 1017,20 km, lungimea totală simplă a conductelor de canalizare totaliza 380,20 km, iar lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor însuma 976,90 km.

Situația infrastructurii sociale de sănătate, la finele anului 2010, era următoarea: 8 spitale și

unități medico-sociale proprietate publică, un total de 869 cabinete medicale (stomatologice, ambulatorii, centre de sănătate, laboratoare și dispensare) din care 262 proprietate publică și 607 proprietate privată, un total de 191 farmacii, puncte farmaceutice și depozite farmaceutice, din care 13 proprietate publică și 178 proprietate privată.

În cadrul polului de creștere Ploiești, infrastructura social-educțională cuprindea 35 grădinițe și creșe, 53 școli (ciclu primar și gimnazial), 26 licee, 1 școli arte și meserii, 4 școli postliceale și un institut învățământ universitar.

Referitor la infrastructura de locuințe, la sfârșitul anului 2010, exista un număr total de 129402 de locuințe, din care 2387 proprietăți majoritare de stat și 127015 proprietăți majoritare private.

Infrastructura turistică era reprezentată de un număr total de 25 unități de cazare, din care 14 hoteluri, 5 moteluri și 6 pensiuni turistice.

La nivelul polului de creștere, ponderea cea mai mare în cifra de afaceri, în 2010, revenea industriei extractive, de prelucrare a țițeiului și cocsificare a cărbunelui, urmată de activitățile de producere, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor naturale și a apei.

Prelucrarea petrolului (cu obținerea de benzine, motorine, păcură, uleiuri minerale, etc.) reprezintă o activitate de tradiție, în această ramură funcționând importante unități, cum sunt: OMV PETROM, Petrotel-Lukoil și Rompetrol Vega.

Disponând de materii prime, industria alimentară, de băuturi și tutun s-a dezvoltat destul de mult, iar câteva dintre investițiile importante în domeniu au fost realizate de firme precum: Coca Cola HBC, Bergenbier SA, Tymbark Maspex Romania, Halewood Romania Grup, Alexandrion Grup Romania, British American Tobacco.

O altă ramură importantă a industriei este cea de mașini și echipamente (utilaj petrolier, minier și chimic, rulmenți grei, echipamente și piese de schimb) reprezentată la nivelul polului de creștere de investiții străine realizate de firme de marcă precum: Timken Romania, Cameron Romania, Kraftanlagen Romania, Johnson Controls, Yazaki, Lufkin Industries, Dongguan Plate Making Co., Kalsonic Kamsei.

În domeniul industriei de confecții textile s-au făcut investiții în ultimii ani cu capital britanic, italian, german turc și cipriot. Firme precum Oztasar, Smart, Modexim, Romanian Trade Garments au realizat un export susținut al articolelor de îmbrăcăminte realizate, rezolvând astfel parțial problema șomajului feminin din zonă.

Foarte dinamice în peisajul economiei polului de creștere, sunt firmele din: industria materialelor de construcții - Holcim Group, industria de detergenți - Unilever Romania și industria de ambalaje - Mayr-Melnhof Packaging SRL.

În domeniul utilităților, în polul de creștere, investiții importante au înregistrat Dalkia Termo Prahova și APA NOVA Ploiești.

Domeniul imobiliar este, de asemenea, reprezentat de investitori importanți cum ar fi: Alinso Group, WDP Development Ro, DIBO.

În domeniul comerțului sunt prezenți cei mai mulți dintre retailerii importanți de pe piața românească: Metro Cash & Carry, Praktiker, Carrefour, Bricostore, Selgros, Kaufland, Interhome, Real, Baumax, Obi, Artsani, Billa InterRex, Profi, Penny, Mega Image, Lidl.

Structura agriculturii în polul de creștere este dată de varietatea formelor de relief, zona fiind renumită prin producția de vinuri de o calitate superioară (Ploiești, Valea Călugărească). Produsele oferite de sectorul agricol sunt variate – de la cereale și alte produse agricole la carne, preparate din carne, fructe.

B. POL DE DEZVOLTARE PITEȘTI

Municipiul Pitești, reședință a județului Argeș, este situat în partea central-sudică a României, între Carpații Meridionali și Dunăre, în nord-vestul Munteniei. Județul Argeș se învecinează cu 6 județe – Dâmbovița, Teleorman, Olt, Vâlcea, Sibiu și Brașov, neavând granițe externe. Situat în partea central - sudică a țării, județul Argeș are o populație de 639157 locuitori¹. În județ se află trei municipii – Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș, patru orașe – Mioveni, Costești, Topoloveni, Ștefănești și 95 de comune.

Populația stabilă la 1 iulie 2010, în municipiul Pitești, era de 166594 locuitori, cu o densitate de 4093,2 locuitori/km², municipiul având o suprafață totală de 40,7 km².

Bine conectat cu principalele orașe învecinate prin infrastructuri de transport rutier și feroviar, Piteștiul este localizat la o răscruce de drumuri, fiind un important nod de comunicații cu deschidere internă și internațională.

Municipiului Pitești este al doilea centru de importanță regională din Sud Muntenia, precum și un centru (nod) de comunicații naționale, fiind caracterizat prin: cale ferată, o autostradă și șosele naționale care îl leagă de capitală; cale ferată și legături prin Craiova cu vestul țării; șosele naționale care asigură legătura cu două reședințe de județ (Râmnicu Vâlcea și Slatina) și, mai departe, cu vestul și nord-vestul țării.

Din păcate, legăturile rutiere cu viitoarea autostradă București-Brașov, de natură strategică pentru municipiul Pitești sunt, în prezent, insuficient dezvoltate.

De o importanță deosebită, în ceea ce privește accesibilitatea municipiului Pitești, este legătura acestuia cu **Coridorul de Transport Pan-European IV** (TEN-Tr – Axa prioritară 7), ce este planificat a se finaliza în anul 2013. De asemenea, este de remarcat execuția recentă a variantei de ocolire a municipiului Pitești, care are o lungime totală de 15,2 km, din care 13,6 kilometri cu profil de autostradă și care a presupus lărgirea la patru benzi de circulație a DN7, inclusiv pasajul inferior din intersecția Bascov. Accesul din/spre oraș se face prin 3 noduri, fapt care a contribuit la descongestionarea traficului din și spre această variantă ocolitoare.

Accesibilitatea municipiului Pitești la rețeaua națională și europeană de căi ferate este mai redusă decât accesibilitatea acestuia la rețeaua rutieră. Situată în afara principalelor trasee de transport feroviar, fără căi ferate modernizate și electrificate, circulația feroviară nu constituie deocamdată o alternativă viabilă, nici pentru transportul de mărfuri, nici pentru cel de călători. În plus, rețeaua de transport pe calea ferată prin punctul de trecere Pitești nu este inclusă în componenta feroviară a coridorului IV.

Sistemul feroviar pentru călători și mărfuri se compune din stațiile Pitești Sud și Pitești Nord. În ceea ce privește calitatea structurilor acestor două gări, Gara Pitești Sud ce face legătura cu București, Craiova, Sibiu se află într-o stare generală deteriorată. Gara CFR Pitești Nord ce deservește orașul Curtea de Argeș și localitățile de pe traseul Pitești - Curtea de Argeș se află într-o stare mai bună.

Rețeaua de transport a municipiului Pitești s-a dezvoltat, în cea mai mare parte, în mod liniar pe direcția Nord-Sud și aceasta ca urmare a așezării geografice a orașului (în terase paralele cu axa centrală), precum și ca urmare a polarizării zonelor industriale mari pe axa nord-sud. Lungimea rețelei de transport public cu autobuze pe raza municipiului este de 47,1 km. Liniile de transport public urban, acoperă toată suprafața municipiului Pitești, numărul stațiilor este suficient, însă nu sunt amenajate în mod corespunzător. De asemenea, traseele preorășenești deserves în totalitate localitățile adiacente prin intermediul operatorilor privați. Totodată, aceștia asigură și necesarul de „curse speciale” către unitățile economice din apropierea municipiului.

¹ Anuarul statistic al României, ediția 2010.

La sfârșitul anului 2010, lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor naturale în Municipiul Pitești era de 223,45 km, lungimea rețelei de apă era de 524,20 km, iar lungimea rețelei de canalizare era de 476,5 km.

În domeniul protecției copilului (inclusiv copii cu dizabilități), în subordinea Consiliului Județean Argeș, funcționau, în anul 2010, 6 centre și complexe de tip familial. Per ansamblu, gradul de ocupare depășea capacitatea centrelor (61 de copii asistați, dotarea centrelor însumând doar 55 de locuri), iar structurile cele mai aglomerate fiind cele de tip familial (apartamente).

În ceea ce privește asistența destinată adulților, în subordinea Consiliului Județean Argeș funcționau, în anul 2010, Centrul Rezidențial pentru Adulți, care oferea îngrijire și asistență pentru 168 de persoane (la 31.03.2009) și Centrul de Recuperare de tip ambulatoriu Trivale, asigurând tratament de recuperare pentru un număr de 16 persoane.

Structura unităților din învățământul preuniversitar din municipiul Pitești era alcătuită din 74 de unități (din care 60 cu personalitate juridică), incluzând grădinițe (18), școli primare și gimnaziale (19), licee (17), instituții de învățământ dedicate instruirii maștrilor (5), o școală de arte și meserii și școli postliceale (5), care asigură un grad bun de acoperire a nevoilor de pregătire de bază a populației orașului.

Referitor la infrastructura de sănătate, în anul 2010, exista un număr de 5 unități de spitalizare, cu un număr total de 1624 de paturi, reprezentând 41,74% din numărul de paturi în spitale existente la nivelul județului Argeș. De asemenea, municipiul Pitești concentra peste 48,7% din numărul total de medici și 51,8% din numărul total de farmaciști de la nivelul județului Argeș. Județul Argeș concentrează peste 24,65% din totalul numărului de paturi în spital și peste 28,34% din numărul medicilor existenți la nivel regional.

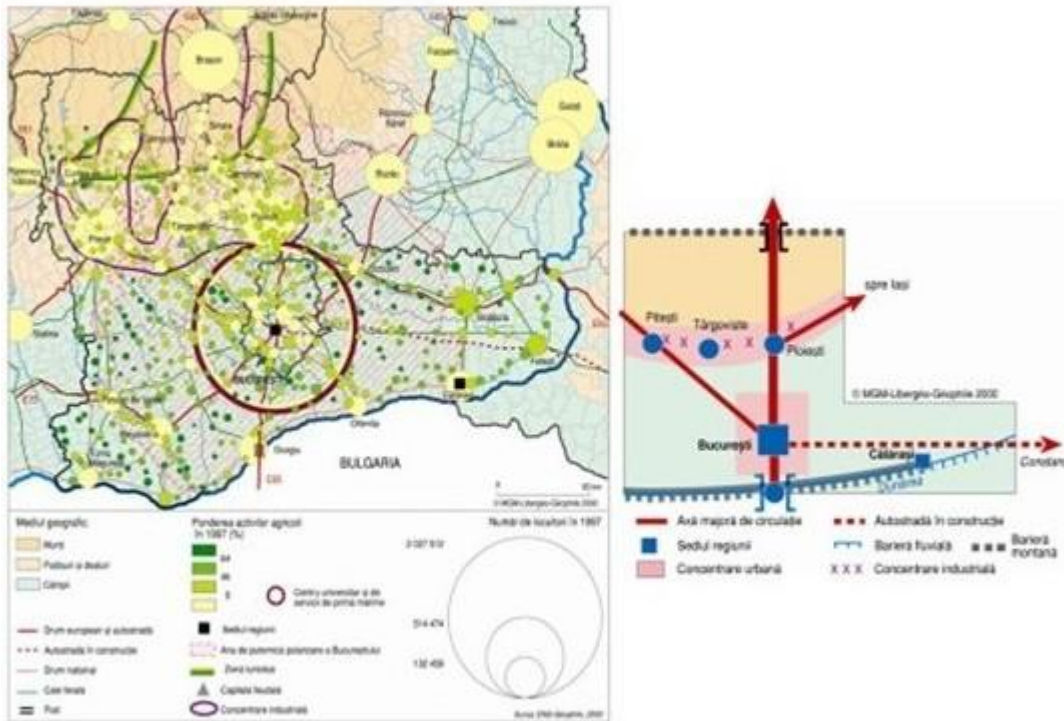
Conform statisticii naționale a Centrului de Studii și Cercetări în Domeniul Culturii, Piteștiul se afla pe locul 5 la nivel național în punct de vedere al efervescenței culturale, depășind Sibiu.

Sectorul industrial din municipiul Pitești s-a dezvoltat în mod remarcabil între anii 1965-1970, când a fost înființat un număr mare de unități de producție, și s-a concentrat în mod tradițional pe industria mecanică – construcția de automobile și motoare – și pe cea petrochimică. Alte sectoare tradiționale de mare importanță sunt industria alimentară și a băuturilor, prelucrarea textilelor și a cauciucului. Sectorul industrial joacă, în continuare, un rol important în economia locală, concentrând împreună cu sectorul construcțiilor 75% din totalul întreprinderilor mari și 66% din întreprinderile mijlocii înregistrate în municipiul Pitești, generând 23,58% din volumul total al cifrei de afaceri produsă la nivel municipal în anul 2010.

1.2. ZONE METROPOLITANE

Datorită faptului că, din punct de vedere geografic, regiunea Sud Muntenia înconjoară întreaga regiune București-Ilfov, structura relațiilor funcționale în teritoriul celor două regiuni trebuie analizată în ansamblu. O privire asupra hărții care include axele majore de circulație, poziționarea capitalei, precum și a orașelor principale, confirmă faptul că Piteștiul și Ploieștiul pot fi considerate centre de propagare a dezvoltării economice, fiind amplasate chiar pe o axă majoră de circulație.

Figura nr. 7 – Harta geografică a regiunii Sud Muntenia

Sursa: Violette Rey, Atlasul României, Ed. RAO

ZONA METROPOLITANĂ BUCUREȘTI

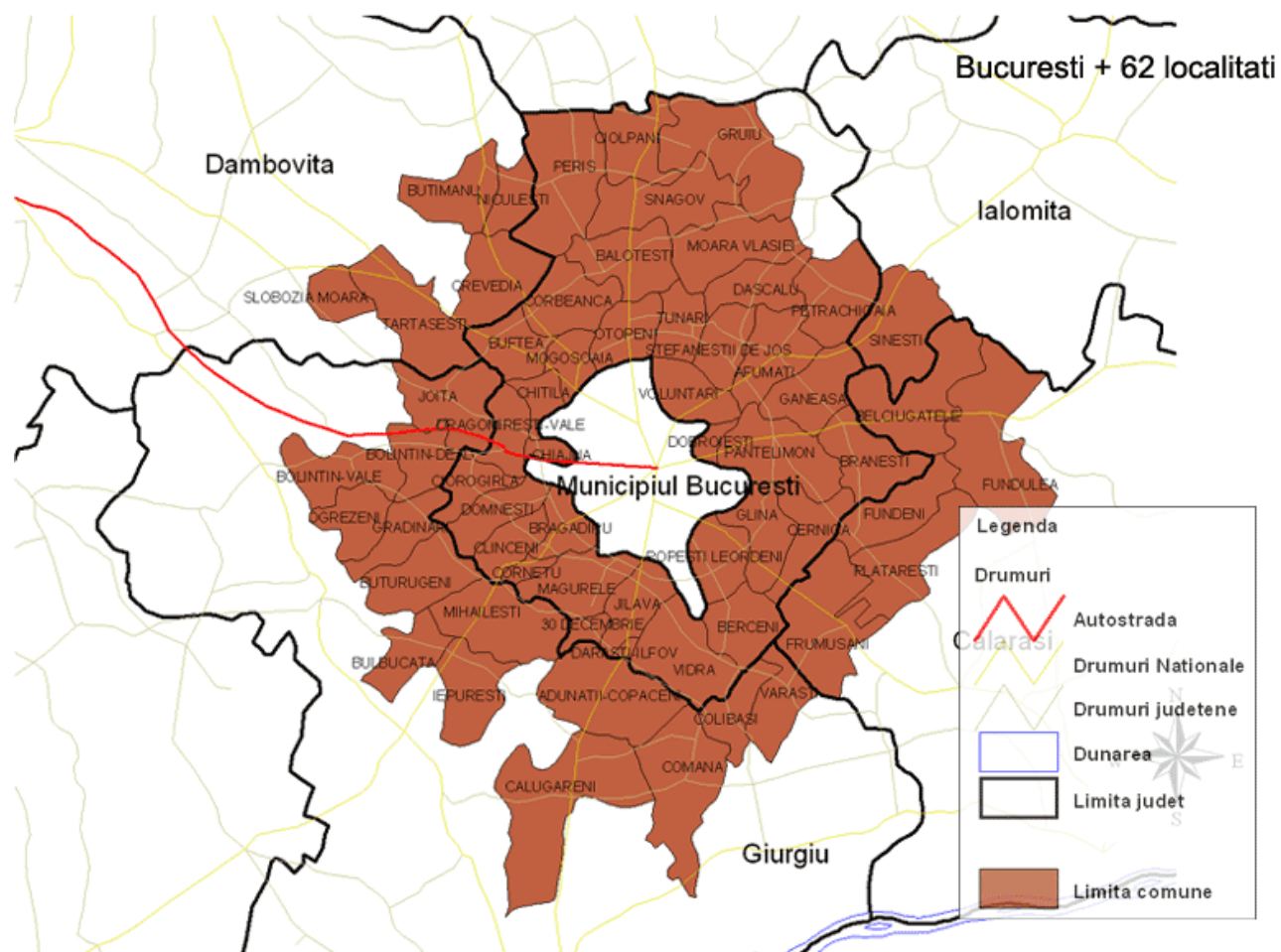
Zona Metropolitană București, deși a făcut obiectul unui proiect de lege, nu este încă funcțională sub o formă juridică, asemenea celorlalte zone metropolitane din țară (Constanța, Iași, Cluj-Napoca, Oradea, etc.), organizate ca și Asociații de Dezvoltare Intercomunitară. Singurul demers în direcția înființării zonei metropolitane a fost adoptarea O.G.21/2011 privind înființarea Autorității Metropolitane de Transport, a cărei arie geografică cuprinde teritoriul administrativ al Regiunii de Dezvoltare București-Ilfov.

Conform proiectelor de lege (PL 233/2009 și PL 122/2010) depuse la Camera Deputaților și Senat, Zona Metropolitană București ar urma să cuprindă, într-o primă fază, 62 de unități administrativ-teritoriale din proximitatea Municipiului București, localizate în Județele Ilfov, Călărași, Giurgiu, Dâmbovița și Ialomița, ultimele patru din Regiunea Sud-Muntenia.

Mai exact, următoarele 25 de comune și orașe din Regiunea Sud-Muntenia ar urma să facă parte din Zona Metropolitană București:

- Județul Ialomița: Sinești;
- Județul Dâmbovița: Crevedia, Butimanu, Niculești, Slobozia Moară, Tărtășești;
- Județul Călărași: Frumușani, Plătărești, Fundeni, Fundulea, Belciugatele;
- Județul Giurgiu: Joița, Săbăreni, Coșoba, Bolintin-Deal, Bolintin-Vale, OGREZENI, Grădinari, Buturugeni, Mihăilești, Bulbucata, Iepurești, Adunații-Copăceni, Călugăreni, Comana, Colibași, Vărăști;

Figura nr. 9 – Harta Zonei Metropolitane București – varianta propusă

Sursa: www.zmb.ro

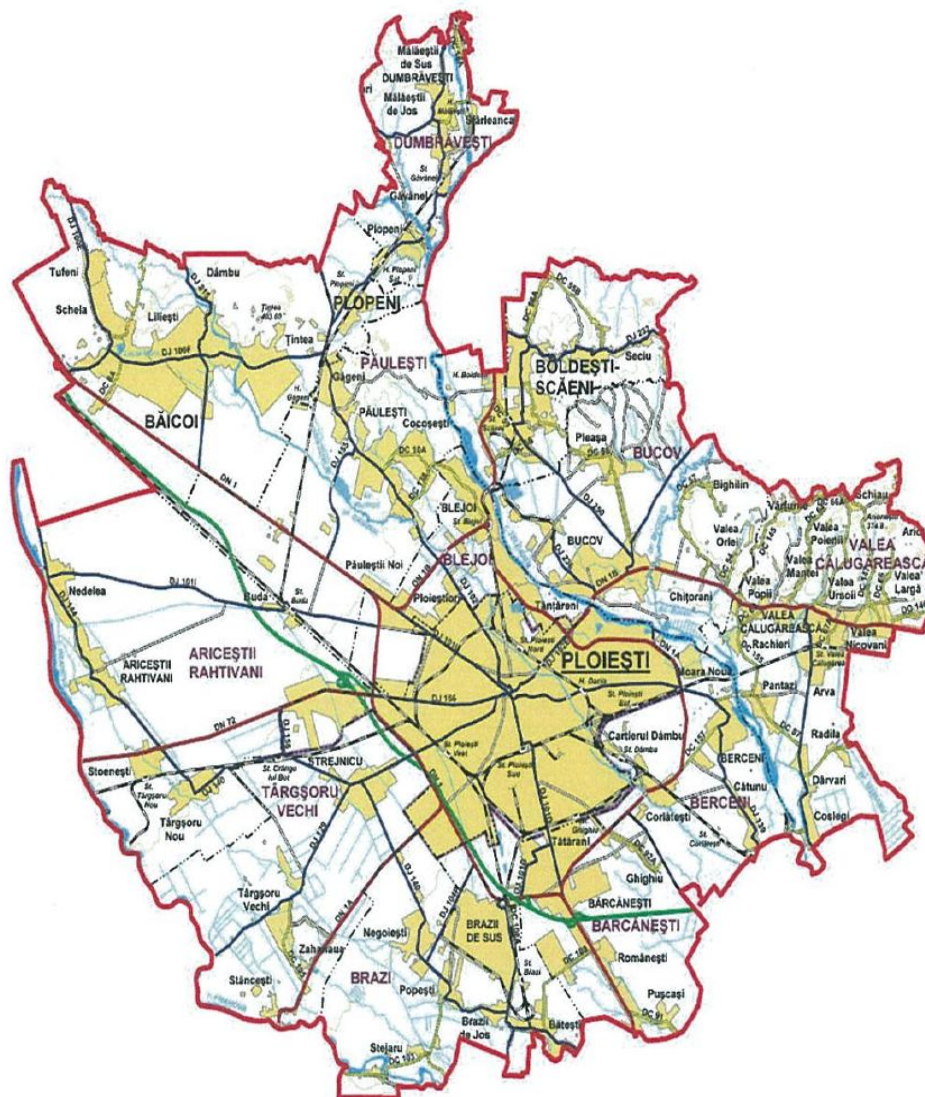
Zona Metropolitană București ar urma să aibă o suprafață de 1.811 km² și o populație stabilă de aproximativ 2,4 milioane de locuitori, ceea ce ar reprezenta peste 11% din populația stabilă a țării.

Trebuie menționat faptul că, în conformitate cu metodologia DG Regio, care realizează studiul "Urban Audit", zona metropolitană a Bucureștiului ("Larger Urban Zone – LUZ") acoperă doar o parte din Județul Ilfov, are 662 km² și o populație stabilă de 2.140.194 (2004).

ZONA METROPOLITANĂ PLOIEȘTI

Zona Metropolitană a fost înființată în anul 2008, sub forma unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (A.D.I. Polul de Creștere Ploiești-Prahova), prin asocierea voluntară a 15 unități administrativ-teritoriale din proximitatea Municipiului Ploiești (de rang I, conform P.A.T.N.). Este în prezent singura zona metropolitană funcțională din Regiunea Sud-Muntenia.

Figura nr. 10 – Harta Zonei Metropolitane Ploiești

Zona Metropolitană Ploiești a fost prezentată în cadrul secțiunii – "Polul de Creștere Ploiești".

ZONA METROPOLITANĂ PITEȘTI

În regiunea Sud Muntenia a fost inițiat proiectul de dezvoltare a Zonei Metropolitane Pitești de către Primăria Municipiului Pitești pentru a ține seama de tendințele actuale ale dezvoltării zonelor limitrofe municipiului, pe de o parte, precum și pentru a anticipa tendințele dezvoltării viitoare ale aceleiași zone.

Pentru a face parte din Zona Metropolitană Pitești au fost selectate într-o primă fază orașele și comunele limitrofe ale municipiului, respectiv: Albota, Bascov, Bradu, Mărăcineni, Mioveni, Moșoaia și Ștefănești.

Municipiul Pitești are avantajul unei accesibilități ușoare la rețeaua de drumuri naționale (DN1A, DN7, DN73, DN65, DN67B) și europene (E81, E574).

3.3.1. FORME DE ASOCIERE

A. ASOCIAȚII DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ (A.D.I.)

Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară sunt definite, conform Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale, cu modificările ulterioare la art.1 alin 2. Lit. c., ca fiind „structurile de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate în condițiile legii, de unitățile administrativ-teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice”.

Conform informațiilor Ministerului Administrației Publice, în România, în anul 2012, există peste 600 de parteneriate de cooperare inter-municipale². Asigurarea serviciilor publice și a celor de utilități locale reprezintă cea mai importantă parte a activităților desfășurate de către autoritățile publice locale și regionale.

În regiunea Sud Muntenia există, în prezent, un număr total de 59 de Asociații de Dezvoltare Intercomunitară create pentru a sprijini procesul de dezvoltare comunitară, intercomunitară și mai ales de dezvoltare rurală. Cele mai multe Asociații de Dezvoltare Intercomunitară există în județul Prahova cu un număr total de 13, iar cele mai puține există în județul Giurgiu, cu un număr total de 5.

Trebuie evidențiat faptul că anumite unități administrativ-teritoriale sunt implicate în mai mult de o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară, cum este exemplul comunei Cicănești care face parte din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Servsal Argeș și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară “Salubritate 2010” Molivișu. Alte comune care fac parte din mai multe astfel de asociații sunt Arefu, Grădiștea, Râu Alb, Bolintin Deal, Mihail Kogălniceanu, Drăgănești.

B. GRUPURILE DE ACȚIUNE LOCALĂ (GAL)

Grupurile de Acțiune Locală (GAL) au fost create prin Programul Național de Dezvoltare Rurală, Axa LEADER, al cărui obiectiv este „demararea și funcționarea inițiativelor de dezvoltare locală”³.

În momentul analizei scopului pentru care au fost înființate grupurile de acțiune locală din cadrul regiunii Sud Muntenia, s-au remarcat două tipuri principale de structuri parteneriale:

- Cu scop unic (înființarea rețelei de apă, crearea infrastructurii, managementul deșeurilor, canalizare, turism, etc.);
- Cu scop multiplu (diversificarea acțiunilor de dezvoltare rurală și comunitară).

În regiunea Sud Muntenia există 18 Grupuri de Acțiune Locală, cele mai multe în județul Dâmbovița cu un număr total de 6, iar cele mai puține în județele Giurgiu și Teleorman respectiv, câte un Grup de Acțiune Locală.

C. FORME DE ASOCIERE ȘI PARTENERIAT ÎNTRE LOCALITĂȚI

Înfrățirea între orașe reprezintă o realitate pentru Europa de astăzi deoarece un număr mare de municipalități sunt unite prin acorduri formale de înfrățire a orașelor. Un asemenea parteneriat are drept scop încurajarea cooperării orașelor și înțelegerea reciprocă între cetățenii acestora. În prezent, înfrățirea între orașe reprezintă o rețea unică și compactă pe întreg teritoriul Europei, dar și dincolo de granițele acesteia, având astfel un rol deosebit în ceea ce privește provocările cu care se confruntă Europa de astăzi, reflectate în obiectivele acestui program.

În cadrul regiunii Sud Muntenia există mai multe tipuri de forme de asociere², după cum urmează: acorduri de înfrățire, parteneriate, colaborări și cooperări. Cele mai multe acorduri de înfrățire se înregistrează în județul Prahova, 27 de înfrățiri cu localități din țări membre ale Uniunii Europene, dar și non-UE precum Republica Moldova, Kazahstan, China, Japonia, Albania, Venezuela, Turcia, Tunisia, Israel. Cele mai puține acorduri de înfrățire s-au încheiat de către județul Ialomița.

Cele mai multe parteneriate le-au realizat unitățile teritoriale din cadrul județului Giurgiu cu un număr de 11 parteneriate în țări precum Serbia, Statele Unite ale Americii, în statele membre ale Uniunii Europene și Serbia. Totodată, acordurile cele mai importante au fost încheiate în cadrul orașului Giurgiu cu orașe importante din Uniunea Europeană (Viena, Paris, Ulm, Berlin, Cork, Varșovia) și Turcia (Edirne). La polul opus se situează județul Prahova cu un singur parteneriat încheiat cu localitatea Give din Danemarca.

3.4. SPECIALIZAREA FUNCȚIONALĂ

Regiunea Sud Muntenia are un important potențial de dezvoltare economică, diferențiat între nordul și sudul regiunii.

Trăsătura esențială a regiunii Sud Muntenia este reprezentată de împărțirea acesteia în două sub-arii cu caracteristici geografice și socio-economice diferite. Partea de nord a regiunii (județele Argeș, Dâmbovița și Prahova) se caracterizează printr-un grad ridicat de industrializare, Prahova deținând locul 1 pe țară în ceea ce privește producția industrială. Partea sudică a regiunii (județele Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman) este o zonă tradițional subdezvoltată, dar cu întinse suprafețe agricole, care pot sta la baza dezvoltării unei agriculturi specializate pe anumite tipuri de culturi, corespunzătoare condițiilor pedologice din regiune.

SPECIALIZAREA FUNCȚIONALĂ A ZONEI DE NORD

1. Județul **Argeș** dispune de o economie bine dezvoltată și diversificată, industria deținând rolul principal în economia acestuia .

Structura industrială este diversificată, cele mai reprezentative ramuri fiind:

- Industria produselor primare care cuprinde subramurile:
 - producția de produse chimice și petrochimice;
 - fabricarea elementelor de beton, ciment, ipsos;
 - producția articolelor din cauciuc și mase plastice.
- Industria metalurgică și a construcțiilor metalice;
- Industria construcțiilor de mașini, utilaje, echipamente, motoare electrice;
- Industria de confecții - puternic dezvoltată;
- Industria ușoară - slab dezvoltată;
- Industria pielăriei;
- Industria lemnului și mobilei – o ramură cu tradiție în Pitești, care, datorită resurselor locale de lemn reprezintă o oportunitate pentru investiții în producția de mobilier de calitate superioară. Cel mai mare producător de mobilă din România, S.C. Alprom SA funcționează în Pitești dar s-au dezvoltat și mulți producători de succes, însă nu de talia celui amintit anterior;

² Nu există date disponibile pentru intervalul 2004 – 2010

³ Implementarea Axei LEADR – PND, <http://www.fonduri/structurale/europene.ro/pndr/implementarea-axei-leader.html>

- Industria alimentară cuprinde un număr mare de agenți economici care acționează în trei subramuri:
 - Industria de morărit și panificație;
 - Industria prelucrării cărnii;
 - Industria laptelui.

2. Sectorul industrial continuă să aducă o contribuție importantă în economia județului **Dâmbovița**. Domeniile de activitate industrială cu specializarea cea mai puternică din județul Dâmbovița sunt domeniile de tehnologie medie, precum:

- Industria de armament;
- Industria metalurgică;
- Producția de echipamente electrice, prelucrarea de cauciuc, mase plastice și alte produse din minerale nemetalice;
- Fabricarea și repararea mașinilor-utilaje, construcțiile metalice;
- Industria lemnului;
- Industria chimică;
- Industria alimentară;
- Industria textilă.

3. Județul **Prahova** este reprezentat de o industrie complexă și diversificată, prin toate ramurile ei. Ponderea cea mai mare în producția industrială o deține ramura prelucrării petrolului brut (benzine, motorine, păcură, uleiuri minerale, etc.) fiind o activitate de tradiție, prima rafinărie de petrol din lume fiind pusă în funcțiune în anul 1856, la Ploiești. O altă ramură importantă a industriei județului Prahova – pe locul trei din punct de vedere al producției industriale - este cea de mașini și echipamente (utilaj petrolier, minier și chimic, rulmenți grei, echipamente și piese de schimb). Foarte dinamice sunt și industria textilă și a produselor textile, industria materialelor de construcții, industria sticlei, detergenți, industria mobilei și industria cartoanelor.

SPECIALIZAREA FUNCȚIONALĂ A ZONEI DE SUD

1. Potențialul natural și economic de care dispune județul **Călărași** face ca agricultura să constituie un sector de bază în economia județului. Producția vegetală este orientată cu precădere spre culturile de cereale boabe, plantele uleioase și plante de nutreț, județul Călărași fiind cunoscut pentru culturile de grâu și secară (ocupând locul 2 la nivel regional), producția de orz și orzoaică (locul 1 la nivel regional) și producția de floarea-soarelui (locul 3 la nivel regional).

2. Județul **Giurgiu** este un județ preponderent agricol, predominante fiind culturile de grâu, porumb, floarea soarelui, orz, orzoaică, soia și rapiță. Există, de asemenea, o tradiție multiseclară în cultivarea și prelucrarea viței de vie în comuna Greaca, zonă care beneficiază de un cadru natural favorabil acestei culturi, ceea ce a determinat cercetarea viti-vinicolă și specializarea în producerea strugurilor de masă, cu posibilitatea obținerii de soiuri nobile recunoscute pe plan internațional.

3. Județul **Ialomița** ocupă locul trei în cadrul regiunii Sud Muntenia, după județele Teleorman și Călărași, din punct de vedere al suprafeței agricole și arabile. Principalele culturi sunt cele de cereale boabe (grâu și secară, orz și orzoaică, porumb), floarea-soarelui, etc.

4. Agricultură reprezintă o ramură importantă a economiei județului **Teleorman**, cultivându-se cu precădere: cereale pentru boabe (grâu, secară, orz, orzoaică, ovăz, porumb), leguminoase pentru boabe (mazăre, fasole), plante uleioase (floarea soarelui, soia etc.) și plante de nutreț. Culturile cu cel mai bun randament la nivelul județului Teleorman, identificate prin intermediul procesului consultativ desfășurat la nivel local, au fost rapița și cerealele (cu precădere porumbul).

ZONE DEFAVORIZATE

De asemenea, în regiunea Sud Muntenia se pot identifica și anumite zone defavorizate datorită caracteristicilor geografice, după cum urmează:

a) zonele montane – sunt caracterizate printr-o limitare semnificativă a posibilităților de utilizare a terenurilor și printr-o creștere apreciabilă a costurilor de exploatare a terenurilor agricole, ca urmare a unor constrângeri (condiții climatice dificile și existența unor pante abrupte, care conduc, împreună, la reducerea sezonului de cultivare, la necesitatea folosirii unor echipamente agricole costisitoare, etc.).

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia, acestea ocupă o suprafață relativ redusă (sub 10% din suprafața totală a regiunii), respectiv nordul Județelor Argeș, Dâmbovița și Prahova.

Tabel nr. – Zone Montane Defavorizate

Județe	Comune/Orașe
ARGEȘ	Albeștii de Muscel, Aninoasa, Arefu, Berevoești, Boteni, Brăduleț, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Câmpulung, Cetățeni, Cicănești, Corbi, Dâmbovicioara, Dragoslavele, Lerești, Mioarele, Nucșoara, Poienarii de Muscel, Rucăr, Sălătrucu, Stoenești, Șuici, Valea Mare Pravăț
DÂMBOVIȚA	Bărbulețu, Bezdead, Buciumeni, Iedera, Moroeni, Pietroșița, Pucheni, Râu Alb, Runcu, Valea Lungă, Vârfuri, Văleni Dâmbovița, Vișinești
PRAHOVA	Adunați, Ariceștii Zeletin, Azuga, Bătrâni, Berteza, Brebu, Bușteni, Cărbunești, Cerașu, Comarnic, Cosminele, Izvoarele, Măneciu, Posești, Predeal-Sărari, Provița de Jos, Provița de Sus, Salcia, Secăria, Sinaia, Slănic, Starchiojd, Șotriș, Ștefești, Talea, Tătaru, Telega, Valea Doftanei

Sursa: www.madr.ro

În localitățile din aceste zone, densitatea populației este mult sub media județeană și regională, din cauza condițiilor mai grele de viață (accesibilitate redusă, numeroase calamități naturale, etc.), practicarea agriculturii se face în condiții puțin prielnice, predominantă fiind creșterea animalelor în mici exploatații individuale. În ultimii ani, aceste zone au cunoscut un oarecare reviriment prin dezvoltarea turismului, însă prezintă în continuare decalaje mari de dezvoltare față de zona sub-montană.

b) zone defavorizate de condițiile naturale specifice – prezintă vaste suprafețe nisipoase, conducând astfel rapid la apariția secetei edafice și afectând astfel recoltele. Ariditatea edafică se manifestă prin uscarea excesiv de prelungită a profilului de sol, prăfuirea și distrugerea structurii stratului arat. Aceste zone semi-aride pot susține dezvoltarea culturilor agricole însă cu un nivel mai scăzut al producțiilor agricole. Așadar, acestea sunt zone în care activitatea agricolă ar trebui sprijinită și continuată, prin conservarea mediului înconjurător.

Tabel nr. – Zone Defavorizate de Condiții Naturale Specifice

Județe	Comune/Orașe
ARGEȘ	Beleți-Negrești, Bogați, Dobrești, Priboieni
DÂMBOVIȚA	Aninoasa, Doicești, Glodeni, Ocnița
IALOMIȚA	Făcăeni, Giurgeni, Mihail Kogălniceanu, Stelnică, Vlădeni
PRAHOVA	Apostolache, Călugăreni, Chiojdeanca, Drajna, Gornet, Gornet-Cricov, Jugureni, Lapoș, Păcureți, Sângeru, Surani, Șoimari, Teișani, Vâlcănești, Vălenii de Munte, Vărbilău

Sursa: www.madr.ro

ZONE MONOINDUSTRIALE

În ceea ce privește zonele monoindustriale, acestea au fost specifice mai ales perioadei comuniste, când unele dintre localitățile din Regiunea Sud Muntenia erau dependente de un singur agent economic. Exemple în acest sens ar fi următoarele localități: Valea Călugărească (combinatul de îngrășăminte chimice), Câmpulung (Uzina de Automobile "Aro"), Plopeni, Mija (uzine de armament), Mioveni (Uzina de Automobile "Dacia"), Schitu-Golești, Filipeștii de Pădure, Ceptura, Șotânga (minerit), Valea Mare Prăvăț (Combinatul de Lianți), Fieni (Fabrica de Ciment), Brazi (Combinatul Petrochimic), Florești (Uzina de anvelope), etc. După 1989, pe fondul restrângerii activității sau chiar închiderii acestor agenți economici, aceste localități au fost cele mai afectate de procesul de restructurare economică, unele fiind chiar declarate zone defavorizate.

În prezent, cele mai multe dintre aceste localități și-au diversificat economia locală, existând totuși o serie de centre vulnerabile, în care un singur angajator asigură peste jumătate din locurile de muncă din localitate, acestea fiind:

Tabelul nr. – Localități cu profil monoindustrial din Regiunea Sud-Muntenia

Județ	Localitate	Număr total de salariați (31.12.2010)	Principalul angajator	Număr de salariați ai angajatorului principal	% din total salariați
ARGEȘ	MIOVENI	19020	AUTOMOBILE DACIA S.A.	13823	72,7%

DÂMBOVIȚA	GĂEȘTI	4474	ARCTIC S.A.	2319	51,8%
DÂMBOVIȚA	RĂCĂRI	592	NEDALIMENT S.R.L.	315	53,2%
PRAHOVA	CEPTURA	812	APLAST S.A.	603	74,3%

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

La aceste localități se adaugă cele în care există sonde de extracție a petrolului și gazelor naturale, unde principalul angajator este OMV PETROM: Videle, Poeni, Blejești, Siliștea, Cosmești, Poiana Lacului, Aninoasa, Vișina, Hulubești, Corbii Mari, Cobia, Bilciurești, Aninoasa, Roata de Jos, Clejani, etc.

ZONELE DE REGENERARE URBANĂ DIN CADRUL REGIUNII SUD MUNTENIA

Zonele de regenerare urbană reprezintă zonele pentru care există planuri sau propuneri de reabilitare a spațiului urban degradat sau pentru care sunt necesare o serie de intervenții.

Obiectivul global al zonelor de regenerare urbană îl reprezintă reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică între România și Statele Membre ale Uniunii Europene.

În perioada 2007-2013, zonele de regenerare urbană și-au găsit finanțarea prin intermediul Programului Operațional Regional. La nivelul regiunii Sud Muntenia au fost finanțate următoarele zone de regenerare urbană:

Tabel nr. 8 - Zonele de regenerare urbană din cadrul regiunii Sud Muntenia - Județul Argeș

ORAȘ	INVESTIȚII
Pitești	<ol style="list-style-type: none"> 1. Achiziționarea unui sistem de supraveghere care va acoperi Zona Parcului Ștrand, Zona Teatrului de Vară Zona Patinoar 2. Crearea Parcului Lunca Argeșului situat în zona periferică 3. Reabilitare pod pe DN 7 peste râul Argeș 4. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii urbane Podului peste râul Doamnei, pe DN7, București-Ploiești 5. Modernizarea parcării Bowling, situată între Bazinul Olimpic și Parcul Ștrand 6. Modernizarea Parcului Ștrand situat în strada Negri
Costești	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reabilitarea a 36 de străzi, trotuare, 3 parcări și 2 poduri 2. Dotarea instituțiilor din zona centrală cu sistem de supraveghere video 3. Reabilitarea și modernizarea spațiilor verzi din zona centrală
Curtea de Argeș	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizarea unui număr de 47 de străzi, din zona centrală 2. Implementarea unui sistem de supraveghere video în zonele de interes public 3. Înființarea unui Centru de Recreere pentru Pensionari, în centrul localității
Mioveni	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizarea străzii I.C. Brătianu, prin crearea a două benzi suplimentare 2. Modernizarea podului peste râul Argeșel 3. Montarea unui sistem de supraveghere video în zona centrală 4. Crearea unor spații de parcare 5. Extinderea sistemului de iluminat public

Tabel nr. 9 - Zonele de regenerare urbană din cadrul regiunii Sud Muntenia - Județul Dâmbovița

ORAȘ	INVESTIȚII
Târgoviște	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reabilitarea și modernizarea cel două bulevarde de delimitare a Zonei "A" respectiv B-dul Unirii și Str. Tudor Vladimirescu; reabilitarea rețelei de transport și distribuție a apei potabile din zona Zona "A", respectiv Microraioul VI 2. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii utilității publice urbane, reabilitarea și modernizarea spațiilor publice urbane în zona "B" 3. Dotarea cu echipamente pentru creșterea siguranței și prevenirea criminalității în zona de acțiune urbană
Moreni	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reabilitarea și modernizarea a 2 străzi și a trotuarelor, reabilitarea unui pod peste râul Cricovul Dulce, reabilitarea a 3300 mp spații, amenajarea a 6 treceri de pietoni pentru persoane cu dizabilități, crearea unor piste pentru bicicliști și extindere Parc Central 2. Reabilitarea Centrului de recuperare și reabilitare cu handicap Țucani 3. Achiziționarea unui sistem de supraveghere în locurile publice, dar și în perimetrul unor instituții publice

Sursa: ADR Sud Muntenia

Tabel nr. 10 - Zonele de regenerare urbană din cadrul regiunii Sud Muntenia - Județul Prahova

ORAȘ/COMUNĂ	INVESTIȚII
Ploiești	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reabilitarea/modernizarea și echiparea specifică a centrului de primire în regim de urgențe „Cireșarii” situat în Aleea Secelenilor, nr. 3, Ploiești 2. Creșterea capacității de trafic prin realizarea legăturii rutiere între DN1 și DN1B (realizarea drumului județean de centură DJ236), în zona de nord a Municipiului Ploiești 3. Amenajări locuri de joacă și parcuri în Municipiul Ploiești (str. Căținei, str. Cameliei bl.35A, str. G-ral Eremia Gorescu, str. Eroilor, parc Caineni, parc CFR) 4. Centrul multifuncțional Lumina Verde situat în str. Elipsei, nr. 1 din Ploiești
Sinaia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reabilitarea sistemului rutier și a trotuarelor pe zona centrală a orașului (B-dul Republicii, B-dul Ferdinand și B-dul Carol I) 2. Achiziționarea și instalarea de echipamente de supraveghere în zona centrală
Comarnic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizarea unui număr de 3 străzi 2. Modernizarea unor porțiuni de drum din cartierele Ghiosești, Vatra Sat, Poiana și podul Lung 3. Realizarea unui centru de afaceri în orașul Comarnic, situat în strada Secăriei, nr. 7-9
Băicoi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reabilitarea spațiului destinat Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Handicap Liliești-Băicoi, amplasat în str. Înfrățirii, nr. 24
Comuna Ariceștii Rahtivani (Sat Nedelea)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reabilitarea/modernizarea și echiparea specifică a Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Persoane Adulte cu Handicap situat în Comuna Ariceștii Rahtivani, la ieșire din orașul Ploiești

Sursa: ADR Sud Muntenia

Tabel nr. 11 - Zonele de regenerare urbană din cadrul regiunii Sud Muntenia - Județul Teleorman

ORAȘ	INVESTIȚII
Alexandria	<ol style="list-style-type: none">1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public care va deservi zonele de interes economic2. Implementarea unui sistem privind managementul traficului rutier în zona centrală, precum și un inel ocolitor al zonei centrale și extinderea sistemului de semaforizare la nivelul a 16 intersecții3. Implementarea unui sistem de supraveghere video în: instituții, în zona centrală pietonală și intersecții aflate în zona de acțiune urbană

ZONE LIPSITE DE DOTĂRI TEHNICO –EDILITARE

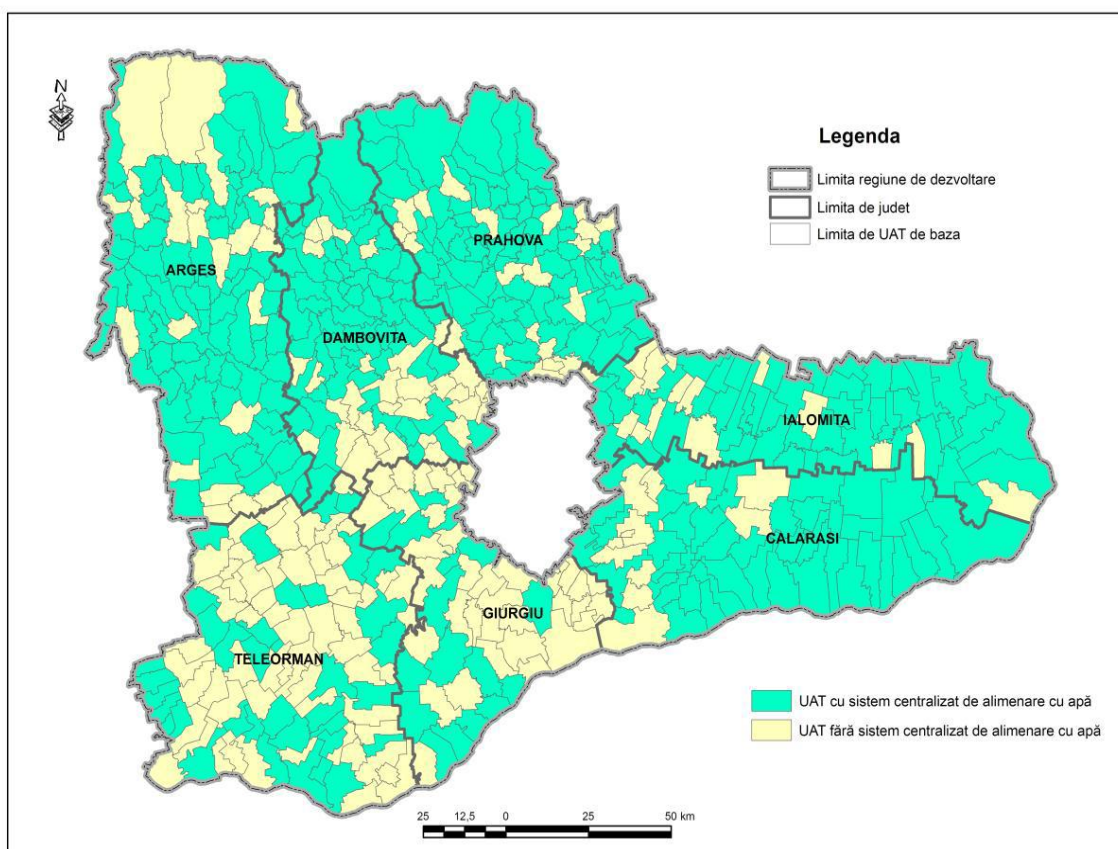
A. REȚEAUA DE APĂ

În anul 2010, numărul unităților administrativ-teritoriale din Regiunea Sud-Muntenia conectate la rețeaua publică de alimentare cu apă era de 373, ceea ce reprezintă doar 65,8% din totalul de 567 existente în regiune. Dacă în ceea ce privește mediul urban, gradul de conectare la rețeaua de apă este de 100%, toate cele 48 de localități urbane având acces la aceasta, în mediul rural doar 62,6% din comune dispuneau de o astfel de rețea. Totuși, față de anul 1999, numărul comunelor conectate a crescut cu 120, pe fondul investițiilor în domeniul infrastructurii de profil.

Pe județe, gradul de conectare al localităților la rețeaua publică de alimentare cu apă varia între 33,3% în Județul Giurgiu și 81,8% în Județele Călărași și Ialomița.

Față de anul 1999, numărul de localități conectate la rețeaua de alimentare cu apă a crescut în toate județele, cel mai mult în Dâmbovița, unde au fost conectate 22 de noi comune, iar cel mai puțin în Giurgiu, unde rețeaua de apă a fost extinsă în 11 noi comune.

Figura nr. – Rețeaua de alimentare cu apă, pe localități, în anul 2010

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

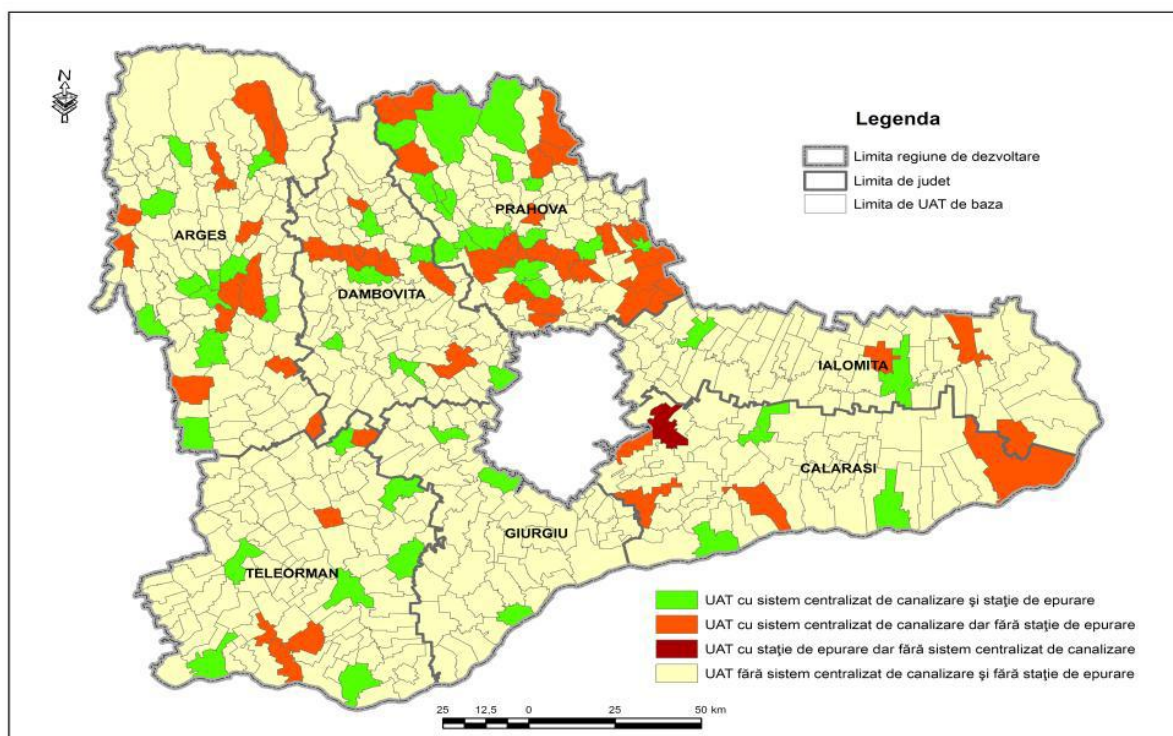
B. REȚEAUA DE CANALIZARE

La nivelul anului 2010, doar 91 dintre cele 567 de unități administrativ-teritoriale (16%) din Regiunea Sud-Muntenia dispuneau de rețea de canalizare, dintre care 44 din mediul urban (91,7% din total orașe) și 47 din mediul rural (9,1% din total comune). Față de anul 1999, numărul localităților care beneficiază de rețea de canalizare a scăzut cu 4, prin renunțarea la unele rețele uzate fizic și moral din mediul rural.

Cele mai multe localități conectate la rețeaua de canalizare se regăsesc în Județul Prahova (36), iar cele mai puține în Giurgiu (3). Gradul de conectare al localităților la rețeaua de canalizare variază între 34,6% în Prahova și 5,6% în Giurgiu.

Față de anul 1999, numărul localităților conectate la rețeaua publică de canalizare a crescut doar în Argeș și Dâmbovița, cu câte 2, prin înființarea unor astfel de rețele în localități rurale, s-a menținut în Călărași și Ialomița, respectiv a scăzut în Prahova (-5), Teleorman (-2) și Giurgiu (-1).

Figura nr. - Rețeaua de canalizare, pe localități, în anul 2010

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

ZONE CU GRAD ACCENTUAT DE SĂRĂCIE

Singurul studiu de amploare care cuantifică și analizează, la nivel de unitate administrativ-teritorială, fenomenul sărăciei din România este cel realizat în anul 2003 de către Universitatea din București și Institutul Național de Statistică. Principalele criterii de ierarhizare a celor aproape 3000 de unități administrativ-teritoriale din România au fost:

- consumul individual
- variabilele demografice
- caracteristicile membrilor gospodăriilor
- calitatea locuințelor
- caracteristicile economice ale localităților.

În conformitate cu acest studiu, rata sărăciei din Regiunea Sud-Muntenia este printre cele mai ridicate din România, cu o rată de 0,37 în mediul rural (locul IV la nivel național, după Regiunile Nord-Est, Sud-Est și Sud-Vest) și 0,24 în mediul urban (locul II la nivel național, după Regiunea Sud-Vest și la egalitate cu Regiunea Sud-Est). După cum se poate observa, mediul rural este cel mai afectat de fenomenul sărăciei.

Pe județe, cea mai ridicată rată a sărăciei rurale se înregistrează în Județele Călărași și Ialomița (0,45), iar cea mai scăzută în Prahova (0,34).

Tabelul nr. – Rata sărăciei rurale pe județe în 2002

Județul	Rata sărăciei	Comunele cele mai sărace
Argeș	0,34	Cepari (0,46), Cuca (0,47), Mălureni (0,47), Popești (0,47), Uda (0,47)
Călărași	0,45	Alexandru Odobescu (0,49), Dorobanțu (0,47), Frășinet (0,46), Ileana (0,48), Vlad Țepeș (0,47)
Dâmbovița	0,34	Cojasca (0,58)
Giurgiu	0,38	Găujani (0,46), Ghimpați (0,48), Gogoșari (0,47), Gostinari (0,48), Izvoarele (0,46), Letca Nouă (0,51), Răsuceni (0,47), Schitu (0,46), Stoenеști (0,46)
Ialomița	0,45	Axintele (0,52), Bărcănești (0,52), Brazii (0,46), Cocora (0,46), Grivița (0,49), Miloșești (0,57), Reviga (0,51), Sălcioara (0,50)
Prahova	0,33	Jugureni (0,54), Lapoș (0,64), Tătaru (0,48)
Teleorman	0,44	Băbăița (0,47), Călmățuiiu de Sus (0,46), Crângeni (0,48), Crângu (0,49), Drăcșenei (0,47), Furculești (0,47), Necșești (0,48), Plopii-Slăvitești (0,54), Răsmirești (0,51), Săceni (0,47)
TOTAL	0,37	

Sursa: Universitatea din București și Institutul Național de Statistică, Harta Sărăciei în România (2003)

De asemenea, studiul menționează următoarele concluzii cu privire la fenomenul sărăciei comunitare:

- sărăcia comunitară rurală are o puternică determinare ecologică - satele de la margine de județ, care nu sunt centru de comună și sunt depărtate de drumurile europene, tind să aibă un nivel redus de dezvoltare;
- apropierea de un drum european pare să fie cea mai importantă condiție de favorizare a dezvoltării comunitare rurale;
- caracterul agricol al satului accentuează sărăcia;
- paradoxal, apropierea satului de orașe mari contribuie la sporirea șanselor de sărăcie comunitară;
- tendință clară de reducere a sărăciei în sudul Munteniei.

Un studiu mai recent, realizat de Prof. Dumitru SANDU (2011), de la Universitatea București, citat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului a calculat Indicele Dezvoltării Sociale a Localităților, pe baza datelor statistice de la nivelul anului 2008. Acest studiu arată o corelație directă între nivelul de dezvoltare socio-economică și proximitatea față de polii metropolitanii. Astfel, partea de nord a regiunii (Județele Argeș, Prahova, Dâmbovița), dens populată și cu un grad mai ridicat de urbanizare, înregistrează un indice de dezvoltare socială ridicat, în timp ce partea sudică (Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița), puternic ruralizată, are un indice de dezvoltare socială foarte scăzut.

4. PERSPECTIVELE ȘI POTENȚIALUL DIMENSIUNII URBAŢE³

EVOLUȚIA URBANIZĂRII - PEISAJUL URBAN

Funcțiunea principală a unui oraș este aceea de contact, de comunitate, de impunerea și respectarea unor valori comune.

În România cultura urbană a fost puternic influențată de trecutul istoric, începând cu perioada de sub ocupație otomană pentru Moldova și Țara Românească sau ocupație habsburgică pentru Transilvania, și până în perioada comunistă și post-comunistă.

Aceste aspecte au făcut ca orașele din Moldova și Țara Românească să cunoască o abordare spațială diferită față de orașele din Transilvania. În acestea din urmă – influența central europeană s-a resimțit în modul de dezvoltare a orașelor – cu spații publice concentrate în jurul construcțiilor reprezentative – primărie sau biserică.

Zidurile cetăților, bastioanele reprezintă astăzi adevărate puncte de atracție, asigurând un mare potențial turistic. În schimb – în „Regat” – obligate să nu își construiască ziduri de apărare – limitele orașelor au fost destul de „moi”, facilitându-se o dezvoltare haotică, în jurul axelor comerciale. Sec XIX a reprezentat un moment de cotitură pentru orașele din Moldova și Țara Românească.

Apariția unui cadru juridic și de reglementare – Regulamentul Organic (1831-1832) a condus la o organizare spațială riguroasă a orașelor – în special a celor port la Dunăre – Brăila, Giurgiu, Turnu Măgurele, Calafat, ale căror planuri erau de influență rusească. În cea de a doua jumătate a sec. XIX, sub influență franceză orașele românești cunosc o puternică dezvoltare fiind realizate mai multe construcții valoroase în stilul eclectic sau neoromânesc. Aceasta este și perioada în care apar orașele stațiune – cum sunt cele de pe Valea Prahovei sau Lacu Sărat de lângă Brăila (unde este construită prima linie de tramvai din țară care iese din limitele unui oraș și face legătura cu zona periurbană).

În perioada interbelică se continuă și se rafinează modul de dezvoltare a orașelor din România, prin apariția unor regulamente extrem de exigente (racordarea la infrastructura de transport și edilitară, alinieri, aliniamente, regim de înălțime, raport spațiu construit/spațiu liber,etc) cu potențialele dezvoltări – apare relația administrație – dezvoltare urbanistică – dezvoltatori imobiliari.

Cei peste 40 de ani de comunism au pus o puternică amprentă asupra orașelor, dezvoltarea estetică fiind înlocuită cu cea funcționalistă – complementară cu dezvoltarea industrială promovată de regim. Este perioada în care populația orașelor explodează ca urmare a migrării din zonele rurale – ceea ce conduce la alterarea culturii urbane, spiritului civic și dezinteresul pentru spațiul public. Concomitent suprafața orașelor a cunoscut o puternică expansiune (atât pe orizontală cât și pe verticală, fiind construite blocurile de locuințe) dar și o îndesire a construcțiilor.

După 1990, în plin proces de descentralizare, dar și de schimbări economice majore (decăderea marilor ansambluri industriale) procesul de urbanizare a cunoscut noi forme, influențate și de tendința de migrare în zonele periurbane. În acest context – centrele orașelor au devenit neatractive, fondul construit suferind multiple degradări, iar la baza principiului de planificare și construire – omul a fost înlocuit cu mașina – orașele se planifică în funcție de aceasta – se ignoră trotuarele sau spațiile pietonale în dauna străzilor, parcajelor, etc. Această expansiune în teritoriu a orașelor a generat și dependența de automobil. Orașele

³ Datele prezentate în cadrul acestui capitol sunt preluate din documentul „Dimensiunea urbană a Acordului de Parteneriat, MDRT, noiembrie 2012”

românești se confruntă cu un puternic fenomen de expansiune urbană, ce are ca efecte mutarea polilor de interes din oraș (din centru înspre periferie), blocaje în trafic, un consum mai mare de energie, dar și o segregare socială – izolarea indivizilor – negarea funcției unui oraș.

Din perspectiva imaginii urbane, o altă problemă este ignorarea cursurilor de apă din interiorul orașelor. Deși acestea reprezintă un potențial uriaș prin particularizarea spațiului urban, pentru loisir, pentru furnizarea unor soluții de transport sau pentru energie, acestea nu beneficiază de un interes ridicat din partea administrațiilor.

ORAȘUL CA MEDIU CULTURAL

Orașele nu reprezintă numai motoare economice ci sunt și locurile ce concentrează activitățile culturale, dar și majoritatea centrelor universitare, liceelor, muzeelor sau bibliotecilor și instituțiilor de cercetare și cunoaștere, reprezentând adevărate centre de cunoaștere și creativitate.

Instituții de spectacole și concerte. În anul 2010 în regiunea Sud Muntenia existau 14 instituții de spectacole și concerte, iar numărul total al spectatorilor și auditorilor la reprezentațiile artistice a fost de peste 186.000 de mii de persoane.

În paralel cu creșterea generală a instituțiilor de spectacole și a spectatorilor, în regiunea Sud Muntenia a avut loc o reducere a numărului de **biblioteci** cu 10% în perioada 1995-2010.

O altă caracteristică incontestabilă este aceea că orașele concentrează populația cu un **grad de pregătire ridicat**, 25% din populația urbană la nivel național a absolvit studii universitare (față de 3,2% în mediul rural) în anul 2010.

Pe regiuni de dezvoltare, analiza dinamicii în perioada 1992-2010, evidențiază creșterea excepțională a numărului mediu de studenți per universitate în regiunile Sud Muntenia (+386%) și Centru (+274%), dar și a numărului de cadre didactice per universitate în regiunea Sud Muntenia (+146%) sau a raportului dintre numărul de studenți per cadru didactic în regiunile Centru (+194%) și Sud-Est (+147%).

CALITATEA ARHITECTURALĂ

Calitatea arhitecturală a construcțiilor este apreciată drept un raport rațional între funcțiunea clădirilor, valoarea adăugată mediului, estetică, flexibilitate, durabilitate, atingerea unor standarde de calitate stabilite prin legislație specifică. De asemenea, calitatea arhitecturii ilustrează stadiul de cultură al unei societăți. În consecință, este nevoie de formarea continuă a specialiștilor, dar și de educare a publicului larg, chiar de la un nivel primar de educație, în ideea dezvoltării aprecierii valorilor culturale arhitecturale și patrimoniale și a introducerii elementelor de limbaj formal.

În regiunea Sud – Muntenia, peisajul cultural urban, locurile memoriei colective care conferă caracterul distinctiv al unui oraș, a fost profund agresat în lipsa unor strategii sau politici integrate ale zonelor protejate ale orașelor sau din lipsa de viziune a proiectelor urbane. Multe dintre clădirile valoroase situate în zone protejate nu sunt clasate, iar clădirile care formează ansambluri clasate drept monument istoric nu sunt nominalizate individual, toate acestea ducând la demolări și speculă cu terenurile astfel eliberate de construcții. Presiunile economice au dus la agresarea zonelor protejate și a centrelor orașelor prin intervenții arhitecturale care răspund nevoilor de moment ale pieței imobiliare, în detrimentul unei strategii de dezvoltare durabile, pe termen lung.

De asemenea, peisajul cultural rural și industrial a cunoscut o lungă perioadă de distrugeri și alterări fie din ignoranță, abandon sau presiuni imobiliare.

DINAMICA SPAȚIALĂ A LOCALITĂȚILOR URBANE: EXPANSIUNE URBANĂ NECONTROLATĂ

Expansiunea urbană necontrolată este un fenomen extrem de complex, ce implică o multitudine de domenii și de actori, cu efecte extrem de numeroase. Expansiune urbană necontrolată reprezintă colonizarea urbana a zonelor rurale, în special a celor agricole, dar care, deși este un proces ne-planificat nu este un proces "natural" indus de necesitate, ci un exponent al dezvoltării speculative, ce se sprijină și se folosește de anumite necesități ale populației sau ale activităților economice.

Elementele caracteristice zonelor în care se prezintă fenomenul de expansiune urbană necontrolată, indiferent dacă vorbim de scara macro-teritorială, la nivel de oraș, sau la scară micro, la nivel de cartier, de zonă, sunt:

1. dezvoltarea de zone cu o singură funcțiune – fie că este vorba de locuințe, comerț, afaceri. Aceasta contribuie și la uniformizarea zonei și intrarea în anonimat, se construiesc zeci de locuințe tip, neglijând particularitățile zonei și specificul și trăsăturile fiecărui proprietar;
2. zone cu o slabă densitate de populație, fiind vorba de regulă, de locuințe individuale, cu loturi mari, ceea ce determină un consum ridicat de teren;
3. zone cu comunități dependente de automobile – dezvoltarea acestor zone a fost făcută în mod organic, neplanificat de către administrația locală. Prin urmare, aceste dezvoltări nu sunt făcute pe direcția mijloacelor de transport în comun, singura posibilitate de transport fiind mașina personală, care în cazul acesta, este necesară tuturor membrilor familiei, creând mari dificultăți când printre locuitori se numără persoane în vârstă sau copii. În aceste zone pietonul este ignorat, toată atenția fiind captată în a asigura necesarul de spații de parcare și manevră pentru mașini;
4. dezvoltări inițiate de către mediul privat, cu o slabă implicare a segmentului public – aceasta este și explicația pentru absența spațiilor destinate pietonilor, destinate contactului social. Fiind vorba de mediul privat, aceștia vor fi interesați să-și recupereze investiția cât mai repede și să obțină profit. Prin urmare sunt interesați să dezvolte cât mai multe locuințe, pe care să le vândă sau să le închirieze, ignorând cu bună știință zona destinată circulației, ce nu aduce bani în mod direct. Tot din acest motiv, dezvoltările se fac doar pentru un anumit sector, nu în mod integrat, pentru a se asigura o predictibilitate a rezultatelor. Prin urmare avem de-a face, în special în țările estice, de subdimensionarea domeniului public, tendință ce va spori problemele legate de trafic.

Analiza datelor statistice relevante la nivelul orașelor din România indică o tendință de extindere necontrolată a spațiului urban care generează o serie de aspecte negative precum degradarea mediului natural, consumul ireversibil de teren și distanțe ridicate care conduc la dependența de automobile, generând fluxuri importante de autovehicule, scăderea eficienței sistemelor de transport și a calității mediului natural.

În perioada 1993-2010 suprafața totală a intravilanului localităților urbane din România a înregistrat o creștere de 87%. Această creștere s-a datorat pe de o parte extinderii suprafeței intravilanului pentru unele orașe deja existente, iar pe de altă parte declarării de noi orașe. Trebuie adăugat că în această perioadă populația urbană a scăzut cu mai mult de 6%, chiar dacă între timp au apărut aproximativ 60 de noi localități urbane.

Tabel nr. – Dinamica suprafeței intravilanului orașelor

Dinamica regională a intravilanului	Suprafața totală a intravilanului orașelor (ha)			Suprafața medie a intravilanului orașelor (ha)		
	1993	2010	Dinamica	1993	2010	Dinamica
Nord-Est	25,583	54,981	115%	799	1,195	50%
Sud-Est	33,214	43,728	32%	1,006	1,249	24%
Sud Muntenia	36,815	55,379	50%	856	1,154	35%
Sud-Vest	21,170	41,833	98%	662	1,046	58%
Vest	30,203	44,994	49%	863	1,071	24%
Nord-Vest	29,689	71,277	140%	848	1,658	95%
Centru	34,430	69,720	102%	717	1,223	71%
București-Ilfov	15,673	42,714	173%	7,837	4,746	-39%
ROMANIA	226,777	424,626	87%	872	1,327	52%

Sursa: MDRAP

În regiunea Sud Muntenia sunt edificatoare exemplele unor orașe mai mici cum ar fi Mioveni (Argeș), și Titu (Dâmbovița) a căror suprafață a intravilanului a crescut cu peste 1.000 hectare fiecare, în perioada 1993-2010.

Motivele care au determinat luarea deciziei de creștere a spațiului intravilan au fost variate, predominante fiind totuși cele legate de extinderea spațiului construit pentru locuințe, crearea unor zone comerciale sau a unor parcuri industriale, localizate de regulă la limita orașelor și în lungul principalelor cai de comunicații.

Există și situații în care suprafața intravilanului unor orașe s-a diminuat, cum este cazul orașelor Mizil (Prahova) – cu aproape 1.500 ha, Ploiești (Prahova) – cu peste 900 ha, aproape 400 ha - Fetești (Ialomița), Boldești-Scăeni (Prahova) și Plopeni (Prahova). În aceste situații, reducerea suprafeței intravilanului a afectat, de regulă, suprafețe industriale care în urma scăderii sau lichidării activităților industriale au determinat autoritățile să decidă scoaterea acestora din suprafața intravilanului localității. De altfel, o analiză mai atentă evidențiază că acest fenomen este specific unor orașe industriale, care au cunoscut un amplu proces de dezindustrializare, cu precădere în perioada de până în anul 2000.

La nivel regional, se evidențiază o reducere a suprafeței totale a intravilanului orașelor de sub 50%.

Se pot identifica și câteva aspecte pozitive, dar care nu vor produce efecte pe termen lung dacă în perioada următoare nu vor fi luate măsuri de diminuare a efectelor expansiunii urbane necontrolate:

- rezultatul unei atractivități sporite a orașului;
- rezultatul unei creșteri a nivelului economic al acestuia;
- prin acest fenomen orașul poate să răspundă cerințelor formulate de investitori, locuitori, etc.

Indiferent de scara teritorială de la care este privită, fie la nivel de regiune, la scara orașului, fie la nivelul cartierului, expansiunea urbană necontrolată aduce direct sau indirect costuri foarte mari pentru administrațiile locale, dar și pentru populație. Pierderile economice sunt dublate de cele sociale, pentru că expansiunea urbană necontrolată izolează, segreghează, uniformizează promovând anonimatul. Ilustrând un vis fals al locuirii în mijlocul naturii, expansiunea transformă noul locatar în distrugătorul acesteia. Promovând interesul privat în dauna celui public, expansiunea neagă specificul unui oraș, acela de spațiu de contact social, mixitate funcțională și socială, de spații construite la scara pietonului.

Zonele cu specificități geografice sunt extrem de vulnerabile prin potențialul turistic pe care îl dezvoltă. Presiunea în aceste zone este pentru construcția de zone rezidențiale, de regulă case de vacanță. Riscul este dat de incapacitatea dată de spațiu, de rețelele edilitare, de sistemul de management al deșeurilor de a permite sporirea numărului de utilizatori. De asemenea, am văzut că și zonele cu potențial natural din jurul centrelor urbane sunt extrem de vulnerabile, fiind vâdate de cei ce își doresc o casă în mijlocul naturii.

Prin complexitatea pe care o are, expansiunea urbană necontrolată nu este numai un fenomen apărut la schimbarea tendințelor de urbanizare ci reprezintă un model de dezvoltare urbană, chiar dacă unul nesustenabil. De altfel expansiunea urbană necontrolată a fost „susținută” atât de lipsa sau insuficiența instrumentelor de reglementare dar și de incapacitatea instituțională – administrații subdimensionate sau de lipsa cooperării intercomunale. Nu în ultimul rând absența administrației publice din poziția de planificare a noilor dezvoltări, lipsa unei abordări pro-active și lipsa măsurilor de regenerare a cartierelor au fost alte elemente cheie ce au favorizat expansiunea urbană necontrolată.

CAPITOLUL 4. STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI

I. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘI POTENȚIALUL DEMOGRAFIC

1. NUMĂRUL POPULAȚIEI ȘI STRUCTURA ACESTEIA PE SEXE, MEDII, GRUPE DE VÂRSTĂ, NAȚIONALITĂȚI, ETNII (EVIDENȚIEREA COMUNITĂȚILOR ROME)

Numărul populației indică numărul de locuitori de pe un anumit teritoriu la un moment dat. Acesta își etalează valoarea atunci când este însoțit de repartizare teritorială și de structuri, fiind un indicator fundamental pentru determinarea intensității fenomenelor demografice.

La 1 iulie 2011, populația regiunii Sud Muntenia era de 3243268 de persoane, reprezentând 15,2% din populația țării, situându-se pe locul 2, după regiunea Nord-Est. Analizând distribuția populației regiunii Sud Muntenia, la nivel NUTS 3, se poate observa faptul că, la mijlocul anului 2011, ponderea cea mai mare a populației era concentrată în județul Prahova (24,9% din populația regiunii Sud Muntenia), în timp ce ponderea cea mai mică a revenit județului Giurgiu, unde era concentrată doar 8,6% din populația regiunii Sud Muntenia.

Tabelul nr... Numărul populației în anul 2011, la nivel regional și pe județe

Regiune/Județ	Număr persoane
Regiunea Sud Muntenia	3243268
Argeș	636643
Călărași	310477
Dâmbovița	528955
Giurgiu	279172
Ialomița	285733
Prahova	809124
Teleorman	393164

Sursa: INS, Tempo On-line

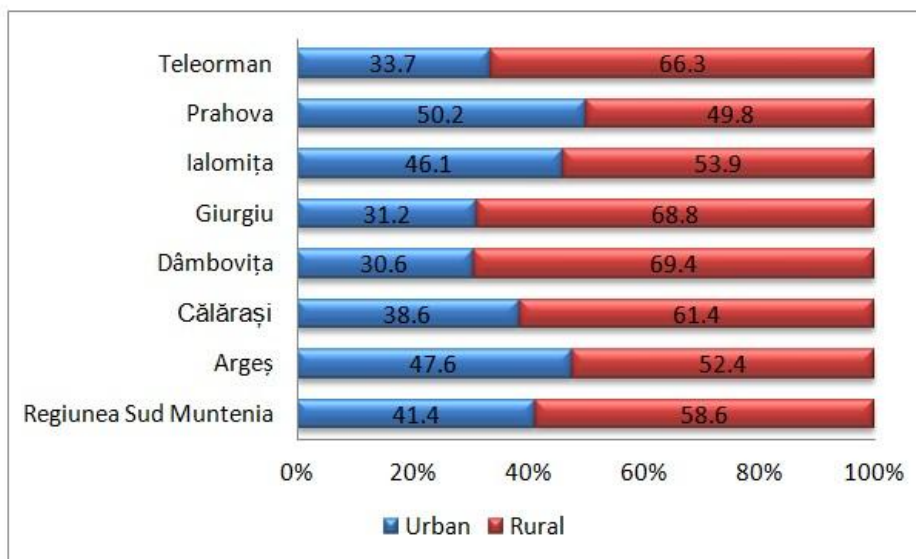
Distribuția pe sexe a populației regiunii Sud Muntenia în 2011 era în concordanță cu tendința de la nivel național, unde s-a înregistrat o pondere ușor mai crescută a femeilor în totalul populației (51,3%), comparativ cu ponderea populației de sex masculin (48,7%). Totodată, analizând distribuția populației pe sexe, la nivel de NUTS 3, se poate observa faptul că, cea mai ridicată pondere a populației de sex masculin s-a înregistrat în județul Prahova unde era concentrată 24,8% din populația de sex masculin a regiunii Sud Muntenia, la polul opus situându-se județul Giurgiu cu un procent de 8,6% din populația de sex masculin a regiunii.

În anul 2011, raportul între sexe a fost de 1052 femei la 1000 de bărbați, în timp ce în anul 2004, raportul între sexe era de 1047 femei la 1000 de bărbați. Astfel, se poate observa că în anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia, deficitul de populație masculină a fost de 2,6%, comparativ cu anul 2004, când deficitul de populație masculină a fost de 2,3%.

În ceea ce privește repartizarea pe medii de rezidență, în anul 2011, cea mai mare parte a populației regiunii Sud Muntenia era concentrată în mediul rural. Astfel, din totalul populației de 3243268 de persoane, 41,4% locuia în mediul urban (sub media înregistrată la nivel național de 54,9%) și 58,6% în mediul rural.

La nivel interjudețean, în graficul nr..., se observă faptul că, în anul 2011, populația urbană era predominantă în județele Prahova (50,2%) și Argeș (47,6%), în timp ce populația rurală deținea ponderi ridicate în județele Dâmbovița (69,4%) și Giurgiu (68,8%).

Grafic nr...- Structura populației pe medii de rezidență la nivelul regiunii Sud Muntenia, în anul 2011

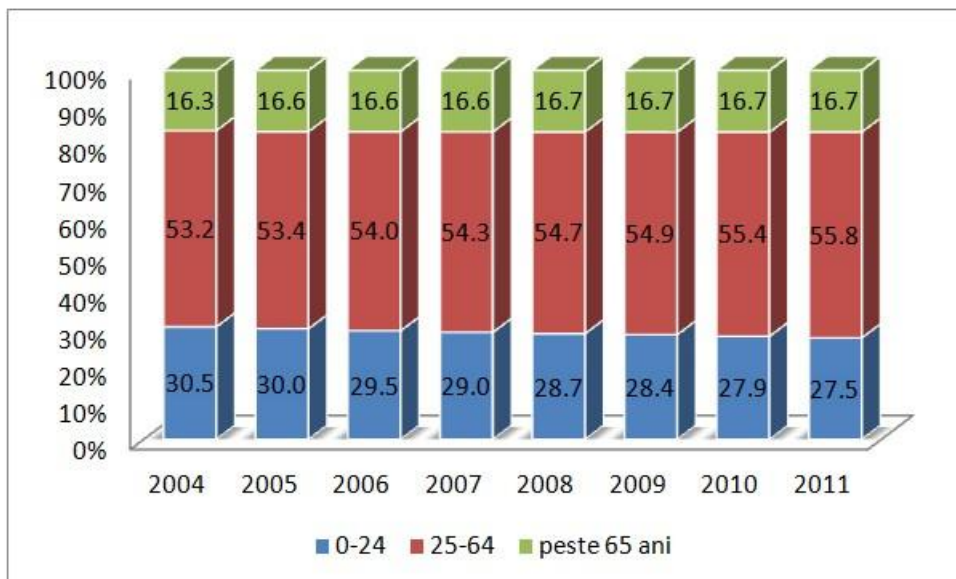

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Structura pe categorii de vârstă a populației regiunii Sud Muntenia poartă amprenta caracteristică unui proces de îmbătrânire demografică, datorat în principal scăderii natalității, care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere și creșterea numărului și, implicit, a ponderii populației vârstnice (de 65 de ani și peste.)

Valorile negative ale sporului natural, conjugate cu cele ale soldului migratoriu au avut ca efect scăderea constantă a populației regiunii de-a lungul perioadei analizate. Se observă faptul că în anul 2011, ponderea populației sub 25 de ani a fost de 27,5 % la nivelul regiunii, în scădere cu 3 % față de valoarea înregistrată în anul 2004 (30,5%), în timp ce populația cu vârsta cuprinsă între 25-64 de ani a înregistrat o creștere cu 2,6% în anul 2011 față de anul 2004. Totodată, ponderea populației vârstnice de 65 de ani și peste a crescut cu 0,4% în 2011 față de anul 2004.

Grafic nr...- Structura populației pe grupe de vârstă, la nivelul regiunii Sud Muntenia

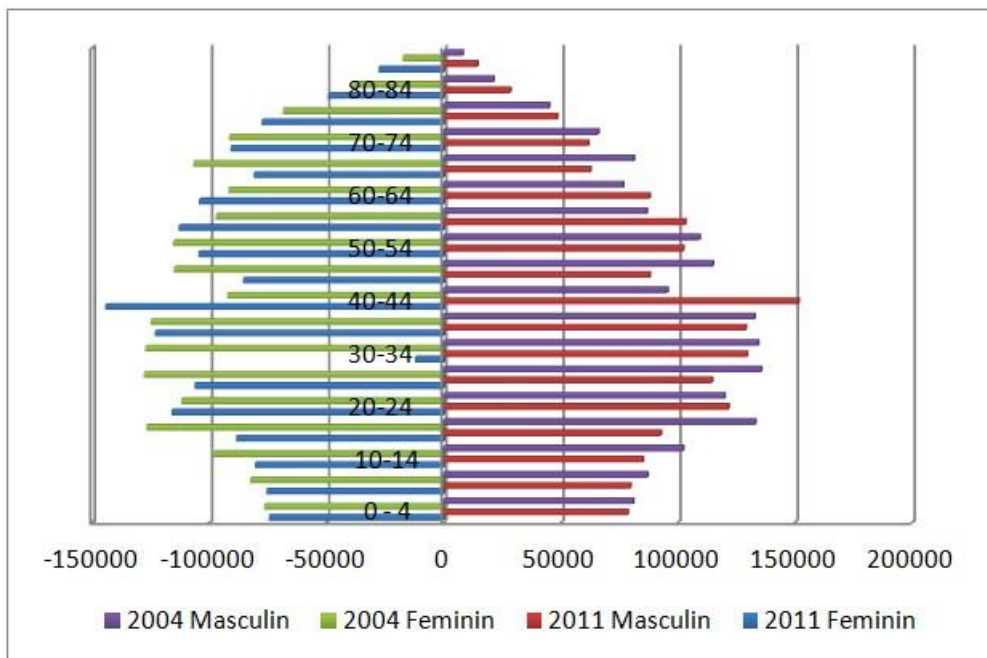
Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Piramida vârstelor pentru regiunea Sud Muntenia (grafic nr. ...), în anul 2011 comparativ cu 2004, este în formă de urnă (amforă), cu o îngustare a bazei piramidei ca urmare a scăderii natalității (ponderea grupei de vârstă 0-14 ani a ajuns la 165407 în 2011, față de 200559 în anul 2004), precum și o creștere a ponderii populației adulte, evidențiind o îmbătrânire demografică accentuată.

La nivel NUTS 3, în anul 2011, ponderea cea mai mare a populației cu vârsta cuprinsă între 0-24 de ani era concentrată în județul Prahova (23,9%), în timp ce ponderea cea mai mică era concentrată în județul Giurgiu (8,8%).

În ceea ce privește populația cu vârsta cuprinsă între 25-64 de ani, cea mai mare pondere a populației era deținută de județul Prahova (25,7%), iar cea mai mică pondere a populației se regăsea în județul Giurgiu (8,5%). Referitor la populația vârstnică, cea mai ridicată pondere s-a înregistrat în Prahova (24,1%), iar cea mai scăzută în județul Ialomița (8,6%).

Grafic nr...- Piramida vârstelor pe sexe, la nivelul regiunii Sud Muntenia, anul 2004 comparativ cu anul 2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Rata dependenței demografice indica faptul că, în anul 2011, în regiunea Sud Muntenia, la 100 de persoane potențial active reveneau 46 de persoane inactice (0-14 ani și peste 65 de ani).

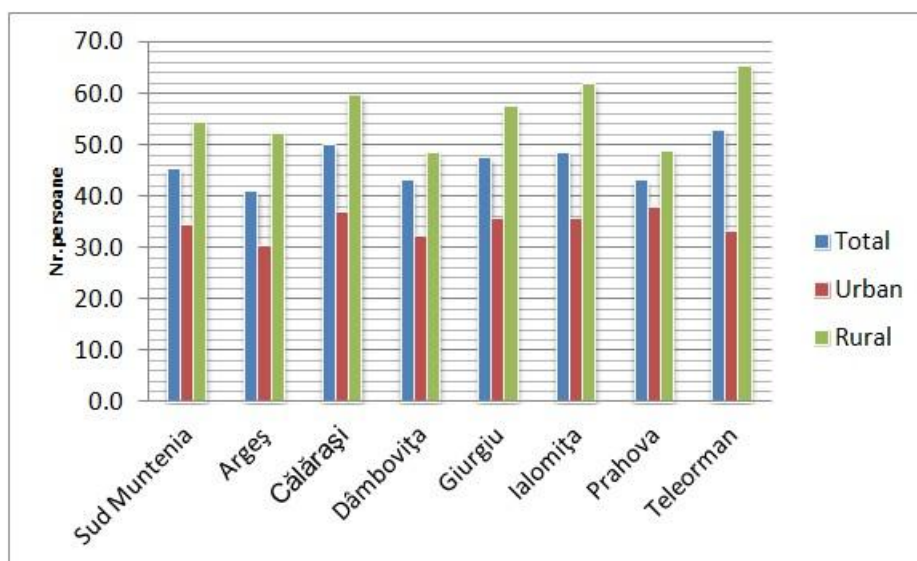
În anul 2011, rata dependenței demografice în cele șapte județe componente s-a prezentat astfel:

- în județul Argeș, raportul de dependență demografică a fost de 41 de persoane inactice la 100 de persoane active;
- în județul Călărași raportul de dependență demografică a fost de 50 de persoane inactice la 100 de persoane active ;
- în județul Dâmbovița raportul de dependență demografică a fost de 43 de persoane inactice la 100 de persoane active, în scădere cu 1 procent față de anul 2010;
- în județul Giurgiu, rata de dependență demografică a fost de 48 de persoane inactice la 100 de persoane active, în scădere cu 3 % față de anul 2010;
- în județul Ialomița raportul de dependență demografică a fost de 49 de personae inactice la 100 de personae active;
- în județul Prahova raportul de dependență demografică a fost de 43 de persoane inactice la 100 de persoane active;
- în județul Teleorman raportul de dependență demografică a fost de 53 de persoane inactice la 100 de persoane active.

În ceea ce privește diferențierea pe medii de rezidență, în anul 2011, în mediul raportul de dependență demografică a fost de 34 de persoane inactivе la 100 de persoane potențial active, în timp ce în mediul rural s-a atins valoarea de 55 persoane inactivе la 100 de persoane potențial active.

Adâncind analiza la nivel județean, se poate observa faptul că în anul 2011, cea mai ridicată valoare a ratei dependenței demografice, în mediul urban, s-a înregistrat, în județul Prahova (38 de persoane inactivе la 100 de persoane potențial active), iar cea mai scăzută în județul Argeș (31 de persoane inactivе la 100 de persoane potențial active). În mediul rural, primul loc a fost ocupat de județul Teleorman (65 de persoane inactivе la 100 de persoane potențial active), valorile cele mai scăzute înregistrându-se în Dâmbovița și Prahova (ambele cu 49 de persoane inactivе la 100 de persoane potențial active).

Grafic nr...- Dependența demografică, pe medii de rezidență, în anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia

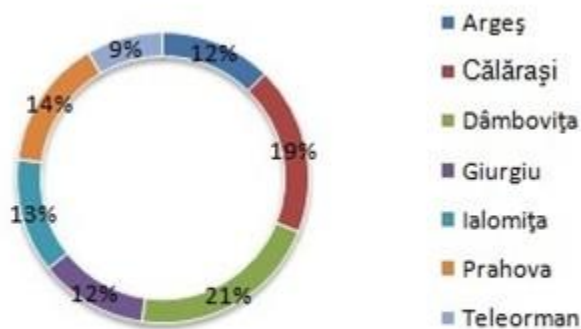
Sursa: Calcule proprii conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică

Analiza componenței etnice a populației relevă faptul că populația regiunii Sud Muntenia este relativ omogenă. Astfel, în anul 2011, conform datelor provizorii ale Recensământului Populației și al Locuințelor 2011, cea mai mare pondere în structura etnică a regiunii o dețineau românii cu 95,47% (2862966 persoane), urmași de populația de etnie romă 4,11% (123363 persoane), de maghiari cu 0,05% (1655 persoane), turci 0,03% (996 persoane), ruși-lipoveni 0,02% (490 persoane) și alte etnii declarate cu 0,32% (9168 persoane). Comparativ cu datele de la Recensământul Populației și al Locuințelor din 2002, se observă o scădere a ponderii românilor cu 1,4% (de la 3274433 în 2002 la 2862966 în 2011), precum și o creștere a ponderii populației de etnie romă cu 1,2% (de la 98538 persoane în 2002 la 123363 în anul 2011).

Răspândirea teritorială a etniilor este neuniformă pe teritoriul regiunii Sud Muntenia, remarcându-se zone de concentrare a populației de etnie romă în județele Dâmbovița și Călărași, a maghiarilor în județul Prahova, a turcilor în județul Călărași, iar a rușilor-lipoveni în județul Ialomița. De asemenea, se constată

faptul că în județul Teleorman este concentrată cea mai scăzută pondere a populației de etnie romă, numai 9%.

Grafic nr...- Populația de etnie romă, pe județe, în anul 2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

2. DINAMICA POPULAȚIEI

Dinamica populației analizează modificările care determină numărul populației, precum și structura și răspândirea populației unui teritoriu, ca urmare a nașterilor, deceselor, a imigrărilor și emigrărilor.

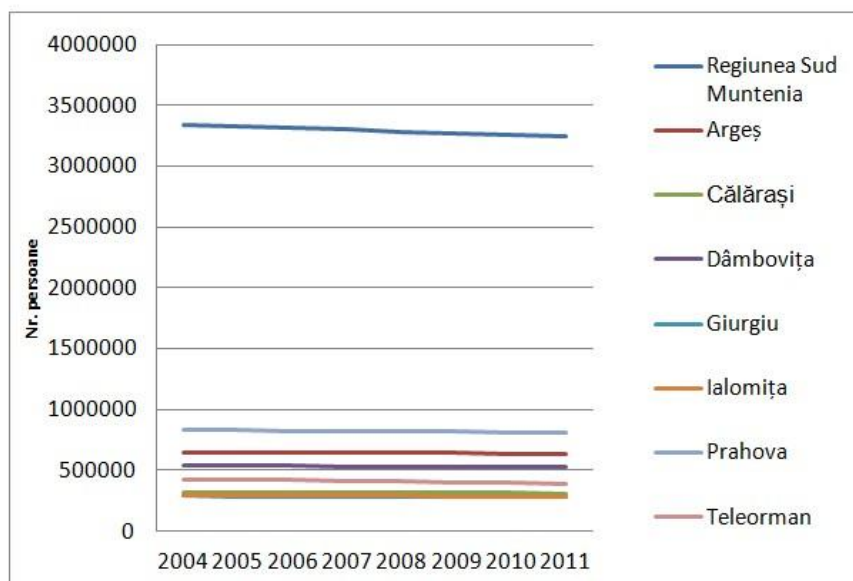
În acest context, dinamica populației trebuie privită sub două aspecte: ca mișcare naturală (mobilitate demografică) și ca mobilitate teritorială (migrații).

2.1 EVOLUȚIA POPULAȚIEI

La 1 iulie 2011, **populația** regiunii Sud Muntenia era de 3243268 de persoane, reprezentând 15,2% din populația țării. Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2004, populația regiunii Sud Muntenia a înregistrat o scădere cu 2,96% (-98774 de persoane), tendință înregistrată și la nivel național (-1,5%). În acest context, se remarcă faptul că populația regiunii Sud Muntenia a scăzut mai mult decât media la nivel național, ocupând astfel locul 7, fiind urmată doar de regiunea Sud-Vest Oltenia.

Analizând evoluția populației la nivel NUTS 3, prezentată în graficul nr., se observă în faptul că, în perioada 2004-2011, populația a înregistrat un trend negativ constant, cea mai semnificativă scădere înregistrându-se în județele Teleorman (-8,1%) și Giurgiu (-3.1%), în timp ce în județele Argeș și Dâmbovița s-a înregistrat cea mai mică scădere a populației (-1,7% în 2011 față de 2004).

Graficul nr...- Evoluția populației din județele regiunii Sud Muntenia, în perioada 2004-2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Adâncind analiza la nivel NUTS 3, se poate observa faptul că evoluția populației în regiunea Sud Muntenia, la nivel de localități, în intervalul 2004-2011 s-a prezentat astfel:

În anul 2011, populația **județului Argeș** a scăzut cu 1,7% (10794 persoane), comparativ cu anul 2004. În mediul urban, cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în municipiul Câmpulung, cu 7,2% (2788 persoane), iar cea mai vizibilă creștere a numărului populației s-a produs în orașul Ștefănești, a cărei populație a crescut cu 14,9% (1884 persoane) în anul 2011, comparativ cu anul 2004.

În mediul rural cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în comuna Popești cu 15,2% (372 persoane), iar cea mai vizibilă creștere a numărului populației s-a produs în comuna Bradu, a cărei populație a crescut cu 29,9% (1543 persoane) în anul 2011, comparativ cu anul 2004.

În intervalul analizat, **la nivelul județului Călărași**, populația a scăzut cu 2,5% (8111 persoane). În mediul urban, cea mai importantă scădere s-a înregistrat în orașul Budești, cu 23,6% (2218 persoane), iar în orașul Fundulea trendul a fost ascendent, înregistrându-se o creștere a populației cu 0,8% (50 de persoane) în anul 2011, comparativ cu anul 2004.

În mediul rural, cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în comuna Vasilați cu 43,7% (3293 persoane), iar cea mai vizibilă creștere a numărului populației în comuna Frumușani, a cărei populație a crescut cu 2,8% (125 persoane) în anul 2011, față de anul 2004.

În perioada 2004-2011 populația **județului Dâmbovița** a urmat tendințele de scădere înregistrate la nivel național și regional. Astfel, populația județului a scăzut cu 1,7% (9171 persoane) în anul 2011 comparativ cu anul 2004. În mediul urban, cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în municipiul Moreni, cu 5,6% (1182 persoane), în timp ce în orașele Răcari și Titu s-a înregistrat cea mai mică scădere a numărului populației cu 3% (300 persoane) în aceeași perioadă.

În mediul rural, cea mai drastică scădere s-a înregistrat în comuna Bărbulețu cu 76,2% (5187 persoane), iar cea mai vizibilă creștere a numărului populației s-a produs în comuna Cojasca, a cărei populație a crescut cu 9,4% (687 persoane).

Totodată, în intervalul 2004-2011, **la nivelul județului Giurgiu**, populația a scăzut cu 3,1% (8846 persoane). În mediul urban, cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în municipiul Giurgiu cu 4,4% (3092 persoane), în timp ce în orașul Bolintin Vale, trendul a fost ascendent, înregistrându-se o creștere a populației cu 6,5% (771 persoane) în anul 2011, comparativ cu anul 2004.

În mediul rural cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în comuna Hotarele cu 14,6% (595 persoane), iar cea mai vizibilă creștere a numărului populației s-a produs în comuna Ulmi, a cărei populație a crescut cu 1,8% (137 persoane).

În ceea ce privește populația **județului Ialomița**, aceasta a urmat tendințele de scădere înregistrate la nivel național și regional. Astfel, în anul 2011, populația județului Ialomița a scăzut cu 2,5% (7396 persoane) comparativ cu anul 2004. În mediul urban, cea mai semnificativă scădere a numărului populației s-a înregistrat în orașul Fierbinți Târg cu 5,7% (279 persoane), în timp ce în orașul Amara, populația a crescut cu 4,3% (333 persoane).

În mediul rural cea mai accentuată scădere s-a înregistrat în comuna Armășești cu 68.2% (5101 persoane), iar cea mai vizibilă creștere a numărului populației producându-se în comuna Borănești, a cărei populație a crescut cu 20,9% (496 persoane). Aceste diferențieri semnificative s-au datorat reorganizării comunei Armășești în anul 2006, care a condus la înființare comunei Bărbulești. (conform prevederilor Legii nr. 257/2006 pentru înființarea comunei Bărbulești, județul Ialomița, prin reorganizarea comunei Armășești).

Populația **județului Prahova** a urmat trendul descendent înregistrat la nivel național și regional, populația la nivelul anului 2011, scăzând cu 2,4 % (19902 persoane) față de populația înregistrată în anul 2004. În mediul urban, cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în orașul Slănic cu 8,4% (586 persoane), în timp ce în orașul Boldești Scăieni populația a crescut cu doar 0,8% (92 persoane) în anul 2011, comparativ cu anul 2004. În mediul rural cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în comuna Starchiojd cu 36,1% (2429 persoane), iar cea mai vizibilă creștere a numărului populației în comuna Păulești, a cărei populație a crescut cu 8,31% (547 persoane) în intervalul analizat.

Populația **județului Teleorman** a înregistrat cea mai semnificativă scădere, în anul 2011, cu 8,1% (34581 persoane) față de anul 2004. În mediul urban, cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în orașul Roșiorii de Vede cu 8.8% (2872 persoane), în timp ce în orașul Videle, populația a scăzut doar cu 2.3% (276 persoane) în anul 2011, comparativ cu anul 2004. În mediul rural cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în comuna Săceni cu 18,2% (283 persoane), iar cea mai vizibilă creștere s-a produs în comuna Purani, a cărei populație a crescut cu 1,5% (26 persoane).

2.2 MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI

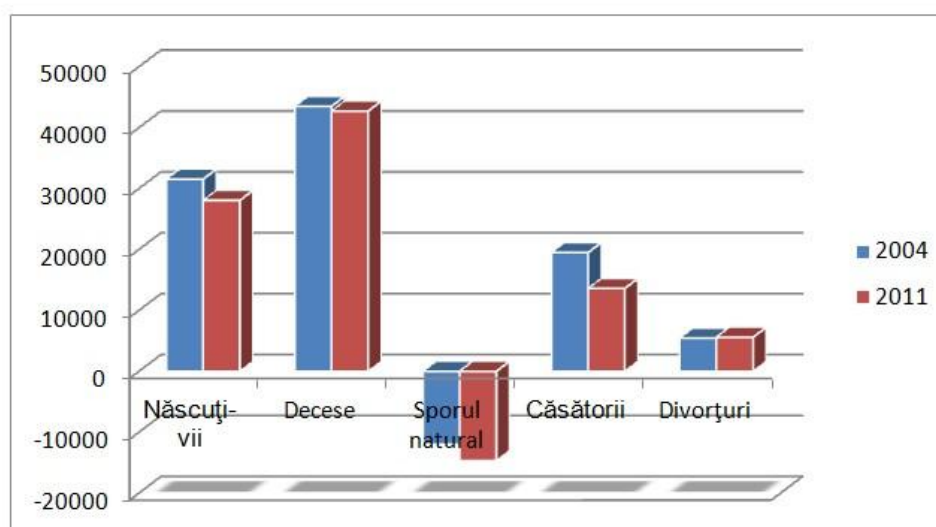
Elementele definatorii ale mișcării naturale a populației sunt reprezentate de nașteri (intrările demografice naturale în sistem) și decese (ieșirile naturale din sistem), căsătorii și divorțuri. Totodată, mișcarea naturală a populației exprimă procesul de reînnoire al unei populații de tip închis, nesupuse fluxurilor migratorii. Intensitatea intrărilor și ieșirilor pe cale naturală dintr-un sistem demografic este

exprimată prin natalitate și mortalitate, iar indicatorul care sintetizează mișcarea naturală a populației este sporul natural.

În ceea ce privește mișcarea naturală a populației, în anul 2011, regiunea Sud Muntenia, se afla pe locul 2 în privința numărului de născuți vii (28053 persoane), pe primul loc în privința deceselor (42711 persoane), pe ultimul loc în privința sporului natural (-14658 persoane), pe locul 4 privind numărul de căsătorii încheiate (13584) și pe locul 2 în privința numărului de divorțuri înregistrate(5026).

Din analiza evoluției mișcării naturale a populației, în anul 2011 comparativ cu anul 2004, se poate observa, din graficul nr. ..., faptul că aceasta a avut o tendință descendentă, astfel: în anul 2011, în regiunea Sud Muntenia, numărul de născuți vii a scăzut cu 11% (3479 persoane), în timp ce numărul de decese a scăzut doar cu 1,8% (768 persoane), înregistrându-se astfel un spor natural negativ cu 22,7% mai mare decât în 2004 (-2711 persoane). În intervalul analizat, o reducere semnificativă a avut și numărul de căsătorii încheiate (cu 30,3% în 2010 față de 2004), în timp ce numărul divorțurilor a crescut cu doar 2,6%.

Graficul nr... - Evoluția mișcării naturale a populației regiunii Sud Muntenia, în anul 2011, comparativ cu anul 2004

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

La nivelul județelor regiunii Sud Muntenia, în anul 2011, în ceea ce privește numărul născuților vii, județul Prahova a ocupat locul 1, în rândul celor șapte județe componente, cu 6504 născuți vii, în timp ce ultimul loc a fost ocupat de județul Giurgiu cu 2617 născuți vii.

În ceea ce privește numărul deceselor, acest indicator a înregistrat valorile cele mai ridicate, în anul 2011 în județul Prahova cu 9784 de persoane decedate din total regiune, iar cele mai scăzute valori în județul Ialomița cu 3893 decedați.

În anul 2011, sporul natural a înregistrat valori negative în toate cele șapte județe componente ale regiunii Sud Muntenia. În acest sens, cele mai scăzute valori au fost în județul Ialomița (-905 persoane), în timp ce valorile cele mai ridicate au fost înregistrate în județul Teleorman (-4015 persoane).

Totodată, în anul 2011, județul Prahova a ocupat locul 1 în ceea ce privește numărul căsătoriilor încheiate (3525), precum și al numărului divorțurilor înregistrate (1418), la polul opus, fiind județul Giurgiu atât cu privire la numărul căsătoriilor încheiate (1041), cât și al divorțurilor (300).

În ceea ce privește diferențierea în funcție de mediile de rezidență se constată faptul că, în anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia, s-a înregistrat un procent mai mare al născuților vii în mediul rural (16411 născuți vii), comparativ cu mediul urban (11642 născuți vii). Totodată, numărul deceselor înregistrate în anul 2011, în mediul rural, a fost de 29541 decedați (69,2% din total regiune), în timp ce în mediul urban procentul a fost semnificativ mai mic (11642 decedați) comparativ cu mediul rural. De asemenea, sporul natural a înregistrat valori negative semnificative în mediul rural (-13130 persoane), în timp ce în mediul urban sporul natural negativ a fost de -1528 de persoane.

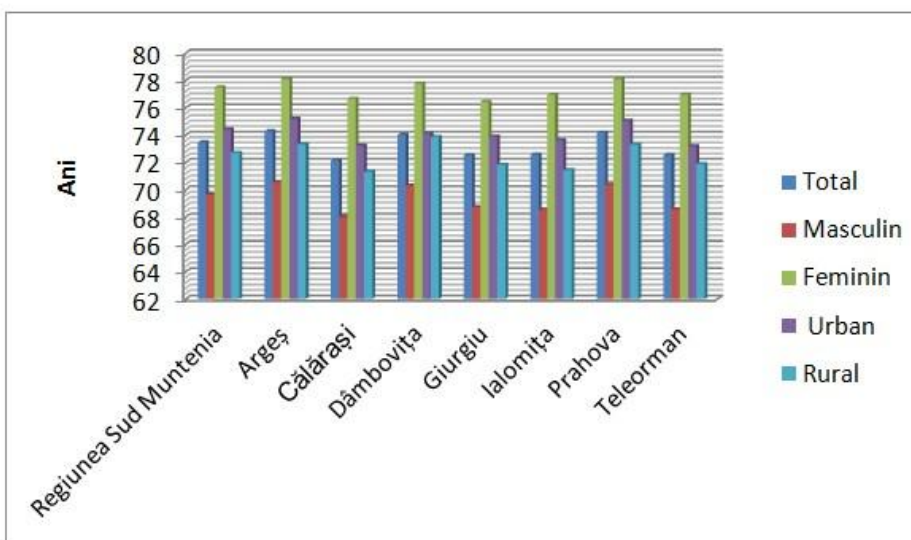
În ceea ce privește numărul căsătoriilor încheiate și al divorțurilor, un procent mai mare s-a înregistrat în mediul urban, respectiv 7057 de căsătorii și 3036 divorțuri, comparativ cu mediul rural, unde, în anul 2011, s-au încheiat 6527 de căsătorii și s-au înregistrat 2218 divorțuri.

În anul 2011, în regiunea Sud Muntenia, **durata medie a vieții** a fost de 73,49 ani (sub media națională 73,77 ani), fiind în general mai mare la femei decât la bărbați (69,67 ani la bărbați și 77,5 ani la femei) și mai ridicată în mediul urban decât în mediul rural (74,42 ani în mediul urban și 72,72 ani în mediul rural).

Adâncind analiza la nivelul celor șapte județe componente ale regiunii, se poate observa faptul că, în anul 2011 în județele cele mai dezvoltate ale regiunii, respectiv Argeș, Prahova și Dâmbovița s-a înregistrat o speranță medie de viață de peste 74 de ani, depășind astfel media înregistrată la nivel național, iar cea mai scăzută valoare s-a înregistrat în județul Călărași (72,16 ani).

Analizând durata medie a vieții pe sexe, s-a constatat faptul că s-a menținut tendința generală conform căreia, atât pentru persoanele de sex masculin cât și pentru persoanele de sex feminin, în anul 2011, s-au înregistrat valori mai ridicate, peste media regională, în cele trei județe din nordul regiunii Sud Muntenia, în timp ce valori mai scăzute s-au înregistrat în județele din sud, respectiv în Călărași și Giurgiu.

Grafic nr.....- Durata medie a vieții pe județe, medii de rezidență și sexe, în anul 2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Rata mortalității infantile a înregistrat din anul 2004 până în anul 2011 o scădere evidentă la nivel de regiune (în 2004 s-a înregistrat o rată de 17,9% decedați sun 1 an la 1000 de născuți vii, scăzând la 10,3% în 2011). În anul 2011, media înregistrată la nivel de regiune s-a situat însă, peste nivelul înregistrat la nivel național care a fost de 9,4%.

La nivel interjudețean, în anul 2011, cea mai ridicată rată a mortalității infantile s-a înregistrat în județul Ialomița (12,7%), iar cea mai scăzută în județul Dâmbovița (7,8%), situându-se astfel, sub media înregistrată la nivel regional.

În ceea ce privește diferențierea pe medii de rezidență, se constată că, în anul 2011, rata mortalității infantile a înregistrat valori mai ridicate în mediul rural (11,1%) decât în mediul urban (9,3%). Totodată, în mediul urban, județul Teleorman a deținut cea mai ridicată valoare a ratei mortalității infantile (11%), comparativ cu județul Giurgiu care au înregistrat o rată a mortalității infantile de 7,2% .

În mediul rural, primul loc, în ceea ce privește rata mortalității infantile, a fost ocupat de județul Giurgiu (15,7%), în timp ce la polul opus s-a regăsit județul Dâmbovița (7,1%).

2.3 MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI

Alături de natalitate și mortalitate, **mișcarea migratorie** contribuie la creșterea sau descreșterea unei populații. Migrația internă reprezintă totalitatea deplasărilor însoțite de schimbarea definitivă a domiciliului între unitățile administrativ-teritoriale ale unei țări. Ea este o componentă esențială a proceselor de dezvoltare, fiind corelată cu schimbările economice, de structură socială sau calitatea vieții.

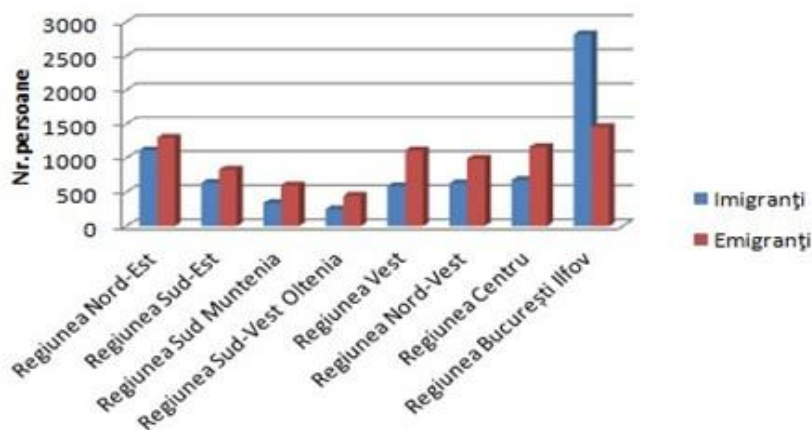
În anul 2011, regiunea Sud Muntenia a înregistrat un sold migratoriu negativ, situându-se pe locul 5 după regiunile București-Ilfov, Vest, Nord-Vest și Centru. Astfel, în 2011, regiunea Sud Muntenia a pierdut 2194 persoane, cea mai mare valoare fiind înregistrată în județul Teleorman de 843 persoane (38.4% din total regiune). Totodată, în același an, două județe au înregistrat un sold migratoriu pozitiv: județul Giurgiu cu 591 persoane și județul Dâmbovița cu 242 persoane.

Referitor la diferențierea pe medii de rezidență, se remarcă faptul că, în anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia, în mediu urban s-a înregistrat un sold migratoriu negativ de 6501 de persoane, cea mai semnificativă depopulare fiind înregistrată în județul Argeș cu 1693 persoane, iar cea mai redusă s-a înregistrat în județul Giurgiu cu 224 persoane. În mediul rural, s-a înregistrat un sold migratoriu pozitiv de 4307 de persoane, cea mai ridicată valoare a soldului migratoriu înregistrându-se în județul Dâmbovița cu 1083 persoane, iar cea mai scăzută în județul Ialomița cu 136 de persoane.

Referitor la migrația externă, se poate observa, în graficul nr...., faptul că, în anul 2010, regiunea Sud Muntenia a ocupat locul 7, între cele opt regiuni de dezvoltare, în ceea ce privește numărul de emigranți, cu un procent de 7,6% (602 de persoane) din totalul emigranților de la nivel național.

Totodată, regiunea Sud Muntenia a ocupat același loc 7 și în ceea ce privește numărul de imigranți, cu un procent de 4,8% (341 persoane), din totalul imigranților înregistrați la nivel național.

Grafic nr.- Migrația externă, în anul 2010

Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași

În anul 2010, județele cu cea mai mare pondere a numărului emigranților au fost județele Argeș și Prahova, iar la polul opus s-au aflat județele Giurgiu și Călărași.

În timp ce pentru **regiunea Sud Muntenia** emigranții reprezintă o **pierdere netă**, atestând capacitatea încă redusă a economiei și societății de a genera oportunități de muncă și remunerare corespunzătoare, pentru țările și regiunile primitoare constituie o forță de muncă capabilă încă multă vreme de performanțe înalte, o forță de muncă competitivă.

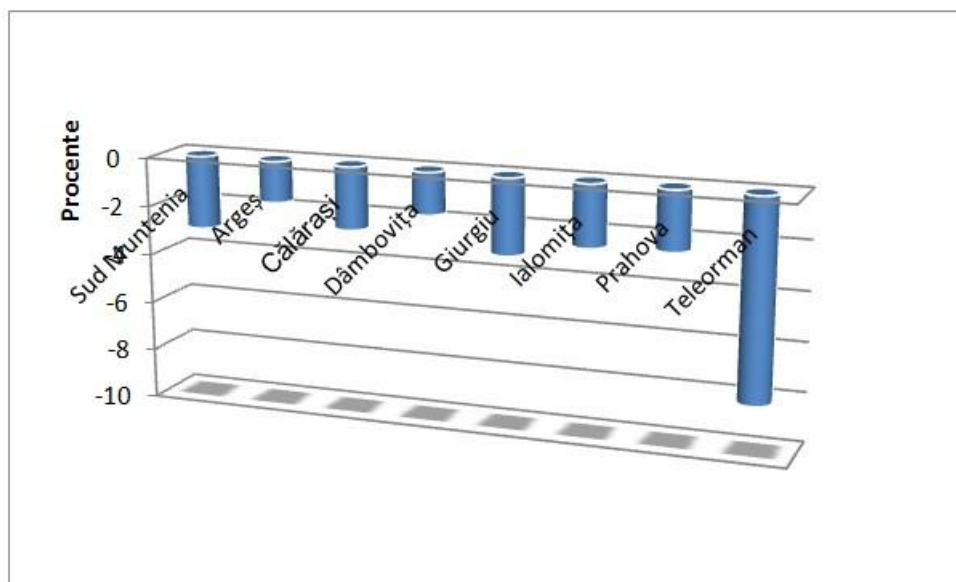
Cauzele migrării forței de muncă sunt, aparent, simplu de identificat: prevalența nevoilor materiale. De asemenea, se poate observa faptul că ponderea majoră a persoanelor care emigrează pentru a munci în străinătate se regăsește în județele defavorizate care sunt puternic afectate de sărăcie și unde lipsesc locurile de muncă (Călărași, Giurgiu, Teleorman). Alarmant este însă faptul că majoritatea celor care părăsesc țara provin din mediul rural și sunt tineri cu vârste sub 35 de ani. Principalele efecte ale migrației externe constau în reducerea forței de muncă locale, scăderea natalității, creșterea ratei divorțialității, agravarea fenomenului de delincvență juvenilă.

În anul 2010, județele cu cel mai mare număr de imigranți au fost Prahova și Dâmbovița, în timp ce ponderea cea mai scăzută a imigranților s-a regăsit în județele Călărași și Teleorman. Se constată astfel că județele mai dezvoltate ale regiunii sunt principalii receptori de persoane cu statut de imigranți.

2.4 RATA MEDIE DE CREȘTERE A POPULAȚIEI

Rata medie de creștere a populației furnizează o imagine de ansamblu privind dinamica și reproducerea populației. În anul 2011, comparativ cu anul 2004, rata medie de creștere a populației regiunii Sud Muntenia a fost de -2,96%, situându-se sub media înregistrată la nivel național, care a fost de -1,5%. La nivel regional, județele Argeș și Dâmbovița au înregistrat valoarea cea mai ridicată a ratei medii de creștere a populației (-1,7%), la polul opus fiind județul Teleorman (-8,1%).

**Grafic nr.....- Evoluția ratei medii de creștere a populației regiunii Sud Muntenia ,
în perioada 2004-2011**

Sursa: Calcule proprii

3. DENSITATEA POPULAȚIEI (ZONE CU DENSITATE RIDICATĂ/ SCĂZUTĂ/ URBAN/ RURAL)

Densitatea populației reflectă gradul de intensitate a populării unui anumit teritoriu prin raportarea numărului de locuitori la anumite suprafețe diferite în privința modului de utilizare.

În anul 2011, densitatea populației în regiunea Sud Muntenia a fost de 94,1 locuitori/ km², situând astfel regiunea pe locul 3 la nivelul țării, după regiunea București-Ilfov și Nord-Est, valoarea înregistrată fiind superioară mediei naționale de 89,6 loc./ km². La nivel NUTS 3, în anul 2011 cel mai populat județ al regiunii a fost Prahova, cu o densitate a populației de 171,6 loc./ km², urmat de Dâmbovița cu 130,5 loc./ km², ultimele locuri fiind ocupate de județele Ialomița – 64,2 loc./ km² și Călărași – 61, loc./ km².

În ceea ce privește diferențierea pe medii de rezidență, în anul 2010, densitatea populației a înregistrat o valoare mai ridicată în mediul urban (435,9 loc./ km²), în timp ce în mediul rural aceasta a fost de 60,9 loc./ km². La nivel județean, densitatea populației pe medii de rezidență a atins următoarele valori:

- mediul urban – cel mai populat județ a fost Argeș cu 771 loc./ km², iar cel mai slab populat, Ialomița cu 229,6 loc./ km²;
- mediul rural – primul loc a fost ocupat de județul Prahova, cu o densitate de 100,6 loc./ km², în timp ce pe ultimul loc s-a clasat tot județul Ialomița cu o valoare de 39,9 loc./ km².

Concluzii:

Din analizarea evoluției fenomenelor demografice care au avut loc în perioada 2004-2011 la nivelul regiunii Sud Muntenia și al celor șapte județe componente se pot formula următoarele concluzii:

- În regiunea Sud Muntenia s-a păstrat tendința manifestată la nivel național, conform căreia populația a scăzut constant ca urmare a scăderii natalității și al migrării populației. Declinul populației a fost mai accentuat în județele din sudul regiunii, respectiv în județul Teleorman cu 8,1%, Giurgiu cu 3,1% și Ialomița și Călărași cu 2,5%.
- În perioada analizată, regiunea Sud Muntenia s-a confruntat cu fenomenul de îmbătrânire demografică, ca urmare a scăderii natalității și a creșterii populației adulte. Fenomenul de îmbătrânire demografică a fost mai accentuat în județul Prahova, unde era concentrată peste 26% din populația adultă (25-64 de ani) și peste 24% din populația vârstnică a regiunii Sud Muntenia;
- Din punct de vedere al etniilor, populația regiunii Sud Muntenia este relativ omogenă iar în perioada analizată aceasta a fost caracterizată de o scădere a numărului românilor și o creștere semnificativă a populației de etnie rromă. Răspândirea teritorială a etniilor este neuniformă, în județele Călărași și Dâmbovița fiind concentrată cea mai mare parte a populației de etnie rromă, în Prahova a maghiarilor și a turcilor în județul Călărași.
- În perioada analizată, evoluția mișcării naturale a populației în regiunea Sud Muntenia a urmat o tendință de scădere, situându-se peste media înregistrată la nivel național.
- Sporul natural a fost negativ, încă din anul 2004 (-3.6%), fără să manifeste o tendință de revenire în anul 2011(-4,5%), fiind de 1,7 ori mai mare decât media națională. În județul Teleorman s-a înregistrat cea mai mare diferență între numărul de nașcuți vii și numărul deceselor (-4015 persoane).
- Mortalitatea infantilă a avut o evoluție favorabilă în perioada analizată, în regiunea Sud Muntenia, fiind mai ridicată în mediul rural și mai scăzută în mediul urban. Valorile cele mai ridicate ale mortalității infantile s-au înregistrat în județul Ialomița, iar cele mai scăzute în județul Dâmbovița.
- Soldul migratoriu a avut o evoluție oscilantă în perioada analizată. Acesta a fost negativ încă din anul 2004, a revenit în perioada 2007 și 2008 când a devenit pozitiv apoi a scăzut continuu până în anul 2010, având o tendință de ușoară creștere în anul 2011 până la -2194 de persoane.
- Partea de nord a regiunii Sud Muntenia este o zonă extrem de densă în comparație cu alte zone din țară (densitatea este ridicată în special județele Prahova și Dâmbovița). În ce privește situația județelor de câmpie, acestea prezintă zone mai dense în apropierea Bucureștiului și în jurul zonelor urbane. În rest, aceste județe au o densitate a populației pe alocuri extrem de scăzută (cazul județelor din Bărăgan - Ialomița și Călărași).

II. RESURSELE UMANE

2.1 STAREA DE SĂNĂTATE, PERSONAL MEDICO-SANITAR

a) STAREA DE SĂNĂTATE

Starea de sănătate a populației reprezintă un fenomen complex, biologic, psihologic, social și cultural, care exprimă sintetic nivelul și caracteristicile sănătății membrilor comunității, în ansamblul ei. Totodată, starea de sănătate a populației reprezintă un indicator major al nivelului de trai al comunității, ocupând primul loc în lista celor 12 indicatori alcătuită de experții ONU pentru definirea calității vieții.

În acest sens, în vederea analizării stării de sănătate a populației Regiunii Sud Muntenia, se vor utiliza o serie de indicatori relevanți, care pot fi grupați astfel:

- a. Indicatori ai nivelului reproducerii populației: natalitate, fertilitate
- b. Indicatori care măsoară absența sănătății: mortalitatea și mortalitatea infantilă.

În ceea ce privește primul set de indicatori referitori la nivelul reproducerii populației, se poate observa faptul că, în perioada 2004-2011, la nivel național s-a înregistrat o tendință de scădere a natalității, acest trend fiind mai accentuat în 2007, în 2010 și în 2011. De asemenea, aceste oscilații s-au menținut în perioada analizată și la nivelul celor opt regiuni de dezvoltare.

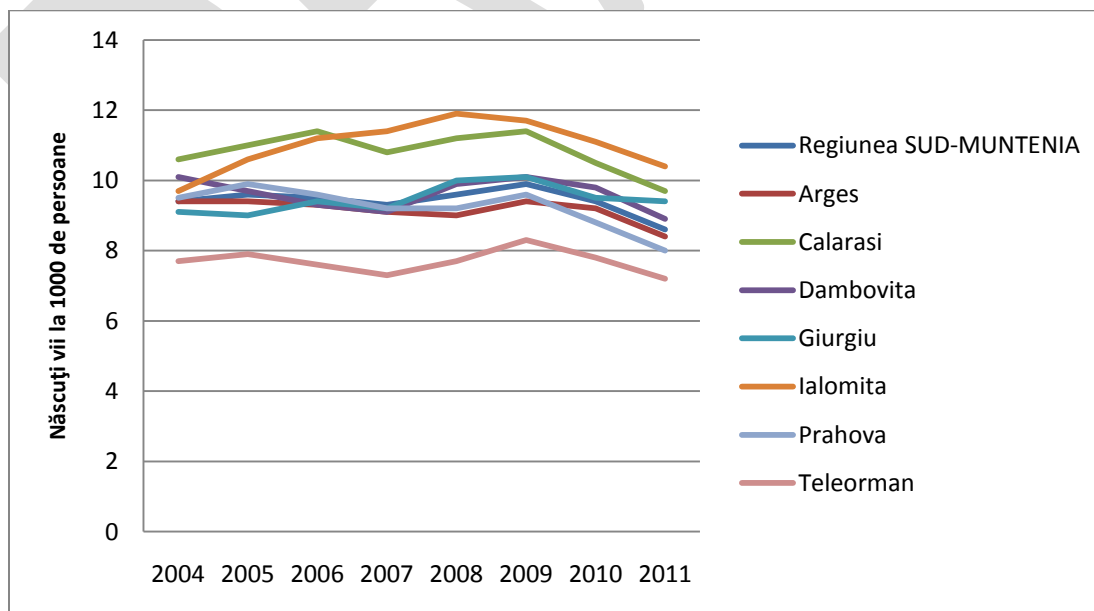
La nivelul regiunii Sud Muntenia, în anul 2011, rata natalității a fost scăzută de 8,6 născuți vii la 1000 de locuitori, situându-se sub media națională, fiind cu aproximativ 0,6 născuți vii la 1000 de locuitori, sub media înregistrată la nivel național. Totodată, în anul 2011, regiunea a ocupat locul 6 în rândul celor opt regiuni de dezvoltare.

Evoluția în timp, în perioada 2004-2011 a fost asemănătoare cu cea de la nivel național, cu diferența că pe medii de rezidență, rata natalității din mediul urban este în creștere, iar cea din mediul rural este în scădere. Cu toate acestea, în anul 2011, în regiunea Sud Muntenia, rata natalității din mediul urban a fost identică cu cea din mediul rural, respectiv 8,6 născuți vii la 1000 de locuitori.

La nivel interjudețean, în graficul nr... se poate observa faptul că, în perioada analizată, s-a păstrat tendința de scădere a natalității înregistrată atât la nivel național, cât și la nivel regional.

În anul 2011, cea mai ridicată rată a natalității s-a înregistrat în județul Ialomița (10,4 născuți vii la 1000 de locuitori), în timp ce cea mai scăzută valoare a ratei natalității s-a înregistrat în județul Teleorman (7,2 născuți vii la 1000 de locuitori).

Graficul nr... – Evoluția ratei natalității în perioada 2004-2011, în regiunea Sud Muntenia

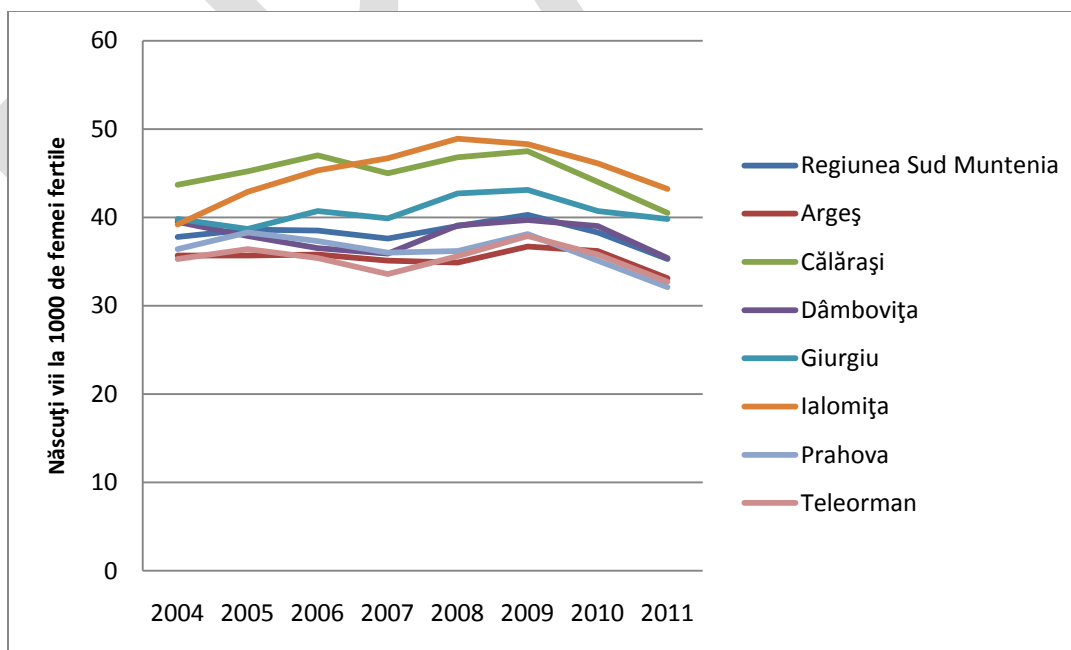
Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Principalul factor care influențează natalitatea este **fertilitatea populației feminine**. **Rata de fertilitate** se referă la numărul născuților vii la 1000 de femei de vârstă fertilă (categorie în care sunt încadrate femeile cu vârsta cuprinsă între 15-49 de ani), dintr-un anumit an. Astfel, în perioada 2004-2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia, rata de fertilitate a avut tendințe oscilante, scăzând în anul 2007 până la 37,6 născuți vii la 1000 de femei de vârstă fertilă, pentru ca apoi, rata de fertilitate să ajungă la 40,3 născuți vii la 1000 de femei de vârstă fertilă în anul 2009, scăzând apoi până la 35,3 născuți vii la 1000 de femei fertile în anul 2011.

La nivelul celor șapte județe componente, în anul 2011, cea mai ridicată valoare a ratei fertilității s-a înregistrat în județul Ialomița cu 42,3 de născuți vii la 1000 de femei fertile, iar cele mai scăzute valori în județele Prahova (32,1 născuți vii la 1000 de femei de vârstă fertilă) și Teleorman (32,7 născuți vii la 1000 de femei de vârstă fertilă).

În ceea ce privește diferențierea pe medii de rezidență, se poate observa faptul că în anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia, rata fertilității în mediul urban a fost de 31,9 născuți vii la 1000 de femei de vârstă fertilă, iar în mediul rural, de 38,3 născuți vii la 1000 de femei fertile, în scădere față de anul 2010. La nivel interjudețean, în anul 2011, cea mai ridicată valoare a ratei fertilității în mediul urban s-a înregistrat în județul Ialomița (39,2 de născuți vii la 1000 de femei fertile), iar cea mai scăzută în județul Argeș (29,7 născuți vii la 1000 de femei fertile). Totodată, în mediul rural valoarea cea mai ridicată a fost semnalată în județul Ialomița (47,4 născuți vii la 1000 de femei fertile), iar cea mai scăzută în județul Prahova (33,7 născuți vii la 1000 de femei fertile).

Graficul nr... – Evoluția ratei de fertilitate, în perioada 2004-2011

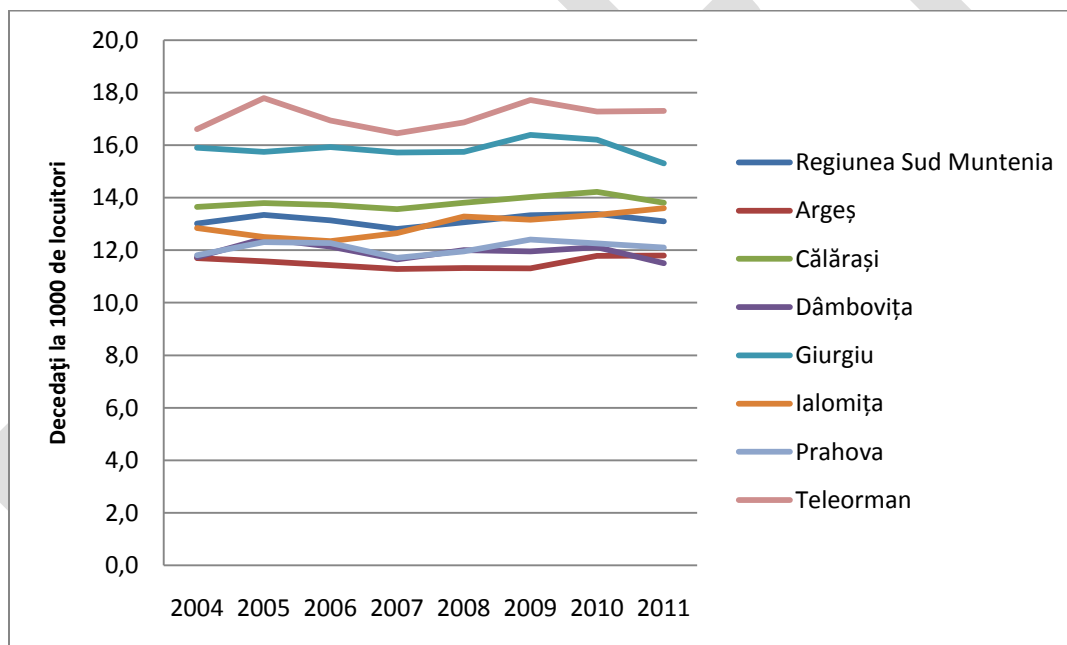
Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Mortalitatea populației poate fi considerat fenomenul demografic cel mai complex în evoluții pe termen scurt și mediu, nivelul acestuia înglobând toți factorii ce influențează în mod negativ calitatea vieții, reflectați cu o inerție specifică concretizată printr-un anumit decalaj în timp față de momentul în care intervin schimbările factorilor socio-economici.

Creșterea care se constată începând cu anul 1991 se datorează creșterii mortalității la vârstele adulte și înaintate, ratele de mortalitate pe grupe de vârstă arătând o creștere reală a mortalității la aceste vârste și nu consecințe ale structurii pe vârste a populației⁴.

În perioada analizată, la nivel național, rata mortalității la nivel național s-a stabilizat în jurul valorii de 12 decedați la 1000 de locuitori. La nivelul regiunii Sud Muntenia, în perioada analizată, rata mortalității s-a situat constant peste media înregistrată la nivel național, ajungând în anul 2011 la 13,1 decedați la 1000 de locuitori, în ușoară scădere față de anul 2010. (13,3 decedați la 1000 de locuitori), ocupând astfel primul loc în rândul celor opt regiuni de dezvoltare.

Graficul nr.....- Evoluția ratei mortalității în regiunea Sud Muntenia, în perioada 2004-2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Așa cum se poate observa în graficul nr...., la nivel NUTS 3, în anul 2011, au existat județe care au înregistrat valori mai mari decât media regională și națională. Astfel, în anul 2011, în județele Dâmbovița și Argeș s-a înregistrat cea mai scăzută rată a mortalității, de 11,5%, respectiv 11,8%, situându-se astfel, sub media înregistrată la nivel național, în timp ce județele Teleorman (17,3%) și Giurgiu (15,3%) au ocupat primele poziții la nivel național și regional.

Din analiza pe cauze de deces a mortalității putem constata că la bărbații de vârstă adultă (20 - 59 de ani) decesul a fost provocat de maladii ale inimii și ale sistemului circulator, în timp ce pentru populația

⁴ [43] C. Chirca, ... C. Zamfir ș.a. Metode și tehnici de evaluare a sărăciei, 1998

vârșnică au fost predominante maladii ale inimii. Concluzia care se poate trage este că, pe lângă degradarea continuă a nivelului de trai din primii ani ai tranziției, care a afectat întreaga populație, cu precădere fiind resimțită de către populația cu vârstă înaintată, se mai adaugă stresul, lipsa siguranței locului de muncă, deprimarea generată de pierderea acestuia, factori care au afectat cel mai mult bărbații de vârstă adultă.

Această mortalitate în exces, care nu se datorează creșterii sau îmbătrânirii populației, și care se concretizează în creșterea ratei de mortalitate exclusiv pe grupe de vârstă, poate fi corelată direct cu deprecierea condițiilor socio-economice care a fost caracteristică perioadei de tranziție.

Dacă se iau în considerare diferenții factori care se află la originea mortalității și a stării de sănătate, factorii tradiționali de risc și-au pierdut din ce în ce mai mult semnificația, în timp ce o serie de noi factori, strâns legați de perioada de tranziție, devin decisivi. Stresul începe să fie din ce în ce mai mult recunoscut ca factor principal în creșterea numărului de decese cauzate de boli de inimă, ulcer, ciroză, psihoză alcoolică, sinucideri, accidente și omucideri. Stresul se pare că se manifestă în situația în care individul trebuie să reacționeze la apariția unei conjuncturi noi, neașteptate, pentru soluționarea căreia metodele și conduita adecvată nu sunt cunoscute. Creșterea mortalității sub influența stresului depinde de mai mulți factori a căror evoluție a fost ascendentă în perioada de tranziție:

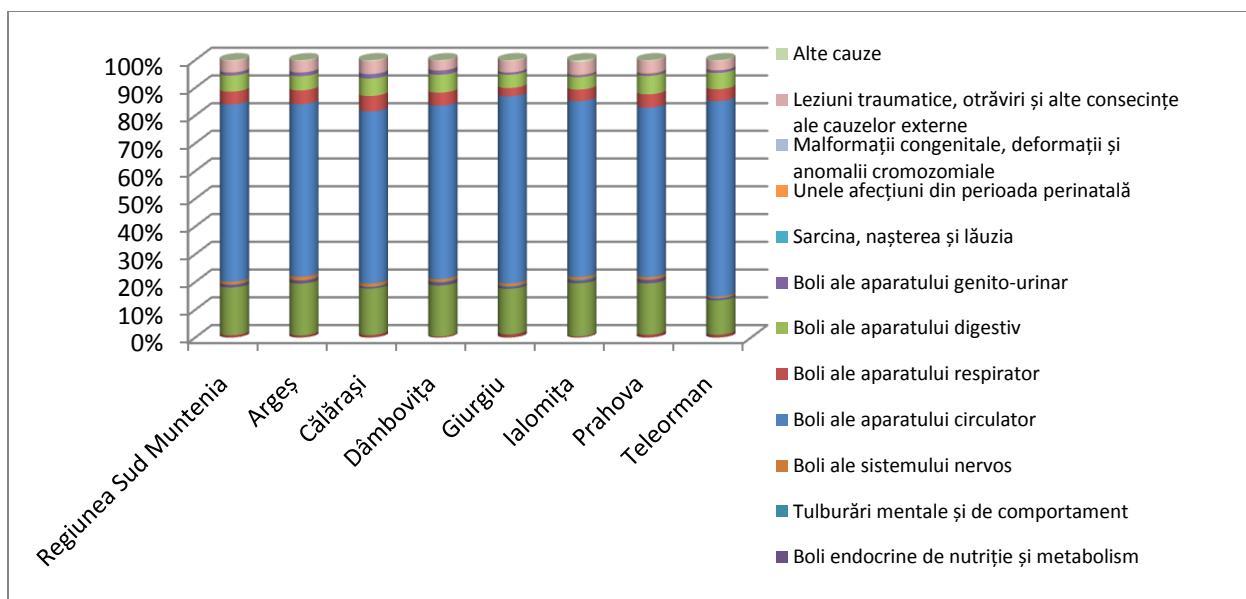
- instabilitatea și conflictele din familie;
- migrația internă și externă, care a înregistrat o creștere considerabilă în special în primii ani ai tranziției, și care s-a produs de cele mai multe ori în condiții nefavorabile, făcând necesară redefinirea strategiei de supraviețuire;
- dificultățile emoționale ca de exemplu furia, depresia și evoluția ascendentă a insecurității individuale;
- diminuarea veniturilor reale;
- insecuritatea locului de muncă sub amenințarea șomajului, salariile scăzute, plata cu întârziere a salariilor, hiperinflația, explozia prețurilor, creșterea inegalității sociale, etc.

Toate aceste fenomene produc un considerabil stres în special unei populații obișnuite să ducă o viață în condiții stabile, într-o bunăstare medie, în condițiile unei societăți egalitariste⁵.

În anul 2011, în regiunea Sud Muntenia au decedat 42711 de persoane, cu 877 persoane mai puțin decât în anul 2010. Principalele cauze de deces, în anul 2010, au fost : bolile aparatului circulator (27297 decese, în scădere cu 674 decese comparative cu anul 2010), tumori (7355 decese, în creștere cu 180 de decese față de anul 2010), boli ale aparatului digestiv (2486 decese, în scădere cu 158 de decese față de anul 2010) și boli ale aparatului respirator (1954 decese, față de 1901 decese în anul 2010).

⁵ [208] UNICEF, ICDC Florence, Crisis in Mortality, Health and Nutrition, , 1994

Graficul nr....- Decese pe cauze de deces, în anul 2011, în regiunea Sud Muntenia

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

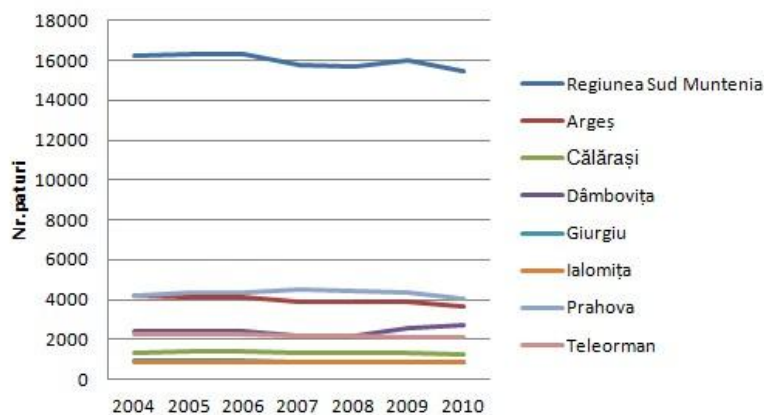
În perioada analizată, mortalitatea infantilă a înregistrat o evoluție favorabilă atât la nivel național cât și la nivel regional. Astfel, în anul 2011, la nivel național rata mortalității infantile a fost de 9,4 decedați sub 1 an la 1000 de locuitori. Cu toate acestea, regiunea Sud Muntenia s-a situat și în anul 2011 peste media înregistrată la nivel național, cu 10,3 decedați sub un an la 1000 de locuitori, ocupând astfel locul 6 în rândul celor opt regiuni de dezvoltare.

La nivel interjudețean, în anul 2011, cea mai mare rată a mortalității infantile s-a înregistrat în județul Giurgiu (13 decedați sub 1 an la 1000 de locuitori) la polul opus situându-se județul Dâmbovița (7,8 decedați sub 1 an la 1000 de locuitori), sub media înregistrată la nivelul regiunii Sud Muntenia.

În ceea ce privește diferențierea pe medii de rezidență, se constată faptul că, în anul 2011, rata mortalității infantile a fost mai ridicată în mediul rural decât în mediul urban cu 1,8%. Totodată, în mediul urban, județul Teleorman a înregistrat cea mai ridicată valoare a ratei mortalității infantile (11 decedați sub 1 an la 1000 de locuitori), comparativ cu județul Giurgiu (7,2 decedați sub 1 an la 1000 de locuitori). În mediul rural, pe primul loc în ceea ce privește rata mortalității infantile, s-a clasat județul Giurgiu, cu o rată a mortalității infantile de 15,7 decedați sub 1 an la 1000 de locuitori, la polul opus aflându-se județul Dâmbovița cu 7,1 decedați sub 1 an la 1000 de locuitori.

În anul 2010, regiunea Sud Muntenia a ocupat locul 5 la nivel național în ceea ce privește numărul paturilor din spitale (15499 paturi). Așa cum rezultă din analiza graficului numărul ..., se poate observa faptul că la nivelul celor șapte județe componente, indicatorul privitor la numărul de paturi în spital a urmat tendința de scădere înregistrată atât la nivel regional cât și la nivel național.

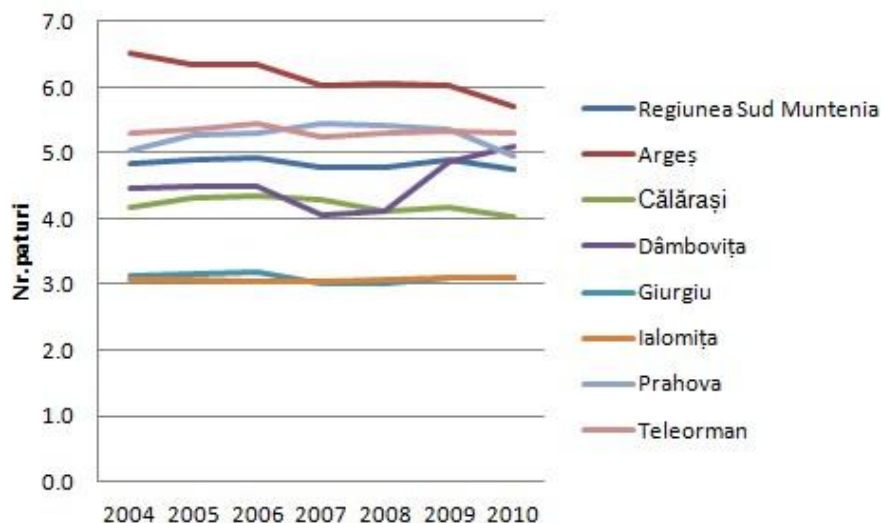
Graficul nr.... Evoluția numărului paturilor în spitale în perioada 2004-2010

Sursa: *Reper economic și social, Statistică teritorială, 2012*

În ceea ce privește numărul de paturi în spitale care revin la 1000 de locuitori, în anul 2010, regiunea Sud Muntenia a ocupat ultimul loc în rândul celor opt regiuni de dezvoltare cu doar 4,8 paturi la 1000 de locuitori, situându-se astfel mult sub media națională de 6,2 paturi la 1000 de locuitori.

Graficul nr....- Evoluția numărului de paturi în spitale care revin la 1000 de locuitori

Sursa: *Reper economic și social, Statistică teritorială, 2012*

b) PERSONAL MEDICO-SANITAR

În anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia, serviciile medicale erau asigurate de un număr de 4499 de medici (din care 3567 erau în sectorul public și 932 în mediul privat), dintre aceștia 1585 erau medici de familie (1169 activau în sectorul public și 416 în sectorul privat). De asemenea, activau 1156 medici stomatologi (396 în sectorul public și 760 în sectorul privat), 1202 farmaciști (79 în sectorul public și 1123 în mediul privat) și 15634 cadre sanitare medii (12116 în sectorul public și 3518 în cel privat).

Tabel nr... - Personal medico-sanitar în anul 2011

Regiune/Județ	Medici	Medici de familie	de Stomatologi	Farmaciști	Personal sanitar mediu
Regiunea Sud Muntenia	4499	1585	1156	1202	15634
Argeș	1353	395	335	224	3409
Călărași	311	120	70	78	1201
Dâmbovița	639	239	185	164	2575
Giurgiu	297	115	59	114	1040
Ialomița	289	125	67	90	1227
Prahova	1082	398	350	444	4278
Teleorman	528	193	90	88	1904

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

La nivelul celor șapte județe componente, se constată faptul că, personalul medico sanitar își desfășoară activitatea cu precădere în județele din nordul regiunii (Argeș și Prahova), în timp ce în județele din sudul regiunii serviciile medicale sunt asigurate de un număr insuficient de cadre medicale.

Astfel, din analizarea tabelului nr..., se poate observa faptul că în județele din partea de nord a regiunii își desfășoară activitatea aproximativ 55% din totalul medicilor înregistrați la nivel regional, în timp ce în județele din sud numărul medicilor este foarte scăzut. Un exemplu în acest sens este județul Ialomița cu 289 de cadre medicale. Referitor la numărul medicilor de familie, cea mai ridicată valoare s-a înregistrat în anul 2011, în județul Prahova (398 cadre medicale), la polul opus aflându-se județul Giurgiu cu 115 cadre medicale. În anul 2011, județul Prahova s-a situat în fruntea clasamentului în ceea ce privește numărul stomatologilor (350 de cadre medicale), la polul opus fiind județul Giurgiu cu doar 59 de stomatologi.

Totodată, în ceea ce privește numărul farmaciștilor, în anul 2011, în județul Prahova și-au desfășurat activitatea 444 farmaciști, în timp ce în județul Călărași au activat doar 78 de farmaciști. În ceea ce privește personalul sanitar mediu, primul loc a fost ocupat de județul Prahova (4278 de cadre medicale), iar la polul opus s-a situat județul Giurgiu 1040 de cadre medicale.

Tabel nr.. ... – Medici și personalul sanitar mediu, în anul 2011

2011							
	Medici	Medici 1000 locuitori	la de	Populatia care revine la un medic	Personal sanitar mediu	Personal sanitar mediu la 1000 de locuitori	Populatia care revine la un cadru sanitar mediu
Regiunea Sud Muntenia	4499	1.4		720.9	15719	4.8	207.3
Argeș	1353	2.1		470.5	3438	5.4	185.9
Călărași	311	1.0		998.3	1201	3.9	259.7
Dâmbovița	639	1.2		827.8	2533	4.8	209.2
Giurgiu	297	1.1		940.0	1015	3.6	276.0
Ialomița	289	1.0		988.7	1296	4.5	221.4
Prahova	1082	1.3		747.8	4350	5.4	186.9
Teleorman	528	1.3		744.6	1886	4.7	211.0

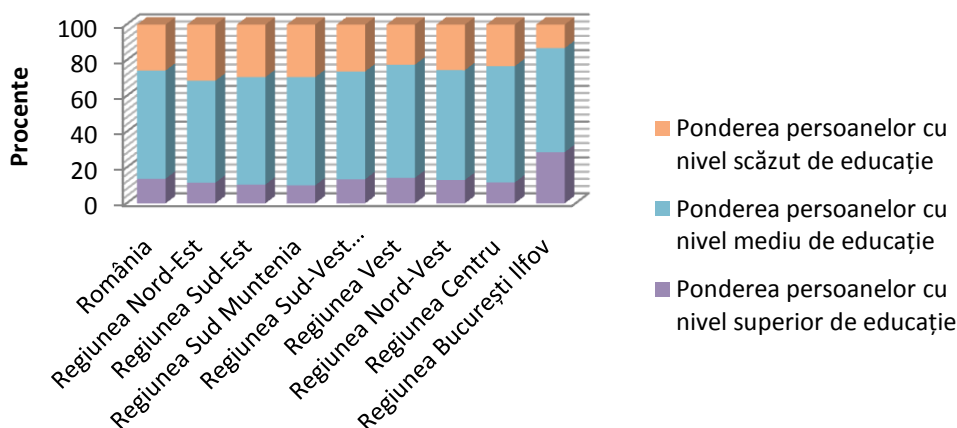
Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Concluzii:

- Rata natalității în regiunea Sud Muntenia a fost în continuă scădere, situându-se sub media înregistrată la nivel național. Pe medii de rezidență, în anul 2011, rata natalității din mediul urban a fost identică cu cea înregistrată în mediul rural;
- Rata mortalității în regiunea Sud Muntenia este cea mai ridicată din rândul celor opt regiunii de dezvoltare, iar două dintre județele regiunii au ocupat primele locuri în rândul județelor cu cea mai ridicată rata a mortalității;
- Rata mortalității infantile a urmat o evoluție pozitivă, scăzând continuu în perioada analizată. Cu toate acestea, regiunea Sud Muntenia se situează din nou peste media înregistrată la nivel național. Rata mortalității infantile este mai ridicată în mediul rural comparativ cu mediul urban;
- Numărul deceselor a fost mai mic cu 877 decese în anul 2011 comparativ cu anul 2010. Creșteri semnificative s-au înregistrat în rândul deceselor cauzate de tumori (în plus cu 180 de cazuri), în timp ce scăderi importante s-au constatat în rândul deceselor cauzate de bolile aparatului circulator (în minus cu 674 de cazuri);
- În anul 2011, în regiunea Sud Muntenia, serviciile medicale au fost asigurate de un număr mai mic de medici (cu 101 cadre medicale în minus), comparativ cu anul 2010. Peste 55% din cadrele medicale din regiunea Sud Muntenia își desfășurau activitatea în județele cele mai dezvoltate ale regiunii Argeș și Prahova. În județele din sudul regiunii serviciile medicale au fost asigurate de un număr insuficient de cadre medicale.

2.2 NIVELUL DE INSTRUIRE AL POPULAȚIEI

Grafic nr.... Nivelul de instruire al populației adulte (25-64 de ani),
în anul 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică, Indicators de Dezvoltare Durabilă Teritorială, România

Din analiza graficului nr....., se poate observa faptul că, în anul 2010, regiunea Sud Muntenia a ocupat ultimul loc, în ceea ce privește ponderea persoanelor cu nivel superior de educație (10,1%), situându-se mult sub media națională (13,8%), pe locul 4 în ceea ce privește ponderea persoanelor cu nivel mediu de educație (60,5%) și pe locul 3 în ceea ce privește ponderea educației cu nivel scăzut de educație (29,4%), situându-se peste media înregistrată la nivel național de 25,7%.

Totodată, din analiza tabelului nr... se poate observa faptul că, în anul 2009, în regiunea Sud Muntenia s-a înregistrat o pondere scăzută a persoanelor, după competențe în utilizarea computerului, situându-se sub media înregistrată la nivel național.

Tabel nr. Ponderea persoanelor după competențe în utilizarea computerului, în anul 2009

Ponderea persoanelor după competențe în utilizarea computerului (procent)			
Nivel de competențe în utilizarea computerului	scăzut	mediu	ridicat
România	16.8	10.6	9.5
Regiunea Nord-Est	17.6	9.2	9.1

Regiunea Sud-Est	18.3	11.6	8.6
Regiunea Sud Muntenia	15.1	8.9	8.3
Regiunea Sud-Vest Oltenia	12.4	10.3	7.4
Regiunea Vest	19.5	9.7	8.3
Regiunea Nord-Vest	15.1	12.5	8.7
Regiunea Centru	17.6	9.2	8
Regiunea București Ilfov	19.5	14.2	18.6

Sursa: Institutul Național de Statistică, Indicatori de Dezvoltare Durabilă Teritorială, România

În perioada analizată 2004-2011, regiunea Sud Muntenia s-a încadrat în tendința de scădere a **populației școlare** înregistrată la nivel național. Astfel, atât la nivel național, cât și la nivel regional, principalii factori care au condus la scăderea semnificativă a populației școlare au fost: scăderea natalității, migrația populației, abandonul școlar și scăderea nivelului de trai cauzată de criza economică.

La nivel regional, se constată faptul că scăderea populației școlare nu se pliază pe populația județelor. Astfel, în perioada analizată, cea mai semnificativă scădere a populației școlare s-a înregistrat în județul Argeș (-25364 persoane), deși acesta nu este cel mai populat județ al regiunii Sud Muntenia. De asemenea, o scădere semnificativă a populației școlare s-a înregistrat și în județul Teleorman (-14379 persoane) fiind cel mai puțin populat județ al regiunii Sud Muntenia. În mod paradoxal, la polul opus s-au situat două dintre județele mai puțin dezvoltate ale Regiunii Sud Muntenia: Giurgiu (-4503 persoane) și Călărași (- 6386 persoane).

În anul 2011, cele mai ridicate **valori ale populației școlare** s-au înregistrat în învățământul primar și gimnazial (245833 elevi), urmate de cele din învățământul preuniversitar (127412) și universitar (26110). Tendința generală a fost de scădere continuă, aproape la nivelul fiecărei trepte de școlarizare, cea mai evidentă fiind în rândul studenților (de la 39519 în anul 2004, la 26110 în 2011).

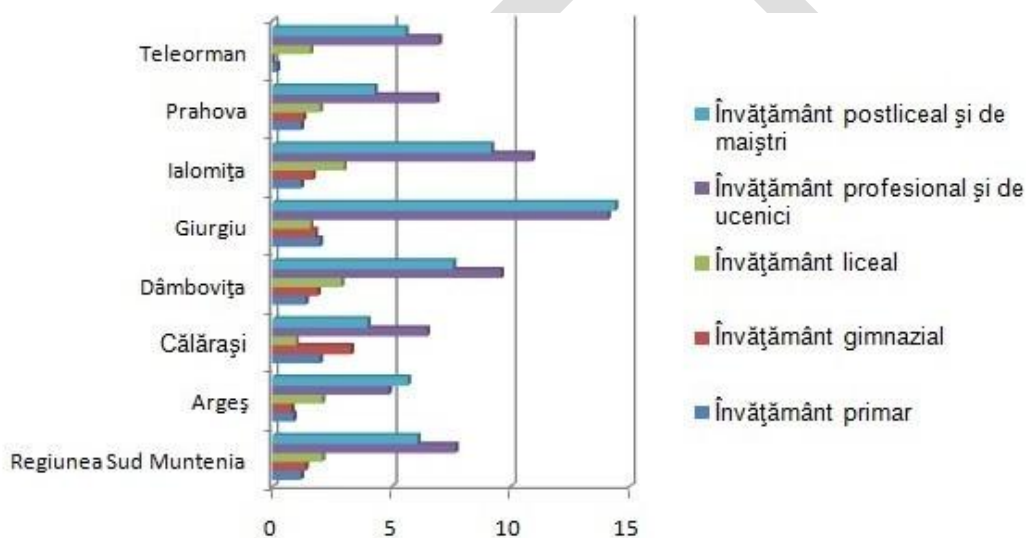
Pe de altă parte, la nivelul preșcolarilor și învățământului liceal secundar s-a înregistrat o creștere în intervalul 2004 - 2011, astfel că, populația școlară de grădiniță, în anul 2004, era de 89839, iar în 2011 a ajuns la 94675, în timp ce la nivel de liceu, în anul 2004, erau înregistrați un număr de 109737 liceeni, ajungând, în 2011 la 127412 liceeni. Cel mai mare număr de liceeni s-a înregistrat în județul Prahova, la polul opus regăsindu-se județul Giurgiu. În ceea ce privește numărul studenților din fiecare județ, în anul 2010, cea mai ridicată valoare a numărului acestora s-a înregistrat în județul Argeș, peste 45% din numărul de studenți de la nivel regional. Acest fapt s-a datorat, în primul rând, existenței a două centre universitare în acest județ: Universitatea de Stat din Pitești și Universitatea Constantin Brâncoveanu. La polul opus s-a aflat județul Giurgiu, unde nu a fost înregistrat niciun student, în anul 2011 neactivând nici o filială de facultate la nivelul acestui județ.

În anul școlar 2009/2010, situația abandonului școlar în regiunea Sud Muntenia, pe forme de învățământ a fost următoarea: 1,2% în învățământul primar, 1,4% în învățământul gimnazial, 2,1% în

învățământul liceal, 7,7% în învățământul profesional și de ucenici și 6,1% în învățământul postliceal și de maiștri.

La nivelul celor șapte județe componente ale regiunii Sud Muntenia, cea mai mare rată a abandonului școlar în învățământul primar s-a înregistrat în județele Călărași și Giurgiu (2,0%), iar cea mai scăzută în județul Teleorman (doar 0,2%). În ceea ce privește învățământul gimnazial, cea mai ridicată rată a abandonului școlar s-a înregistrat în județul Călărași (3,3%), iar cea mai scăzută în județul Teleorman (0,2%). Referitor la învățământul liceal, în anul 2010, cea mai mare rată a abandonului școlar s-a înregistrat în județul Ialomița (3,0), în timp ce județul Călărași a avut cea mai scăzută rată a abandonului școlar în rândul liceenilor (1,0%). Totodată, în Giurgiu s-a înregistrat cea mai ridicată rată a abandonului școlar în învățământul profesional și de ucenici (14,1%), precum și în învățământul postliceal și de maiștri (14,4%).

Grafic nr....- Rata abandonului școlar, pe forme de învățământ, în anul 2010

Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași

Concluzii:

- Regiunea Sud Muntenia se caracterizează printr-un nivel mediu de instruire și calificare al populației și nivel de abandon școlar în creștere;
- Populația școlară este în continuă scădere, aproape la toate nivelurile de instruire. Cea mai importantă scădere s-a înregistrat în rândul populației universitare.
- Nivelul de instruire este mai ridicat în județele din nordul regiunii –Argeș și Prahova unde sunt concentrate majoritatea universităților din regiunea Sud Muntenia.

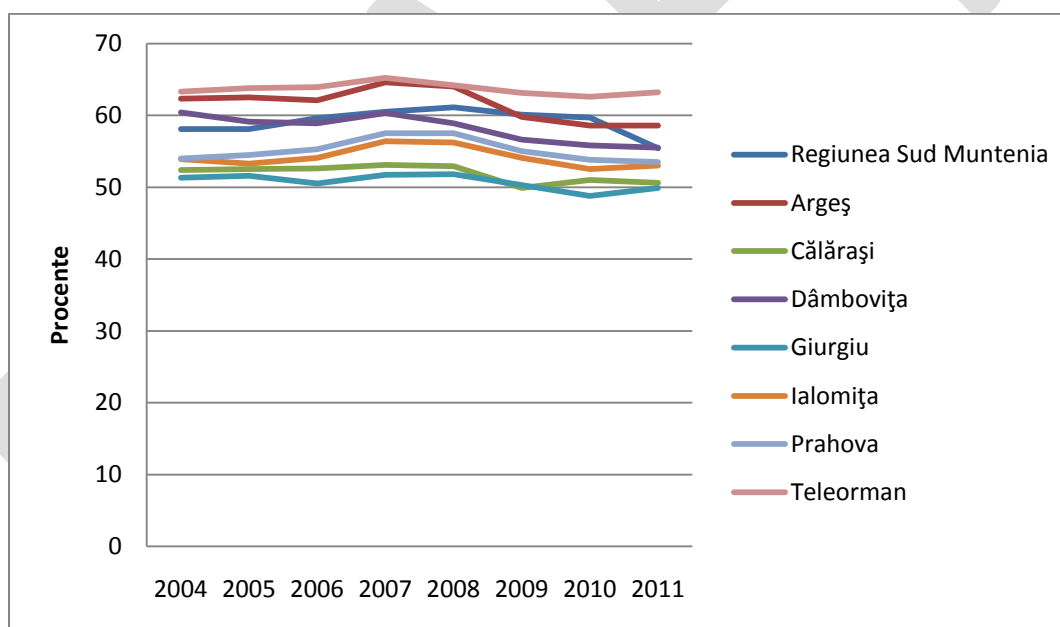
2.3. STRUCTURA ȘI DINAMICA RESURSELOR DE MUNCĂ (CU EVIDENȚIEREA FENOMENELOR DE RECONVERSIE/REINSERȚIE PROFESIONALĂ)

În perioada 2004 - 2011, regiunea Sud Muntenia a urmat tendințele de creștere a resurselor de muncă înregistrate la nivel național, clasându-se pe locul 2 între cele opt regiuni de dezvoltare în ceea ce privește volumul resurselor de muncă (2085,6 mii de persoane), după regiunea Nord Est. Totodată, referitor la repartizarea pe sexe, regiunea Sud Muntenia a urmat tendințele naționale, conform cărora, în anul 2011, resursele de muncă de sex masculin erau ușor mai ridicate decât cele de sex feminin, aceeași situație înregistrându-se și la nivelul fiecărui județ component.

În ceea ce privește rata de ocupare a resurselor de muncă, în regiunea Sud Muntenia s-a păstrat aceeași evoluție descrescătoare înregistrată atât la nivel național, cât și la nivel european. Astfel, în anul 2011 regiunea Sud Muntenia a ocupat locul 6 între cele opt regiuni de dezvoltare (55,4%),situându-se mult sub media națională (59,6%). De asemenea, rata de ocupare a resurselor de muncă de sex masculin(56,2%) a fost mai ridicată decât rata de ocupare a resurselor de muncă de sex feminin (54,5%).

Totodată, în ceea ce privește repartizarea pe medii de rezidență, se contată faptul că trendul a fost de creștere a ratei de ocupare a resurselor de muncă în mediul urban și de ușoară descreștere în mediul rural

Grafic nr.....Evoluția ratei de ocupare a resurselor de muncă, în perioada 2004-2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

În ceea ce privește rata de activitate a resurselor de muncă, în anul 2011, regiunea Sud Muntenia a ocupat locul 6 (59,2%) în rândul celor opt regiuni de dezvoltare, situându-se mult sub media la nivel național (62,8%). Totodată, în anul 2010, în ceea ce privește repartizarea pe sexe, rata de activitate a resurselor de muncă a fost mai ridicată în rândul bărbaților(60,4%) decât în rândul femeilor(57,9%), fiind în ușoară scădere față de anul 2010.

2.4 OCUPAREA RESURSELOR DE MUNCĂ (ZONE/ DOMENII CU RATE SCĂZUTE/ RIDICATE DE OCUPARE, ȘOMAJ)

a) Rata de activitate a populației (15-64 de ani) pe județe, medii de rezidență și pe sexe;

Tabel nr.... Rata de activitate și rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 15-64 de ani, în anul 2011, în regiunea Sud Muntenia

2010	Rata de activitate a populației cu vârsta 15-64 de ani %	Rata de ocupare a populației cu vârsta 15-64 de ani %
TOTAL	62,1	55,3
MASCULIN	70,6	62,9
FEMININ	53,4	47,6
URBAN	64,3	56,6
RURAL	60,2	54,2

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO On-line

Perioada 2004-2011 a fost marcată de o evoluție oscilantă a ratei de activitate a populației cu vârsta 15-64 de ani. Astfel, cea mai scăzută valoare a fost înregistrată în anul 2005 (64,3%), iar cea mai ridicată valoare a fost înregistrată în anul 2007 (66,3%). În anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia rata de activitate a populației cu vârsta cuprinsă între 15-64 de ani a fost 62,1%, astfel situându-se sub media de la nivel național(63,3%).În ceea ce privește diferențierea pe medii de rezidență, rata de activitate a populației 15-64 de ani a fost mai ridicată în mediul urban (64,3%) decât în mediul rural(60,2%). Totodată, acest indicator a atins valori mai ridicate, la nivel regional, în rândul populației masculine (70,6%) comparativ cu rata de activitate a populație de sex feminin (53,4%).

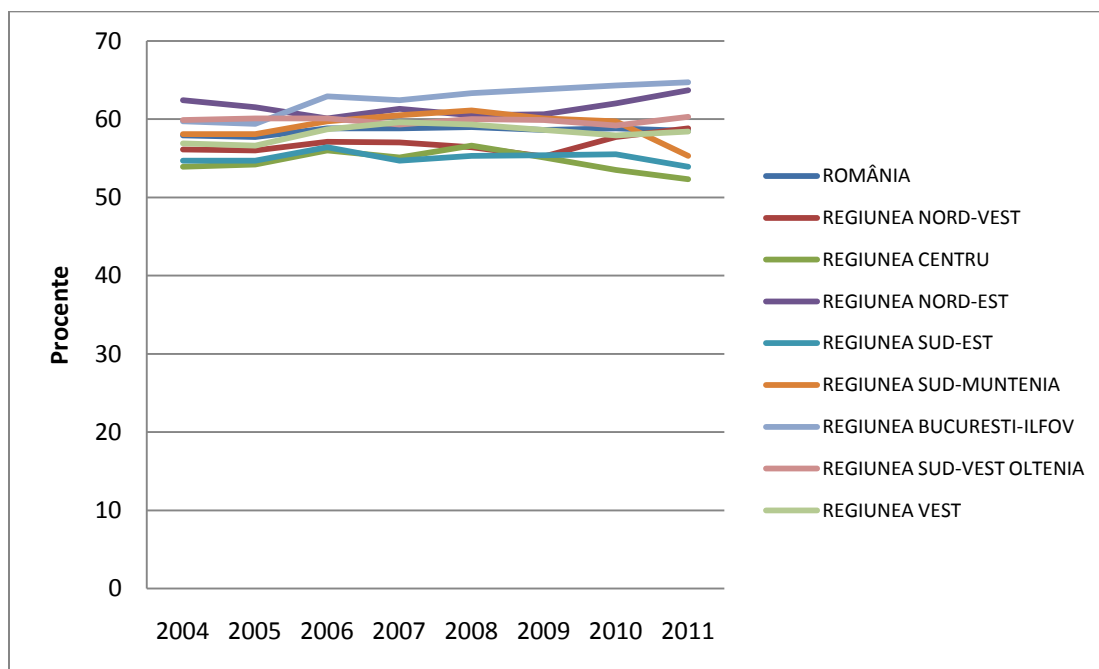
b) Rata de ocupare a populației pe județe, medii de rezidență, sexe, categorii de populație, pe sectoare ale economiei;

În perioada analizată, așa cum rezultă din analiza graficului nr..., se poate observa că atât la nivel național cât și la nivel regional, rata de ocupare a populației (15-64 de ani), a urcat constant până în anul 2008 la 61,% în regiunea Sud Muntenia, apoi a scăzut ușor până la 55,3% în anul 2011.

Referitor la repartizarea pe medii de rezidență, se poate observa în tabelul ..., faptul că, în anul 2011, rata de ocupare a populației (15-64 de ani) a fost mai scăzută în mediul rural(54,2%) , comparativ cu mediul urban (56,6%).

Totodată, în ceea ce privește rata de ocupare a populației (15-64 de ani), pe sexe, se poate observa faptul că, în anul 2011, rata de ocupare în rândul populației de sex masculin (62,9%) era mult mai ridicată, decât rata de ocupare a populației (15-64 de ani) de sex feminin(47,6%).

Grafic nr.....- Evoluția ratei de ocupare a populației (15-64 de ani), în perioada 2004-2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

În funcție de sectorul de activitate, se constată faptul că, în 2011, similar cu tendința înregistrată la nivel național, ponderea cea mai ridicată a populației ocupate civile a lucrat în agricultură, silvicultură și pescuit (429,6 mii persoane, reprezentând aproximativ 37,1% din populația ocupată civil la nivel regional), în industrie 254,7 mii de persoane și în comerț -135,4 mii de persoane. La polul opus s-au aflat tranzacțiile imobiliare, unde își desfășurau activitatea 3300 de persoane și activități de spectacole, culturale și recreative cu 6200 de persoane .

Tabel nr..... - Populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale, la nivel de secțiune CAEN, Rev.2, în anul 2011

Regiune/Județ	Regiunea Sud							
	Muntenia	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
MII PERSOANE								
Total	1154,5	241,7	99,2	193,3	87,5	96	284,2	152,6
Agricultură, silvicultură și pescuit	429,6	70	49,1	70,6	46,3	44,2	63.6	85.8

Industria	254,7	69,2	16,1	46,8	7,9	15	77,3	22,4
Construcții	68,7	18,6	3,4	5,6	7,7	4,7	25,8	2,9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	135,4	27,4	8,8	27,5	6,7	11,2	38,9	14,9
Transport și depozitare	58,1	11,2	3,8	12,3	4,3	4,3	17,1	5,1
Hoteluri și restaurante	13,9	2,8	1,7	2,1	0,3	1	5,3	0,7
Informații și comunicații	6,9	0,9	0,3	0,5	0,2	0,4	4,1	0,5
Intermedieri financiare și asigurări	7,6	2,3	0,6	0,9	0,4	0,7	2	0,7
Tranzacții imobiliare	3,3	0,8	0,1	0,5	0,2	0,1	1,4	0,2
Activități profesionale, științifice și tehnice	16,2	4	1,2	1,9	0,8	1	6,3	1
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	24,4	4,8	2,4	3,4	2	2,1	7,1	2,6
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	27,9	5,7	2,9	4,3	2,7	2,6	6	3,8
Învățământ	45,8	10,4	4,1	8,4	3,2	3,5	10,9	5,3

Sănătatea și asistență socială	45,2	9,4	4	6,6	4	3,3	13	4,9
Activități de spectacole, culturale și recreative	6,2	1,6	0,5	0,7	0,5	0,4	2	0,5

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

c) Numărul mediu al salariaților pe județe, medii de rezidență, sectoare ale economiei, sexe

În perioada analizată, evoluția numărului mediu a salariaților de la nivelul regiunii Sud Muntenia s-a înscris în tendința înregistrată la nivel național. Astfel, în perioada 2004-2008 a avut loc o creștere continuă a numărului mediu al salariaților, până la 601000 persoane în anul 2008, urmând apoi o scădere constantă în anii 2009 și 2011, până la 514078 persoane. Astfel în anul 2011, regiunea Sud Muntenia s-a situat pe locul 4, la nivel național, în ceea ce privește numărul mediu de salariați, fiind depășită de București-Ilfov, Nord-Vest și Centru.

În ceea ce privește repartizarea numărului mediu al salariaților pe cele șapte județe componente ale regiunii Sud Muntenia, se poate observa faptul că, în anul 2011, majoritatea salariaților era concentrată în județele dezvoltate din nordul regiunii, respectiv Prahova -156988 persoane și Argeș -124853 persoane, reprezentând 54,8% din numărul mediu al salariaților de la nivelul regiunii Sud Muntenia. La polul opus s-au situat județele din partea de sud, slab dezvoltate, precum Giurgiu (30577 persoane) și Călărași (40611 persoane).

În tabelul nr...., se poate observa repartizarea detaliată pe activități ale economiei naționale a salariaților, în regiunea Sud Muntenia și pe județe, în anul 2011.

Astfel, se poate remarca faptul că numărul cel mai mare al salariaților a fost concentrat în industrie 34,3%, în comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și a motocicletelor 14,8%, în învățământ 8,3% și în sănătate și asistență socială 8,1%. La polul opus, cel mai mic număr de salariați a fost concentrat în următoarele activități: 0,5% în tranzacții imobiliare, 0,8% în informații și comunicații și 1% în activități de spectacole, culturale și recreative.

Tabel nr....- Numărul mediu al salariaților, pe activități ale economiei naționale, în anul 2011

Regiune/Județ	Regiunea Sud Muntenia							
	Muntenia	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Total	514078	124853	40611	71152	30577	40772	156988	49125
Agricultură, silvicultură și pescuit	19766	2060	3360	1370	2060	4337	2833	3746
Industrie	176439	52694	11634	25558	5468	9283	57739	14063
Construcții	34508	10230	2643	3114	3009	2519	10761	2232

Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	76405	14614	5575	11355	4379	7413	24709	8360
Transport și depozitare	28288	6070	1957	3519	2604	2629	9570	1939
Hoteluri și restaurante	9765	1888	527	1255	310	1006	4108	671
Informații și comunicații	4612	781	284	416	200	374	2045	512
Intermedieri financiare și asigurări	6938	2114	528	820	422	588	1831	635
Tranzacții imobiliare	2972	786	134	406	186	105	1199	156
Activități profesionale, științifice și tehnice	12828	3450	863	1332	420	574	5481	708
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	21444	4032	1658	2824	1861	1905	6681	2483
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	27463	5611	2806	4185	2686	2596	5906	3673
Învățământ	43130	10440	4031	7854	3078	3420	9621	4686
Sănătatea și asistență socială	40947	7830	4178	6121	3412	3345	11472	4589
Activități de spectacole, culturale și recreative	5349	1352	322	610	315	341	1965	444

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

d) Rata șomajului BIM, pe categorii de vârstă a populației, județe, medii de rezidență și sexe

Transformările socio-economice și criza economică au influențat puternic fenomenul șomajului atât la nivel național, cât și la nivel regional.

Astfel, din analiza indicatorilor statistici, se poate observa faptul că rata șomajului BIM în perioada analizată a avut un trend descendent în perioada 2005-2008, apoi, pe fondul efectelor crizei economice a înregistrat o creștere continuă până în anul 2010. De asemenea, se poate observa faptul că rata șomajului BIM este ușor mai ridicată în rândul femeilor, decât în rândul bărbaților.

Totodată, se observă o rată scăzută a șomajului BIM în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 55-64 de ani, precum și o rată crescută a acesteia în rândul populației tinere 15-24 de ani.

În ceea ce privește diferențierea pe medii de rezidență, se remarcă o pondere mai mare a ratei șomajului BIM în mediul urban, comparativ cu ponderea înregistrată în mediul rural. De asemenea, ponderea mai mare a ratei șomajului BIM s-a înregistrat în rândul populației tinere de 15-24 de ani, iar cea mai scăzută atât în rândul populației bătrâne 55-64 de ani, cât și a populației de 25-34 de ani.

În mediul rural, în anul 2010, ponderea cea mai ridicată a ratei șomajului BIM a fost înregistrată în rândul populației tinere 15-24 ani, iar cea mai scăzută, în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 55-64 de ani.

Concluzii

- Regiunea Sud Muntenia se caracterizează printr-o reducere a efectivului forței de muncă, pe fondul unei migrații internaționale, în special în statele Uniunii Europene.
- Rata de ocupare medie comparativ cu situația națională. Număr ridicat de șomeri, mai mare decât nivelul național.
- Ca ramuri economice se remarcă pe de o parte agricultura în sud și serviciile, respectiv industria concentrate în nord.
- La nivelul celor șapte județe componente s-a observat o scădere a nivelului de ocupare și creștere a șomajului, în special în nordul regiunii la care se adaugă județul Giurgiu.
- Județele Argeș și Prahova concentrează aproape jumătate din resursele de muncă ale regiunii, în schimb ce județele din sud înregistrează un proces accentuat de îmbătrânire a populației.
- Ca ramuri economice se remarcă pe de o parte agricultura în sud și serviciile, respectiv industria concentrate în județele din nordul regiunii Sud Muntenia.

2.5 NIVEL DE TRAI, GRADUL DE SĂRĂCIE, RAPORTUL DE DEPENDENȚĂ SOCIALĂ (zone caracterizate de polarizare socială/ fenomene de gentrificare, zone cu grad ridicat de infraționalitate/ delincvență)

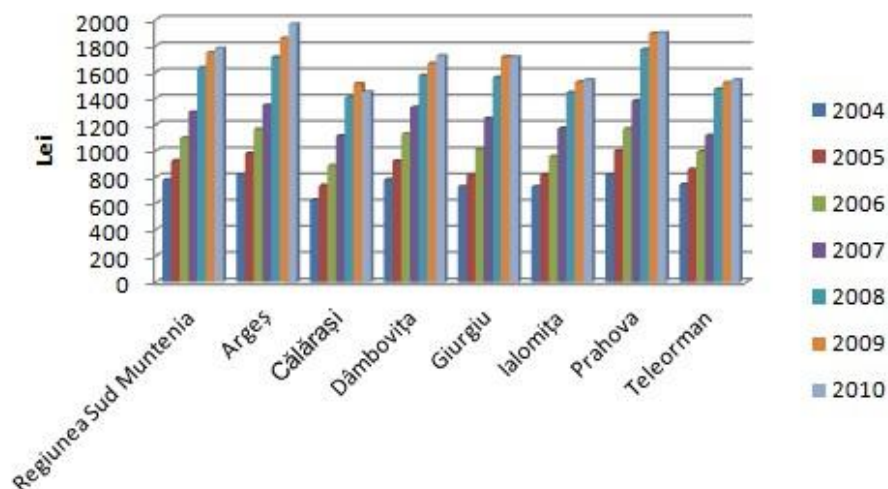
Nivelul de trai este un indicator compozit care presupune analizarea unui cumul de indicatori. Dintre aceștia, cei mai relevanți indicatori care relevă nivelul de trai din regiunea sunt Muntenia sunt analizați în cele ce urmează.

a) Câștigul salarial nominal brut și net, pe județe, medii de rezidență și sexe

Câștigul salarial nominal mediu brut a crescut constant în perioada 2004-2010, în regiunea Sud Muntenia de la 778 lei în anul 2004, la 1781 lei în anul 2010, urmând tendința de creștere înregistrată la nivel național.

De asemenea, tendința de creștere continuă s-a înregistrat în perioada analizată și la nivelul celor șapte județe componente ale regiunii. Astfel, se poate observa în graficul nr....., faptul că în județele dezvoltate din nordul regiunii salariul nominal mediu brut a avut cea mai semnificativă creștere, ajungând în 2010 până la 1966 lei în Argeș și 1899 lei în Prahova, la polul opus fiind județul Călărași cu 1449 lei, sub media înregistrată la nivel regional.

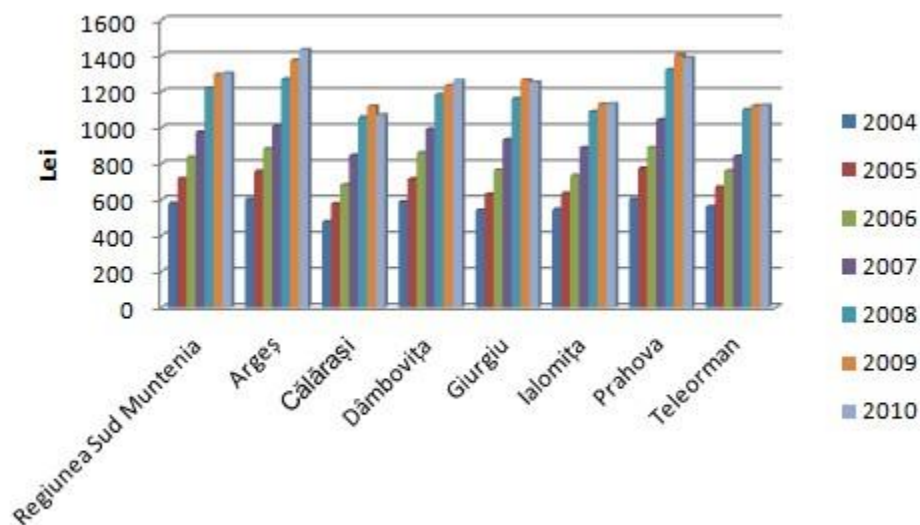
Graficul nr... Câștigul salarial nominal mediu brut, în regiunea Sud Muntenia, în perioada 2004-2010

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

O creștere constantă a avut-o și câștigul salarial nominal mediu net la nivelul regiunii, de la 578 lei în anul 2004, la 1303 lei în anul 2010, urmând aceeași tendință ca la nivel național. De asemenea, se poate observa din graficul nr...., faptul că în județele dezvoltate din nordul regiunii, salariul nominal mediu net a avut loc cea mai importantă creștere, ajungând în 2010 până la 1434 lei în Argeș și 1389 lei în Prahova. La polul opus s-a situat județul Călărași cu 1071 lei, valoare sub media de la nivel regional.

Graficul nr... Câștigul salarial nominal mediu net, în regiunea Sud Muntenia, în perioada 2004-2010

Sursa: Institutul Național de Statistică, tempo on-line

Tabel nr.... – Evoluția indicelui câștigului salarial real, în perioada 2004-2010

Indicele câștigului salarial real (procente)							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Regiunea Sud Muntenia	1.10	1.14	1.09	1.11	1.16	1.00	0.95
Argeș	1.10	1.15	1.09	1.09	1.17	1.03	0.98
Călărași	1.06	1.11	1.11	1.18	1.16	1.00	0.90
Dâmbovița	1.11	1.12	1.13	1.10	1.11	0.99	0.97
Giurgiu	1.13	1.07	1.14	1.16	1.16	1.03	0.93
Ialomița	1.14	1.07	1.09	1.15	1.13	0.99	0.95
Prahova	1.10	1.18	1.08	1.12	1.18	1.00	0.93
Teleorman	1.07	1.10	1.07	1.06	1.21	0.97	0.94

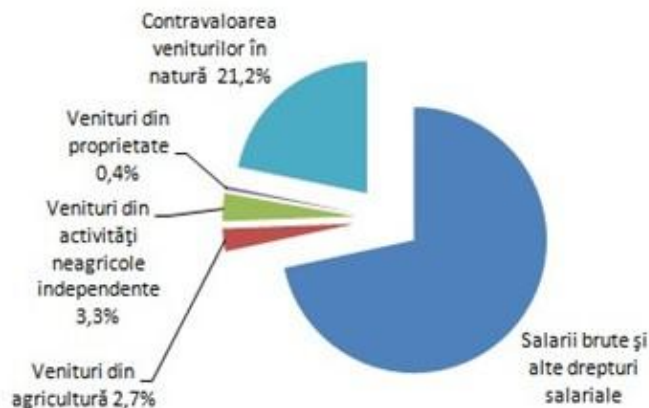
Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia

b) Veniturile totale ale principalelor categorii de gospodării pe județe, medii de rezidență și sexe

În perioada 2004-2010, veniturile totale medii lunare ale gospodăriilor din regiunea Sud Muntenia au crescut constant, de la 1085,79 lei în anul 2004, la 2369,21 lei în 2010, când veniturile totale medii lunare ale gospodăriilor au reprezentat, în termeni nominali, 2369,21 lei pe gospodărie. Veniturile bănești au fost în medie de 1866,93 lei, reprezentând 78,8% din veniturile totale, în timp ce veniturile în natură au fost de 502,27 lei, reprezentând 21,2% din veniturile totale.

După cum rezultă din analiza graficului nr...., salariile și celelalte venituri asociate acestora au format, în anul 2010, cea mai importantă sursă de venituri. De asemenea, la formarea veniturilor totale ale gospodăriilor, au contribuit inclusiv veniturile din agricultură (2,7%), veniturile din activități neagricole independente (3,3%) și veniturile din proprietate (0,4%).

Graficul nr....- Veniturile totale ale gospodăriilor din regiunea Sud Muntenia, în anul 2010

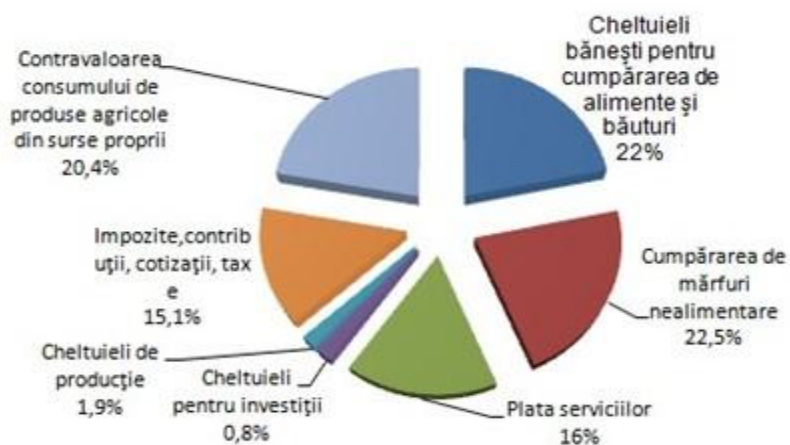
Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

c) Cheltuielile totale ale principalelor categorii de gospodării, pe județe, medii de rezidență și sexe

În perioada analizată, cheltuielile totale ale populației din regiunea Sud Muntenia au crescut constant, de la 971,62 lei în anul 2004, la 2120,07 în anul 2010. Astfel, cheltuielile totale ale populației au reprezentat 89,5% din nivelul veniturilor totale. Principalele destinații ale cheltuielilor efectuate de gospodării au fost consumul de bunuri alimentare, nealimentare, servicii și transferurile către administrația publică și privată și către bugetele asigurărilor sociale, sub forma impozitelor, contribuțiilor, cotizațiilor și taxelor.

Totodată, din analizarea graficului nr...., cheltuielile pentru investiții dețin o pondere foarte mică în cheltuielile totale ale gospodăriilor populației (doar 0,8% din total).

Grafic nr....- Cheltuielile totale ale gospodăriilor din regiunea Sud Muntenia, în anul 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

d) Numărul de pensionari și pensia medie lunară

Tabel nr....- Numărul de pensionari și pensia medie lunară, în anul 2010

	Pensionari (asigurări sociale)	Pensionari (agricultori)	Pensia (asigurări sociale)	Pensie (agricultori)
	Nr. persoane		Lei	
Regiunea SUD-MUNTENIA	754929	142466	699	314
Arges	152753	15274	731	290
Calarasi	67414	16854	625	321
Dambovita	118554	17828	689	297
Giurgiu	61754	19084	594	321
Ialomita	59374	19411	641	326
Prahova	197921	15230	785	309
Teleorman	97159	38785	638	321

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

În perioada 2004-2010, numărul mediu al pensionarilor, pe tipuri de asigurări sociale a crescut constant atât la nivel național cât și la nivel regional. Totodată, în anul 2010, regiunea Sud Muntenia a ocupat primul loc la nivel național, cu privire la numărul de pensionari de asigurări sociale (754929 persoane) și locul 2 în rândul celor opt regiuni de dezvoltare, în ceea ce privește numărul pensionarilor agricultori(142466).

De asemenea, o evoluție ascendentă a avut-o și pensia medie lunară de asigurări sociale de stat și de agricultori. Astfel, la nivelul regiunii Sud Muntenia, pensia de asigurări sociale de stat, a crescut de la 219 lei în anul 2004 la 699 lei în anul 2010, în timp ce pensia de agricultori a crescut de la 74 de lei în anul 2004, la 314 lei în anul 2010.

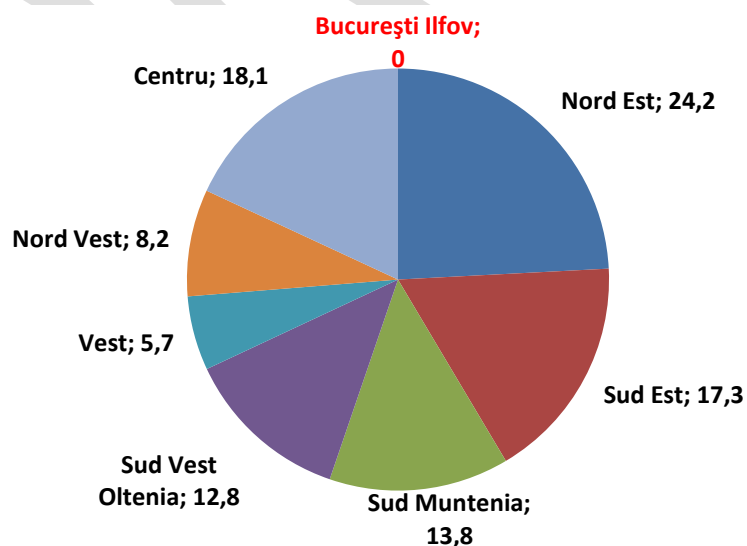
Concluzii

- Venituri reale și puterea de cumpărare în creștere, cu o atenuare în perioada de criză 2008-2010;
- La nivel agregat mediul urban prezintă o evoluție mai bună decât mediul rural;
- La nivelul celor șapte județe componente, situație este similară cu cea la nivel național. Prahova înregistrează cea mai mare valoare a veniturilor medii, în timp ce Giurgiu se poziționează la coada clasamentului.

GRADUL DE SĂRĂCIE

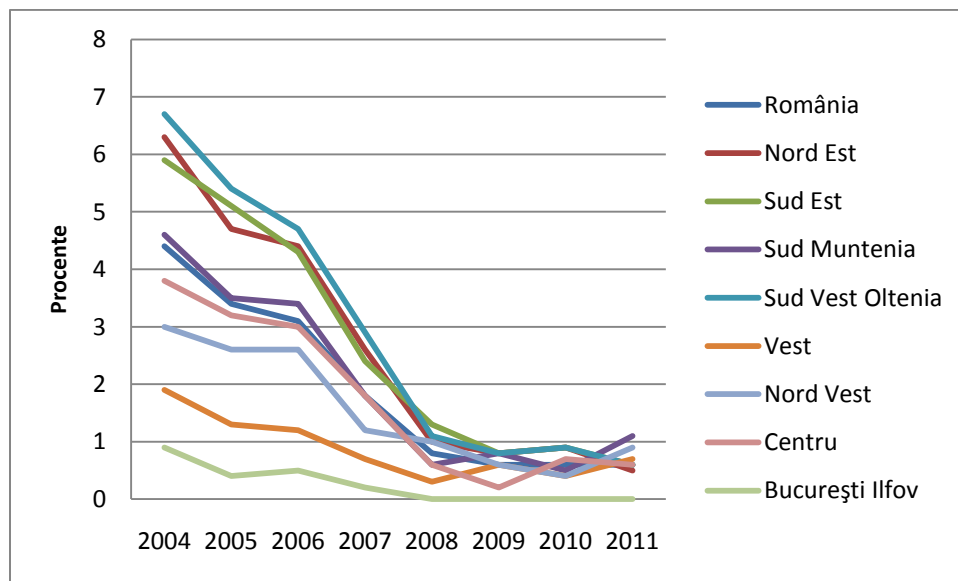
În conformitate cu datele furnizate de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (în documentul „Indicatori de incluziune socială calculați de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale”, 2003-2011), aproximativ 14% din populația aflată în prag de sărăcie severă de la nivel național era concentrată, în anul 2011, în regiunea Sud Muntenia, ocupând astfel locul 4 în rândul celor opt regiuni de dezvoltare.

Grafic nr.....- Distribuția populației sărace(sărăcia severă), în anul 2011

În perioada analizată, rata sărăciei severe a avut o tendință de scădere constantă de la 4,6% în anul 2004, până la 0,6% în anul 2008, apoi ca urmare a efectelor crizei economice a crescut la 0,8% în anul 2009, urcând apoi la 1,1% în anul 2011, poziționând regiunea Sud Muntenia pe primul loc la nivel național, cu mult peste media națională de 0.6%.

Grafic nr.....Evoluția ratei sărăciei severe, în perioada 2004-2011

Sursa: Indicatori de incluziune socială calculați de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, 2003-2011

În ceea ce privește diferențierea pe sexe, s-a păstrat tendința înregistrată la nivel național, conform căreia, rata de sărăcie este ușor mai ridicată în rândul populației de sex feminin. De asemenea, din punct de vedere al mediului de rezidență, mediul rural se confruntă cu o incidență mai mare a sărăciei severe, comparativ cu mediul urban.

La nivelul celor șapte județe componente, se poate observa faptul că sărăcia severă este mai accentuată în județele mai puțin dezvoltate din sudul Regiunii Sud Muntenia: Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman, în timp ce în județele din nord (Argeș, Dâmbovița și Prahova), mai dezvoltate economic, procentul este mult mai redus.

Dintre factorii care determină riscul de sărăcie, analizați pe baza ratelor de sărăcie absolute, cei mai importanți ar fi:

- Poziția socio-profesională

Nivelul cel mai ridicat de sărăcie afectează cel mai mult lucrătorii pe cont propriu și șomerii, din prima categorie detașându-se agricultorii atât ca risc de sărăcie (12,9% în anul 2010), cât și ca pondere în total săraci (aproape 1 sărac din 4).

- Educația

Nivelul de educație probabil că este cel mai important factor. Absolvirea liceului reduce considerabil riscul de sărăcie. Cu fiecare nivel de educație absolvit se reduce semnificativ și riscul de sărăcie. Cei mai mulți dintre săraci pot fi identificați în gospodăriile conduse de persoane cu educație primară sau gimnazială.

- Distribuția teritorială

Aproape trei sferturi din populația săracă poate fi identificată în mediul rural, riscul sărăciei fiind mult mai ridicat în acest mediu de rezidență (8,8% față de 2,2% în mediul urban). În mediul urban însă sărăcia este mai accentuată (deficitul mediu de consum este mai ridicat).

- Apartenență etnică

O proporție considerabilă a populației aparținând minorității rome se plasează la un nivel extrem de ridicat de sărăcie, aceștia fiind de aproximativ 3 ori mai săraci decât media. Măsurile guvernamentale de sprijin, prin aplicarea Strategiei de îmbunătățire a situației romilor, nu au avut ca rezultat o îmbunătățire semnificativă a standardului de viață a acestei etnii. Deși adoptarea acestei strategii a reprezentat un important pas înainte, punerea în practică, nefiind suficient susținut prin resurse financiare, nu a permis implementarea efectivă a măsurilor prevăzute.

- Alte dimensiuni

Famiiliile cu mai mult de 2 copii și cele monoparentale prezintă riscul cel mai ridicat.

Pe grupe de vârstă, riscul cel mai ridicat îl prezintă tinerii din grupa de vârstă de 15-24 de ani, urmași de copii. Vârșnicii de peste 65 de ani ocupă o poziție intermediară

POPULAȚIA MARGINALIZATĂ

Tabel nr.... Populația marginalizată, în anul 2010, în regiunea Sud Muntenia

	Persoane marginalizate în anul 2010							
	TOTAL	DIN CARE						
Nu au loc de muncă		Nu au locuință sau folosință	au în condiții impropii	Locuiesc în	Este persoană vârstnică, fără susținători legali	Au unul sau mai mulți copii în întreținere sau fac parte dintr-o familie cu mai mulți copii în întreținere	Persoane marginalizate de etnie romă	Alte cauze
Regiunea Sud Muntenia	73268	25328	3534	7387	2052	18196	9268	7503
Argeș	18671	5853	678	2251	477	6400	2296	716
Călărași	19760	7841	618	1597	259	5344	2236	1865
Dâmbovița	6255	1842	350	601	92	1629	970	771
Giurgiu	4585	1651	149	303	128	592	716	1046
Ialomița	2005	768	140	432	53	258	153	201
Prahova	9272	2288	933	1293	72	1589	1704	1393
Teleorman	12720	5085	666	910	971	2384	1193	1511

Sursa: Date statistice privind numărul de persoane marginalizate, pe județe și localități, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

Conform datelor statistice furnizate de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, în anul 2010, în regiunea Sud Muntenia, 73268 de persoane erau marginalizate. Așa cum rezultă din analizarea tabelului nr....., printre principalele cauze care contribuit la marginalizarea populației, în anul 2010, în regiunea Sud Muntenia au fost : lipsa locurilor de muncă, apartenența la familii cu mai mulți copii în întreținere, apartenența la etnia romă, locuirea în condiții improprii.

Analizând din punct de vedere teritorial se poate observa faptul că, în anul 2010, în județul Călărași era concentrată cea mai mare parte a populației marginalizate (19760 de persoane marginalizate), în timp ce la polul opus în județul Ialomița se aflau doar 2005 de persoane marginalizate.

Adâncind analiza pe tipuri de persoane marginalizate, se poate observa faptul că, în anul 2010, județul Călărași a ocupat primul loc în ceea ce privește populația marginalizată care nu avea loc de muncă (7841 de persoane), ultimul loc fiind ocupat de județul Ialomița cu doar (768 persoane).

În ceea ce privește populația marginalizată care are unul sau mai mulți copii în întreținere sau face parte dintr-o familie cu mai mulți copii în întreținere, în anul 2010, pe primul loc s-a situat județul Argeș (6400 persoane), ultimul loc fiind ocupat de județul Ialomița(258 persoane).

Referitor la persoanele marginalizate de etnie romă, din analizarea tabelului nr..... se poate observa faptul că în județele Argeș(2296) și Călărași(2236) a fost concentrată cea mai mare parte a populației marginalizate de etnie romă, la polul opus situându-se județul Ialomița cu doar 153 de persoane de etnie romă marginalizate.

CONCLUZII CAPITOL 4 – Structura socio-demografică a populației

- În regiunea Sud Muntenia s-a păstrat tendința manifestată la nivel național, conform căreia populația a scăzut constant ca urmare a scăderii natalității și al migrării populației. Declinul populației a fost mai accentuat în județele din sudul regiunii, respectiv în județul Teleorman cu 8,1%, Giurgiu cu 3,1% și Ialomița și Călărași cu 2,5%.
- În perioada analizată, regiunea Sud Muntenia s-a confruntat cu fenomenul de îmbătrânire demografică, ca urmare a scăderii natalității și a creșterii populației adulte. Fenomenul de îmbătrânire demografică a fost mai accentuat în județul Prahova, unde era concentrată peste 26% din populația adultă (25-64 de ani) și peste 24% din populația vârstnică a regiunii Sud Muntenia;
- Din punct de vedere al etniilor, populația regiunii Sud Muntenia este relativ omogenă iar în perioada analizată aceasta a fost caracterizată de o scădere a numărului românilor și o creștere semnificativă a populației de etnie rromă. Răspândirea teritorială a etniilor este neuniformă, în județele Călărași și Dâmbovița fiind concentrată cea mai mare parte a populației de etnie rromă, în Prahova a maghiarilor și a turcilor în județul Călărași.
- În perioada analizată, evoluția mișcării naturale a populației în regiunea Sud Muntenia a urmat o tendință de scădere, situându-se peste media înregistrată la nivel național.
- Sporul natural a fost negativ, încă din anul 2004 (-3.6%), fără să manifeste o tendință de revenire în anul 2011(-4,5%), fiind de 1,7 ori mai mare decât media națională. În județul Teleorman s-a înregistrat cea mai mare diferență între numărul de născuți vii și numărul deceselor (-4015 persoane).

- Mortalitatea infantilă a avut o evoluție favorabilă în perioada analizată, în regiunea Sud Muntenia, fiind mai ridicată în mediul rural și mai scăzută în mediul urban. Valorile cele mai ridicate ale mortalității infantile s-au înregistrat în județul Ialomița, iar cele mai scăzute în județul Dâmbovița.
- Soldul migratoriu a avut o evoluție oscilantă în perioada analizată. Acesta a fost negativ încă din anul 2004, a revenit în perioada 2007 și 2008 când a devenit pozitiv apoi a scăzut continuu până în anul 2010, având o tendință de ușoară creștere în anul 2011 până la -2194 de persoane.
- Partea de nord a regiunii Sud Muntenia este o zonă extrem de densă în comparație cu alte zone din țară (densitatea este ridicată în special județele Prahova și Dâmbovița). În ce privește situația județelor de câmpie, acestea prezintă zone mai dense în apropierea Bucureștiului și în jurul zonelor urbane. În rest, aceste județe au o densitate a populației pe alocuri extrem de scăzută (cazul județelor din Bărăgan - Ialomița și Călărași).
- Pe medii de rezidență, în anul 2011, rata natalității din mediul urban a fost identică cu cea înregistrată în mediul rural;
- Rata mortalității în regiunea Sud Muntenia este cea mai ridicată din rândul celor opt regiunii de dezvoltare, iar două dintre județele regiunii au ocupat primele locuri în rândul județelor cu cea mai ridicată rata a mortalității;
- Rata mortalității infantile a urmat o evoluție pozitivă, scăzând continuu în perioada analizată. Cu toate acestea, regiunea Sud Muntenia se situează din nou peste media înregistrată la nivel național. Rata mortalității infantile este mai ridicată în mediul rural comparativ cu mediul urban;
- Numărul deceselor a fost mai mic cu 877 decese în anul 2011 comparativ cu anul 2010. Creșteri semnificative s-au înregistrat în rândul deceselor cauzate de tumori (în plus cu 180 de cazuri), în timp ce scăderi importante s-au constatat în rândul deceselor cauzate de bolile aparatului circulator (în minus cu 674 de cazuri);
- În anul 2011, în regiunea Sud Muntenia, serviciile medicale au fost asigurate de un număr mai mic de medici (cu 101 cadre medicale în minus), comparativ cu anul 2010. Peste 55% din cadrele medicale din regiunea Sud Muntenia își desfășurau activitatea în județele cele mai dezvoltate ale regiunii Argeș și Prahova. În județele din sudul regiunii serviciile medicale au fost asigurate de un număr insuficient de cadre medicale;
- Regiunea Sud Muntenia se caracterizează printr-un nivel mediu de instruire și calificare al populației și nivel de abandon școlar în creștere;
- Populația școlară este în continuă scădere, aproape la toate nivelurile de instruire. Cea mai importantă scădere s-a înregistrat în rândul populației universitare.
- Nivelul de instruire este mai ridicat în județele din nordul regiunii – Argeș și Prahova unde sunt concentrate majoritatea universităților din regiunea Sud Muntenia.
- Regiunea Sud Muntenia se caracterizează printr-o reducere a efectivului forței de muncă, pe fondul unei migrații internaționale, în special în statele Uniunii Europene.
- Rata de ocupare medie comparativ cu situația națională. Număr ridicat de șomeri, mai mare decât nivelul național.
- Ca ramuri economice se remarcă pe de o parte agricultura în sud și serviciile, respectiv industria concentrate în nord.

- La nivelul celor șapte județe componente s-a observat o scădere a nivelului de ocupare și creștere a șomajului, în special în nordul regiunii la care se adaugă județul Giurgiu.
- Județele Argeș și Prahova concentrează aproape jumătate din resursele de muncă ale regiunii, în schimb ce județele din sud înregistrează un proces accentuat de îmbătrânire a populației.
- Ca ramuri economice se remarcă pe de o parte agricultura în sud și serviciile, respectiv industria concentrate în județele din nordul regiunii Sud Muntenia.
- Venituri reale și puterea de cumpărare în creștere, cu o atenuare în perioada de criză 2008-2010;
- La nivel agregat mediul urban prezintă o evoluție mai bună decât mediul rural;
- La nivelul celor șapte județe componente, situație este similară cu cea la nivel național. Prahova înregistrează cea mai mare valoare a veniturilor medii, în timp ce Giurgiu se poziționează la coada clasamentului.
- În perioada analizată, rata sărăciei au avut o dinamică strict descrescătoare, această tendință manifestându-se până în anul 2009 în care a atins de departe cea mai scăzută valoare din perioada 2004-2010.
- Sub efectul crizei economice însă, din 2010 ratele de sărăcie relativă și absolută au început să crească în regiunea Sud Muntenia.
- În funcție de etnie, populația de etnie rromă este cea mai afectată de sărăcie.
- În funcție de nivelul de educația, populația cu educație primară sau gimnazială este cea mai afectată de sărăcie, în timp ce printre persoanele cu educație universitară sau post-liceală și de maiștri se găseau cei mai puțini dintre săraci.

CAPITOLUL 5. INFRASTRUCTURA ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

5.1. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT ȘI COMUNICAȚII

În cadrul regiunii Sud Muntenia, transportul rutier, aflat în ultimii ani într-o continuă dezvoltare, tinde să devină lider în domeniu pe fondul declinului înregistrat de transportul feroviar. Astfel, la sfârșitul anului 2011, rețeaua de drumuri publice măsoară 12707 km, situând regiunea pe locul 2 din țară, cu un procent de 15,18% din total. Rețeaua rutieră asigură o bună comunicare în special între centrele urbane din regiune, facilitând totodată accesul din și înspre diverse centre importante, cum ar fi București, portul maritim Constanța și, nu în ultimul rând, Giurgiu punct de trecere al frontierei cu Bulgaria prin intermediul podului Prieteniei Giurgiu – Ruse, singurul pod peste Dunăre în sectorul de graniță dintre România și Bulgaria. Din totalul drumurilor publice din regiune, 21,96% erau drumuri naționale, iar 78,04% drumuri județene și comunale.

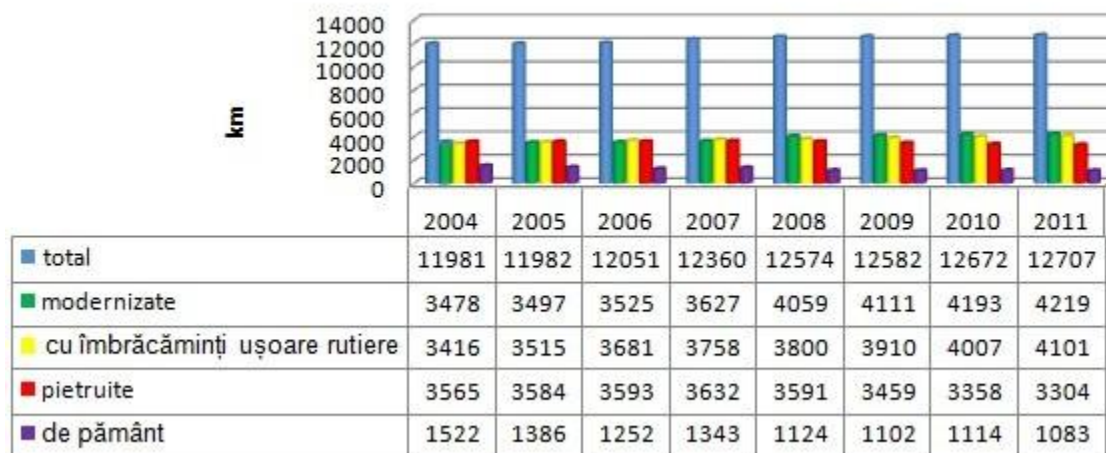
În ceea ce privește densitatea drumurilor publice din regiune, aceasta era mai ridicată decât valoarea înregistrată la nivel național, în anul 2011 (36,9 km/100 km² față de 35,1 km/100 km²). Densitatea drumurilor reprezintă și un indicator de măsurare a accesibilității, fiind considerate zone foarte accesibile cele care au un procent ridicat al densității drumurilor. Astfel, analizând distribuția teritorială a densității drumurilor publice, în Sud Muntenia, se constată că valorile cele mai mari s-au înregistrat în județele Argeș (50,9 km/100 km²),

Prahova (46,8 km/100 km²) și Dâmbovița (46,1 km/100 km²), iar cele mai mici valori în județele Călărași (25,9 km/100 km²) și Ialomița (25,9 km/100 km²), acestea înregistrând aceeași valoare.

Se remarcă diferențe semnificative între nordul regiunii, cu o densitate foarte ridicată a rețelei de drumuri, și partea de câmpie, unde rețeaua de drumuri este foarte răsfirată. Explicația constă din tipologia diferită a așezărilor din cele două sub-regiuni și de conformația teritoriului: în timp ce în zona montană satele sunt numeroase și de tip răsfirat, cu numeroase drumuri care le leagă, în zona de câmpie sunt așezări puține, dar de dimensiuni mai mari, concentrate teritorial.

Starea tehnică a rețelei de drumuri publice, la finele anului 2011, era în general nesatisfăcătoare, situația pe categorii fiind următoarea: drumuri modernizate în lungime de 4219 km reprezentând doar 33,20% din lungimea totală, drumuri cu îmbrăcămînți ușoare rutiere în lungime de 4101 km reprezentând 32,27%, drumuri pietruite în lungime de 3304 km reprezentând 26% și drumuri de pământ în lungime de 1083 km reprezentând 8,53%.

Grafic nr. 25 - Lungimea drumurilor publice din regiunea Sud Muntenia în perioada 2004-2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Din totalul drumurilor naționale din regiunea Sud Muntenia, la sfârșitul anului 2011, 96,09% erau modernizate, dintre care în procent de 100% în județele Dâmbovița și Prahova. Rețeaua de drumuri județene și comunale din regiune, măsoară o lungime totală de 9916 km, dintre care 15,50% modernizată, iar 40,46% cu îmbrăcămînți ușoare rutiere. La nivel de județ, cele mai mici ponderi a rețelei de drumuri județene și comunale modernizată au fost înregistrate în județele Argeș (2,94%), urmat de județele Călărași (4,63%) și Dâmbovița (10,35%).

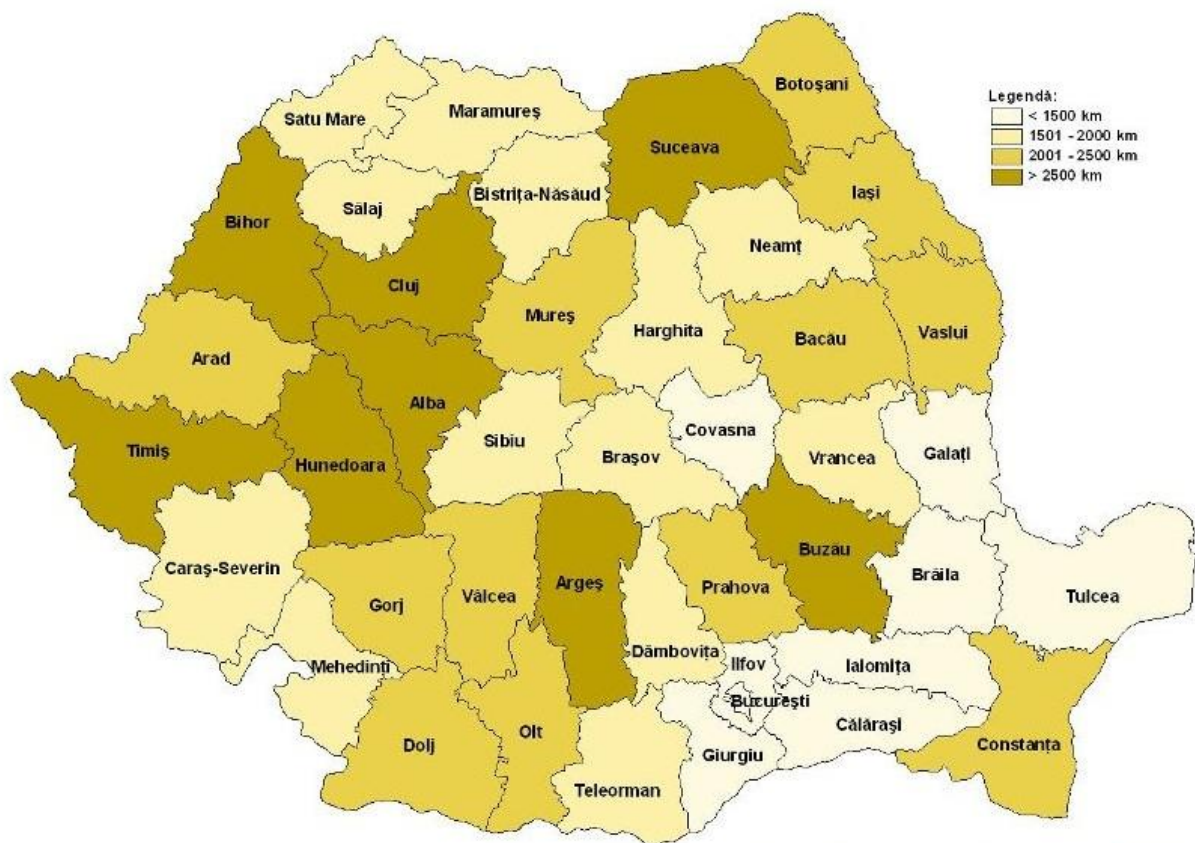
Tabel nr. 16 - Lungimea, starea și densitatea drumurilor la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia în 2011

Regiune / Județ	Drumuri			Drumuri naționale			Drumuri județene și comunale			Densitatea drumurilor publice pe 100 km ² (km)
	Total (km)	Modernizate (%)	Cu ÎUR* (%)	Total (km)	Modernizate (%)	Cu ÎUR* (%)	Total (km)	Modernizate (%)	Cu ÎUR* (%)	
Regiunea Sud Muntenia	12707	33,20	32,27	2791	96,09	3,19	9916	15,50	40,46	36,9
Argeș	3476	18,47	31,79	585	95,21	2,91	2891	2,94	37,63	50,9
Călărași	1320	40,38	25	500	99	1	820	4,63	39,63	25,9
Dâmbovița	1868	27,68	39,29	361	100	:	1507	10,35	48,71	46,1
Giurgiu	1159	58,50	14,50	311	96,78	0,32	848	44,46	19,69	32,9
Ialomița	1155	40,09	32,03	352	92,33	7,67	803	17,19	42,71	25,9
Prahova	2205	23,90	54,47	293	100	:	1912	12,24	62,81	46,8
Teleorman	1524	56,36	12,66	389	89,97	10,03	1135	44,85	13,57	26,3

* cu îmbrăcăminți ușoare rutiere

Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași; Calcule proprii ADR Sud Muntenia

Lungimea drumurilor publice, pe județe, în anul 2010

Sursa: INS, Indicatorii de Dezvoltare Durabilă Teritorială

Rețeaua de drumuri existentă și poziția geografică a regiunii asigură acesteia o bună deschidere internă și internațională. Regiunea Sud Muntenia are o poziție geografică strategică, fiind, pe de o parte, o regiune de graniță, iar, pe de altă parte, amplasată în imediata proximitate a municipiului București, capitala României și una dintre cele mai importante metropole din Europa Centrală și de Est.

Principalele căi rutiere internaționale care străbat regiunea și care facilitează accesul din și înspre aceasta la nivel național și internațional sunt următoarele:

- E60: (Franța, Elveția, Austria, Ungaria) – Borș - Oradea – Cluj-Napoca – Turda – Târgu-Mureș - Brașov – Ploiești –București – Urziceni –Slobozia – Constanța;
- E70: (Spania, Franța, Italia, Slovenia, Croația, Serbia) – Timișoara – Drobeta-Turnu Severin – Craiova – Alexandria – București – Giurgiu – (Bulgaria, Turcia, Georgia);
- E81: (Ucraina) – Halmeu – Livada –Satu Mare – Zalău – Cluj-Napoca – Turda – Sebeș - Miercurea Sibiului – Sibiu – Pitești – București – Constanța;
- E85: (Lituania, Belarus, Ucraina) – Siret – Suceava – Roman – Bacău – Buzău – Urziceni – București – Giurgiu – (Bulgaria, Grecia);
- E574: Bacău – Onești – Târgu Secuiesc – Brașov – Pitești – Craiova;
- E577: Slobozia – Brăila – Galați – (Republica Moldova, Ucraina);
- E584: (Ucraina, Republica Moldova) – Galați – Slobozia.

Regiunea beneficiază și de avantajele oferite de autostrăzile A1 (București – Pitești), A2 (București – Constanța), A3 (București – Ploiești), și în același timp este un punct de intersecție a mai multor coridoare pan-europene care leagă centrul și nordul Europei de zona Mediteraneană și Asia, respectiv:

- Coridorul Pan-European IV – coridor intermodal (feroviar și rutier), care leagă zona centrală a Europei (orașele Dresden și Nurenberg) de Porturile Constanța, Salonic și Istanbul (prin 3 ramificații), via Praga-Viena-Budapesta-București-Sofia;
- Coridorul Pan-European VII (Fluviul Dunărea) – coridor fluvial, care leagă Portul Rotterdam de Portul Constanța, fiind cel mai important traseu navigabil din Uniunea Europeană, din perspectivă strategică și a traficului de mărfuri și persoane;
- Coridorul Pan-European IX – coridor intermodal (feroviar și rutier), care leagă nordul Europei (orașele Helsinki și Kaliningrad) de porturile Odessa și Alexandroupolis, via Sankt-Petersburg-Moscova-Kiev-București.

Toate județele din regiunea Sud-Muntenia au acces la cel puțin unul dintre aceste coridoare paneuropene: Teleorman (coridorul VII), Giurgiu (coridorul IV, VII, IX), Călărași (IV și VII), Ialomița (IV, VII, IX), Prahova (IV și IX), Argeș (IV) și Dâmbovița (IV).

Figura nr. 10 – Coridoarele pan-europene de transport ce străbat România

Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR), care administrează rețeaua de drumuri naționale, clasifică drumurile în 2 categorii:

- Drumuri naționale principale:
 - DN 1: București-Borș – este cel mai aglomerat drum național din România și parcurge regiunea de la sud la nord, între limita județului Ilfov și cea a județului Brașov, pe circa 100 km. Traseul său se suprapune cu cel al DE 60, iar pe distanța dintre limita județului Ilfov și Comarnic este prevăzut cu 4 benzi (două pe sens). În ultimii 10 ani, drumul a fost modernizat, inclusiv cu lucrări de creștere a siguranței traficului, la care se adaugă drumul de centură al municipiului Ploiești (12,9 km), conectat la Autostrada A3;
 - DN 2: București-Siret – este cel de-al doilea cel mai aglomerat drum național din România și parcurge regiunea pe o distanță scurtă (50 km), în județul Ialomița. Este o șosea cu 4 benzi și se suprapune peste traseul DE 85;
 - DN 3: București-Constanța – este un drum național mai puțin circulat, cu o singură bandă pe sens, care se întinde pe circa 115 km;
 - DN 4: București-Oltenița – este un drum național, care parcurge regiunea pe o distanță de 45 km, cu o singură bandă pe sens;
 - DN 5: București-Giurgiu – este un drum național cu 4 benzi, similar unui drum expres, care este intens circulat și care traversează regiunea pe o distanță de 43 km. Acesta a fost recent modernizat printr-un proiect ISPA, care a implicat extinderea sa la 2 benzi pe sens pe o distanță de 39,5 km și construcția unei variante de ocolire a comunei Adunații-Copăceni (3 km). De asemenea, există un proiect de modernizare a Podului de la Giurgiu;
 - DN 6: București-Cenad – este cel de-al patrulea cel mai circulat drum național din țară și străbate regiunea pe circa 100 km. DN 6 se suprapune pe traseul DE 70 și dispune de o bandă pe sens. Prin Programul Operațional Sectorial de Transporturi se finanțează, în prezent, modernizarea DN6 pe segmentul Alexandria – limită județul Olt (circa 50 km), construcția variantelor de ocolire Alexandria (13,3 km) și Roșiorii de Vede

(14,4 km). De asemenea, s-a elaborat un proiect și pentru realizarea unei variante de ocolire a orașului Mihăilești (3,2 km);

- DN 7: București-Nădlac – este cel de-al treilea cel mai circulat drum din România și care se suprapune, pe segmentul Pitești – limita județului Vâlcea, cu DE 81. În total, drumul străbate circa 135 km din regiunea Sud-Muntenia. Este un drum cu o bandă pe sens, pentru care există un proiect de lărgire la 4 benzi în sectorul Bâldana-Titu (22 km), precum și o variantă de ocolire (6 km) în orașul Titu;

- DN 1A: București-Brașov – este un drum național important prin prisma faptului că este cea mai eficientă alternativă la DN1, având o lungime de 115 km pe teritoriul regiunii. Drumul nu a beneficiat în ultimii ani de lucrări complexe de reabilitare și modernizare;

- DN 1B: Ploiești-Buzău – este un drum intens circulat, care se întinde pe 40 km în estul regiunii și care se suprapune cu DE 577. Drumul are 4 benzi pe distanța Ploiești-Albești Paleologu, sector care este cel mai intens circulat;

- DN 1D: Ploiești-Urziceni – un drum important, prin prisma faptului că este o alternativă de a evita zona aglomerată a Bucureștiului, reducând semnificativ distanța dintre zona Transilvaniei și a Munteniei și Dobrogea. Are o distanță de 45 km și nu a beneficiat de lucrări ample de modernizare în ultimii ani;

- DN 2A: Urziceni – Constanța – cu o lungime de 115 km pe suprafața regiunii, este unul dintre cele mai circulat 10 drumuri din România, fiind o alternativă la Autostrada A2. Acesta se suprapune peste traseul DE 60. În prezent, se realizează lucrări de modernizare la Podul peste Dunăre de la Giurgeni (1,5 km);

- DN 2C: Slobozia-Buzău – străbate regiunea pe o distanță de doar 30 km, însă asigură accesul la Stațiunea Amara;

- DN 3A: Lehliu-Gară – Fetești – paralel cu Autostrada A2, pe o distanță de 79 km;

- DN 3B: Călărași-Fetești-Urziceni – cu o lungime de 98 km, merge de-a lungul Dunării;

- DN 21 și 21 B: Călărași-Brăila – se suprapune parțial cu DE 584 și are o lungime de 71 km. Sectorul Slobozia – Bărăganul (21 km) se află, în prezent, în curs de reabilitare;

- DN 71: București-Sinaia – are o lungime de 103 km pe teritoriul regiunii și este un drum intens circulat, mai ales în zona Târgoviște. Este, alături de DN1A, una dintre alternativele la DN1 pentru deplasarea între București și Brașov. În prezent, se execută lucrări de reabilitare a acestui drum, cu fonduri de la bugetul de stat. De asemenea, există un proiect pentru realizarea unei variante de ocolire a orașului Pucioasa (3 km) și Târgoviște (12 km);

- DN 72: Ploiești – Găești – cu o lungime de 77 km, este un important drum de legătură între DN 1, DN 7 și Autostrada A1, într-o zonă dens populată;

- DN 72A: Târgoviște - Câmpulung – cu o lungime de 60 km, constituie o alternativă la DN 1 și DN 71;

- DN 73: Pitești – Brașov – se suprapune cu DE 574 și este un important drum de legătură între DN 1 și DN 7, făcând legătura între Oltenia, Muntenia, Transilvania și mai departe către Moldova. Drumul este intens circulat, mai ales pe sectorul din apropierea municipiului Pitești, până la intersecția cu DE 73D către Mioveni. În prezent, se derulează un proiect de lărgire a drumului la 4 benzi pe acest sector de 7,3 km. În plus, întregul drum se află în curs de reabilitare cu finanțare de la bugetul de stat;

- DN 7C ("Transfăgărășan") – este unul dintre cele mai cunoscute drumuri din țară, cu o importantă funcție turistică, dar și de legătură între Muntenia și Transilvania;

- DN 65: Pitești – Craiova (30 km în regiunea Sud-Muntenia) – este un drum intens circulat și face legătura între Oltenia și Autostrada A1 către București. Acesta se suprapune cu DE 574 și este propus pentru a fi transformat, pe viitor, în drum expres;

- DN 65B – face legătura între DN 65 și A1, în jurul municipiului Pitești.

Drumurile naționale principale înregistrează valori ridicate de trafic și au beneficiat de investiții importante în reabilitarea lor, astfel încât starea lor tehnică asigură condiții corespunzătoare de deplasare, ceea ce le face adevărate culoare de dezvoltare.

De menționat este faptul că toate drumurile naționale principale (cu excepția DN 7C, DN 2C, DN 3B, DN 1A, DN 1D, DN 3 și DN 4 – au o sarcină maximă admisă de 9 tone/osia simplă motoare) sunt reabilite și permit o masă maximă admisă de 11,5 tone/osia simplă motoare.

- Drumuri naționale secundare:

Drumurile naționale secundare asigură legăturile dintre autostrăzi, drumuri naționale principale sau diferite orașe din regiune și din afara acesteia. Acestea înregistrează, în general, valori reduse de trafic și nu au beneficiat de lucrări ample de reabilitare și modernizare în ultimul deceniu.

În regiunea Sud-Muntenia se găsesc următoarele drumuri naționale secundare: DN 54, DN 51A, DN 65A, DN 52, DN51, DN 65E, DN 5C, DN 5B, DN 61, DN 41, DN 5A, DN 31, DN 31A, DN 21B, DN 21A, DN 67B, DN 65D, DN 73C, DN 73D, DN 65B. Toate aceste drumuri (cu excepția DN 5A și DN 73 D – parțial pietruite și care au o sarcină maximă admisă de 8 tone/osia simplă motoare) sunt modernizate și permit o sarcină maximă admisă de 9 tone/osia simplă motoare.

În anii 2005 și 2010, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, cea care administrează rețeaua de autostrăzi și drumuri naționale din țară, a realizat recensăminte de circulație.

Zonele de congestionare a traficului de la nivelul regiunii Sud-Muntenia erau, conform recensământului de trafic din 2005, următoarele:

a) drumuri cu un trafic mediu zilnic de peste 27.000 de autovehicule:

- DN 1 București-Ploiești-limită județ Brașov;
- Autostrada A1 București-Pitești (în apropierea municipiului Pitești și în zona metropolitană București);
- DN 1B Ploiești-Mizil;
- DN 73 Pitești-Mioveni.

b) drumuri cu un trafic mediu zilnic între 13.000 și 27.000 de autovehicule:

- DN 2 București-limită județ Buzău;
- DN 1A Ploiești-Cheia;
- Zona periurbană a municipiilor Târgoviște, Slobozia, Fetești, Pitești.

Rezultatele recensământului rutier, elaborat de Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, realizat cinci ani mai târziu, în 2010, indică faptul că nu s-au produs modificări majore în ceea ce privește intensitatea traficului în regiune, precum și ierarhia drumurilor naționale din perspectiva acestui criteriu.

Traversată și de principalele magistrale feroviare ale țării, regiunea are un real avantaj datorită facilității de către acestea a legăturii cu importante zone și centre urbane ale țării și asigurării unui transport rapid. Magistrala cu lungimea cea mai mare care traversează regiunea este și cea care asigură legătura cu principala poartă maritimă a țării - portul Constanța.

Rețeaua de căi ferate a regiunii este bine dezvoltată, liniile aflate în exploatare însumând, la sfârșitul anului 2011, o lungime de 1251 km, regiunea deținând din acest punct de vedere, 11,6% din totalul pe țară.

Liniile de cale ferată electrificate din cadrul regiunii au o lungime de 439 km (10,92% din totalul la nivelul țării), ponderea acestora de 35,09% din totalul liniilor de cale ferată fiind superioară mediei pe țară. De remarcat este faptul că în județul Argeș rețeaua feroviară este complet neelectrificată.

În raport cu suprafața regiunii, liniile de cale ferată aveau o densitate de 36,3 km/1000 km², fiind inferioară mediei pe țară de 45,2 km/1000 km². Cea mai densă rețea de cale ferată exista în județele Ialomița (65,8 km/1000 km²), urmat de Teleorman (39,9 km/1000 km²), Călărași (36,9 km/1000 km²), în timp ce județul Giurgiu înregistra cea mai scăzută valoare (13,3 km/1000 km²).

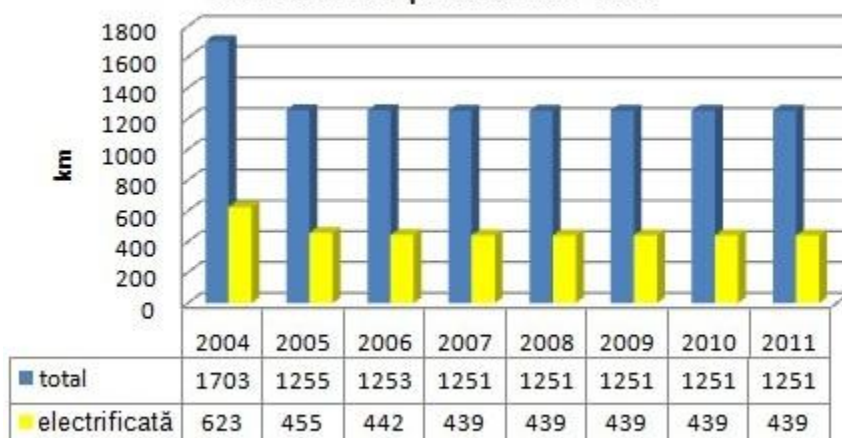
Tabel nr. 17 - Lungimea, starea și densitatea căilor ferate la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia în 2011

Regiune/Județ	Căi ferate		Densitatea căilor ferate pe 1000 km ² (km)
	Total (km)	Electrificate (%)	
Regiunea Sud Muntenia	1251	35,09	36,3
Argeș	227	:	33,3
Călărași	188	78,19	36,9
Dâmbovița	103	4,85	25,4
Giurgiu	47	51,06	13,3
Ialomița	293	28,33	65,8
Prahova	162	69,14	34,4
Teleorman	231	29,44	39,9

Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași;
Calculule proprii ADR Sud Muntenia

Urmare a descreșterii transportului feroviar și a stării precare a unor sectoare de cale ferată în perioada analizată 2004 – 2011, lungimea totală a căilor ferate în exploatare a scăzut cu 452 de kilometri, de la 1703 de kilometri la 1251 de kilometri, scăderea substanțială fiind înregistrată între anii 2004-2005.

Grafic nr. 26 - Lungimea căilor ferate în exploatare din regiunea Sud Muntenia în perioada 2004 - 2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Față de 2004, în anul 2011, cea mai mare lungime de cale ferată închisă era deținută de județul Prahova (185 km), urmat de județul Teleorman (100 km). Au existat și situații optimiste, precum județul Ialomița în care lungimea totală de cale ferată a crescut, în intervalul analizat, cu 16 km.

În regiune nu funcționează niciun aeroport civil pentru transport aerian de marfă și călători, dar aceasta beneficiază de serviciile celui mai mare aeroport din România (aeroportul Otopeni), amplasat la minimum 60 km și maximum 120 km de capitalele județelor regiunii.

Principală arteră de navigație europeană, Dunărea asigură și facilitează, prin intermediul porturilor fluviale Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița și Călărași, schimburile comerciale cu țările europene riverane. Infrastructura nesatisfăcătoare a porturilor fluviale și reducerea treptată a activității acestora, sunt factori care au contribuit la scăderea gradului de utilizare a potențialului existent.

Cele cinci porturi prezintă următoarele caracteristici:

a) **Portul Turnu Măgurele** are o suprafață totală de 8,5 ha și dispune de o platformă de depozitare de 660 mp, depozite de 500 mp, și de 4 macarale de cheu (5 tf x 32 m și 16 tf x 32 m). În proximitatea portului funcționează o linie modernă de ferry-boat către Nikopol (Bulgaria). Portul are acces la drum național și cale ferată. Pot acosta nave de maxim 1.800 de tone, adâncimea fiind de -2,8 m. Cheiul portuar este de 610 m, din care 120 m este operațional. Capacitatea totală a portului este de 800.000 tone/an.

b) **Portul Zimnicea** dispune de un chei funcțional de 440 ml, de o platformă de depozitare de 21.300 mp și depozite de 4.000 mp, precum și de trei macarale de cheu 16 tf x 32 m. Silozul de cereale din port are o capacitate de 8.000 tone și permite încărcarea directă din nave. În port există o facilități de ferry-boat către Svistov (Bulgaria). Portul are acces la drum național, cale ferată și permite acostarea navelor de maxim 2000 de tone. Capacitatea sa totală este de 720.000 tone/an.

c) **Portul Giurgiu** este cel mai important și complex din regiunea Sud-Muntenia. Este tot un port public, concesionat de Ministerul Transporturilor către CN APDF S.A. Giurgiu, care permite acostarea navelor de maxim 2000 t.

Portul se întinde pe o lungime de circa 8 km, are o incintă de 59 ha, din care 70.000 mp construiți și cuprinde un număr de 4 sectoare portuare:

- Sectorul Ramadan – cu fronturi de acostare de 750 m, 1100 ml de cheiuri (dana Dunapref – 450 ml, 2 dane pentru pasageri – 250 ml, 4 dane pentru mărfuri – 400 m), depozite de 3000 m² și platformă betonată de 8.000 m². Portul dispune și de 2 macarale de tip portic (5 tf x 32 și 16 tf x 32m) și are o capacitate de 435.000 tone/an;

- Bazinul Plantelor – cu fronturi de acostare de 1190 ml (2 dane pentru agregate, 2 dane pentru cereale și 8 dane neamenajate), cheiuri-pereu, platformă de depozitare de 29.000 mp, 5 macarale portic (5 tf x 32 m și 16 tf x 32) și o capacitate de 1.230.000 tone/an;

- Bazinul Veriga – cu o lungime de 1000 m, care cuprinde șantierul naval Shipyard ATG Giurgiu, cu syncrolift pentru nave de 5.000 tone, cheiuri de armare, hale de producție și reparații, Zona Liberă Giurgiu și fostul Ferry-Boat Ruse-Giurgiu, momentan aflat în conservare;

- Portul Petrolier – cu fronturi de acostare de 680 ml, rezervoare petroliere și o capacitate de 550.000 tone/an.

d) **Portul Oltenița** se află în proprietatea publică și este administrat de Compania Națională Administrația Porturilor Dunării Fluviale S.A. Giurgiu. Suprafața incintei portuare este de 88,7 hectare, din care 9.600 mp reprezintă suprafața construită. În port operează, în prezent, două companii private – SCAEP Giurgiu Port și TTS S.A. București, mărfurile operate fiind cereale și materiale de construcții. Capacitatea portului este de 450.000 tone/an.

Portul Oltenița permite acostarea barjelor de până la 2000 t, cu acces direct din șenalul navigabil al Dunării, adâncimea de acostare fiind de -3 m. Infrastructura portului cuprinde:

- 4 rampe de acostare pentru transportul pieselor agabaritice;
- 200 ml front neoperativ – cheu pereat;
- 300 ml cheu pereat pentru manipulare mărfuri;
- 3 macarale portic de cheu – cu o capacitate de 5tf x 32 m;
- acces la drum național și cale ferată;
- șantier naval – actualmente în faliment.

e) **Portul Călărași** este în proprietatea statului român și se află în exploatarea CN AFDP S.A. Giurgiu. Portul are o suprafață de 149.096,42 mp, fiind alcătuit din trei bazine:

- Călărași Comercial = 81.505 mp;
- Călărași Industrial = 62.500 mp;
- Călărași Chiciu = 5.091,42 mp.

Principalii operatori privați din acest port sunt S.C. AGROVET S.R.L. și S.C. MERIDIAN S.R.L., iar mărfurile operate sunt preponderent materialele de construcții. Portul are acces la drumul național și cale ferată. De asemenea, există o linie de ferry-boat către Silistra și Constanța.

Portul dispune de 1285 ml de cheu vertical, siloz de cereale de 10.000 de tone, depozite de 3.000 mp și platformă de depozitare de 12.000 mp, iar în zona Chiciu există o rampă de acostare modernizată pentru ambarcațiuni de agrement. Adâncimea de acostare ajunge la -4,25 m, ceea ce permite accesul navel de maxim 3.000 tone. Portul dispune de 7 macarale (5 tf și 16 tf x 32 m). Capacitatea totală a celor trei bazine este de 1.690.000 de tone.

Punctele de trecere ale frontierei din regiunea Sud Muntenia sunt următoarele:

- Turnu Măgurele (județul Teleorman) - Nikopol - fluvial;
- Zimnicea (județul Teleorman) - Sviștov - fluvial;
- Giurgiu (județul Giurgiu) - Ruse - fluvial, rutier și feroviar (podul Prieteniei Giurgiu - Ruse);
- Oltenița (județul Călărași) - Tutrakan - fluvial;
- Călărași (județul Călărași) - Silistra -fluvial.

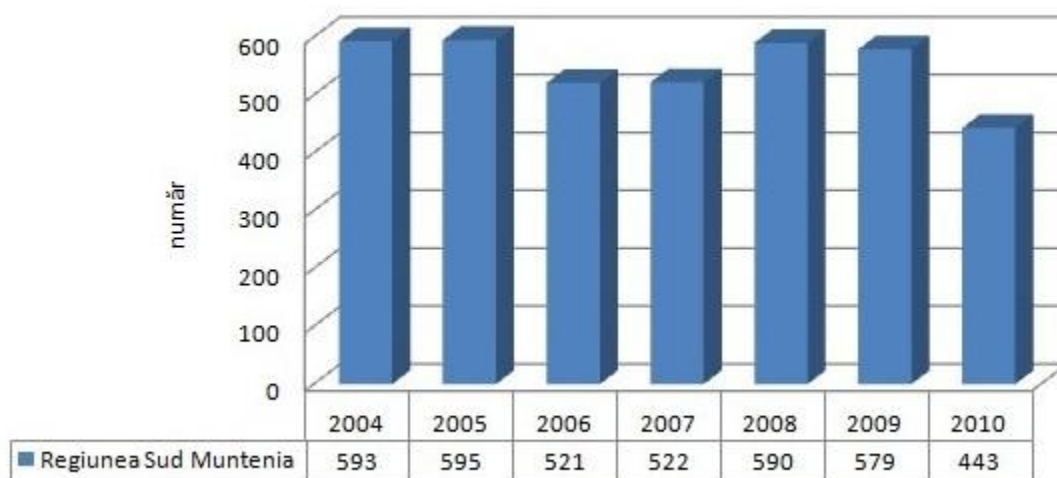
La acest moment, nu există o centralizare cu privire la lungimea totală a aleilor pietonale și pistelor pentru bicicliști din regiunea Sud-Muntenia. Cu toate acestea, pot fi menționate cele mai importante proiecte derulate în acest sens, în ultimul deceniu:

- Pista de bicicliști Călărași-Modelu (Str. Prelungirea București, 2 km) – finanțată din PHARE CBC;
- Pista de biciclete (Str. Independenței-Castanilor: 3 km) Ploiești – finanțată din Programul PHARE;
- Pista de biciclete Pădure Trivale Pitești și Parc Chindia Târgoviște – realizate cu fonduri de la bugetul local;
- Pistă de biciclete (circa 200 km) în Oltenița, Plopeni, Lipănești, Măgurele, Răcari, Doicești, Ulmi, Prundu, Vărăști, Comana, Runcu, Târgoviște, Giurgeni, Vlădeni, Ciochina, Conțești, Făcăeni, Drăganu, Colibași - proiecte depuse spre finanțare la Administrația Națională pentru Fondul de Mediu. Aceste proiecte nu au fost încă implementate, programul fiind temporar suspendat;
- Realizare/reabilitare/modernizare trasee pietonale și pentru bicicliști în municipiile Pitești, Târgoviște, Moreni, Ploiești – prin Programul Operațional Regional 2007-2013 – proiecte integrate PIDU.

La nivelul regiunii Sud Muntenia, transportul public local, în anul 2010, era asigurat, în principal, de autobuze și microbuze. Transportul public asigurat prin tramvaie și troleibuze se regăsea doar în județul Prahova, având în dotare 11 tramvaie și 49 troleibuze.

În anul 2010, numărul de autobuze și microbuze din regiune era de 443, cu 150 mai puține față de anul 2004, la nivel județean, cele mai multe autobuze și microbuze regăsindu-se în județele Prahova (195) și Argeș (116), la polul opus fiind județul Giurgiu (12).

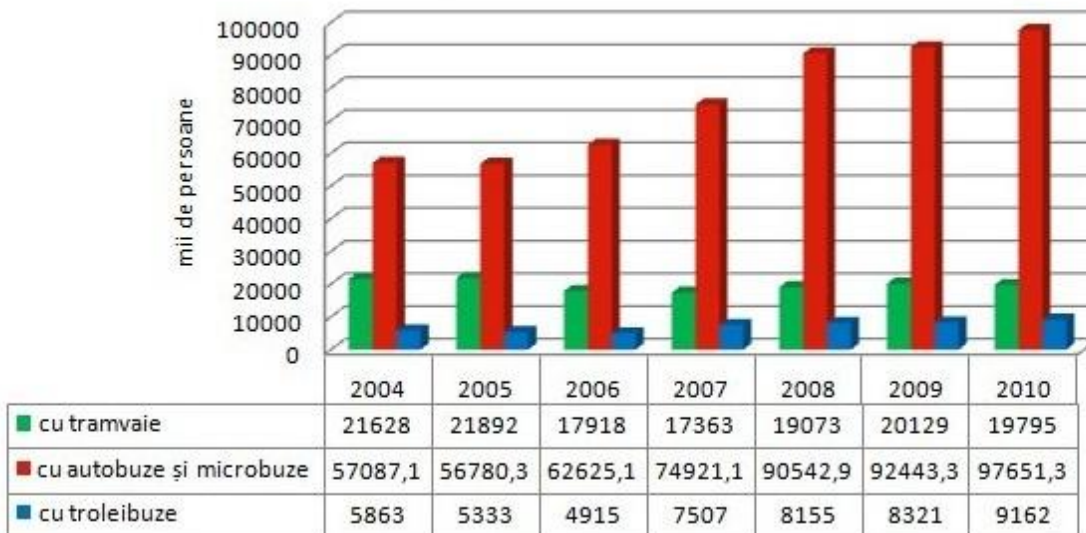
Grafic nr. 27 - Numărul de autobuze și microbuze din regiunea Sud Muntenia în perioada 2004 - 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

În ceea ce privește numărul de pasageri transportați, în perioada analizată 2004 – 2010, s-a înregistrat o creștere cu 49,69%, ajungând la 126608,3 mii de persoane, cea mai mare parte dintre aceștia fiind transportați de autobuze și microbuze (97651,3 mii de persoane).

Grafic nr. 28 - Numărul pasagerilor transportați în transportul public local din regiunea Sud Muntenia în perioada 2004-2010

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Analizând situația străzilor orășenești din regiunea Sud Muntenia, se observă o ușoară creștere a lungimii acestora, cu 7,7% mai mult în anul 2010 față de anul 2004, astfel regiunea se situa puțin sub media națională de 8,01%.

În ceea ce privește starea tehnică a acestora, în anul 2010, erau modernizate doar 64,84% din străzile orășenești din regiune, ponderea cea mai ridicată fiind deținută de județele Argeș (76,53%), Dâmbovița (72,08%) și Giurgiu (71,88%), iar la polul opus se afla județul Ialomița (41,41%).

Tabel nr. 18 - Lungimea și starea străzilor orășenești la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia în anul 2010

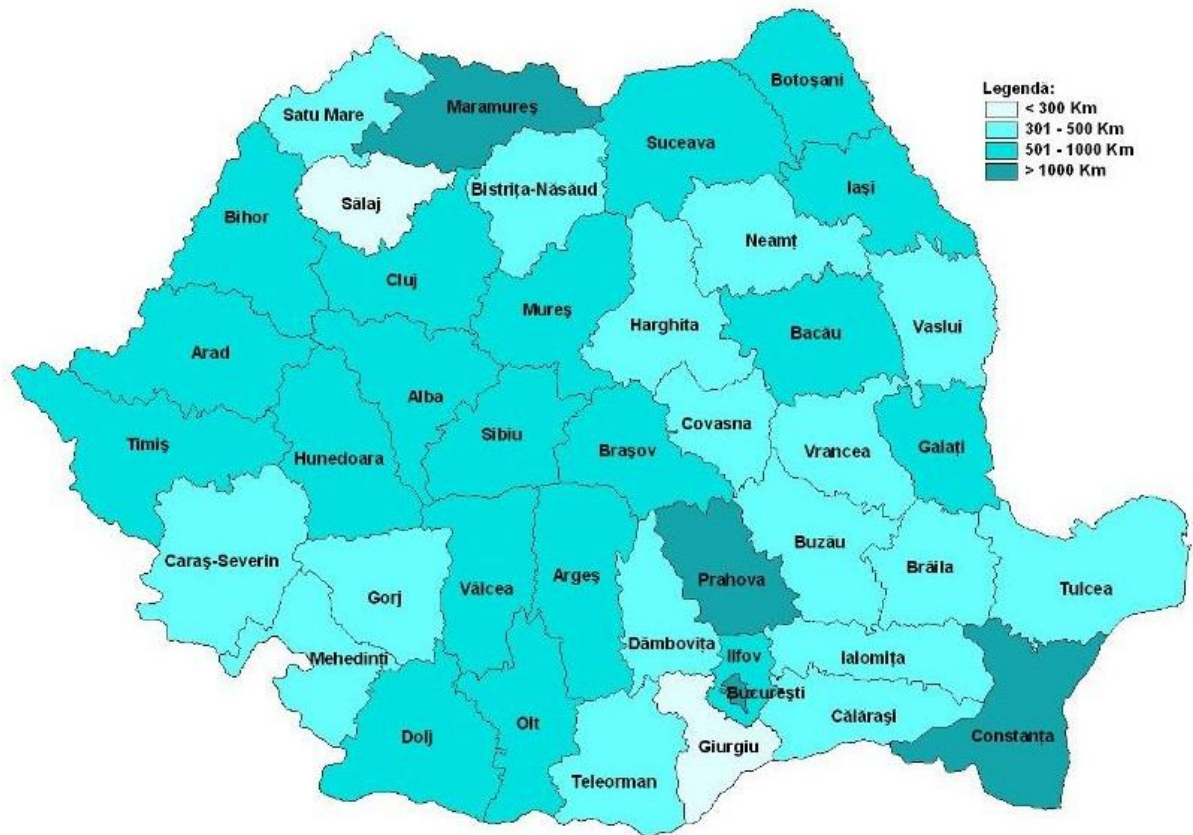
Județ/Regiune	Străzi orășenești	
	Total (km)	Modernizate (%)
Regiunea Sud Muntenia	3820	64,84
Argeș	652	76,53
Călărași	334	61,08
Dâmbovița	437	72,08
Giurgiu	192	71,88
Ialomița	483	41,41
Prahova	1346	68,50
Teleorman	376	52,93

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online;

Calculare proprie ADR Sud Muntenia

DRAFT

Lungimea străzilor orășenești, pe județe, în anul 2010

Sursa: INS, Indicatorii de Dezvoltare Durabilă Teritorială

5.2. INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE

Conform datelor statistice, în anul 2010, în regiunea Sud Muntenia existau 567 localități (municipii, orașe și comune), dintre care doar 65,78% (373 localități) erau dotate cu instalații de alimentare cu apă potabilă.

În mediul urban exista un număr total de 48 localități (municipii și orașe), toate acestea deținând instalații de alimentare cu apă potabilă. Nu aceeași situație o întâlnim și în mediul rural, unde din totalul de 519 localități (comune), doar 62,62% dețineau instalații de alimentare cu apă potabilă, ponderile cele mai mici fiind înregistrate în județele Giurgiu (29,41%) și Teleorman (30,43%), celelalte județe înregistrând valori mai mari față de media regiunii.

Tabel nr. 19 - Gradul de dotare cu instalații de alimentare cu apă potabilă al localităților din regiunea Sud Muntenia în anul 2010

Regiune/ Județ	Număr localități			Numărul localităților cu instalații de alimentare cu apă			Pondere localităților cu instalații de alimentare cu apă		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Regiunea Sud Muntenia	567	48	519	373	48	325	65,78	100	62,62
Argeș	102	7	95	79	7	72	77,45	100	75,79
Călărași	55	5	50	45	5	40	81,82	100	80,00
Dâmbovița	89	7	82	61	7	54	68,54	100	65,85
Giurgiu	54	3	51	18	3	15	33,33	100	29,41
Ialomița	66	7	59	54	7	47	81,82	100	79,66
Prahova	104	14	90	83	14	69	79,81	100	76,67
Teleorman	97	5	92	33	5	28	34,02	100	30,43

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online; Calcule proprii ADR Sud Muntenia

Tabel nr. 20 - Capacitatea instalațiilor publice de producere și distribuție centralizată a apei potabile în regiunea Sud Muntenia pentru anul 2010

Regiune/ Județ	Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile (km)			Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile (m ³ /zi)	Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor (mii m ³)	Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor pentru uz casnic (mii m ³)	Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor cu apometre (mii m ³)
	Total	Urban	Rural				
Regiunea Sud Muntenia	10911,3	3675,7	7235,6	1028268	96579	72065	73770
Argeș	2861,8	947	1914,8	259791	24988	18229	19446
Călărași	1068,2	238,6	829,6	140243	8763	7139	7234
Dâmbovița	1559,8	300,7	1259,1	147683	11723	7979	9606
Giurgiu	440,5	181	259,5	65429	4551	3466	3707
Ialomița	1262,8	393,7	869,1	83427	8823	6691	5561
Prahova	2849	1280,3	1568,7	221783	28703	20890	22665
Teleorman	869,2	334,4	534,8	109912	9028	7671	5551

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

La finele anului 2010, doar 16,5% din totalul de 567 localități (municipii, orașe și comune) ale regiunii Sud Muntenia erau dotate cu instalații de canalizare publică, diferența dintre mediul urban și cel rural fiind ridicată. Astfel, în mediul urban instalațiile de canalizare publică erau prezente în proporție de 91,67%, județele care nu atingeau maximum fiind reprezentate de Călărași, Dâmbovița și Ialomița, pe când în mediul rural procentul era de numai doar în 9,06% din comunele regiunii, cele mai multe dintre acestea din județele Argeș și Prahova.

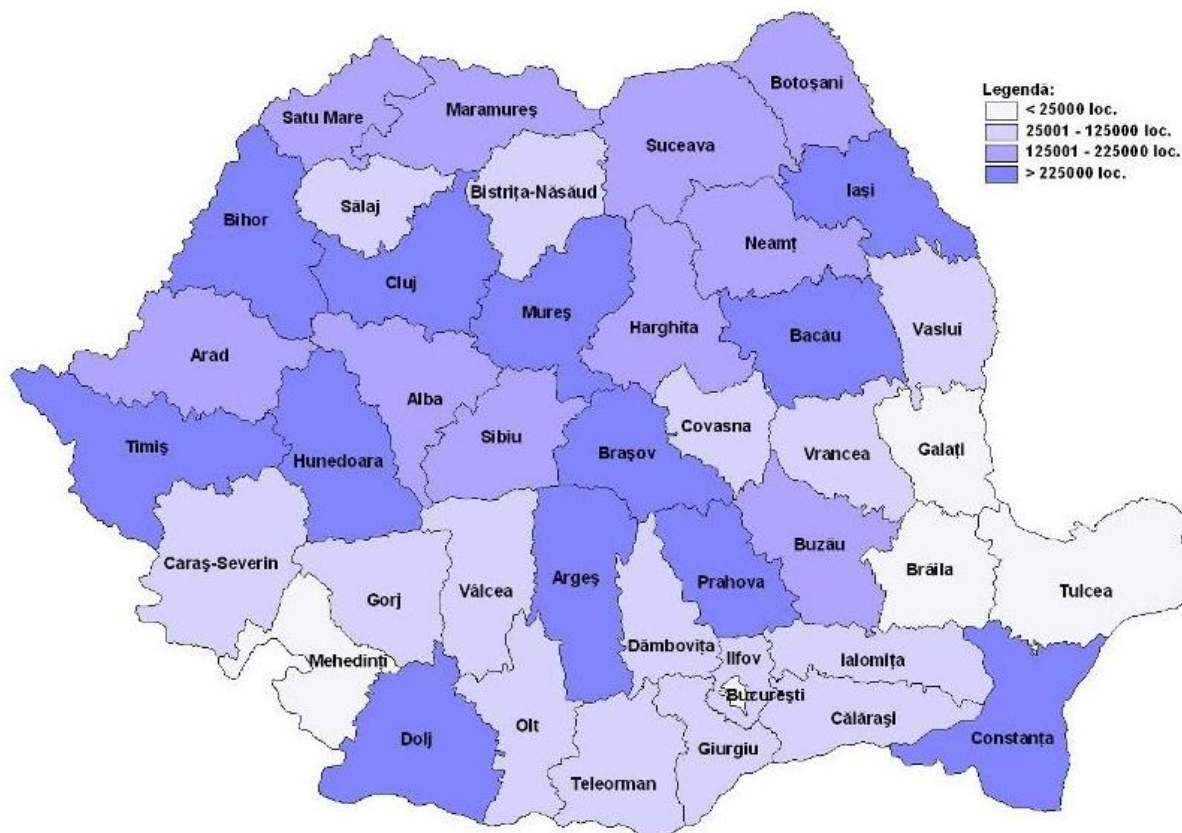
Tabel nr. 21 - Gradul de dotare cu instalații de canalizare publică al localităților din regiunea Sud Muntenia în anul 2010

Regiune/ Județ	Număr localități			Numărul localităților cu instalații de canalizare publică			Ponderea localităților cu instalații de canalizare publică		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Regiunea Sud Muntenia	567	48	519	91	44	47	16,50	91,67	9,06
Argeș	102	7	95	21	7	14	20,59	100	14,74
Călărași	55	5	50	6	4	2	10,91	80	4,00
Dâmbovița	89	7	82	12	6	6	13,48	85,71	7,32
Giurgiu	54	3	51	3	3	:	5,56	100	:
Ialomița	66	7	59	5	5	:	7,58	71,43	:
Prahova	104	14	90	36	14	22	34,62	100	24,44
Teleorman	97	5	92	8	5	3	8,25	100	3,26

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online; Calcule proprii ADR Sud Muntenia

În anul 2010, doar 27,29% din locuitorii regiunii aveau locuințele conectate la sistemul de epurare a apelor uzate, media regiunii fiind inferioară mediei naționale de 30,67%. În raport cu populația regiunii, primul loc îl ocupa județul Argeș (40,84%), urmat de județele Prahova (31,99%), Ialomița (22,99%), Călărași (21,09%), Teleorman (20,19%), Dâmbovița (19,52%) și Giurgiu (18,80%).

Populația conectată la sistemul de epurare a apelor uzate, pe județe, în anul 2010

Sursa: INS, Indicatorii de Dezvoltare Durabilă Teritorială

La nivelul regiunii Sud Muntenia, numărul localităților în care se distribuiau gaze naturale a crescut de la 32 localități în 2004, la 44 localități în 2010, atingând o pondere de 27,16%, foarte apropiată de cea înregistrată la nivel național de 27,22%.

Distribuția gazelor naturale era prezentă mai mult în localitățile județelor din nordul regiunii, iar în ceea ce privește cantitatea gazelor naturale distribuite 63,43% erau folosite pentru uz industrial și doar 36,57% pentru uz casnic.

În mediul urban, distribuția gazelor naturale era prezentă în 91,67% localități, deficitare fiind județele Călărași cu o pondere de 80% a localităților în care se distribuiau gaze naturale, Ialomița cu o pondere de 71,43%, respectiv Prahova cu 92,86%.

Spre deosebire de mediul urban, în mediul rural, situația nu era atât de bună, în 2010, unde doar 21,19% dintre localități beneficiau de acest serviciu, valori peste media națională (21,92%) regăsindu-se doar în județele din nordul regiunii: Argeș cu 26,32%, Dâmbovița cu 46,56% și Prahova cu 42,22%.

Tabel nr. 22 - Gradul de dotare al localităților în care se distribuie gaze naturale din regiunea Sud Muntenia pentru anul 2010

Regiune/ Județ	Număr localități			Numărul localităților în care se distribuie gaze naturale			Ponderea localităților în care se distribuie gaze naturale (%)		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Regiunea Sud Muntenia	567	48	519	154	44	110	27,16	91,67	21,19
Argeș	102	7	95	32	7	25	31,37	100	26,32
Călărași	55	5	50	7	4	3	12,73	80	6
Dâmbovița	89	7	82	46	7	39	51,69	100	47,56
Giurgiu	54	3	51	4	3	1	7,41	100	1,96
Ialomița	66	7	59	8	5	3	12,12	71,43	5,08
Prahova	104	14	90	51	13	38	49,04	92,86	42,22
Teleorman	97	5	92	6	5	1	6,19	100	1,09

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online; Calcule proprii ADR Sud Muntenia

În perioada analizată, numărul localităților în care se distribuia energie termică a scăzut continuu, de la 28 localități în anul 2004 la 17 localități în 2010, acest fapt fiind datorat numărului mare al locuitorilor care optează pentru instalații proprii de energie termică.

Ponderea localităților din regiune în care se distribuie energie termică a ajuns, în anul 2010, la 3%, mai mică cu 0,33% decât ponderea națională.

În mediul urban, distribuția energiei termice se realiza într-un procent foarte scăzut, doar 27,08% din totalul localităților, această pondere fiind influențată foarte mult și de inexistența distribuției energiei termice în județul Ialomița, dar și de ponderile scăzute din județele Argeș cu 14,29%, Dâmbovița 14,29% și Prahova 14,29%, restul județelor înregistrând valori de peste 50%.

În mediul rural, distribuția energiei termice se regăsea doar la nivelul a 3 dintre localitățile județului Argeș și a unei singure localități a județului Teleorman.

Tabel nr. 23 - Gradul de dotare al localităților în care se distribuie energia termică din regiunea Sud Muntenia pentru anul 2010

Regiune/ Județ	Număr localități			Numărul localităților în care se distribuie energia termică			Ponderea localităților în care se distribuie energia termică (%)		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Regiunea Sud Muntenia	567	48	519	17	13	4	3	27,08	0,77
Argeș	102	7	95	4	1	3	3,92	14,29	3,16
Călărași	55	5	50	3	3	:	5,45	60	:
Dâmbovița	89	7	82	1	1	:	1,12	14,29	:
Giurgiu	54	3	51	2	2	:	3,70	66,67	:
Ialomița	66	7	59	:	:	:	:	:	:
Prahova	104	14	90	2	2	:	1,92	14,29	:
Teleorman	97	5	92	5	4	1	5,15	80	1,09

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online; Calcule proprii ADR Sud Muntenia

Din perspectiva producției de energie electrică, regiunea Sud-Muntenia joacă un rol esențial, prin prisma capacităților și potențialului de care dispune, mai ales în sectorul energiilor regenerabile. În ultimii 10

ani, aceste capacități s-au dublat, prin construcția unei centrale pe gaze, prima de acest gen cu capital privat, de finalizarea unor amenajări hidroenergetice, a unor centrale în cogenerare și a începerii lucrărilor la proiecte din domeniul energiilor regenerabile.

Infrastructura de producere a energiei electrice din regiunea Sud-Muntenia este alcătuită din următoarele unități:

a) unități de producere a energiei hidro – administrate de S.C. HIDROELECTRICA S.A. – cu o putere instalată de 655 MW – amplasate mai ales în nordul regiunii (Argeș, Dâmbovița, Prahova);

Pentru perioada următoare, HIDROELECTRICA are în plan construcția unei noi hidrocentrale pe râul Olt, la Turnu Măgurele – Islaz (Teleorman), care va avea o putere instalată de 28,8 MW. De asemenea, există proiecte pentru șase microhidrocentrale (Valea Pechii, Lăzărești, Vlădeni, Mihăești, Oprești, Băjești) pe Râul Târgului (județul Argeș) – cu o putere instalată totală de 5,02 MW, în parteneriat public-privat.

De asemenea, în zona Turnu-Măgurele a demarat în anii '70 construcția unei noi hidrocentrale pe Dunăre. Proiectul (cu o capacitate instalată de circa 880 MW) a fost abandonat în urma cu 20 de ani, însă există interes de ambele părți – română și bulgară, pentru reluarea acestuia. Un al doilea proiect, cu o capacitate de 265 MW, viza zona Călărăși-Silistra.

b) centrale termoelectrice pe bază de lignit: Centrala Termoelectrică Doicești (Dâmbovița) – aflată în administrarea TERMOELECTRICA. Aceasta are o putere instalată de 200 MW și dispune de un bloc de ardere a lignitului, instalat în 1979. Centrala a fost construită pentru a deservi județele învecinate și pentru a exploata lignitul din minele din Muntenia (Șotânga, Filipești, Schitu-Golești, Ceptura, etc.), actualmente închise. Centrala este momentan în conservare, din cauza costurilor mari de operare.

TERMOELECTRICA a demarat deja o procedură de selecție a unui investitor strategic pentru a crea o societate mixtă care să investească în modernizarea centralei, prin construcția unor capacități de producție de 500 MW pe cărbune, eventual și cu integrarea minelor de lignit din zonă.

Compania COCA-COLA a realizat, în anul 2010, o centrală termoelectrică de mici dimensiuni (putere instalată de 6,1 MW), în sistem de cogenerare, la fabrica sa din Ploiești.

Centrale de cogenerare au fost construite și de Grupul INTERAGRO la Zimnicea (14 MW), Turnu Măgurele (20,25 MW), pentru a deservi unitățile de producție ale societății. Aceeași companie are în proiect construcția unei termocentrale pe cărbune la Turnu Măgurele, cu o capacitate instalată de 1320 MW.

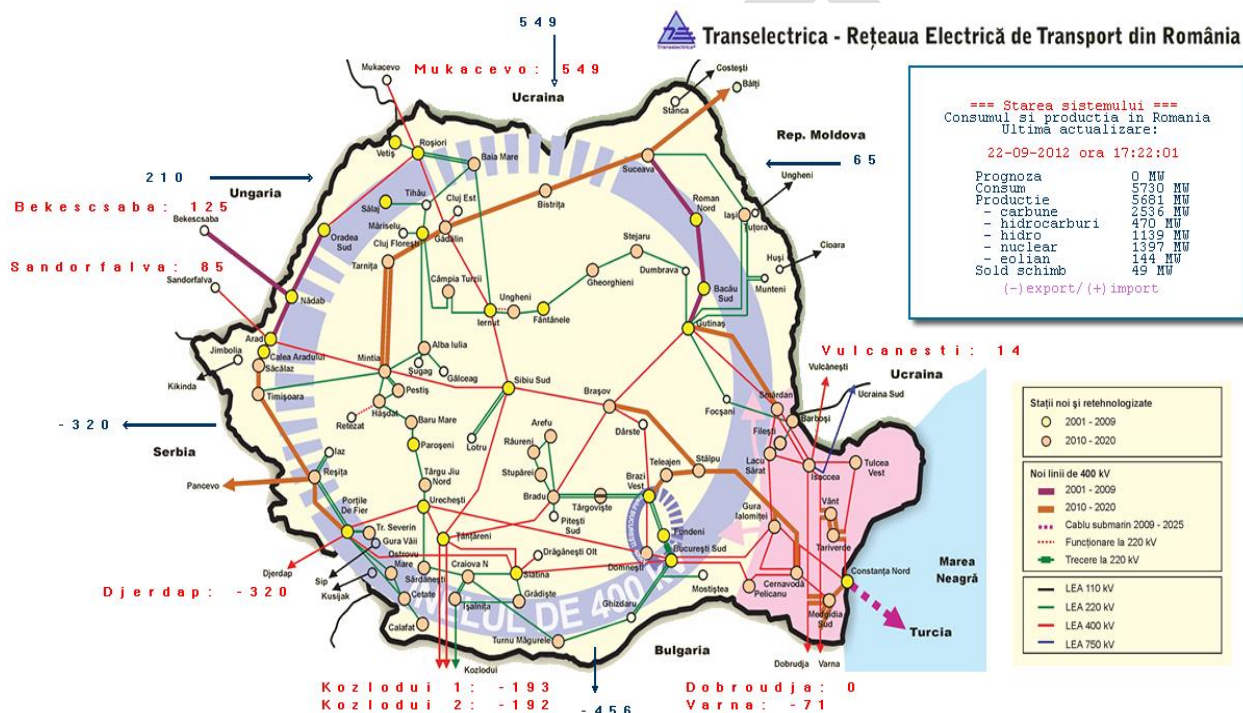
c) centrale de cogenerare pe bază de gaze: Centrala Brazi (Prahova), operată de compania OMV PETROM, cu o putere instalată de 860 MW, operațională integral din 2012. Aceasta a implicat o investiție de circa 500 mil. Euro, inclusiv cu finanțare de la Banca Europeană de Investiții.

De menționat e și faptul că în Mioveni funcționează Fabrica de Combustibil Nuclear și o Stațiune de cercetare în domeniul a NUCLEARELECTRICA, înființată în 1970 pentru a asigura necesarul de combustibil la centralele nuclear-electrice de la Cernavodă. În prezent, se realizează investiții pentru dublarea capacității de producție, în perspectiva deschiderii a două noi reactoare la centrala sus-menționată.

Prin materializarea proiectelor sus-menționate, precum și a celor prezentate la punctul A.2.4., capacitatea de producție a energiei electrice din regiunea Sud-Muntenia ar putea crește cu până la 3500 MW, triplă față de cea existentă în prezent. În plus, acestea ar contribui la creșterea calității mediului, utilizând resurse regenerabile și/sau tehnologii moderne.

Rețeaua de transport a energiei electrice din regiunea Sud-Muntenia este administrată de C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. și cuprinde următoarea infrastructură:

- stații de transformare: Turnu Măgurele (Teleorman), Ghizdaru (Giurgiu), Bradu, Pitești, Stupărei, Râureni, Arefu (Argeș), Târgoviște (Dâmbovița), Brazi-Vest, Teleajen (Prahova), Mostiștea (Călărași), Gura Ialomiței (Ialomița);
- linii de 220 kV: București Sud-Ghizdaru; București Sud-Fundeni-Brazi Vest; Brazi Vest-Târgoviște-Bradu; Bradu-Pitești Sud; Bradu-Arefu; Bradu-Stupărei-Râureni-Arefu; Ghizdaru-Turnu Măgurele – Craiova; București Sud – Mostiștea;
- linii de 400 kV: Bradu-Brașov; Bradu-Țânțăreni; București Sud – Slatina; Domnești-Urechești; Domnești- Brazi Vest - Dârste; București Sud – Gura Ialomiței; București Sud – Pelicanu; Brazi Vest – Teleajen - Stâlp;
 - inelul de 400 kV București – Brazi Vest.

Rețeaua de distribuție a energiei electrice din regiunea Sud-Muntenia este gestionată de 3 companii diferite, dintre care două au capital privat și una de stat:

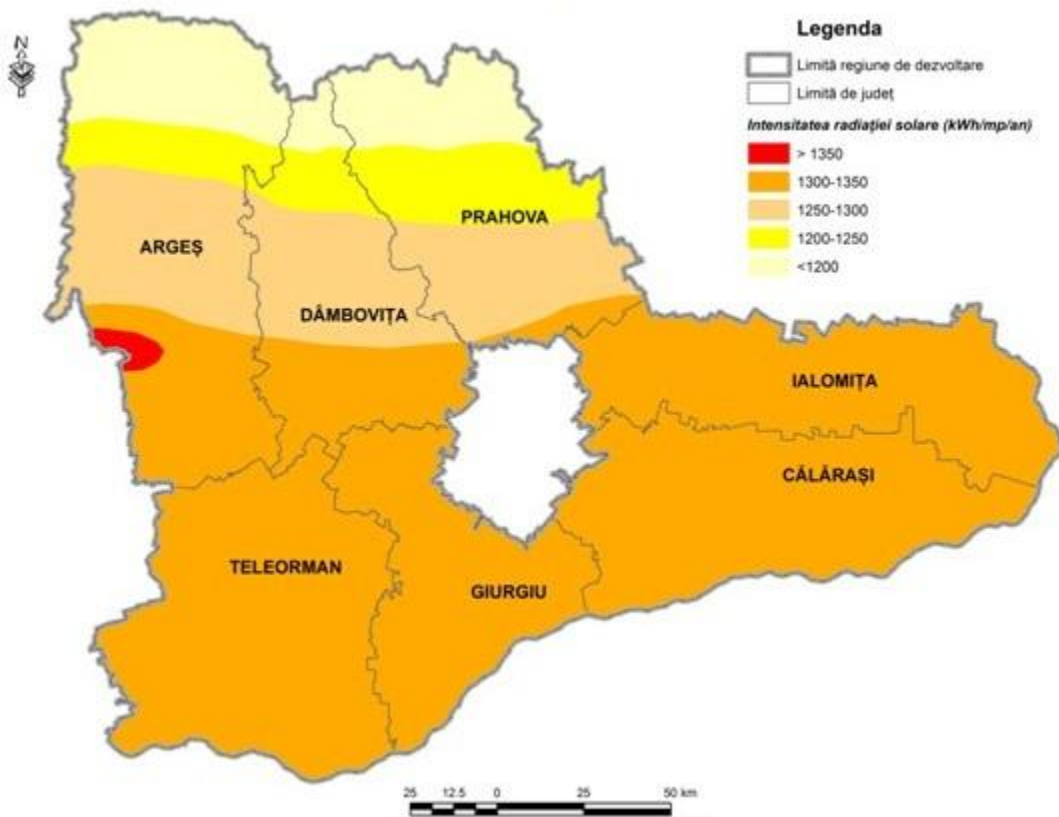
- ELECTRICA – Filiala de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice Muntenia Nord – în județele Prahova și Dâmbovița;
- CEZ DISTRIBUȚIE – în Argeș și Teleorman;
- ENEL MUNTENIA SUD și ENEL DOBROGEA – în Giurgiu, Ialomița și Călărași.

Regiunea Sud-Muntenia dispune de resurse însemnate de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cu precădere hidro, solare și de biomasă agricolă și forestieră, potrivit Studiului privind evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în România, elaborat de Ministerul Economiei.

Potențialul solar al regiunii Sud-Muntenia este unul dintre cele mai ridicate din România, mai ales în partea de sud a acesteia (județele Teleorman, Giurgiu, Ialomița, Călărași, sudul județelor Argeș, Dâmbovița, Prahova), care se află în zona II de radiație solară, cu o intensitate de 1300/1350 kWh/m²/an. Cea mai mare

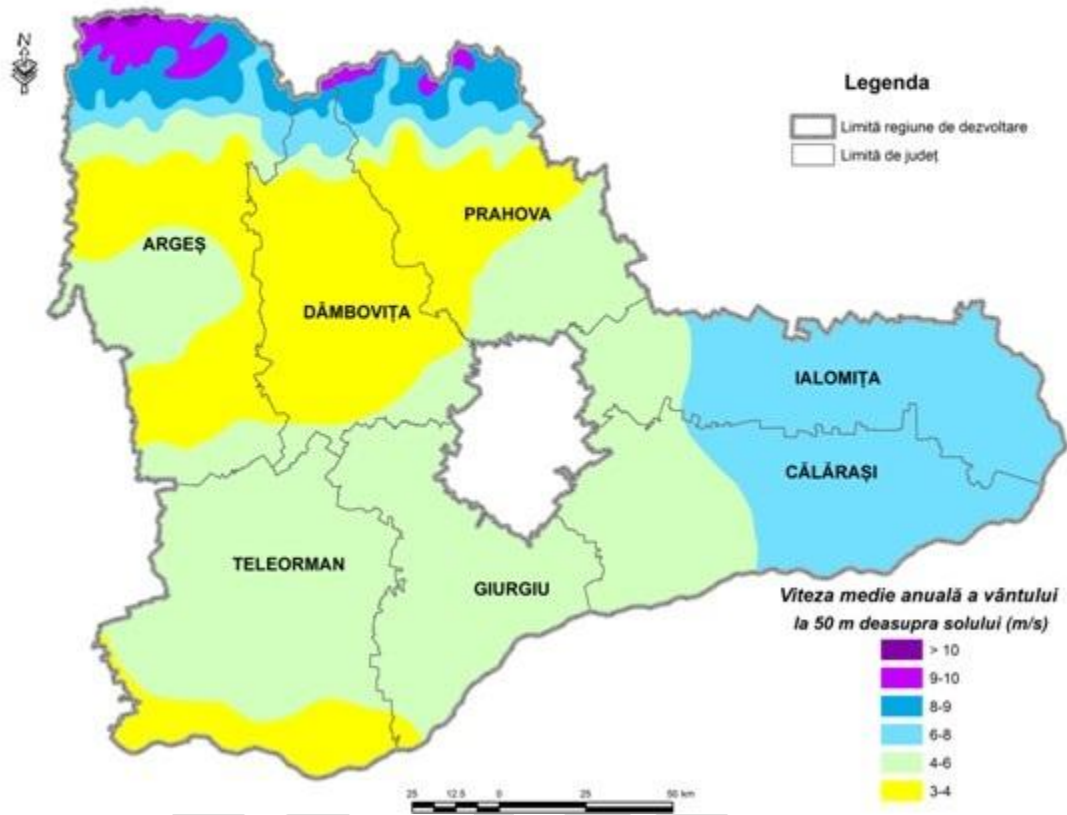
intensitate a radiației solare se înregistrează pe o mică suprafață din partea de sud-vest a Județului Argeș, unde se depășesc 1350 kWh/m²/an.

Potențialul solar în regiunea Sud-Muntenia

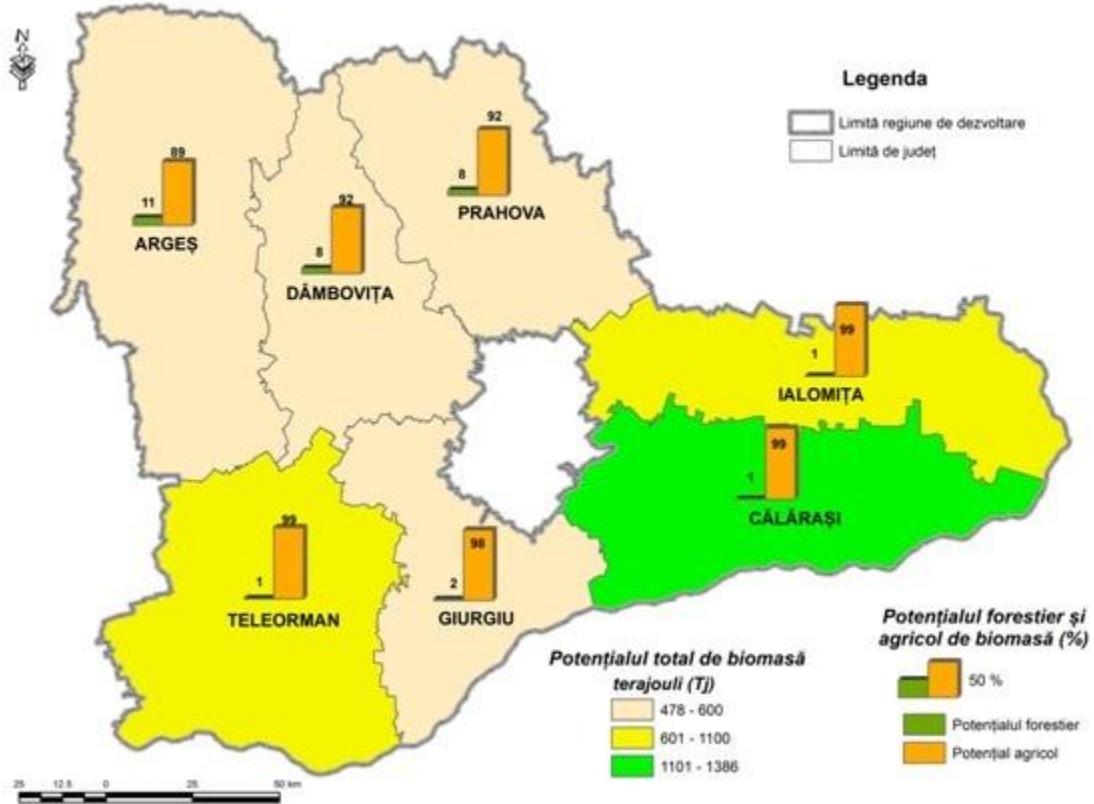
Potențialul eolian al regiunii Sud-Muntenia este unul mediu în context național, cu excepția părții de nord a acesteia (zona montană din nordul județelor Prahova, Dâmbovița și Argeș).

Potențialul eolian în regiunea Sud Muntenia

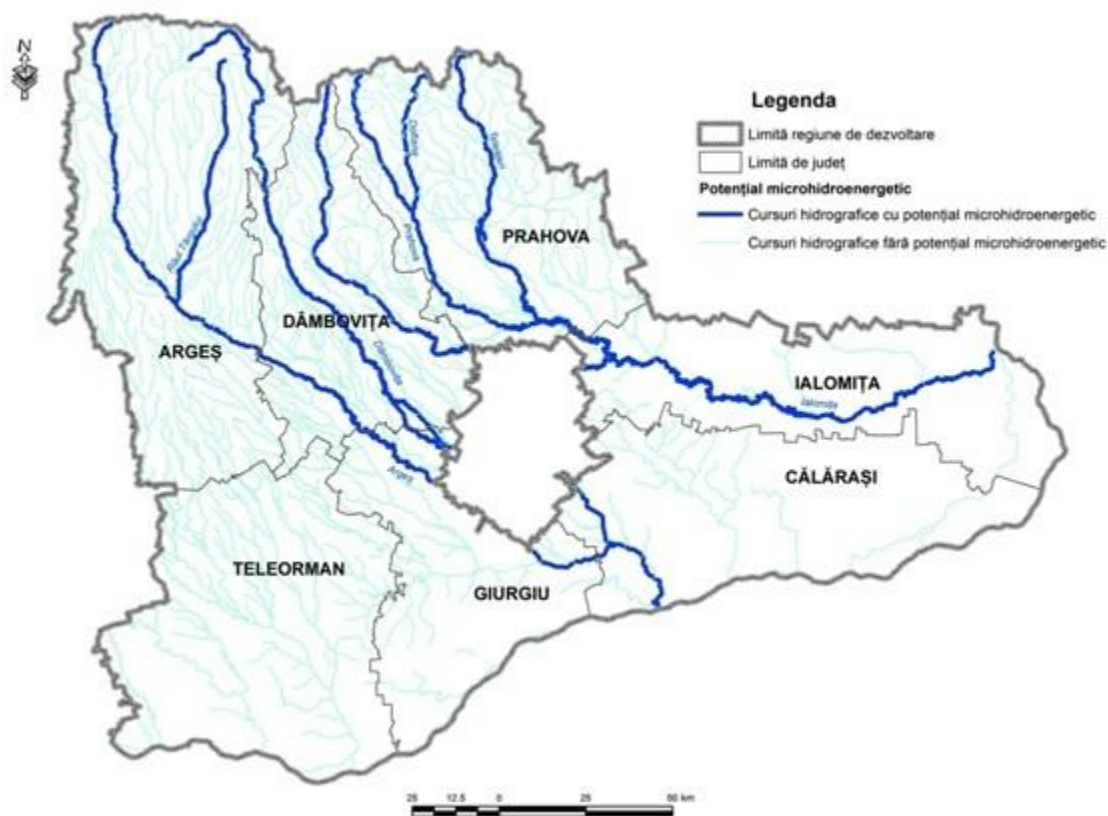
Potențialul de biomasă al regiunii Sud-Muntenia este de 5352,3 de terajouli (Tj), dintre care peste 95% este reprezentat de biomasa agricolă. Cel mai mare potențial îl au județele Călărași (1386,2 Tj), Ialomița (1057,3) și Teleorman (865,6). De altfel, județul Călărași se află pe locul II la nivel național din perspectiva resurselor de biomasă agricolă vegetală, cu 934.000 tone/an.

Potențialul de biomasă în regiunea Sud Muntenia

Potențialul microhidroenergetic al regiunii Sud-Muntenia este unul relativ ridicat, mai ales în zona de nord a acesteia (Argeș, Dâmbovița, Prahova). Râurile cu potențial pentru construcția de noi centrale electrice sunt: Râul Târgului, Prahova, Teleajen, Dâmbovița, Ialomița, Doftana, Argeș, etc.

Potențialul microhidroenergetic în regiunea Sud Muntenia

5.3. INFRASTRUCTURA DE TELECOMUNICAȚII

În ceea ce privește activitățile de telefonie, la nivelul regiunii Sud Muntenia, la finele anului 2010, s-au înregistrat 478197 de conexiuni de telefonie, reprezentând 10,6 % din cele înregistrate la nivel național. La nivel de județ, cele mai mari ponderi privind numărul total de conexiuni de telefonie se regăseau în județele Prahova (34,02%) și Argeș (25,32%), la polul opus fiind județele Giurgiu (5,58%) și Ialomița (7,15%).

În anul 2010, la nivelul regiunii Sud Muntenia s-au înregistrat 367,6 milioane de minute de convorbiri telefonice interne și internaționale, cele internaționale înregistrând un procent de doar 4,7% din numărul total de convorbiri telefonice.

Tabel nr. 24 - Activități de telefonie la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia în anul 2010

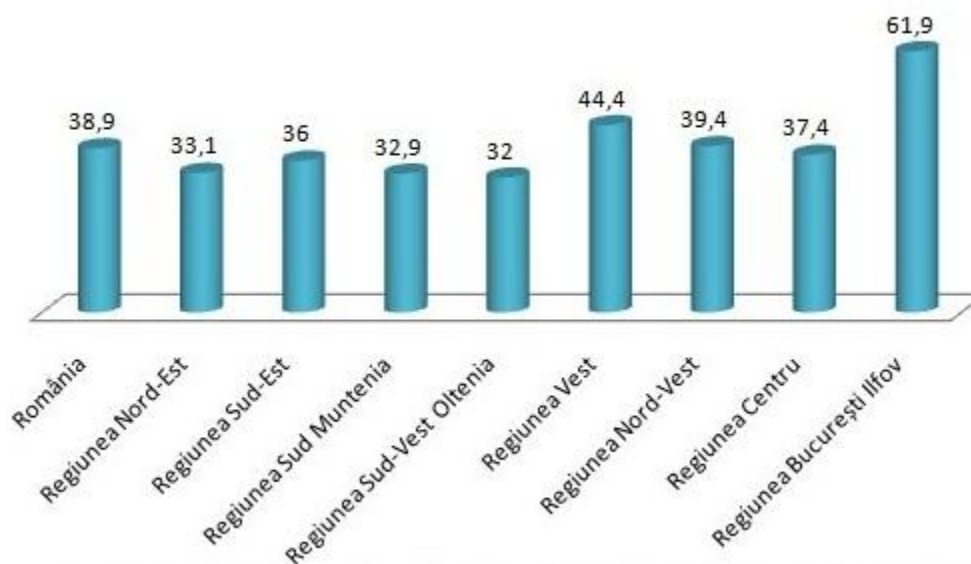
Regiune/ Județ	Numărul total de conexiuni la sfârșitul anului	Convorbiri telefonice (milioane minute)					
		Interne		Internaționale	Fix-Mobil	Fix-Fix	Trafic de acces Internet*
		Interurbane	Locale				
Regiunea Sud Muntenia	478197	121,2	246,4	17,3	70	118	1,4
Argeș	121082	17,9	39,7	3,8	16,7	20,5	0,153
Călărași	35994	10,4	14,7	1,1	5,6	5,1	0,1
Dâmbovița	51730	17,6	26,5	2,2	8,3	7	0,1
Giurgiu	26710	10,3	11,3	0,8	5,2	2,8	0,1
Ialomița	34203	12	17,9	0,9	5,1	4,5	0,2
Prahova	162712	43,5	123,2	7,3	22,5	72,2	0,4
Teleorman	45766	9,5	13,1	1,2	6,6	5,9	0,3

* Servicii prin care se asigură accesul public prin dial-up și ISDN la Internet a utilizatorilor Internet prin rețeaua telefonică publică fixă națională, diferențiat față de serviciul telefonic de bază.

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Ponderea gospodăriilor cu acces la rețeaua de Internet din regiunea Sud Muntenia a atins, în 2010, nivelul de 32,9% (sub media națională de 38,9%), cu această valoare ocupând penultimul loc la nivel național.

Grafic nr. 29 - Ponderea gospodăriilor cu acces la Internet acasă în anul 2010 (%)

Sursa: Institutul Național de Statistică - Accesul la tehnologia informațiilor și comunicațiilor în anul 2011

5.4. INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE

Potrivit datelor statistice, în anul 2010, regiunea Sud Muntenia dispunea de o rețea de unități sanitare compusă dintr-un număr de 64 spitale (48 în mediul urban și 16 în mediul rural), 17 policlinici (16 în mediul

urban și 1 în mediul rural), 44 dispensare (32 în mediul urban și 12 în mediul rural), 1 670 cabinete de medicină generală și de familie (782 în mediul urban și 888 în mediul rural), 1081 cabinete stomatologice (830 în mediul urban și 251 în mediul rural), 885 cabinete medicale de specialitate (841 în mediul urban și 44 în mediul rural), 1100 farmacii și puncte farmaceutice (659 în mediul urban și 441 în mediul rural) și 377 laboratoare medicale (324 în mediul urban și 53 în mediul rural). La nivel de județ cele mai multe unități sanitare erau în Argeș și Prahova, iar cele mai puține în Giurgiu și Ialomița.

Tabel nr. 25 - Numărul unităților sanitare în județele regiunii Sud Muntenia în anul 2004

Regiune/ Județ	Spitale	Policlinici	Dispensare medicale	Cabinete medicale de medicină	Cabinete medicale de familie	Cabinete stomatologice	Cabinete medicale de specialitate	Farmacii	Puncte farmaceutice	Laboratoare medicale
Regiunea Sud Muntenia	61	29	43	167	1496	916	546	595	143	49
Argeș	17	5	9	41	355	244	81	168	19	16
Călărași	6	0	4	1	140	63	68	34	13	3
Dâmbovița	7	6	8	13	256	186	66	88	41	4
Giurgiu	5	0	6	14	115	56	29	43	5	1
Ialomița	4	3	4	0	114	44	30	40	25	3
Prahova	14	13	7	96	298	248	147	146	33	11
Teleorman	8	2	5	2	218	75	125	76	7	11

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Analizând evoluția rețelei de unități sanitare din regiune de-a lungul intervalului 2004 – 2010, se constată o creștere a numărului acestora, cu excepția cabinetelor medicale de medicină generală (în județele Giurgiu, Prahova și Teleorman) și a policlinicilor (în județele Argeș, Ialomița, Prahova și Teleorman).

La nivel de județ, cele mai mari creșteri în ceea ce privește numărul de unități sanitare s-au înregistrat în județele Argeș și Prahova, la polul opus fiind județul Giurgiu.

Există județe în care numărul de laboratoare medicale a crescut în 2010 față de 2004 și de peste 13 ori (Călărași și Dâmbovița) sau de peste 8 ori, cum este cazul în județele Ialomița și Prahova. La nivel de regiune numărul laboratoarelor medicale a crescut de peste 7 ori (de la 49 de laboratoare în anul 2004 la 328 de laboratoare în anul 2010). O altă creștere semnificativă la nivelul regiunii se constată și în cazul cabinetelor medicale de specialitate și cel al farmaciilor.

Tabel nr. 26 - Creșterea/descreșterea numărului unităților sanitare din județele regiunii Sud Muntenia în anul 2010 față de anul 2004

Regiune/ Județ	Spitale	Policlinici	Dispensare medicale	Cabinete medicale de medicină generală	Cabinete medicale de familie	Cabinete stomatologice	Cabinete medicale de specialitate	Farmacii	Puncte farmaceutice	Laboratoare medicale
Regiunea Sud Muntenia	3	-12	1	-5	12	165	339	285	77	328
Argeș	3	-4	-4	20	17	51	143	45	5	51
Călărași	0	0	0	15	-21	4	12	29	1	37
Dâmbovița	-2	8	-3	4	-16	26	44	33	9	66
Giurgiu	0	0	-2	-7	-1	-5	6	32	-1	32
Ialomița	0	-3	11	2	8	14	21	22	6	23
Prahova	2	-12	-2	-37	64	71	121	119	33	79
Teleorman	0	-1	1	-2	-39	4	-8	5	24	40

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Printre localitățile cu acces dificil la asistența medicală primară se numărau următoarele localități: comuna Bughea de Sus din județul Argeș, comuna Plătărești din județul Călărași, comunele Perișani, Răscăeți, Râu Alb, Vlădeni și Vulcana-Pandele din județul Dâmbovița, comuna Cosoba din județul Giurgiu, comunele Alexeni, Bărbulești, Buești, Ciocârlia, Colelia, Drăgoești, Giurgeni, Rădulești și Sărățeni din județul Ialomița, comunele Cosminele, Lapoș, Podenii Noi și Talea din județul Prahova și comunele Beciu, Fântânele, Frâsinet și Purani din județul Teleorman.

Personalul medico-sanitar din regiunea Sud Muntenia, în anul 2010, era alcătuit dintr-un număr de 4600 medici (din care 3530 erau localizați în mediul urban și 1070 în mediul rural), 1107 stomatologi (din care 877 în mediul urban și 230 în mediul rural), 1067 farmaciști (din care 798 în mediul urban și 269 în mediul rural), iar numărul personalului sanitar mediu a fost de 15719 (din care 12923 mediul urban și 2796 în mediul rural).

Tabel nr. 27 - Numărul personalului medico-sanitar din județele regiunii Sud Muntenia în anul 2010

Regiune/ Județ	Din total				Personal sanitar mediu
	Medici	medici: de familie	Stomatologi	Farmacii	
Regiunea Sud Muntenia	4600	1590	1107	1067	15719
Argeș	1346	400	324	217	3438
Călărași	313	120	67	52	1201
Dâmbovița	650	247	180	151	2533
Giurgiu	297	117	58	80	1015
Ialomița	290	125	62	80	1296
Prahova	1175	391	323	401	4350
Teleorman	529	190	93	86	1886

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

La nivel regional, față de anul 2004, în anul 2010 s-a înregistrat o creștere a numărului personalului medico-sanitar. La nivel județean, cele mai mari creșteri s-au înregistrat în județele Prahova și Argeș, iar cele mai mici în județele Călărași și Ialomița.

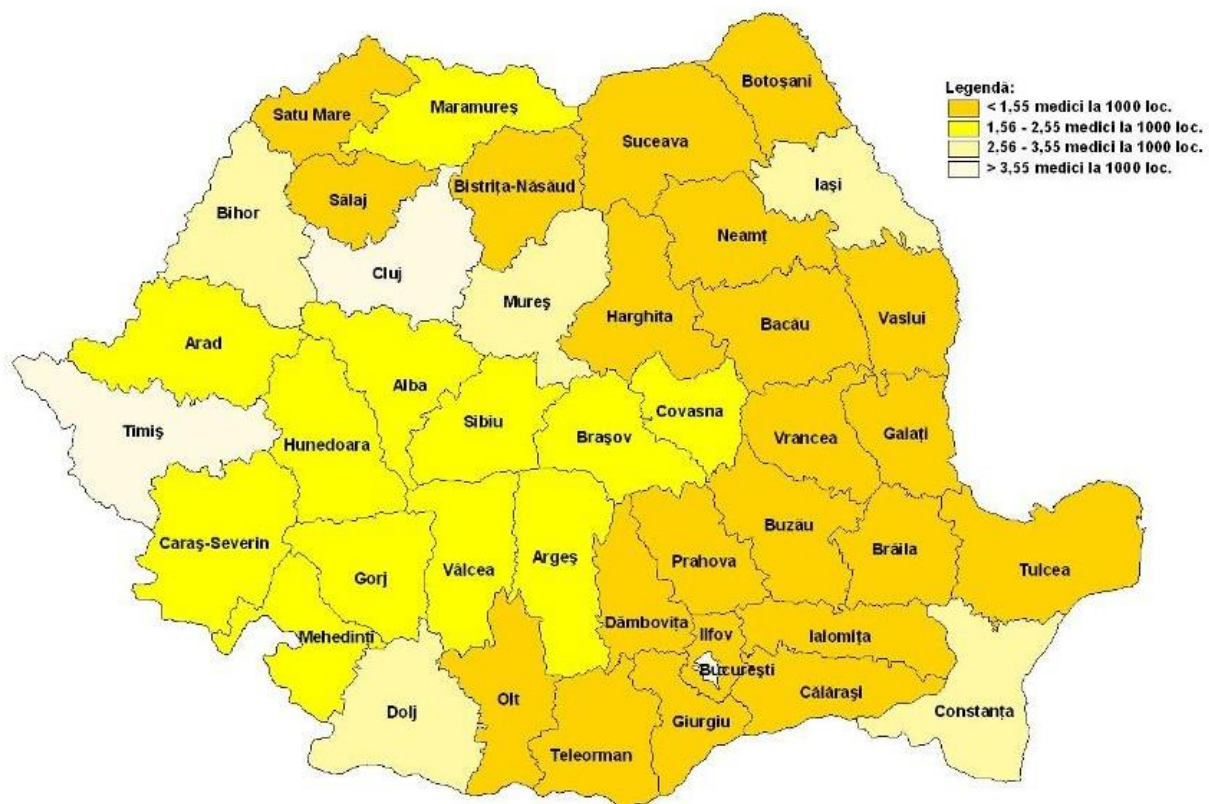
Tabel nr. 28 - Creșterea/descreșterea numărului personalului medico-sanitar în județele regiunii Sud Muntenia în anul 2010 față de anul 2004

Regiune/ Județ	Din total				Personal sanitar mediu
	Medici	medici: de familie	medici Stomatologi	Farmaciiști	
Regiunea Sud Muntenia	278	33	152	241	1141
Argeș	207	32	50	32	177
Călărași	-34	-17	3	7	42
Dâmbovița	-9	-12	14	38	107
Giurgiu	-9	1	-3	30	67
Ialomița	7	-3	10	32	-52
Prahova	65	16	69	127	764
Teleorman	51	16	9	-25	36

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

În ceea ce privește numărul de medici la 1000 de locuitori, regiunea ocupa ultimul loc la nivel național cu 1,41 medici. La nivel județean, media regiunii a fost depășită doar de județele Argeș (2,11 medici la 1000 de locuitori) și Prahova (1,45 medici la 1000 de locuitori), ultimul loc fiind ocupat de județul Călărași (1 medic la 1000 de locuitori).

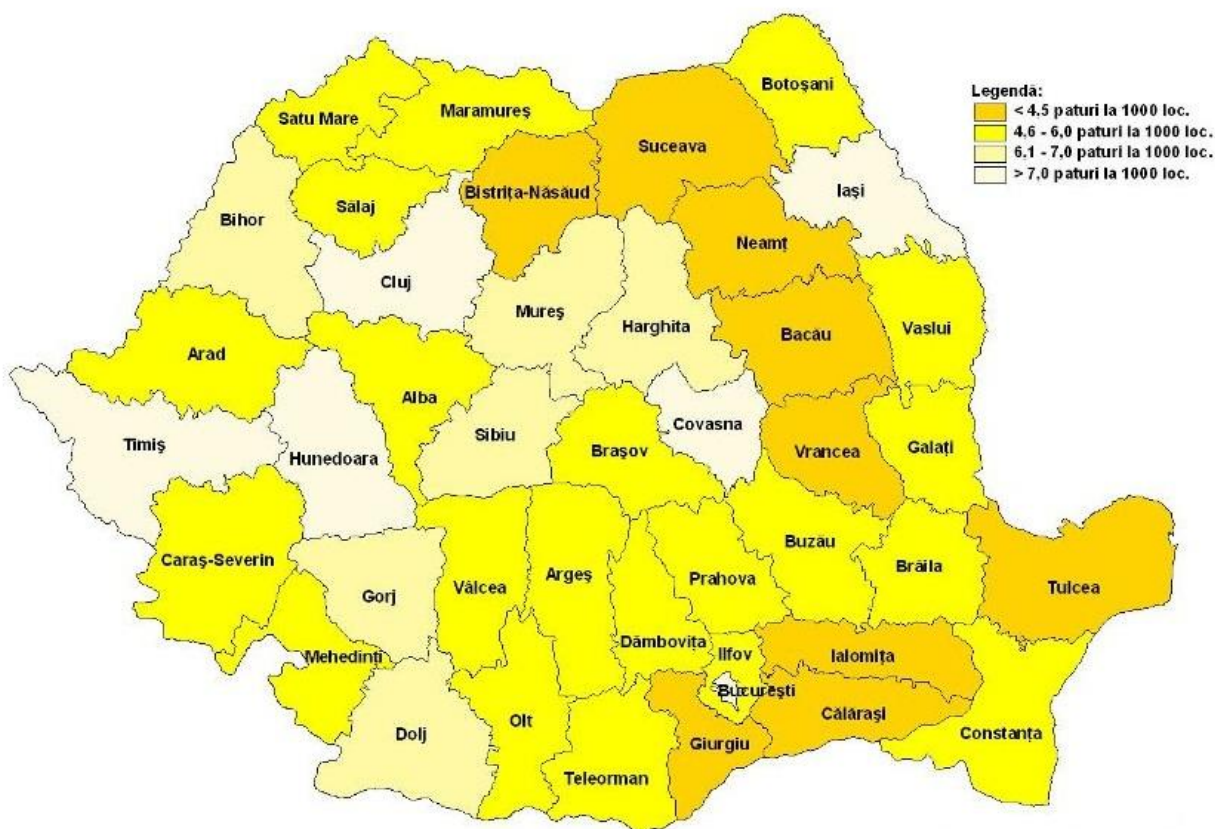
Numărul de medici la 1000 locuitori, pe județe, în anul 2010

Sursa: INS, Indicatorii de Dezvoltare Durabilă Teritorială

Referitor la numărul de paturi în spitale la 1000 de locuitori, regiunea ocupa ultimul loc la nivel național cu doar 4,8 paturi. Adâncind analiza la nivel regional se constată depășiri ale mediei regiunii în județele Argeș (5,7 paturi), Dâmbovița (4,9 paturi), Prahova (5 paturi) și Teleorman (5,3 paturi), valori inferioare mediei regasindu-se în județele Călărași (4 paturi), Giurgiu (3,1 paturi) și Ialomița (3,1 paturi).

Numărul de paturi în spitale la 1000 locuitori, pe județe, în anul 2010

Sursa: INS, Indicatorii de Dezvoltare Durabilă Teritorială

5.5. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ

În ceea ce privește infrastructura socială pentru anul 2010, în regiunea Sud Muntenia funcționau 13 cămine pentru persoane vârstnice. Dintre acestea, 4 unități funcționau în subordinea DGASPC, 8 în subordinea consiliilor locale și doar unul a fost înființat de o organizație nonguvernamentală.

Coborând analiza la nivel județean cele mai multe cămine se regăseau în județele Dâmbovița și Ialomița (fiecare cu câte 4 cămine) iar la polul opus situându-se județele Argeș și Prahova unde nu există niciun cămin.

În ceea ce privește numărul mediu lunar de beneficiari al acestor cămine, acesta a atins cifra de 467 în anul 2010, cei mai mulți dintre aceștia regăsindu-se în județul Ialomița (246 beneficiari), urmat de județele Călărași (83 beneficiari), Dâmbovița (64 beneficiari), Giurgiu (50 beneficiari) și Teleorman (24 beneficiari), iar ultimul loc este ocupat județele Argeș și Prahova cu niciun beneficiar datorită inexistenței caminelor pentru persoane vârstnice.

Tabel nr. - Numărul căminelor pentru persoane vârstnice în anul 2010

Regiune / Județ	Cămine pentru persoane vârstnice					
	în subordinea DGASPC		în subordinea consiliilor locale		înființate de organizații nonguvernamentale	
	Număr unități	Număr mediu lunar de beneficiari	Număr unități	Număr mediu lunar de beneficiari	Număr unități	Număr mediu lunar de beneficiari
Regiunea Sud Muntenia	4	281	8	168	1	18
Argeș	0	0	0	0	0	0
Călărași	0	0	3	83	0	0
Dâmbovița	0	0	3	46	1	18
Giurgiu	1	50	0	0	0	0
Ialomița	3	231	1	15	0	0
Prahova	0	0	0	0	0	0
Teleorman	0	0	1	24	0	0

La sfârșitul anului 2010, regiunea Sud Muntenia este cea care la nivel național deține cel mai mare număr de persoane cu handicap (113050 persoane). Din punct de vedere al repartiției pe sexe, peste jumătate din persoanele cu handicap erau femei (54,84%), iar în ceea ce privește vârsta 92,5% erau adulți restul fiind copii.

Referitor la instituționalizarea persoanelor cu handicap, 97,49% se regăseau în familii – neinstituționalizați și 2,51% în instituții – instituționalizați.

Tabel nr. - Numărul persoanelor cu handicap

Regiune / Județ	Total	din care femei	Din total	
			Copii	Adulți
Regiunea Sud Muntenia	113050	62002	8481	104569
Argeș	27500	15853	1664	25836
Călărași	9982	5333	906	9076
Dâmbovița	14967	7781	1227	13740
Giurgiu	8677	4699	592	8085
Ialomița	8666	4503	1005	7661
Prahova	33952	19258	2193	31759
Teleorman	9306	4575	894	8412

Sursa: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap

Privind instituțiile publice de asistență socială pentru persoanele adulte cu handicap, în anul 2010 regiunea număra 50 de centre, dintre care 31 în mediul urban și 19 în mediul rural. Prin aceste centre erau asistate 2974 persoane, 1259 dintre acestea în mediul rural și 1715 în mediul rural.

La nivel județean, cele mai multe centre se regăseau în județul Dâmbovița, cu un număr de 16 centre iar ultimul loc a fost ocupat de județele Călărași și Ialomița cu câte 2 centre fiecare. Tot aici putem observa că județele ocupante ale ultimului loc nu au centre în ambele medii.

În ceea ce privește numărul persoanelor asistate, județul Prahova ocupa primul loc cu 1134 persoane asistate în timp ce ultima poziție era ocupată de județul Teleorman cu doar 134 persoane.

Tabel nr. - Instituții publice de asistență socială pentru persoanele adulte cu handicap

Regiune / Județ	Număr total centre	Număr total centre pe medii		Număr total de persoane asistate	Număr total de persoane asistate pe medii	
		Urban	Rural		Urban	Rural
Regiunea Sud Muntenia	50	31	19	2974	1259	1715
Argeș	7	4	3	677	215	462
Călărași	2	0	2	272	0	272
Dâmbovița	16	10	6	307	130	177
Giurgiu	10	8	2	269	129	140
Ialomița	2	2	0	181	181	0
Prahova	10	5	5	1134	525	609
Teleorman	3	2	1	134	79	55

Regiunea Sud Muntenia număra în anul 2010, 11372 asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav, cei mai mulți dintre aceștia regăsindu-se în județul Teleorman (2397 asistenți personali) iar cei mai puțini în județul Giurgiu (1109 asistenți personali).

La nivel regiunii numărul persoanelor cu handicap angajate în muncă a înregistrat 3915 persoane. Cele mai multe dintre acestea regăsindu-se în județul Prahova (1509 persoane) iar la polul opus se afla județul Călărași (164 persoane).

Tabel nr. - Numărul asistenților personali pentru persoanele cu handicap grav și numărul persoanelor cu handicap angajate în muncă

Regiune / Județ	Nr. asistenților personali pentru persoanele cu handicap grav*	Nr. persoanelor cu handicap angajate în muncă
Regiunea Sud Muntenia	11372	3915
Argeș	1578	1115
Călărași	1639	164
Dâmbovița	1942	499
Giurgiu	1109	194
Ialomița	1120	232
Prahova	1587	1509
Teleorman	2397	202

Sursa: DGASPC

* Nr. de asistenți personali este egal cu nr. de persoane cu handicap grav

În anul 2010, regiunea beneficia de 154 servicii de tip rezidențial DGASPC și de doar 34 servicii rezidențiale ale organismelor private acreditate. Adâncind analiza la nivel județean, cele mai multe servicii de tip rezidențial erau în județele Argeș și Prahova (cu câte 36 fiecare) iar cele mai puține erau în județul Ialomița (doar 12).

Referitor la numărul copiilor în servicii de tip rezidențial DGASPC, acesta a atins 2179 beneficiari iar cel al copiilor în servicii rezidențiale organisme private acreditate a atins 474 beneficiari. La nivelul județelor, cei mai mulți beneficiari s-au regăsit în județul Prahova (849 beneficiari) iar cei mai puțini în județele Dâmbovița și Ialomița (cu câte 229 beneficiari).

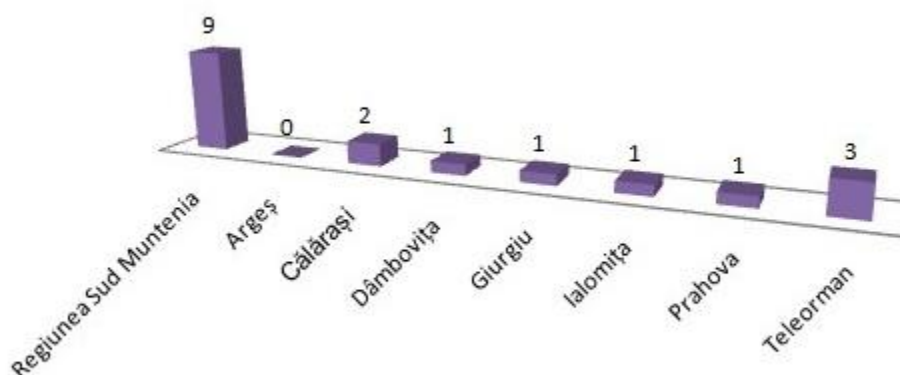
Tabel nr. - Numărul de servicii de tip rezidențial și numărul de copii, beneficiari de măsuri de protecție specială în servicii de tip rezidențial

	Regiunea Sud Muntenia	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Nr. de servicii de tip rezidențial DGASPC	154	31	19	22	21	11	16	34
Nr. de servicii rezidențiale ale organismelor private acreditate	34	5	1	3	4	1	20	0
Nr. total de servicii de tip rezidențial	188	36	20	25	25	12	36	34
Nr. copii în servicii de tip rezidențial DGASPC	2179	459	289	193	193	223	509	313
Nr. copii în servicii rezidențiale organisme private acreditate	474	34	9	36	49	6	340	0
Nr. total de copii în servicii de tip rezidențial	2653	493	298	229	242	229	849	313

Sursa: Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului

La nivelul anului 2010, în regiunea Sud Muntenia funcționau 9 cantine de ajutor social, cel puțin câte una în fiecare județ din regiune cu excepția județului Argeș.

Grafic nr. 30 - Numărul cantinelor de ajutor social pentru anul 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

5.6. INFRASTRUCTURA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

La nivelul regiunii Sud Muntenia, infrastructura de învățământ este bine dezvoltată. Astfel, în anul 2010, numărul total de unități școlare a fost de 1151 (din care 43,44% erau localizate în mediul urban și 56,56% în mediul rural). Cele mai multe dintre acestea au fost înregistrate în județele Argeș (208) și Prahova (279), la polul opus situându-se județele Călărași (111) și Giurgiu (109).

În perioada analizată 2004–2010, datorită închiderii unor unități școlare, în special în mediul rural, numărul unităților școlare din regiune a scăzut cu 741.

Tabel nr. 29 - Numărul unităților școlare din regiunea Sud Muntenia pe tipuri de învățământ în anul 2010

Regiune/ Județ	Total	Tipuri de învățământ				
		Preșcolar	Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	Secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	Postliceal	Superior
Regiunea Sud Muntenia	1151	156	760	218	13	4
Argeș	208	29	131	44	2	2
Călărași	111	23	67	20	1	:
Dâmbovița	167	18	114	34	:	1
Giurgiu	109	6	88	13	2	:
Ialomița	127	21	76	29	1	:
Prahova	279	40	177	55	6	1
Teleorman	150	19	107	23	1	:

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Tabel nr. 30 - Numărul unităților școlare din regiunea Sud Muntenia pe tipuri de învățământ și medii de rezidență în anul 2010

Regiune/ Județ	Total urban	Total rural	Tipuri de învățământ									
			Preșcolar		Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)		Secundar ciclul 2 (liceal și profesional)		Postliceal		Superior	
			Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural
Regiunea Sud Muntenia	500	651	136	20	179	581	168	50	13	:	4	:
Argeș	110	98	29	:	40	91	37	7	2	:	2	:
Călărași	46	65	16	7	15	52	14	6	1	:	:	:
Dâmbovița	66	101	17	1	22	92	26	8	:	:	1	:
Giurgiu	31	78	6	:	13	75	10	3	2	:	:	:
Ialomița	54	73	16	5	18	58	19	10	1	:	:	:
Prahova	137	142	35	5	51	126	44	11	6	:	1	:
Teleorman	56	94	17	2	20	87	18	5	1	:	:	:

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

La nivelul regiunii Sud Muntenia, în anul școlar 2009/2010 personalul didactic număra 33890 de cadre didactice (53,66% în mediul urban și 46,34% în mediul rural), cele mai multe regăsindu-se în județele Argeș și Prahova, la polul opus fiind județul Giurgiu.

În anul școlar 2009/2010 față de 2003/2004, personalul didactic a înregistrat o scădere cu 4243 cadre didactice, cele mai mari valori fiind consemnate în județele Argeș și Teleorman.

Tabel nr. 31 - Numărul personalului didactic pe medii de rezidență în regiunea Sud Muntenia pentru anul școlar 2009/2010

Regiune/ Județ	Total	Total urban	Total rural
Regiunea Sud Muntenia	33890	18184	15706
Argeș	7804	4781	3023
Călărași	2987	1416	1571
Dâmbovița	5949	2886	3063
Giurgiu	2555	963	1592
Ialomița	2780	1506	1274
Prahova	7907	4780	3127
Teleorman	3908	1852	2056

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Numărul populației școlare din regiunea Sud Muntenia în anul școlar 2009/2010 înregistra 523362 de elevi (57,31% în mediul urban și 42,69% în mediul rural), cea mai mare populație școlară înregistrându-se în județele Argeș și Prahova, iar cea mai scăzută în județul Giurgiu.

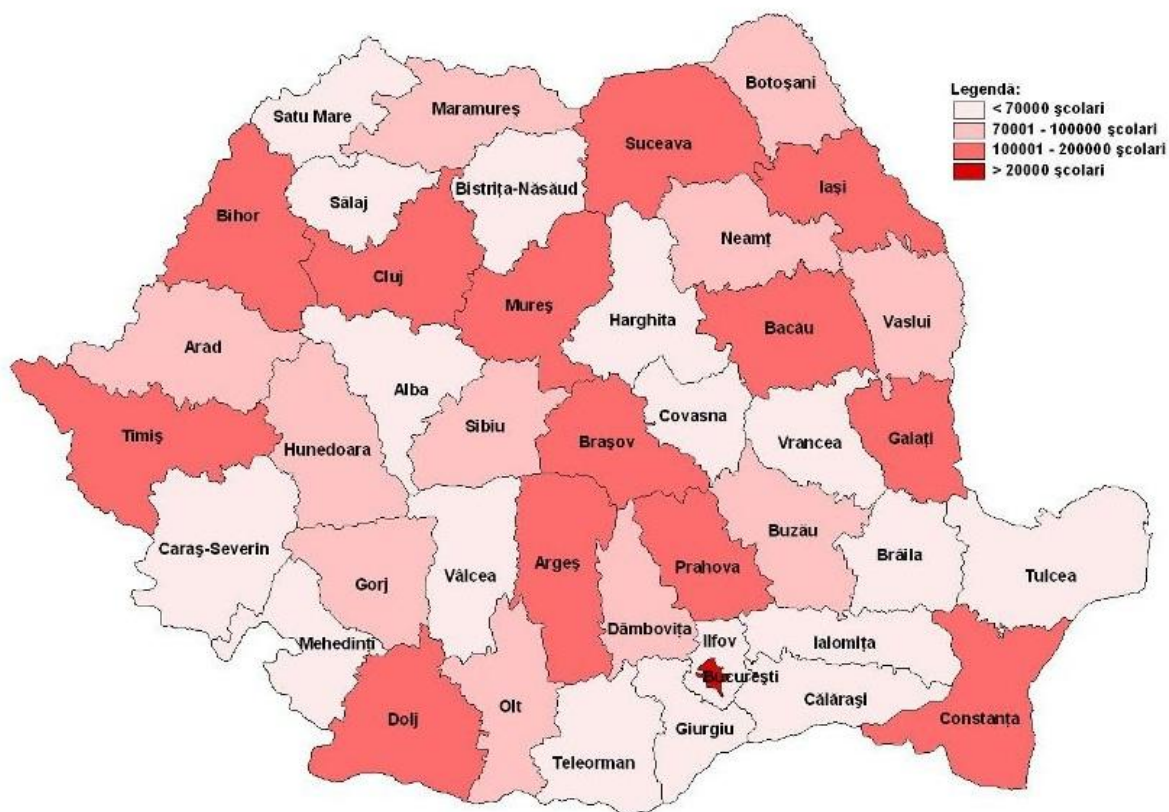
Ca și în cazul cadrelor didactice, în perioada analizată, o scădere a înregistrat și numărul populației școlare, reducându-se cu 72908 elevi în anul școlar 2009/2010 în comparație cu anul școlar 2003/2004, județele cu cele mai semnificative scăderi fiind Argeș, Dâmbovița, Prahova și Teleorman.

Tabel nr. 32 - Numărul populației școlare pe medii de rezidență în regiunea Sud Muntenia pentru anul școlar 2009/2010

Regiune/ Județ	Total	Total urban	Total rural
Regiunea Sud Muntenia	523362	299921	223441
Argeș	114602	76363	38239
Călărași	50012	25293	24719
Dâmbovița	88610	45753	42857
Giurgiu	39376	16110	23266
Ialomița	45350	25119	20231
Prahova	129401	82192	47209
Teleorman	56011	29091	26920

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Populația școlară, pe județe, în anul 2010

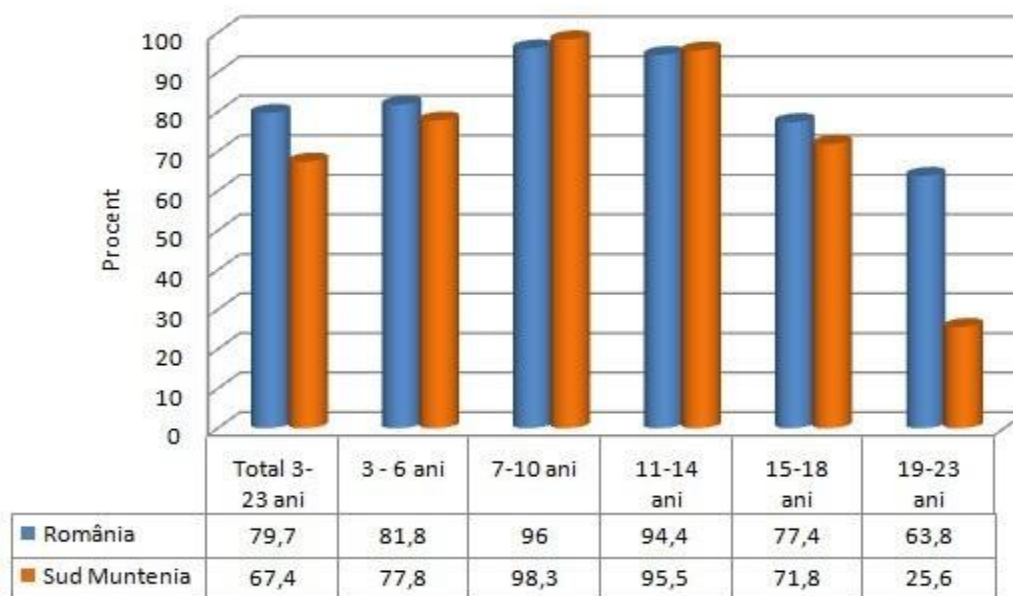

Sursa: INS, Indicatorii de Dezvoltare Durabilă Teritorială

Conform datelor statistice, în regiunea Sud Muntenia, gradul de cuprindere în învățământ pentru anul școlar 2007/2008⁴ s-a situat sub valorile nivelului național, pentru toate grupele de vârstă, cu excepția grupelor de vârstă 7-10 ani și 11-14 ani.

⁴Planul Regional de acțiune pentru învățământ Sud Muntenia 2009-2013, date disponibile doar până la anul școlar 2007/2008.

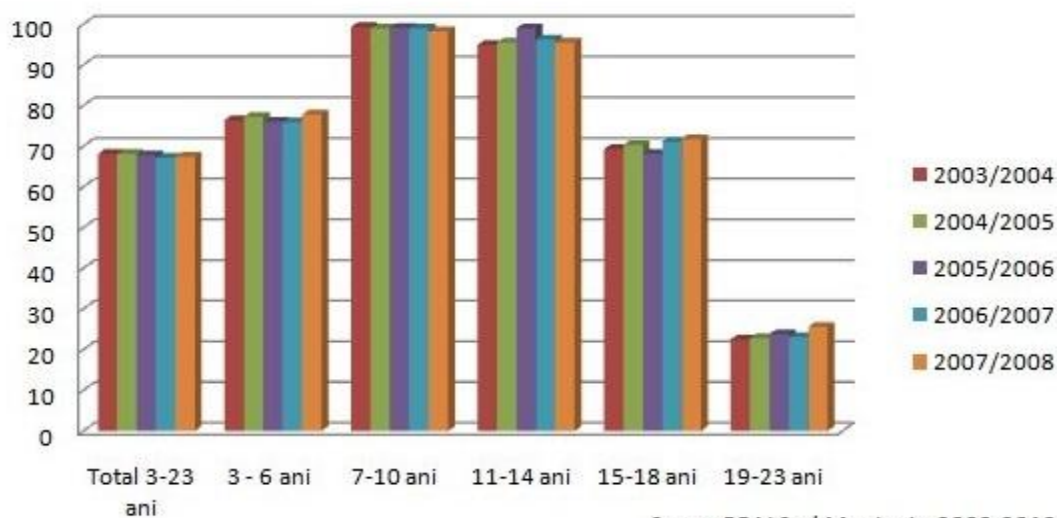
Grafic nr. 31 - Gradul de cuprindere pe niveluri de educație în anul școlar 2007/2008

Sursa: PRAI Sud Muntenia 2009-2013

În ceea ce privește evoluția acestui indicator între anii școlari 2003/2004 - 2007/2008, se remarcă ușoare creșteri pentru următoarele grupe de vârstă: 3-6 ani, 11-14 ani, 15-18 ani și 19-23 ani.

Grafic nr. 32 – Evoluția gradului de cuprindere în învățământ pentru regiunea Sud Muntenia

Sursa: PRAI Sud Muntenia 2009-2013

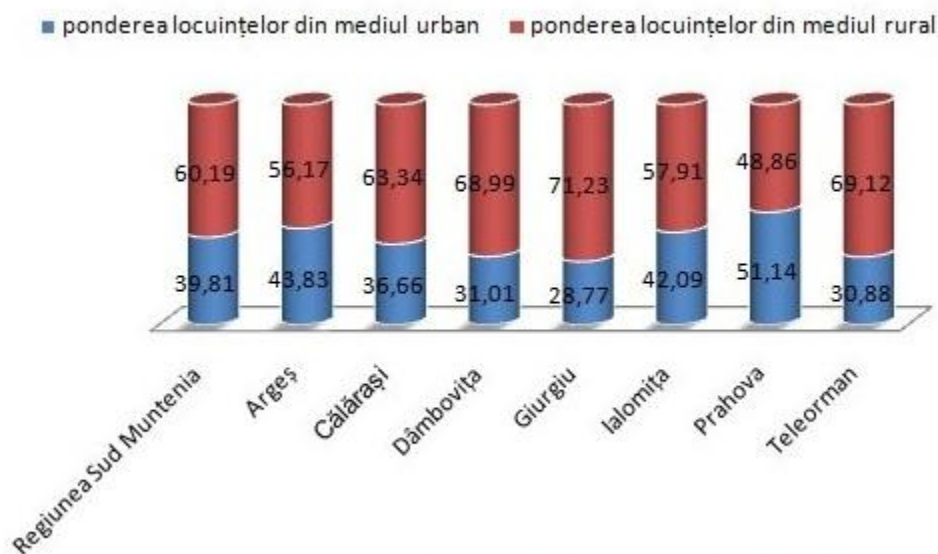
5.7. FONDUL DE LOCUINȚE

Locuința reprezintă una din nevoile de bază ale populației, iar accesul la aceasta reprezintă un factor important de menținere și îmbunătățire a calității vieții, precum și o componentă esențială a societății.

Fondul de locuințe al regiunii Sud Muntenia era estimat, la sfârșitul anului 2010, la 1295755 locuințe, în creștere cu 2,26% față de sfârșitul anului 2004.

Din numărul total al locuințelor, mai mult de jumătate (60,19%) se aflau în mediul rural confirmând tipologia predominant rurală a regiunii, singura excepție fiind în județul Prahova unde ponderea locuințelor din mediul urban era de 51,14%.

Grafic nr. 33 - Ponderea locuințelor după mediul de rezidență în anul 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Din fondul locativ existent, locuințele aflate în proprietate majoritar privată reprezentau 98,48%, iar restul de 1,52% se aflau în proprietate majoritar de stat.

Adâncind analiza la nivel județean, media regională, în 2010, în ceea ce privește ponderea localităților în proprietate majoritar de stat era depășită doar de județele Dâmbovița, Ialomița și Giurgiu.

Tabel nr. 33 - Fondul de locuințe după tipul de proprietate în regiunea Sud Muntenia pentru anul 2010

Regiune/ Județ	Nr. locuințe	Ponderea locuințelor (%)	
		în proprietate majoritar de stat	în proprietate majoritar privată
Regiunea Sud Muntenia	1295755	1,52	98,48
Argeș	266985	1,28	98,72
Călărași	117613	1,24	98,76
Dâmbovița	204539	2,05	97,95
Giurgiu	112132	1,59	98,41
Ialomița	110169	1,91	98,09
Prahova	316595	1,40	98,60
Teleorman	167722	1,34	98,66

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

La nivelul regiunii, fondul locativ existent la sfârșitul anului 2010, releva îmbunătățirea condițiilor de locuit ale populației, în toate județele din cadrul regiunii, diferențiat însă, ca intensitate, de la un județ la altul.

Astfel, la sfârșitul anului 2010, pe o locuință din fondul locativ existent se înregistrau, la nivel de regiune, în medie 2,6 camere. Mediile cele mai mari la nivelul județelor au fost înregistrate în județele Giurgiu (cu 3,13 camere pe o locuință) și Călărași (cu 2,91 camere pe o locuință), iar la polul opus s-a aflat județul Argeș (cu 2,6 camere pe o locuință, la egalitate cu media regiunii).

Mărimea locuințelor, exprimată prin suprafața medie locuibilă ce revine pe o locuință, a crescut diferențiat în cadrul tuturor județelor din regiune. Astfel, cele mai mari valori ale suprafețelor medii locuibile pe o locuință s-au înregistrat în județele Prahova (40,47 m²) și Dâmbovița (39,1 m²), iar pe ultimul loc s-a situat județul Teleorman (34,61 m²).

Ținând seama de suprafața locuibilă disponibilă pe o locuință, apar diferențe în ceea ce privește suprafața medie locuibilă ce revine pe o cameră de locuit, cele mai spațioase camere de locuit regasindu-se în județele Argeș și Prahova (unde în medie unei camere îi revenea o suprafață locuibilă de 14,23 respectiv 14,22 m²), iar cele mai mici în județul Călărași (cu o medie de 12,09 m²).

Tabel nr. 34 - Caracteristici ale fondului de locuințe în regiunea Sud Muntenia pentru anul 2010

Regiune/ Județ	Nr. locuințe	Nr. camere de locuit	Nr. camere pe o locuință	Suprafața locuibilă (m ²)	Suprafața locuibilă	
					pe o cameră (m ²)	pe o locuință (m ²)
Regiunea Sud Muntenia	1295755	3652457	2,60	48904159	14,23	36,95
Argeș	266985	693180	2,60	9865900	14,23	36,95
Călărași	117613	342447	2,91	4138494	12,09	35,19
Dâmbovița	204539	572074	2,80	7998120	13,98	39,10
Giurgiu	112132	350805	3,13	4315302	12,30	38,48
Ialomița	110169	314225	2,85	3969478	12,63	36,03
Prahova	316595	901029	2,85	12812699	14,22	40,47
Teleorman	167722	478697	2,85	5804166	12,12	34,61

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

În anul 2010, în regiunea Sud Muntenia, au fost date în folosință 7091 locuințe, dintre care 6872 din fonduri private, deținând astfel ponderea cea mai mare din total (96,91%), majoritatea acestora fiind construite în mediul rural (72,62%).

Numărul locuințelor terminate din fonduri publice a fost mai mare în mediul urban, cele mai multe dintre acestea fiind date în folosință în județele Călărași (61) și Giurgiu (44), la polul opus situându-se județul Argeș, unde nu s-a dat în folosință nicio locuință finalizată din fonduri publice.

Tabel nr. 35 - Locuințe terminate pe surse de finanțare în cursul anului 2010 în regiunea Sud Muntenia

Regiune/ Județ	Surse de finanțare								
	Total			Din fonduri publice			Din fonduri private		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Regiunea Sud Muntenia	7091	2047	5044	219	167	52	6872	1880	4992
Argeș	1934	576	1358	:	:	:	1934	576	1358
Călărași	497	177	320	62	61	1	435	116	319
Dâmbovița	1464	226	1238	59	18	41	1405	208	1197
Giurgiu	513	149	364	44	44	:	469	105	364
Ialomița	591	213	378	17	11	6	574	202	372
Prahova	1843	581	1262	5	1	4	1838	580	1258
Teleorman	249	125	124	32	32	:	217	93	124

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

CONCLUZII CAPITOLUL 5. INFRASTRUCTURA

5.1. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT ȘI COMUNICAȚII

- rețeaua rutieră asigură o bună comunicare în special între centrele urbane din regiune, facilitând totodată accesul din și înspre diverse centre importante, cum ar fi București, portul maritim Constanța și, nu în ultimul rând, Giurgiu punct de trecere al frontierei cu Bulgaria prin intermediul podului Prieteniei Giurgiu – Ruse, singurul pod (rutier și feroviar) peste Dunăre în sectorul de graniță dintre România și Bulgaria;
- lungimea drumurilor publice în perioada 2004-2011 a înregistrat o creștere progresivă;
- rețeaua drumurilor publice este mai densă în partea de nord a regiunii în comparație cu partea de sud a acesteia;
- densitatea rețelei de drumuri din regiune se situează peste media națională;
- starea tehnică a rețelei de drumuri publice, la finele anului 2011, era în general nesatisfăcătoare, din totalul drumurilor publice doar 33,20% sunt modernizate, încă mai există județe (Argeș, Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman) în care drumurile naționale nu sunt în totalitate modernizate;
- prin amplasarea sa în proximitatea municipiului București, regiunea Sud-Muntenia este străbătută de o rețea radială de căi de comunicații care o leagă de restul regiunilor din România, prin drumuri europene și magistrale de cale ferată;
- regiunea se află la intersecția a trei coridoare pan-europene de transport (IV, VII și IX) de mare importanță;
- urmare a descreșterii transportului feroviar și a stării precare a unor sectoare de cale ferată în perioada analizată 2004 – 2011, lungimea totală a căilor ferate în exploatare a scăzut;
- regiunea este traversată de magistrala cu lungimea cea mai mare și cea care asigură legătura cu principala poartă maritimă a țării - portul Constanța;
- ponderea liniilor de cale ferată electrificate din regiune este superioară mediei pe țară;
- în raport cu suprafața regiunii, liniile de cale ferată aveau o densitate de 36,3 km/1000 km², fiind inferioară mediei pe țară de 45,2 km/1000 km²;
- în regiune nu funcționează niciun aeroport civil pentru transport aerian de marfă și călători, dar aceasta beneficiază de serviciile celui mai mare aeroport din România (aeroportul Otopeni), amplasat la minimum 60 km și maximum 120 km de capitalele județelor regiunii;
- regiunea este străbătută de fluviul Dunărea, reprezentând principala arteră de navigație europeană care asigură și facilitează, prin intermediul porturilor fluviale Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița și Călărași, schimburile comerciale cu țările europene riverane;

- pe teritoriul Regiunii Sud-Muntenia există un număr de 5 puncte de trecere a frontierei de stat cu Bulgaria, respectiv:

- Turnu Măgurele (Teleorman) – Nikopol – fluvial;
- Zimnicea (Teleorman) – Sviștov – fluvial;
- Giurgiu (Giurgiu) – Ruse – fluvial, rutier și feroviar;
- Oltenița (Călărași) – Tutrakan – fluvial;
- Călărași (Călărași) – Silistra – fluvial;

- transportul public local, în anul 2010, era asigurat, în principal, de autobuze și microbuze; doar în județul Prahova fiind asigurat și prin tramvaie și troleibuze;

- numărul pasagerilor transportați în transportul public local a crescut cu 49,69% în perioada 2004 – 2010;

- strazile orășenești au crescut cu 7,7% în perioada 2004 – 2010 și doar 64,84% dintre acestea sunt modernizate;

5.2. INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE

- în regiunea Sud Muntenia din totalul de 567 localități (municipii, orașe și comune), doar 65,78% (373 localități) dintre acestea erau dotate cu instalații de alimentare cu apă potabilă;

- în mediul urban toate localitățile dispun de instalații de alimentare cu apă potabilă, nu aceeași situație o întâlnim și în mediul rural, unde doar 62,62% dispun de instalații de alimentare cu apă potabilă;

- gradul de dotare al localităților (municipii, orașe și comune) din regiunea Sud Muntenia în anul 2010 cu instalații de canalizare publică este de doar 16,5%;

- în mediul urban instalațiile de canalizare publică erau prezente în proporție de 91,67%, pe când în mediul rural procentul era de numai doar în 9,06% din comunele regiunii;

- în anul 2010, doar 27,29% din locuitorii regiunii aveau locuințele conectate la sistemul de epurare a apelor uzate, media regiunii fiind inferioară mediei naționale de 30,67%;

- la nivelul regiunii Sud Muntenia, numărul localităților în care se distribuiau gaze naturale a atins o pondere de 27,16%, foarte apropiată de cea înregistrată la nivel național de 27,22%; distribuția gazelor naturale fiind prezentă mai mult în localitățile județelor din nordul regiunii;

- 63,43% din cantitatea gazelor naturale distribuite în regiune erau folosite pentru uz industrial și doar 36,57% pentru uz casnic;

- în mediul urban, distribuția gazelor naturale era prezentă în 91,67% dintre localități, pe când în mediul rural, situația nu era atât de bună, doar 21,19% dintre localități beneficiau de acest serviciu;

- în perioada analizată 2004 - 2010, numărul localităților în care se distribuia energie termică a scăzut continuu, acest fapt fiind datorat numărului mare al locuitorilor care optează pentru instalații proprii de energie termică;

- ponderea localităților din regiune în care se distribuie energie termică a ajuns, în anul 2010, la 3%, mai mică cu 0,33% decât ponderea națională;
- în mediul urban, distribuția energiei termice se realiza doar în 27,08% din totalul localităților, pe când în mediul rural, distribuția energiei termice se regăsea doar la nivelul a 3 dintre localitățile județului Argeș și a unei singure localități a județului Teleorman;

5.3. INFRASTRUCTURA DE TELECOMUNICAȚII

- în ceea ce privește activitățile de telefonie, la nivelul regiunii Sud Muntenia, la finele anului 2010, conexiunile de telefonie au reprezentat 10,6 % din cele înregistrate la nivel național;
- ponderea gospodăriilor cu acces la rețeaua de Internet din regiunea Sud Muntenia a atins, în 2010, nivelul de 32,9% (sub media națională de 38,9%), cu această valoare regiunea a ocupat penultimul loc la nivel național;

5.4. INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE

- de-a lungul intervalului 2004 – 2010 se constată o creștere a numărului unităților sanitare din regiune cu excepția cabinetelor medicale de medicină generală (în județele Giurgiu, Prahova și Teleorman) și a policlinicilor (în județele Argeș, Ialomița, Prahova și Teleorman);
- în regiune se regăsesc localități cu acces dificil la asistența medicală primară (comuna Bughea de Sus din județul Argeș, comuna Plătărești din județul Călărași, comunele Perișani, Răscăeți, Râu Alb, Vlădeni și Vulcana-Pandele din județul Dâmbovița, comuna Cosoba din județul Giurgiu, comunele Alexeni, Bărbulești, Buești, Ciocârlia, Colelia, Drăgoești, Giurgeni, Rădulești și Sărățeni din județul Ialomița, comunele Cosminele, Lapoș, Podenii Noi și Talea din județul Prahova și comunele Beciu, Fântânele, Frăsinet și Purani din județul Teleorman);
- la nivel regional, față de anul 2004, în anul 2010 s-a înregistrat o creștere a numărului personalului medico-sanitar;
- regiunea ocupa ultimul loc la nivel național în ceea ce privește numărul de medici la 1000 de locuitori, cu doar 1,41 medici;
- regiunea ocupa ultimul loc la nivel național în ceea ce privește numărul de paturi în spitale la 1000 de locuitori cu doar 4,8 paturi;

5.5. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ

- la sfârșitul anului 2010, regiunea Sud Muntenia este cea care la nivel național deține cel mai mare număr de persoane cu handicap (113050 persoane);
- în regiunea Sud Muntenia funcționau 9 cantine de ajutor social, cel puțin câte una în fiecare județ din regiune cu excepția județului Argeș;

5.6. INFRASTRUCTURA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

- la nivelul regiunii Sud Muntenia, infrastructura de învățământ este bine dezvoltată, 43,44% din unitățile de învățământ fiind localizate în mediul urban și 56,56% în mediul rural;
- în perioada analizată 2004–2010, datorită închiderii unor unități școlare, în special în mediul rural, numărul unităților școlare din regiune a scăzut cu 741;
- în anul școlar 2009/2010 față de 2003/2004 personalul didactic a înregistrat o scădere cu 4243 cadre didactice iar numărul populației școlare s-a redus cu 72908 elevi;

5.7. FONDUL DE LOCUINȚE

- fondul de locuințe al regiunii Sud Muntenia a crescut cu 2,26% la sfârșitul anului 2010 față de sfârșitul anului 2004;
- din numărul total al locuințelor, mai mult de jumătate (60,19%) se aflau în mediul rural confirmând astfel tipologia predominant rurală a regiunii;
- din fondul locativ existent, locuințele aflate în proprietate majoritar privată reprezentau 98,48%, iar restul de 1,52% se aflau în proprietate majoritar de stat;
- în anul 2010, în regiunea Sud Muntenia, au fost date în folosință 7091 locuințe, dintre care 96,91% din fonduri private, majoritatea acestora fiind construite în mediul rural (72,62%);
- numărul locuințelor terminate din fonduri publice în regiunea Sud Muntenia a fost mai mare în mediul urban;

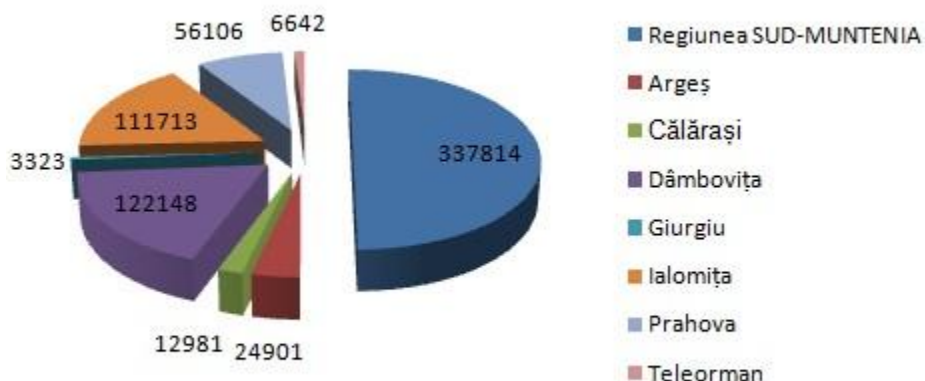
CAPITOLUL 6. MEDIU

6.1. INFRASTRUCTURA DE MEDIU

6.1.1. INFRASTRUCTURA DE TRATARE A APELOR UZATE

În ceea ce privește volumul de apă distribuită consumatorilor pe județe, din datele puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2011, se poate constata că județul fruntaș este Dâmbovița cu 122148 mii m³ /an, în timp ce în Giurgiu se înregistrează cel mai mic volum de apă distribuită de 3323 mii m³/an.

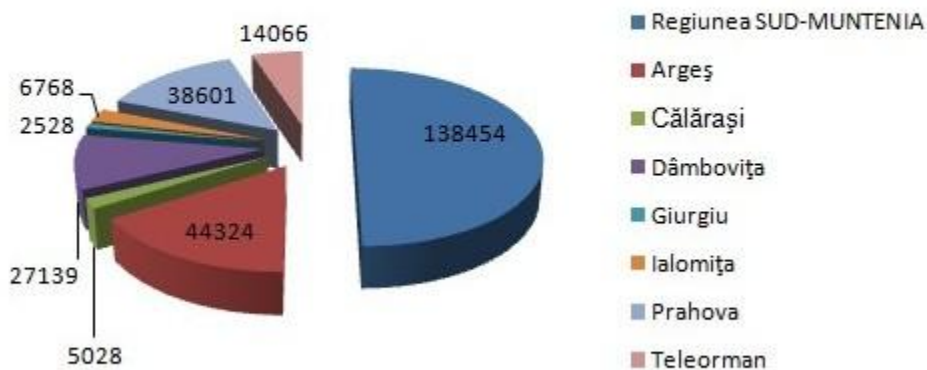
Grafic nr. Volumul de apă distribuit pe județe și total regiune Sud Muntenia - 2011 mii m³/an

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește volumul de ape uzate evacuate pe județe, din datele puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2010, se poate constata că județul fruntaș este Argeș cu 44324 mii m³/an, în timp ce în Giurgiu se înregistrează cel mai mic volum de ape uzate evacuate de 2528 mii m³/an.

Grafic nr. Volumul de ape uzate evacuate pe județe și total regiune Sud Muntenia - 2010, mii m³/an

Sursa: Institutul Național de Statistică

La nivelul anului 2010, în Regiunea Sud-Muntenia funcționau **86 de stații de epurare**, care au generat un volum de ape uzate evacuate de 112,2 mil. mc. Față de anul 1999, volumul de apă reziduală evacuată a scăzut cu 40,4%. Pe județe, cel mai mare volum de ape uzate evacuate s-a înregistrat în Județul Argeș (30,3 mil. mc), iar cel mai redus în Giurgiu (2,5 mil. mc). Față de anul 1999, volumul apelor uzate evacuate a scăzut în toate județele, dar mai ales în Argeș și Prahova, unde consumul de apă în industrie, implicit și volumul de ape uzate evacuate, a scăzut semnificativ.

În ceea ce privește cantitatea de agenți poluanți evacuată în apele de suprafață (emisari) de către cele 86 de stații de epurare din regiune, aceasta se prezintă astfel:

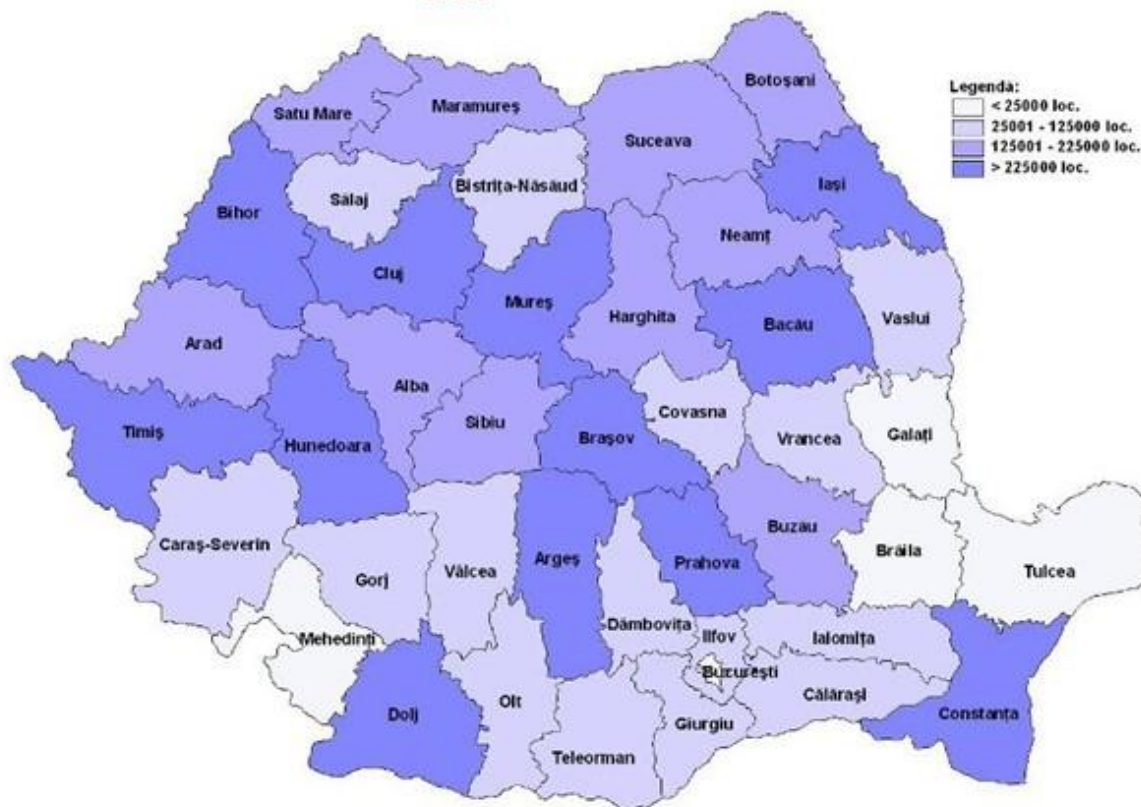
Tabelul nr. – Stațiile de tratare a apelor uzate din Regiunea Sud-Muntenia, 2010

Regiune/Județ	Emisar	Poluant (tone/an)				
		Materii în suspensie	CBOS	CCOCr	Amoniu	Fosfor total
Regiunea Sud Muntenia		3,037,866	2,039,686	5,171,392	12,401,404	742,954
Călărași	Dunăre	1064	392,218	1,250,451	130,32	10,334
	TOTAL	1064	392,218	1,250,451	130,32	10,334
Dâmbovița	Ialomița	390,554	285,967	562,574	149,813	6,703
	Cricovul Dulce	37,194	85,832	143,545	35,216	2,727
	Slănic	2,254	6,120	9,506	0,501	-
	Pâscov	-	-	-	0,133	-
	Neajlov	61,663	98,554	242,419	43,557	4,768
	Băi	4,481	4,024	13,887	3,462	0,362
	Negrișoara (Spălătura)	11,292	0,195	6,426	0,075	-
	Iaz Crevedia	61,345	65,235	165,073	-	2,75
	Ifovăț	0,856	0,133	0,493	0,015	0,051
	Potop	0,068	0,054	0,156	0,027	0,0021
	TOTAL	569,707	546,114	1,144,079	232,799	173,631
	Giurgiu	Argeș	14,886	4,709	17,389	5,417
Neajlov		29,854	11,02	42,488	8,318	3,084
Dâmbovnic		0,736	0,314	1,014	0,022	0,153
Glavacioc		0,283	0,176	0,474	0,138	0,102
Dunăre		188,464	42,376	175,646	32,409	5,595
TOTAL		234,223	58,595	237,011	46,304	9,308
Ialomița	Ialomița	462,192	509,206	1,234,389	174,911	17,546
	Borcea	48,59	46,491	116,130	18,349	1,839
	TOTAL	510,782	555,697	1,350,519	193,26	19,385
Prahova	Teleajen	28.4	12.6	30.4	-	0.6
	Valea Mantei	8.5	3.5	2.4	-	0.34
	Dâmbu	14.2	16.4	41.2	-	0.5
	Prahova	6.4	3.6	11.9	-	0.1
	TOTAL	57,5	36,1	85,9	-	1,54
	Teleorman	Dunăre	415,824	230,964	549,398	473,1
Vedea		155,158	180,286	455,107	150,45	86,179
Bratcov		0,83	1,668	4,312	0,13	0,0392
Glavacioc		28,797	37,214	92,53	13,2	14,442
Călmățui		0,218	0,166	0,413	0,0014	0,011
Călniștea		0,3	0,398	1,016	0,228	0,023
Suhat		0,527	0,266	0,656	0,348	0,025
TOTAL		601,654	450,962	1,103,432	6,374,574	163,653

Sursa: Agenția Regională de Protecție a Mediului Pitești, Raportul Regional de Mediu 2010

În cazul apelor de suprafață din regiune, problemele de poluare apar, în special, pe cursurile de apă ce străbat arealul schelelor petroliere (din cauza impurificării cu săruri și produs petrolier), pâraurile din aceste zone fiind caracterizate de regim de curgere temporară și debite reduse, precum și datorită deversării apelor uzate insuficient epurate din categoria celor menajere generate de localitățile urbane. La acestea se adaugă activitățile economice din industria chimică, industria extractivă, industria alimentară, zootehnia și agricultura. Principalii receptori ai apelor uzate epurate sunt bazinele hidrografice Vedea și Dunăre.

Harta nr. Populația conectată la sistemul de epurare al apelor uzate, pe județe, în anul 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică

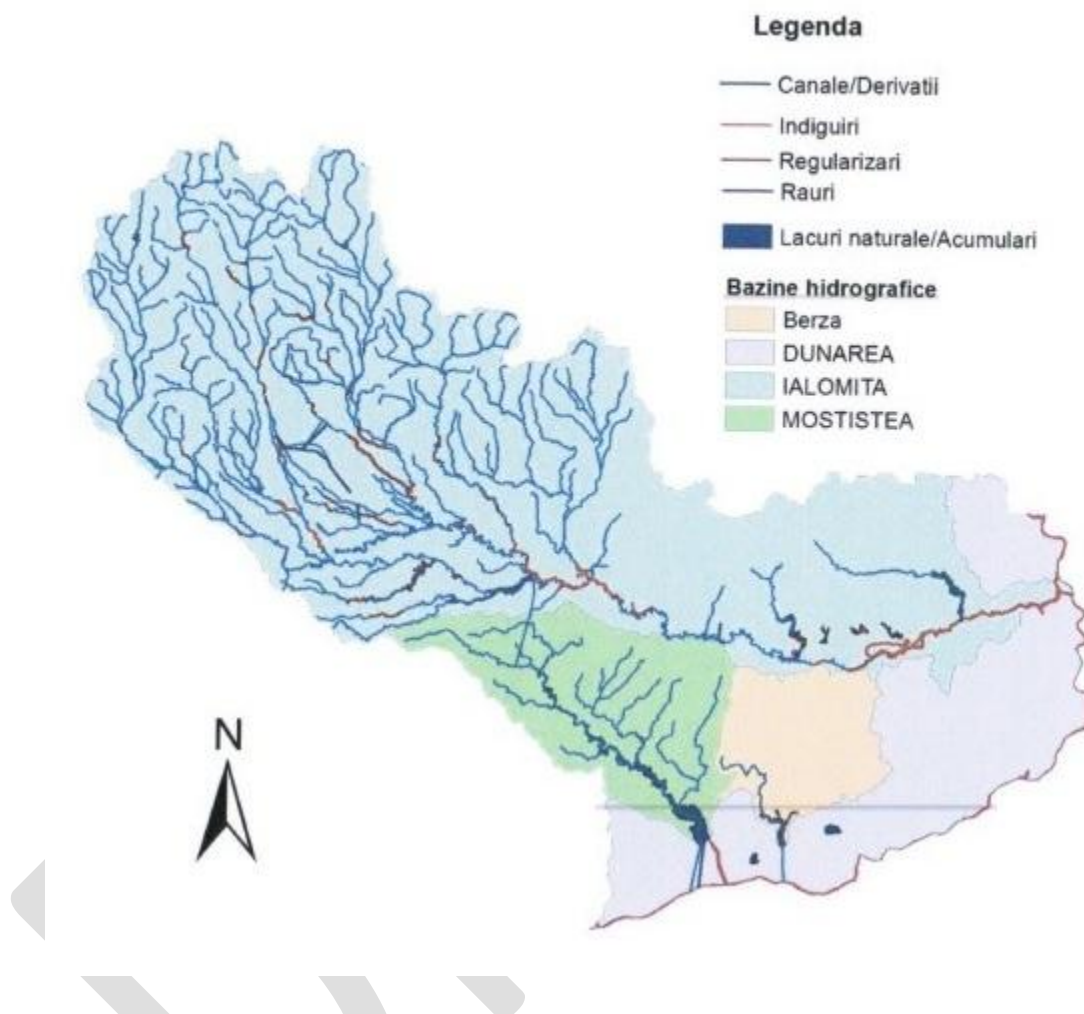
Din datele primite de la Institutul Național de Statistică la nivelul anului 2010, populația conectată la stațiile de epurare a apelor uzate înregistrează la nivelul regiunii Sud Muntenia un număr de 889215 persoane, ceea ce reprezintă 13,5% din nivelul național.

La nivelul regiunii Sud Muntenia, județul cu cel mai mare număr de persoane conectate la sistemul de epurare al apelor uzate este Argeșul cu 161019 persoane, urmat imediat de județul Prahova cu 260051 persoane. Județul Giurgiu înregistrează cel mai mic număr de persoane (52657) conectate la stațiile de epurare a apelor uzate, urmat de Călărași cu 65767 și Ialomița cu 65984.

În spațiul hidrografic Buzău-Ialomița există mai multe categorii de lucrări: acumulări, baraje, praguri, derivații, regularizări, îndiguiri și apărări de maluri, prize de apă, etc, executate pe corpurile de apă în diverse

scopuri (energetic, asigurarea cerinței de apă, regularizarea debitelor naturale, apărarea împotriva efectelor distructive ale apelor, etc), cu efecte funcționale pentru comunitățile umane (figura de mai jos).

Principalele lucrări hidrotehnice existente în județele Dâmbovița, Prahova, Ialomița și Călărași aparținând ABA Buzău-Ialomița

Lacuri de acumulare

Lacurile de acumulare din spațiul hidrografic Buzău-Ialomița au fost realizate cu scopuri multiple: alimentare cu apă potabilă și industrială, energetic și apărare împotriva inundațiilor, repartiția acestora fiind prezentată în tabelul de mai jos.

Tabel nr. - Baraje și lacuri de acumulare

Județul	Număr baraje	Număr lacuri de acumulare
Dâmbovița	2	2
Prahova	5	4
Ialomița	7	6
Călărași	7	7
TOTAL	21	19

Sursa: ABA Buzău-Ialomița

Cele mai importante lacuri de acumulare sunt:

- ✓ În bazinul hidrografic Ialomița – Bolboci, Pucioasa și Dridu pe râul Ialomița, acumularea Paltinu pe râul Doftana, acumularea Măneciu pe râul Teleajen și acumularea Gh. Doja pe râul Fundata;
- ✓ Acumularea Bolboci (baraj cu H=56m) asigură regularizarea debitelor râului Ialomița și utilizarea acestora pentru alimentarea cu apă a centrelor populate din aval, alimentarea cu apă a industriei, producere de energie electrică și irigații;
- ✓ Acumularea Pucioasa (baraj cu H=30.5m) asigură alimentarea cu apă a orașului Pucioasa, a industriilor, producere de energie electrică, tranzitare viituri, piscicultură, agrement;
- ✓ Acumularea Dridu (baraj cu H=20m) asigură regularizarea debitelor cu efect favorabil asupra folosințelor din aval și în special pentru cele de irigații, atenuare viituri, producere de energie electrică, derivarea debitelor disponibile prin canalul Ialomița-Moștiștea în cay de ape mari, alimentarea cumulărilor din sistemul Moștiștea (priza derivație Ialomița-V.Moștiștea-Dridu/Hagiești cu $Q_{inst.}=50mc/s$);
- ✓ Acumularea Paltinu (baraj Paltinu cu H=108m) asigură alimentarea cu apă a folosințelor racordate la sursa Paltinu, produce energie electrică prin CHE Paltinu, asigură apararea împotriva inundațiilor prin atenuarea viiturilor;
- ✓ Acumularea Măneciu (baraj Măneciu cu H=78m) asigură apa pentru stațiile de tratare Măneciu și Vălenii de Munte, stații ce asigură alimentarea cu apă a folosințelor racordate la sursa Măneciu, dar și prin interconectare cu sursa Paltinu (zona Ploiești-Brazi-Teleajen, precum și localitățile Măneciu și Vălenii de Munte), produce energie electrică prin CHE Măneciu, CHE Izvoarele și CHE Vălenii de Munte;
- ✓ Acumularea Gh. Doja (baraj cu H=12m) are ca folosințe principale: apărare împotriva inundațiilor prin atenuarea undelor de viitură pe Valea Fundata, piscicultura;
- ✓ în bazinul hidrografic Moștiștea se află 4 acumulări în cascadă, și anume: Fundulea, Gurbănești, Frăsinet și lezer. Barajele acestor acumulări au înălțimi cuprinse între 12 și 26 m și au ca folosințe principale: piscicultura, asigurarea apei pentru irigații a suprafețelor deservite de SNIF-Sucursala Călărași și protecția unor localități împotriva inundațiilor.

Regularizări și îndiguiri

În spațiul hidrografic Buzău-Ialomița aferent regiunii există mai multe sectoare de râu regularizate și cu apărări de mal având o lungime de 432,78 km (reprezentând 45,5% din cele existente la nivelul întregului spațiu hidrografic).

De asemenea, îndiguirile existente pe teritoriul județelor Dâmbovița, Prahova, Ialomița și Călărași au o lungime de 649,6 km din totalul de 1129,32 km existent la nivelul întregului spațiu hidrografic.

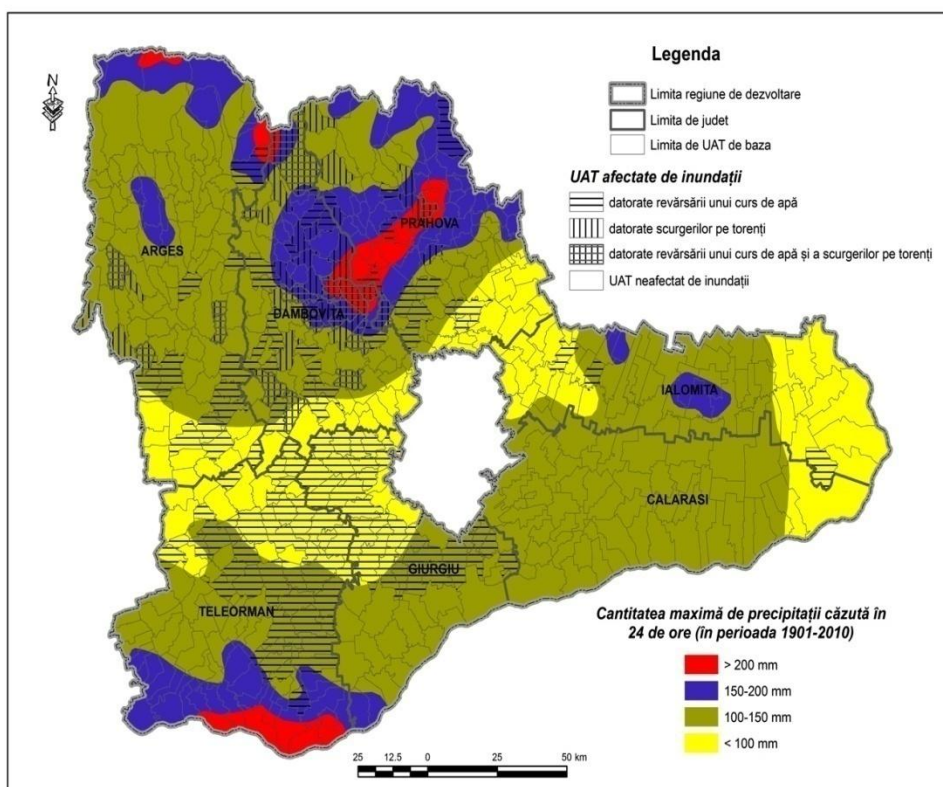
Tabel nr. - Îndiguirii și lucrări de apărare împotriva inundațiilor

Județul	Îndiguirii (km)	Lucrări de apărare (km)	
		Apărare de mal	Regularizare
Dâmbovița	3,91	25,76	21,93
Prahova	31,13	137,52	119,11
Ialomița	360,35	36,68	79,98
Călărași	254,21	9,48	2,32
TOTAL	649,6	209,44	223,34

Sursa: ABA Buzău-Ialomița

Principalele categorii de lucrări împotriva inundațiilor sunt lacurile de acumulare, regularizările de cursuri de apă, derivațiile, îndiguirile, apărările și consolidările de mal, etc.

Fig. nr. – Riscul de inundații pe localități

Sursa: Planșă prelucrată după Atlasul Geografic al României, Editura Corint

Canale și Derivații

Cele 18 obiective hidrotehnice din această categorie au drept scop suplimentarea debitului afluent în lacurile de acumulare (ex. Ialomița-Ilfov-Târgoviște-Ulmi), asigurarea cerinței de apă pentru irigații prin tranzitarea debitelor dintr-un bazin în altul (ex. Ialomița-V.Moștiștea-Dridu/Hagiești), asigurarea cerinței de apă industrială/potabilă (ex. Derivație Bucșani), descărcarea undelor de viitură (ex. Canal Cotorca/Sărata-Urziceni) precum și tranzitare debite pentru folosințe piscicole (ex. Canal Nedelea-Dâmbu).

6.2. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU

Teritoriul regiunii Sud Muntenia prezintă o mare diversitate de condiții și resurse, ceea ce explică locuirea acestuia încă din antichitate, determinând un grad ridicat de modificare antropică a mediului și afectând toate unitățile de relief și toate etajele de vegetație, în proporții diferite și în perioade diferite. Starea actuală a mediului în regiune este afectată de intervenția antropică prin exploatarea irațională a resurselor naturale (păduri, petrol, gaze naturale, etc.), valorificarea necorespunzătoare a terenurilor agricole în zonele de câmpie, expansiunea urbană și suburbană în cazul unor orașe, etc.

6.2.1. CALITATEA AERULUI

Aerul este factorul de mediu care condiționează în cea mai mare măsură existența vieții pe pământ. Totodată, este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluanților, deoarece constituie suportul pe care are loc transportul cel mai rapid al acestora în mediul înconjurător, acesta fiind motivul pentru care supravegherea calității aerului este de primă importanță. Calitatea aerului este exprimată statistic printr-o serie de indicatori, care exprimă fenomenul de poluare sub forma răspândirii în aer a unor substanțe reziduale poluante, rezultate din activitățile economice. Poluarea aerului are numeroase cauze, unele fiind rezultatul activităților umane din ce în ce mai extinse și răspândite în ultima perioadă de timp, altele datorându-se unor condiții naturale de loc și de climă.

În anul 2010, supravegherea calității aerului în regiunea Sud Muntenia s-a realizat în cadrul rețelei de monitorizare continuă a calității aerului, prin intermediul a 24 stații automate amplasate în cele mai relevante zone ale regiunii și completate de alte 7 stații automate ce fac parte din sistemul de monitorizare comună a calității aerului din orașele Călărași, Giurgiu și Teleorman. Acestea din urmă realizează o monitorizare “în oglindă” a calității aerului, în orașele de la granița româno – bulgară, respectiv în zonele: Turnu Măgurele – Nikopole, Zimnicea – Sviștov, Giurgiu – Ruse și Călărași – Silistra.

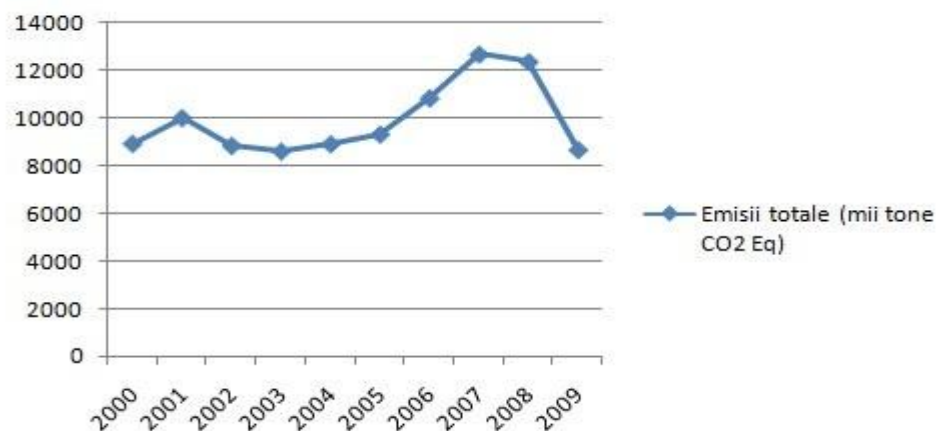
Analiza datelor de monitorizare de la nivelul anului 2010⁵ indică faptul că în ceea ce privește dioxidul de azot, concentrațiile acestuia nu au depășit valorile maxime admise în niciunul din punctele de monitorizare. Totodată, concentrațiile de dioxid de sulf au depășit cantitățile maxime admise doar în Ploiești, în sezonul rece, datorită sistemelor de încălzire a populației, care nu utilizează gazul metan. În ceea ce privește emisiile de monoxid de carbon și metale grele (plumb, cadmiu, nichel, arsen), nici acestea nu au depășit valorile limită în nicio stație de monitorizare din regiune

⁵ Informații preluate din Raportul privind starea mediului în regiunea Sud Muntenia în anul 2010, elaborat de Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești

În schimb, concentrațiile zilnice de pulberi în suspensie au înregistrat un număr total de 278 depășiri ale valorii limită. Cauzele principale ale acestor depășiri sunt traficul auto intens din zonele urbane din județele Argeș și Prahova, precum și utilizarea combustibilului solid (lemn) la sistemele de încălzire a populației în zonele suburbane și rurale, cele mai ridicate valori înregistrându-se în sezonul rece în județul Dâmbovița.

În ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră, din datele puse la dispoziție de către Agenția Regională de Protecția Mediului Pitești pentru perioada 2000 – 2009⁶, se poate constata că acestea se înscriu începând cu anul 2007 pe un trend descrescător.

Grafic nr. 34 - Emisiile totale de gaze cu efect de seră la nivelul regiunii Sud Muntenia în perioada 2000 - 2009 (mii tone CO2 Eq)

Sursa: Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești

În anul 2010, în regiunea Sud Muntenia nu au fost înregistrate accidente majore de mediu care să afecteze factorul de mediu aer.

Presiunile asupra stării de calitate a aerului în regiunea Sud Muntenia au fost identificate în urma inventarului anual de emisii în atmosferă realizat de către Agenția Regională de Protecție a Mediului Pitești. Astfel, în județele din partea de nord a regiunii sursele de poluare provin din industria petrolieră, industria constructoare de mașini, industria materialelor de construcții și industria metalurgică, în timp ce în sudul regiunii poluarea este generată de activitățile din agricultură (creșterea intensivă a păsărilor și porcilor și folosirea îngrășămintelor chimice pe terenurile agricole) și activităților specifice proceselor de producție din unitățile economice aparținând industriei chimice, industriei mineralelor și industriei alimentare⁷.

⁶ Pentru conformarea cu Strategia Europa 2020, nivelul emisiilor de gaze cu efect de seră trebuie prezentat comparativ cu nivelul anului 1990, însă Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești nu dispune de aceste date pentru anul 1990

⁷ Informații preluate din Raportul privind starea mediului în regiunea Sud Muntenia în anul 2010, elaborat de Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești

6.2.2. CALITATEA APEI

Apa reprezintă o resursă naturală, regenerabilă, vulnerabilă și limitată, element indispensabil pentru viață și societate, materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic.

O problemă importantă în legătură cu folosirea apei o constituie lupta împotriva poluării acesteia. Principalele forme de poluare a apei, în funcție de sursele și natura lor sunt:

- poluarea organică (au ca sursă principală deversările menajere din orașe);
- poluarea toxică (sursa principală de poluare o reprezintă industria);
- poluarea bacteriană (afectează calitatea apei potabile);
- poluarea termică (provenită de la apele de răcire din industrie care sunt evacuate în stare caldă);
- poluare chimică (principalele surse de poluare sunt: îngrășămintele chimice, petrolul, diferite substanțe chimice deversate de întreprinderi industriale);
- poluarea biologică.

Rețeaua hidrografică a Regiunii Sud Muntenia este formată din cursurile de apă și lacurile situate pe teritoriile administrate de ABA (Administrația Bazinală de Apă) Argeș – Vedea și ABA Buzău – Ialomița.

Tabel nr. Situația prelevărilor de apă din regiunea Sud Muntenia în anul 2011

Regiune/Județ	Suprafață (mii m ³)	Subteran (mii m ³)	Total (mii m ³)
Regiunea Sud Muntenia	274835.31	161864.888	334355.749
Argeș	56581.449	56581.449	10818.449
Călărași	39187.736	5453.457	44641.193
Dâmbovița	29240.247	23979.688	53219.935
Giurgiu	17580.675	8470.759	26051.434
Ialomița	25882.045	10408.064	36290.109
Prahova	70716.38	48027.981	118744.361
Teleorman	35646.778	8943.49	44590.268

Sursa: Raportul privind starea mediului în regiunea Sud Muntenia 2011

Datele centralizate de Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești privind calitatea apelor subterane din județul Argeș, monitorizate la forajele de observație indică valori ce se înscriu în limitele admise de standardele în vigoare, cu excepția indicatorilor: încărcare organică, cloruri, azotați, mai ales în zonele rampelor de deșeuri. Din datele transmise de agenții economici, valorile indicatorilor monitorizați prin analize trimestriale nu au prezentat depășiri ale concentrațiilor maxime admise.

Conform datelor furnizate de către Administrația Bazinală de Apă Buzău-Ialomița, în județul Dâmbovița în anul 2010 sunt delimitate 2 corpuri de apă subterană: Munții Bucegi și Câmpia Gherghiței, monitorizate cantitativ (debit) și calitativ pentru evaluarea stării chimice în 5 locații: izvorul Zănoaga și 4 foraje

(Mărcești, Băleni, Gura Ocniței și Bucșani). Cu excepția forajelor de la Gura Ocniței și Bucșani, unde s-au constatat depășiri la indicatorul cloruri, valorile obținute în urma monitorizării nu au depășit valorile de prag stabilite pentru niciun indicator, starea chimică a corpurilor de apă fiind bună. În bazinul hidrografic Argeș - Vedea, pe teritoriul județului Dâmbovița, râurile Argeș și Dâmbovița sunt încadrate în clasa de calitate II, afluenții Potop și Neajlov în clasa de calitate III și afluentul Ilfov în clasa de calitate II.

Rezultatele privind calitatea apelor curgătoare, lacurilor și forajelor monitorizate din județul Giurgiu indică faptul că acestea se găsesc într-o stare bună.

În județul Teleorman predomină o stare nefavorabilă a apelor curgătoare datorată depășirilor limitelor admise la anumiți indicatori de calitate.

Cel mai important curs de apă din regiunea Sud Muntenia este fluviul Dunărea care străbate județele Călărași, Giurgiu (pe o distanță de 76 km) și Teleorman (pe o distanță de 87 km). Monitorizarea calității fluviului s-a făcut în cadrul proiectului Phare CBC RO 0103.03-02 "Protecția zonelor mlăștinoase ale Dunării - proiect pilot pentru zona ostroavelor Cama-Dinu". În urma monitorizării calității apei, starea chimică a acesteia este bună în toate județele.

6.2.3. CALITATEA SOLULUI

Solul este unul dintre cei mai importanți factori de mediu, iar cunoașterea și monitorizarea calității solului este importantă pentru asigurarea condițiilor de dezvoltare durabilă a agriculturii și a societății în ansamblu.

Relieful foarte variat al regiunii Sud Muntenia, împreună cu ceilalți factori pedogenetici au favorizat dezvoltarea tuturor celor 12 clase de soluri existente în Sistemul Român de Taxonomie a Solurilor. În ceea ce privește pretabilitatea solurilor pentru agricultură, distribuția terenurilor agricole din regiune pe clase de calitate, în funcție de notele medii de bonitate este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabel nr. - Clasele de calitate ale solurilor din regiunea Sud Muntenia în anul 2011

Regiune/Județ	Clasa I (ha)	Clasa II (ha)	Clasa III (ha)	Clasa IV (ha)	Clasa V (ha)
Regiunea Sud Muntenia	88625.5	755750.5	645256.3	276098.8	103685.9
Argeș	6827	19262	170888	95449	29699
Călărași	12462	194911	175898	37599	4311
Dâmbovița	660.5	3009.5	4669.3	1695.8	506.9
Giurgiu	14634	122047	109068	22090	8283
Ialomița	932	270617	40751	43756	18829
Prahova	10899	58770	91119	73272	40225
Teleorman	56845	209181	161931	24327	1832

Sursa: Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești

Astfel, la nivelul regiunii, cea mai mare pondere (76,20%) o dețin terenurile arabile din clasele II (bună) și III (mijlocie), ce nu necesită aplicarea măsurilor agroameliorative. Cele mai bune terenuri pentru agricultură se găsesc în partea de sud a regiunii, în județele Ialomița, Teleorman și Călărași. În ceea ce privește calitatea solului, aceasta este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare de diverse restricții. Aceste restricții sunt determinate fie de factori naturali (climă, forme de relief, caracteristici edifice, etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale.

Presiunile asupra stării de calitate a solurilor din regiunea Sud Muntenia⁸, sunt determinate de:

1. **Utilizarea de îngrășăminte chimice** – la nivelul anului 2011 se constată că s-au utilizat îngrășăminte naturale în proporție de 96,61% și îngrășăminte chimice de 2,48%.
2. **Utilizarea produselor pentru protecția plantelor (fitosanitare)** - în anul 2011 cantitatea de produse fitosanitare (1673,772 tone) utilizate în regiunea Sud Muntenia a scăzut față de anul 2010 (2560,704 tone), astfel cel mai mare procent este reprezentat ca și în anul 2010 de fungicide de 37.7%, urmat de 36.16% erbicide și 24.1% insecticide, în timp ce insectofungicidele și insectoacaricidele au fost utilizate într-un procent mai mic de 1,8% și respectiv 0,24%.
3. **Soluri afectate de reziduuri zootehnice** – dejecțiile provenite de la porci și păsări (cele șase mari complexe de creștere a animalelor și păsărilor plus alte șase complexe zootehnice de dimensiuni reduse din județul Argeș), precum și nămolul provenit din stațiile de epurare, răspândite pe sol fără o tratare prealabilă, reprezintă o sursă potențială de poluare a solului și pot prejudicia buna exploatare a acestuia.
4. **Activitățile poluante din sectorul industrial** – sunt de menționat aici cele din industria petrolieră (extracția, depozitarea carburanților, depozitele de șlam din județele Argeș, Dâmbovița și Prahova), exploatarea substanțelor minerale utile (exploatări miniere, cariere, balastiere - localizate în special în albiile minore sau în zonele de terasă ale râurilor Argeș, Dâmbovița și Ialomița);
5. **Poluările accidentale** - în anul 2011 la nivelul regiunii au avut loc 111 poluări accidentale cu efecte asupra solului față de 109 în anul 2010. Cauzele principale ale producerii acestor poluări au constat în defecțiuni tehnice și coroziune avansată la sondele și conductele ce aparțin operatorilor economici din regiune care își desfășoară activitatea în domeniul extracției țițeiului și transport prin conducte.

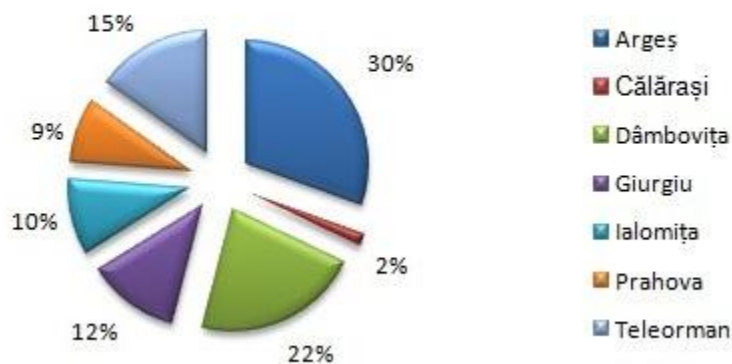
⁸ Informații preluate din Raportul privind starea mediului în regiunea Sud Muntenia în anul 2011, elaborat de Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești

Zonele critice din punct de vedere al calității solului sunt localizate în următoarele județe:

- **Argeș**
 - ✓ În localitățile Poiana Lacului, Moșoaia, Săpata, Bogați, Căteasca, Oarja, Cocu-Băbana, Vedea, Merișani, unde sunt amplasate schele de extracție a țițeiului și este prezentă o rețea densă de conducte de transport țiței și apă sărată;
 - ✓ În localitățile Fâlfani și Micești unde există contaminare cu pesticide;
 - ✓ În localitățile Albota, Câmpulung, Costești, Curtea de Argeș, Topoloveni, ce sunt zone limitrofe depozitelor de deșeuri menajere și unde solul este poluat cu metale grele.
- **Dâmbovița**
 - ✓ În localitățile Poiana Mare, Lucieni și Teiș, unde sunt amplasate depozite de zgură și cenușă.
- **Prahova**
 - ✓ În Câmpina (rafinăria STEAUA ROMÂNĂ) și Ploiești (rafinăria PETROBRAZI), unde există poluare cu hidrocarburi din petrol.

În ceea ce privește siturile contaminate, acestea au fost identificate de către Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești. Astfel, în regiune există un număr total de 361 situri potențial contaminate, cu o suprafață totală de 678,9 hectare, a căror distribuție teritorială este ilustrată de următorul grafic:

Grafic nr. 35 - Distribuția teritorială a siturilor contaminate din regiunea Sud Muntenia în anul 2010

Sursa: Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești

După cum se poate observa, cele mai multe situri contaminate se găsesc în județele Argeș, Dâmbovița, Teleorman și Giurgiu, unde se concentrează 79% din totalul acestora. Ca și localizare la nivel de unitate administrativ teritorială, în județul Argeș suprafețele cele mai întinse de situri contaminate se întâlnesc în localitățile Bogați, Căteasca, Oarja, Poiana Lacului și Vedea. În județul Dâmbovița, în comuna Crângurile, pe amplasamentul Fabricii Chimice se înregistrează poluare istorică cu metale grele. În județul Teleorman, cele mai mari suprafețe contaminate se găsesc în localitățile Turnu Măgurele, Salcia, Cosmești și Videle, iar în județul Giurgiu acestea sunt localizate în comuna Clejani, Mârșa, Roata de Jos și municipiul Giurgiu.

6.2.4. ASPECTE ALE BIODIVERSITĂȚII

Reprezentând condiția primordială a existenței civilizației umane, biodiversitatea asigură suport al vieții și al dezvoltării sistemelor socio-economice. Valoarea economică a biodiversității devine evidentă prin utilizarea directă a componentelor sale: resurse naturale neregenerabile – combustibili fosili, minerale, etc. și resurse naturale regenerabile – specii de plante și animale utilizate ca hrană, pentru producerea de energie sau pentru extragerea unor substanțe. Costurile pierderii sau degradării biodiversității sunt foarte greu de stabilit, dar studiile până în prezent la nivel mondial arată că acestea sunt substanțiale și în creștere. Din punct de vedere etic, fiecare componentă a biodiversității are o valoare intrinsecă inestimabilă, iar societatea umană are obligația de a asigura conservarea și utilizarea durabilă a acestora.

În regiunea Sud Muntenia, suprafața ocupată de ariile naturale protejate reprezintă 16,28% din suprafața regiunii. Astfel, pe teritoriul regiunii se găsesc 137 arii naturale protejate de interes local, trei parcuri naționale, 3 parcuri naturale, 72 de arii naturale protejate de interes național, 39 de situri de importanță comunitară și 32 de situri de protecție avifaunistică. Date detaliate despre fiecare din acestea pot fi găsite în anexele nr. ...

Potrivit Strategiei Naționale și Planului Național de Acțiune privind Conservarea Biodiversității în România pentru decada 2011 – 2020, principalele amenințări ale biodiversității din România și implicit din regiunea Sud Muntenia, sunt:

1. **Conversia terenurilor;**
2. **Dezvoltarea infrastructurii;**
3. **Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane;**
4. **Lucrările hidrotehnice;**
5. **Supraexploatarea resurselor naturale;**
6. **Speciile invazive;**
7. **Schimbările climatice;**
8. **Poluarea.**

1. **Conversia terenurilor** – reprezintă cauza principală a pierderii biodiversității, în special în cazul distrugerii vegetației arbustive pentru extinderea suprafețelor pășunilor sau în scopul dezvoltării turismului, drenării pajiștilor umede și conversiei acestora în terenuri arabile sau pășuni (susținute chiar cu fonduri pentru mediu);
2. **Dezvoltarea infrastructurii** – intensificarea investițiilor pentru infrastructura de transport, turistică, energetică, etc., fără aplicarea unor măsuri corespunzătoare pentru diminuarea sau eliminarea impactului asupra biodiversității reprezintă una din cele mai frecvente amenințări;
3. **Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane** – dezvoltarea urbană necontrolată, periurbanizarea și transferul de populație din mediul rural, însoțite de distrugerea ecosistemelor din zonele urbane (diminuarea spațiilor verzi, amplasarea construcțiilor pe spațiile verzi, tăierea arborilor, distrugerea cuiburilor, etc.), precum și de măsuri insuficiente pentru colectarea și tratarea corespunzătoare a deșeurilor și a apelor uzate au efecte negative considerabile atât asupra biodiversității, cât și asupra calității vieții;

4. **Lucrările hidrotehnice** – îndiguirea Dunării a condus la distrugerea zonelor reproductiv pentru anumite specii de pești cum ar fi crapul, rezultatul fiind o diminuare de 10 ori a efectivelor de crap;
5. **Supraexploatarea resurselor naturale** – exploatarea necontrolată de masă lemnoasă și tăierile ilegale fragmentează habitatele și conduc la eroziunea solului sau alunecări de teren. La aceasta se adaugă suprautilizarea plantelor cu statut special de protecție, ce conțin principii active și sunt utilizate în cosmetică, precum și braconajul. O situație aparte o reprezintă braconajul piscicol de-a lungul Dunării în special, pescuitul electric care, pe lângă faptul că distruge un număr însemnat de exemplare tinere, cauzează sterilitatea exemplarelor mature care supraviețuiesc;
6. **Speciile invazive** – acestea pot provoca pierderi majore de biodiversitate, putând determina, în unele cazuri, eliminarea speciilor native ce ocupă aceeași nișă ecologică (cazul crapului chinezesc, care a eliminat populațiile native);
7. **Schimbările climatice** – prin creșterea temperaturii medii a aerului cu numai 3°C până în anul 2070, conform prognozelor, peste 30% din teritoriul țării va fi afectat de deșertificare și cca. 38% de aridizare accentuată. Localizarea geografică a regiunii, în partea de sud a României face ca această amenințare să fie una de mare impact pentru dezvoltarea socio-economică și calitatea vieții în regiune;
8. **Poluarea** – datorită declinului industrial de după anul 1989, poluarea a devenit o amenințare din ce în ce mai redusă, manifestându-se punctual în apropierea unor zone industriale, ce în prezent sunt în curs de conformare cu standardele de mediu europene.

6.3 GOSPODĂRIREA APELOR

La nivelul regiunii Sud Muntenia gospodărirea apelor se face prin intermediul a 2 administrații bazinale:

- ✓ Administrația Bazinală Argeș Vedea care activează pe teritoriul a 4 județe din regiune (Argeș, Dâmbovița-parțial, Giurgiu, Teleorman), acoperind bazinele hidrografice ale râurilor Argeș, Vedea, Călmățui și fluviul Dunărea;
- ✓ Administrația Bazinală Buzău-Ialomița care își desfășoară activitatea în județele: Călărași, Dâmbovița-parțial, Prahova, Ialomița și acoperă bazinele hidrografice ale râurilor Ialomița, Buzău, Călmățui, Mostiștea și fluviului Dunărea.

În ceea ce privește obiectivele de investiții de la nivelul Administrației Bazinale de Apă Buzău – Ialomița, sunt în curs de execuție câte 2 obiective în județele Călărași și Ialomița, 3 obiective în județul Dâmbovița și 4 obiective în județul Prahova.

Obiectivele de investiții ce au studii de fezabilitate elaborate și sunt în curs de promovare sunt în număr de 18 la nivel de regiune, astfel: câte 2 obiective în județele Călărași și Ialomița, 3 obiective în județul Dâmbovița și 11 obiective în județul Prahova.

6.3.1. AMENAJĂRI PENTRU ASIGURAREA NECESARULUI DE APĂ

Resursele teoretice de apă de suprafață din spațiul hidrografic Argeș - Vedea sunt de 3593 milioane m³/an. Acestea sunt distribuite total inegal între bazinele hidrografice (Argeș – 1960, Vedea – 363 și Călmățui

– 42). Apa de suprafață reprezintă circa 66% din totalul resurselor teoretice din acest spațiu hidrografic (3593 milioane m³/an). Ținând seama de gradul ridicat de amenajare al bazinului Argeș (circa 70% - ceea ce reprezintă un volum acumulat de 1080000 mil. m³/an), acesta dispune și de cele mai mari resurse utilizabile, respectiv aproape 1672 milioane m³/an. Întregul bazin hidrografic al Argeșului are un grad înalt de utilizare a resurselor de apă, indicele specific de utilizare fiind de cca. 600 m³/locuitor/an numai din surse de suprafață. Acest lucru este favorizat și de prezența unor importante orașe care concentrează mari consumatori industriali și cu o populație numeroasă: Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș. Bazinul hidrografic Vedea este într-o situație opusă, având resurse de suprafață reduse și nici nu dispune de lucrări hidrotehnice, acest fapt a determinat asigurarea alimentării cu apă exclusiv din surse subterane.

6.4. COMBATEREA RISCURILOR NATURALE

6.4.1. COMBATEREA INUNDAȚIILOR

În spațiul hidrografic Buzău-Ialomița, există lucrări hidrotehnice ce au scopul de a asigura necesarul de apă și combaterea inundațiilor, cum ar fi: acumulările Bolboci, Pucioasa și Dridu pe râul Ialomița, acumularea Paltinu pe râul Doftana, acumularea Maneciu pe râul Teleajen, acumularea Gh. Doja pe râul Fundata și acumulări în cascadă pe Valea Mostiștei, și anume: Fundulea, Gurbănești, Frăsinet și Iezer.

La nivelul bazinului hidrografic Argeș - Vedea se află în implementare un proiect finanțat din Programul Operațional Sectorial de Mediu care vizează elaborarea "**Planului pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în bazinul hidrografic Argeș - Vedea**". Prin acest proiect se urmărește modernizarea sistemului de management al inundațiilor. Astfel, se vor realiza hărțile de hazard (inundabilitate) la inundații și Planul pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în bazinul hidrografic Argeș - Vedea pe o lungime totală de 3 620 km și o suprafață de 5 545 km².

Cu privire la amenajările pentru asigurarea necesarului de apă pentru stingerea incendiilor la nivelul regiunii Sud Muntenia, situația pe județe la nivelul anului 2010 se prezintă astfel:

- ✓ În județul Argeș sunt realizate amenajări pentru asigurarea necesarului de apă pentru stingerea incendiilor în toate municipiile și orașele din județ, dar și în 75 din cele 94 de comune ale județului. Zone deficitare în resurse de apă se găsesc în comunele: Albești de Muscel, Cicănești, Căldăraru, Domnești, Hârsești, Mălureni, Merișani, Miroși, Mușătești, Nucșoara, Oarja, Pietroșani, Râca, Uda, Cotmeana, Bârla, Cicănești, Ciomăgești, Stoenesti;
- ✓ În județul Călărași amenajările ce pot fi folosite la asigurarea necesarului de apă pentru stingerea incendiilor sunt lacurile de acumulare și acumulările (iazuri) piscicole. În ceea ce privește zonele deficitare în resurse de apă, acestea se regăsesc în comunele Nicolae Bălcescu și comuna Ileana (sat Arțari);
- ✓ La nivelul județului Dâmbovița există un număr de 55 din localități care au sisteme de alimentare cu apă potabilă (inclusiv hidranți). La nivelul județului localitățile care nu au sisteme de alimentare cu apă potabilă (inclusiv hidranți) sunt: Bărbulețu, Braniște, Ciocănești, Butimanu, Cornești, Crevedia, Glodeni, Gura Fcii, Mogoșani, Perșinari, Pietrari, Râu Alb, Tărtășești, Sălcioara, Uliești, Văcărești, Vlădeni, Băleni;
- ✓ Situația amenajărilor pentru asigurarea necesarului de apă pentru stingerea incendiilor în județul Giurgiu este următoarea: din totalul de 54 de localități (un municipiu, 2 orașe și 52 comune), doar 17

au asigurate rețele de hidranți pentru alimentare cu apă, dar și aceste doar în centrul localităților, în zonele periferice nicio localitate din județul Giurgiu nedispunând de rețea de hidranți;

- ✓ În județul Ialomița, din cele 128 localități (municipii, orașe, comune, sate), 81 sunt dotate cu instalații de alimentare cu apă, care includ și rezerve intangibile de apă pentru stingerea incendiilor. Din cele 128 de localități ale județului, 40 nu sunt dotate cu instalații pentru stingerea incendiilor. Practic, în aceste localități alimentarea cu apă a populației și animalelor se face prin fântâni forate;
- ✓ La nivelul județului Prahova nu există rampe speciale amenajate pe cursurile de apă pentru alimentarea cu apă a autospecialelor de intervenție destinate stingerii incendiilor, alimentarea acestora realizându-se din rețele de hidranți, rezervoare de apă incendiu sau direct din albia râurilor, pâraielor, în zonele în care se poate efectua alimentarea. Următoarele localități figurează în evidență fără sistem centralizat de surse de apă : Adunați, Aluniș, Ariceștii Zeletin, Balta Doamnei, Bătrâni, Berteș, Cărbunești, Călugăreni, Cerașu, Colceag, Cosminele, Gherghița, Gorgota, Lapoș, Mănești, Olari, Posești, Provița de Jos, Provița de Sus, Puchenii Mari, Râfov, Salcia, Sângeru, Șoimari, Șotriș, Starchiojd, Surani, Tătaru.

În conformitate cu Legea Apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare, “apărarea împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcții hidrotehnice reprezintă o activitate de protecție civilă a populației, de interes național”, iar “elaborarea strategiei și concepției de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcții hidrotehnice revine autorității publice centrale din domeniul apelor”, respectiv Administrația Națională “Apele Române” prin cele 11 administrații bazinale de apă.

În spațiul hidrografic Buzău – Ialomița, activitatea de combatere a inundațiilor se realizează prin aplicarea măsurilor operative de apărare stabilite în mod unitar pe baza planurilor de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase sau accidentelor la construcții hidrotehnice, elaborate pe bazine hidrografice, județe și localități, precum și la obiectivele care pot fi afectate de astfel de fenomene sau accidente.

În perioada de programare 2007-2013 au fost implementate o serie de proiecte care vizează atât modernizarea sistemului de management al inundațiilor cât și urmărirea și caracterizarea comportării în exploatarea lucrărilor de gospodărire a apelor și a efectelor acestora în utilizarea și valorificarea resurselor de apă.

6.4.2. ZONELE CU RISC NATURAL

6.4.2.1. ALUNECĂRI DE TEREN

Alunecările de teren se produc datorită unor fenomene naturale sau ca urmare a unor activități umane. Ele sunt periculoase putând conduce la distrugerea unor construcții (prin deplasarea straturilor de roci sau prin acoperire), pot bara cursul unor ape curgătoare, creând lacuri de acumulare temporare sau permanente. Acest risc afectează o populație de 316664 locuitori în mediul urban și 463457 locuitori în mediul rural, ceea ce înseamnă 9.71% din totalul regiunii Sud Muntenia în mediul urban și 14.22% în mediul rural.

Distribuția teritorială a zonelor cu risc de alunecări de teren de la nivelul regiunii Sud Muntenia se prezintă astfel:

- ✓ În județul Argeș sunt catalogate cu risc de alunecări de teren 5 localități din mediul urban (Câmpulung Muscel, Curtea de Argeș, Mioveni, Ștefănești, Topoloveni) și 36 de comune (Arefu, Bălilești, Bârla, Berevoiești, Boteni, Buzoiești, Călinești, Căteasca, Cetățeni, Corbeni, Corbi, Coșești, Cotmeana, Dâmbovicioara, Domnești, Drăganu, Godeni, Hârtiești, Izvoru, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Merișani, Micești, Mihăești, Mușătești, Nucșoara, Popești, Râca, Recea, Stolnici, Suseni, Țițești, Uda, Vlădești, Vulturești). Populația vulnerabilă la alunecările de teren numără 127463 locuitori în mediul urban și 133528 locuitori în mediul rural, ceea ce înseamnă 19.94% din populația județului Argeș în mediul urban și 20.89% din populația județului Argeș în mediul rural.
- ✓ În județele Călărași și Ialomița nu se pune problema unui astfel de risc;
- ✓ În județul Dâmbovița se înregistrează zone active de alunecări de teren în municipiul Moreni și orașele Pucioasa și Fieni, precum și în 19 comune (Aninoasa, Bărbulețu, Bezdead, Brănești, Căndești, Doicești, Hulubești, Ludești, Moțăeni, Ocnița, Pietroșița, Pucheni, Runcu, Șotânga, Tătărani, Valea Lungă, Văleni Dâmbovița, Vișinești, Vulcana Băi). Populația vulnerabilă la alunecările de teren numără 43246 locuitori în mediul urban și 75374 locuitori în mediul rural, ceea ce înseamnă 8.16% din populația județului Dâmbovița în mediul urban și 14.22% din populația județului Dâmbovița în mediul rural.
- ✓ În cuprinsul județului Giurgiu cea mai mare probabilitate de producere a alunecărilor de teren există în Izvoru, în dreptul localităților Vieru, Ghizdaru, Daia, Băneasa, Pietrele și Pueni, pe versantul drept al Câlniștei (afluent pe dreapta al Glavaciocului), în dreptul localității Naipu, în versantul drept al Glavaciocului, la sud de localitatea Bila, în dreptul localității Tangăru, respectiv în versantul drept al Neajlovului, în localitatea Călugăreni. Populația vulnerabilă la alunecările de teren numără 26730 locuitori în mediul rural, ceea ce înseamnă 9,54% din populația județului Giurgiu în mediul rural. În ceea ce privește populația din mediul urban a județului Giurgiu, aceasta nu este afectată.
- ✓ În județul Prahova există riscul de alunecări de teren în 10 localități din mediul urban (Câmpina, Azuga, Băicoi, Boldești-Scăieni, Breaza, Comarnic, Sinaia, Slănic, Vălenii de Munte și Urlați) și în 53 de comune (Adunați, Aluniș, Apostolache, Ariceștii Zeletin, Bălțești, Bănești, Berteza, Brebu, Bucov, Călugăreni, Cărbunești, Ceptura, Chiojdeanca, Cornu, Cosminele, Drajna, Flipeștii de Pădure, Fântânele, Gornet, Gornet Cricov, Gura Vadului, Gura Vitoareii, Iordăcheanu, Izvoarele, Jugureni, Lapoș, Măneciu, Păcureți, Păulești, Plopu, Podenii Noi, Poiana Câmpina, Posești, Predeal Sărari, Provița de Jos, Provița de Sus, Salcia, Sângeru, Scorțeni, Secăria, Starchiojd, Surani, Șoimari, Șotriș, Ștefești, Talea, Târgșoru Vechi, Teișani, Telega, Valea Călugărească, Valea Doftanei, Vărbilău, Vâlcănești). Populația vulnerabilă la alunecările de teren numără 145955 locuitori în mediul urban și 219751 locuitori în mediul rural, ceea ce înseamnă 17.96% din populația județului Prahova în mediul urban și 27.03% din populația județului Prahova în mediul rural.
- ✓ În județul Teleorman se pot produce alunecări de teren superficiale în localitățile Uda Clocociov, Slobozia Mândra, Plopii Slăvitești și Beciu pe o distanță de 15 km, ca urmare a efectelor cumulate ale mișcărilor seismice și condițiilor geologice ale scoarței. Populația vulnerabilă la alunecările de teren numără 8074 locuitori în mediul rural, ceea ce înseamnă

2,02% din populația județului Teleorman în mediul rural. În ceea ce privește populația din mediul urban a județului Teleorman, aceasta nu este afectată.

6.4.2.2. SECETĂ

Seceta este un hazard climatic cu o perioadă lungă de instalare și este caracterizată de scăderea precipitațiilor sub nivelul mediu, de micșorarea debitului râurilor și a rezervelor subterane de apă care determină un deficit mare de umezeală în aer și sol, cu efecte directe asupra mediului și în primul rând asupra culturilor agricole.

Seceta și fenomenele asociate acesteia, respectiv aridizarea și deșertificarea, reprezintă după poluare cea de-a doua mare problemă cu care se confruntă omenirea în ultima jumătate de secol. Și la nivelul regiunii Sud Muntenia seceta reprezintă o problemă importantă și se manifestă, în special, în partea de sud a regiunii, în Câmpia Română, pe tot întinsul județelor Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman și în partea de nord a regiunii (Argeș, Dâmbovița, Prahova) în localitățile aflate în partea de sud de județelor. Cei mai secetoși ani înregistrați în perioada 2000 - 2010 au fost: 2000, 2004 și 2007.

6.4.2.3. CUTREMURE

În conformitate cu Legea nr. 575/ 22 octombrie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural, prin cutremur se înțelege mișcarea vibratoare a scoarței terestre, generată de o ruptură brutală în aceasta, ce poate duce la victime umane și distrugerii materiale. Acest risc afectează o populație de 2099074 locuitori, ceea ce înseamnă 64,41% din totalul regiunii Sud Muntenia.

La nivelul regiunii Sud Muntenia, distribuția teritorială a localităților cu risc mare de seismicitate este următoarea:

- ✓ În județul Argeș pot fi afectate de cutremure municipiile Pitești și Câmpulung, precum și orașele Curtea de Argeș, Costești, Mioveni și Topoloveni. Populația vulnerabilă la cutremure numără 290437 locuitori, ceea ce înseamnă 45,44% din populația județului Argeș.
- ✓ Pe raza județului Călărași toate localitățile sunt afectate de un eventual cutremur, dar se încadrează la gradul de risc VIII municipiile Călărași și Oltenița, precum și orașele Budești, Fundulea și Lehliu-Gară. Populația vulnerabilă la cutremure cu grad de risc VIII numără 120373 locuitori, ceea ce înseamnă 38,59% din populația județului Călărași.
- ✓ Conform legii mai sus menționate, întreg județul Dâmbovița este încadrat la gradul de risc VIII în eventualitatea producerii unui cutremur cu epicentrul în zona seismică Vrancea. Populația vulnerabilă la cutremure cu grad de risc VIII numără 529781 locuitori la nivelul anului 2010.
- ✓ Județul Giurgiu este situat în partea de sud a țării și este supus efectelor unui tip de mișcare seismică. Localitățile ce pot fi afectate de cutremure sunt municipiul Giurgiu și orașele Bolintin Vale și Mihăilești. Populația vulnerabilă la cutremure numără 87420 locuitori, ceea ce înseamnă 31,21% din populația județului Giurgiu.
- ✓ Ca urmare a condițiilor geografice, geologice și meteorologice, în cadrul județului Ialomița există riscul de apariție a unor mișcări seismice cu epicentrul în zona Vrancea. Pot fi afectate în special localitățile

urbane Slobozia, Fetești, Urziceni, Tândărei și Amara. Populația vulnerabilă la cutremure numără 124127 locuitori, ceea ce înseamnă 43,25% din populația județului Ialomița.

- ✓ În județul Prahova zonele afectate de cutremure de mică adâncime (mai puțin de 10 km) sunt: Azuga-Sinaia. În rest, toate localitățile urbane din județ sunt expuse la o intensitate seismică cuprinsă între VII grade și IX grade pe scara MSK. Populația vulnerabilă la cutremure de mică adâncime numără 16465 locuitori, ceea ce înseamnă 2,03% din populația județului Prahova, iar restul populației de 796379 locuitori sunt expuși la o intensitate seismică cuprinsă între VII grade și IX grade pe scara MSK, ceea ce reprezintă 97,97% din populația județului Prahova.
- ✓ Cutremurele de pământ localizate în zona Vrancea se resimt pe teritoriul județului Teleorman pe direcția Nord - Sud și sunt aproape în totalitate de natură tectonică. Direcțiile de propagare ale undei de șoc sunt: București – Alexandria – Zimnicea și București – Alexandria – Turnu Măgurele. Localitățile Alexandria, Roșiori de Vede, Turnu Măgurele, Videle, Zimnicea sunt expuse la o intensitate seismică de grad VIII pe scara MSK. Populația vulnerabilă la cutremure cu grad de risc VIII numără 134092 locuitori, ceea ce înseamnă 33,69% din populația județului Teleorman.

6.4.2.4. AVALANȘE

În regiunea Sud Muntenia zonele afectate de acest fenomen sunt localizate în partea de nord a regiunii, pe teritoriile județelor Argeș, Dâmbovița și Prahova:

- ✓ În județul Argeș zonele în care se pot produce avalanșe sunt: Arefu, Dâmbovicioara, Rucăr și Lerești;
- ✓ În județul Dâmbovița, datorită ninsorilor abundente pe porțiunile pantelor montane, avalanșele sunt de versant, cu dimensiuni medii. Zonele unde se produc sunt: Cheile Tătarului, Cheile Orzei, Scropoasa – Lespezi, Valea Obârșiei, Babele, Vârful Omu, Dichiu, Moroeni și Padina;
- ✓ Pe raza județului Prahova, zonele cele mai expuse avalanșelor și cu flux mare de turiști sunt: Bușteni, Cantonul Piatra Arsă, Vârful Omu, Mălăiești, Poiana Coștilei, Valea Cerbului. Datorită condițiilor meteorologice nefavorabile (o viteză a vântului de peste 15 m/s și producerii avalanșelor) pot rămâne izolate următoarele obiective: cabana Omu, stația meteorologică Omu, releul Coștila, cantonul Baba Mare, cabana Babele, cabana Caraiman, cabana Piatra Arsă, cabana Vârful cu Dor și cabana Miorița.

6.5. RISCURILE TEHNOLOGICE ȘI SURSELE MAJORE DE POLUARE

Principalele hazarde tehnologice cu impact asupra mediului sunt produse de deficiențe și erori de proiectare și construcție ale instalațiilor industriale, de grad ridicat de uzură fizică și morală, de exploatare necorespunzătoare, de eroare umană, de management defectuos al operatorilor economici, de transport al substanțelor și deșeurilor periculoase, de ruperi ale barajelor sau explozii ale unor instalații, având atât cauze naturale, cât și antropice și determinând o succesiune de evenimente extrem de complexe sub forma unor reacții în lanț, cu efecte locale și transfrontaliere.

Obiectivele economice care prezintă riscuri tehnologice (avarii, accidente, explozii, incendii) cu implicații majore asupra mediului, bunurilor materiale și persoanelor de pe teritoriul regiunii Sud Muntenia au

fost identificate prin **Planurile de analiză și acoperire a riscurilor**, elaborate de către Comitetele Județene pentru Situații de Urgență, din cele șapte județe ale regiunii. Distribuția teritorială a acestora se prezintă astfel:

- ✓ În județul **ARGEȘ**: platforma F.C.N. - S.C.N. Mioveni, OMV Petrom-Arpechim Pitești, SC TERMOFICARE 2000, SC CONCEPT, SC APĂ CANAI 2000, PECO GPL Pitești, SC MOBERFLEX IMPEX SRL Pitești;
- ✓ În județul **CĂLĂRAȘI** sunt: S.C. Delta GAS COV S.R.L., SC. Concept S.A., S.C. Air Liquide România, S.C. SIAD ROMÂNIA S.R.L., S.C.PRIO BIO COMBUSTIBIL S.R.L.;
- ✓ În **DÂMBOVIȚA** sunt: S.C.Avicola Crevedia S.A., NUBIOLA DOICEȘTI, SC OTEL INOX SA, S.C TERMO ELECTRICA DOICEȘTI S A., S.C. MECHEL S.A. TĂRGOVISTE, și Stațiile de clorinare a apelor de la Pucioasa, Lazuri, Priseaca;
- ✓ La nivelul județului **IALOMIȚA** - S.C. Amonil S.A. Slobozia;
- ✓ LA nivelul județului **PRAHOVA** există un număr de 14 operatori economici cu risc de producere de accidente majore, în care sunt implicate substanțe periculoase: Petrom Petrobazi, S.C. Petrotel Lukoil S.A. Ploiești, S.C. Rompetrol-Rafinaria Vega S.A., S.C. Steaua Română S.A. Câmpina, S.C. Daljia Termo Prahova S.R.L., Petrom S.A.I.P.G. Negoiești, S.C. LLK Lubricants România S.R.L. Ploiești, S.C. Bulrom Gas Impex S.R.L, Petrom S.A., S.C. Rafinaria Astra România S.A., S.C. Lukoil Energy Gaz România S.R.L.;
- ✓ Obiectivele economice care prezintă riscuri tehnologice în județul **TELEORMAN** sunt următoarele: S.C. Donau Chem S.R.L, S.C. Rombau, S.C. OMV Petrom S.R.L., S.C. Koyo România S.A., S.C. Cicalex S.A., S.C. Cerealcom, Grupul de zăcăminte Preajba Nord și Sud (Schela Petrol Poeni), Grupul de Zăcăminte Videle Vadu-Lat (Schela de Petrol Videle), S.C. Romcip Salcia.

Alte categorii de riscuri tehnologice care amenință regiunea Sud Muntenia sunt: riscul tehnologic de transport și depozitare produse periculoase (transport feroviar și transport prin rețele magistrale), riscul nuclear, de prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări, eșecul utilităților publice, căderi de obiecte din atmosferă sau din cosmos și muniție neexplodată.

Sursele industriale majore de poluare a mediului din regiunea Sud Muntenia sunt reprezentate de activitățile din următoarele domenii: extracția și procesarea țițeiului, chimie și petrochimie, producerea energiei electrice și termice în centrale de mare putere, construcții de mașini, materiale de construcții, procesarea metalelor feroase.

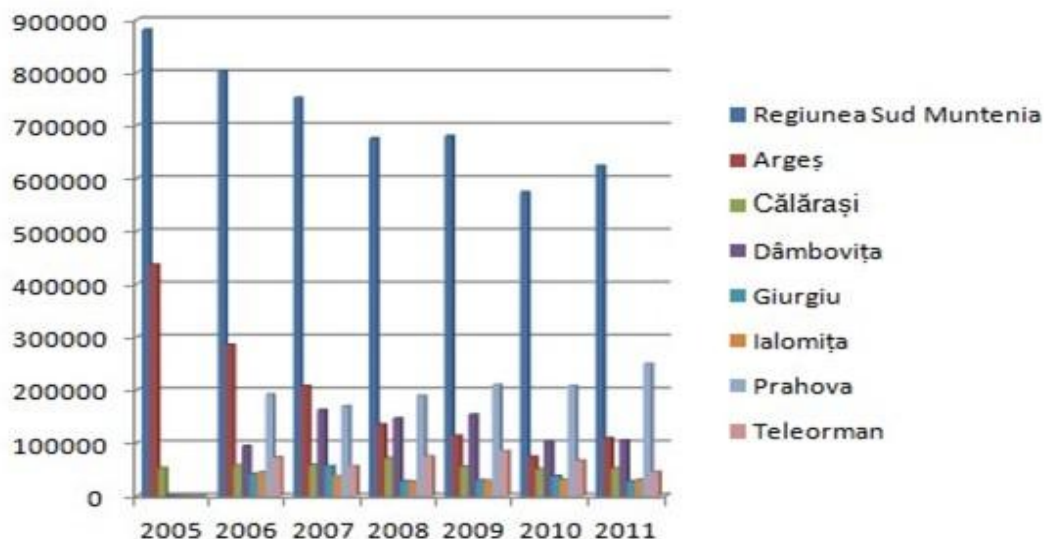
Printre obiectivele economice ce reprezintă surse industriale majore de poluare se numără:

- Rafinăriile și uzinele petrochimice aparținând SNP Petrom S.A.: Sucursala ARPECHIM – Pitești și Sucursala PETROBRAZI – Ploiești;
- Uzina pentru producerea îngrășămintelor chimice S.C. Donau Chem S.R.L. – Turnu Măgurele;
- Centralele electrotermice de la Giurgiu, Pitești, Ploiești și Doicești;
- Combinatul de Oțeluri Speciale Mechel – Târgoviște.

6.6. GESTIONAREA DEȘEURILOR MENAJERE ȘI INDUSTRIALE

Conform datelor transmise de Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești, evoluția cantităților de deșeuri municipale colectate la nivelul localităților urbane și rurale, în perioada 2005 -2011, conform raportărilor statistice ale agenților de salubritate, este prezentată în graficul următor:

Grafic nr. – Evoluția cantităților de deșeuri municipale colectate la nivelul regiunii Sud Muntenia în perioada 2005-2011 (t/an)

Sursa: Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești

După cum se poate observa, în perioada analizată 2005–2011⁹, se constată o creștere a cantității de deșeuri municipale generate și colectate, datorată în special cântăririi deșeurilor de către agenții economici de salubritate la recepție, spre deosebire de anii precedenți când deșeurile erau estimate și datorită gradului de acoperire a serviciilor de salubritate în mediul rural, diminuându-se astfel depozitățile necontrolate. Județele în care s-au colectat cele mai mari cantități de deșeuri municipale la nivelul anului 2011 au fost Prahova și Argeș.

Cantitatea anuală de deșeuri municipale generată pe cap de locuitor a avut o evoluție descendentă la nivelul regiunii în perioada 2005 - 2010, după cum rezultă din tabelul următor:

Tabel nr. 38 - Evoluția indicatorului de generare deșeuri (tone/locuitor/an)

Indicator /An	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Populația regiunii	3 329 762	3 312 342	3 300 801	3 284 525	3 271 207	3 258 775
Cantitatea de deșeuri generată	882 130	802 910	752 980	676 259	680 681	575 044
Indicatorul de generare deșeuri	0.26	0.24	0.23	0.21	0.21	0.18

Sursa: Agenția Regională pentru Protecția Mediului Pitești

În ceea ce privește compoziția deșeurilor municipale generate/colectate de la populație, principalele componente fizice ale deșeurilor menajere sunt: hârtia, cartonul, materialele plastice, metale, cauciucul, textilele, resturile animaliere, vegetale, sticla, geamurile sparte, deșeurile din construcții și demolări, paie, cenușă, pământ etc. Procentul cel mai mare în compoziția deșeurilor menajere este dat de grupa materialelor ușor fermentabile (resturi animaliere, vegetale).

În perioada 2007-2011 la nivelul regiunii Sud Muntenia, de la gospodăriile particulare, atât prin campanii naționale de colectare, cât și de la punctele de colectare special amenajate în localități, s-au colectat următoarele cantități de deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE)¹⁰:

Tabel nr. - Cantități de DEEE colectate de la gospodăriile particulare în perioada 2007-2011

Regiune/Județ	2007	2008	2009	2010	2011
Regiunea Sud Muntenia	263.26	578.81	1898.66	3271.77	3975.979
Argeș	3.00	32.41	791.11	2576.42	2160.224
Călărași	0.00	0.00	8.82	21.80	9.692
Dâmbovița	69.00	108.30	389.17	396.40	638.95
Giurgiu	3.62	13.44	35.92	69.27	16.739
Ialomița	0.80	22.72	136.65	56.48	60.424
Prahova	183.79	375.96	435.00	50.25	908.80
Teleorman	3.05	25.99	102.00	101.15	181.15

Sursa: Agenția regională pentru Protecția Mediului Pitești

În conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 1037/2010 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, ținta de colectare a DEEE-urilor de la gospodăriile particulare este de 4 kg/locuitor/an. În anul 2011, cea mai mare cantitate de DEEE colectată este în județul Argeș în timp ce județul codaș este județul Călărași cu numai 9,692 tone.

La nivelul regiunii Sud Muntenia, în anul 2011 sunt 59 de operatori economici autorizați pentru colectarea DEEE-urilor în timp ce pentru tratarea DEEE-urilor sunt numai 13.

În ceea ce privește gradul de acoperire cu servicii de salubritate¹¹, în regiunea Sud Muntenia între anii 2007 și 2010, acesta s-a situat între 41,9% (anul 2007) și 61,9% (anul 2010), situația detaliată fiind prezentată în tabelul de mai jos:

⁹ Pentru anul 2004, Agenția Regională de Protecție a Mediului Pitești nu deține astfel de date.

¹⁰ Datele acoperă doar intervalul 2007 – 2010, deoarece doar după aderarea României la Uniunea Europeană, autoritățile de mediu monitorizează și raportează acești indicatori pentru respectarea angajamentelor și regulamentelor de mediu

¹¹ Datele acoperă doar intervalul 2007 – 2010, deoarece doar după aderarea României la Uniunea Europeană, autoritățile de mediu monitorizează și raportează acești indicatori pentru respectarea angajamentelor și regulamentelor de mediu.

Tabel nr. 40 - Gradul de acoperire cu servicii de salubritate (%)

Regiune/Județ	2007		2008		2009		2010	
	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural
Regiunea Sud Muntenia	83,9	12	83,09	20,91	83,5	29,2	89,4	42,4
Argeș	94,2	11,02	86,08	12,14	78,2	23,4	100	52,1
Călărași	85,8	2,02	89,05	0	82,7	1,19	84,1	7,5
Dâmbovița	98,3	26,07	99	59,65	99,8	67,3	100	88,2
Giurgiu	91,8	6	10,12	10,12	69	35,4	82,5	48,4
Ialomița	67,5	0	68,8	0	87,2	0	88,5	16,5
Prahova	81,5	20,5	81,13	30,5	81,9	35,1	80,5	37,9
Teleorman	60,3	0	64,4	0	87,4	8,5	89,3	9,6

Sursa: Baza de date MEDIUS preluata de la ARPM Pitești

Astfel, se poate observa că în intervalul 2007 – 2010 gradul de acoperire cu serviciile de salubritate la nivelul regiunii a crescut treptat atât în mediul rural, cât și în cel urban. Adâncind analiza la nivel județean, se constată că două județe din nordul regiunii (Argeș și Dâmbovița) au atins în mediul urban, în anul 2010 gradul maxim de acoperire de 100%. La polul opus se află județul Prahova care abia reușește să acopere 80,5% în mediul urban. În ceea ce privește zona rurală, tot județul Dâmbovița are cel mai mare grad de acoperire (88,2%) din regiune, iar județul Călărași deține cel mai scăzut grad de acoperire cu servicii de salubritate (7,5%).

În prezent, în regiunea Sud Muntenia, procesul de colectare selectivă a deșeurilor (hârtie-carton, mase plastice, PET, sticlă, metal), în vederea valorificării materialelor reciclabile a fost introdus într-un număr de 114 localități din regiune.

Producătorii și deținătorii de deșeurile de producție au obligația să asigure prevenirea producerii la sursă, manipularea, stocarea, colectarea, transportul, tratarea și eliminarea în siguranță a deșeurilor, fără să fie afectate negativ sănătatea populației și mediul înconjurător.

Cantitatea de deșeurile de producție generate în anul 2011, în regiunea Sud Muntenia a fost de **1854811 tone** în scădere față de anul 2010 când a fost de 3597978 tone.

Tabel nr. - Cantități de deșuri de producție generate

Regiune/Județ	Deșuri producție (tone)			
	Total generat 2011	Valorificat	Stoc la sfârșitul anului 2011	Eliminat
Regiunea Sud Muntenia	1854811	1678397	455353	795950
Argeș	490635	344955	50993	139125
Călărași	57285	3611	53674	0
Dâmbovița	227273	895279	52940	4362
Giurgiu	112507	103723	15393	4124
Ialomița	15127	14887	1731	47
Prahova	851984	285942	210622	648292
Teleorman	100000	30000	70000	0

Sursa: Raportul privind starea mediului în regiunea Sud Muntenia 2011

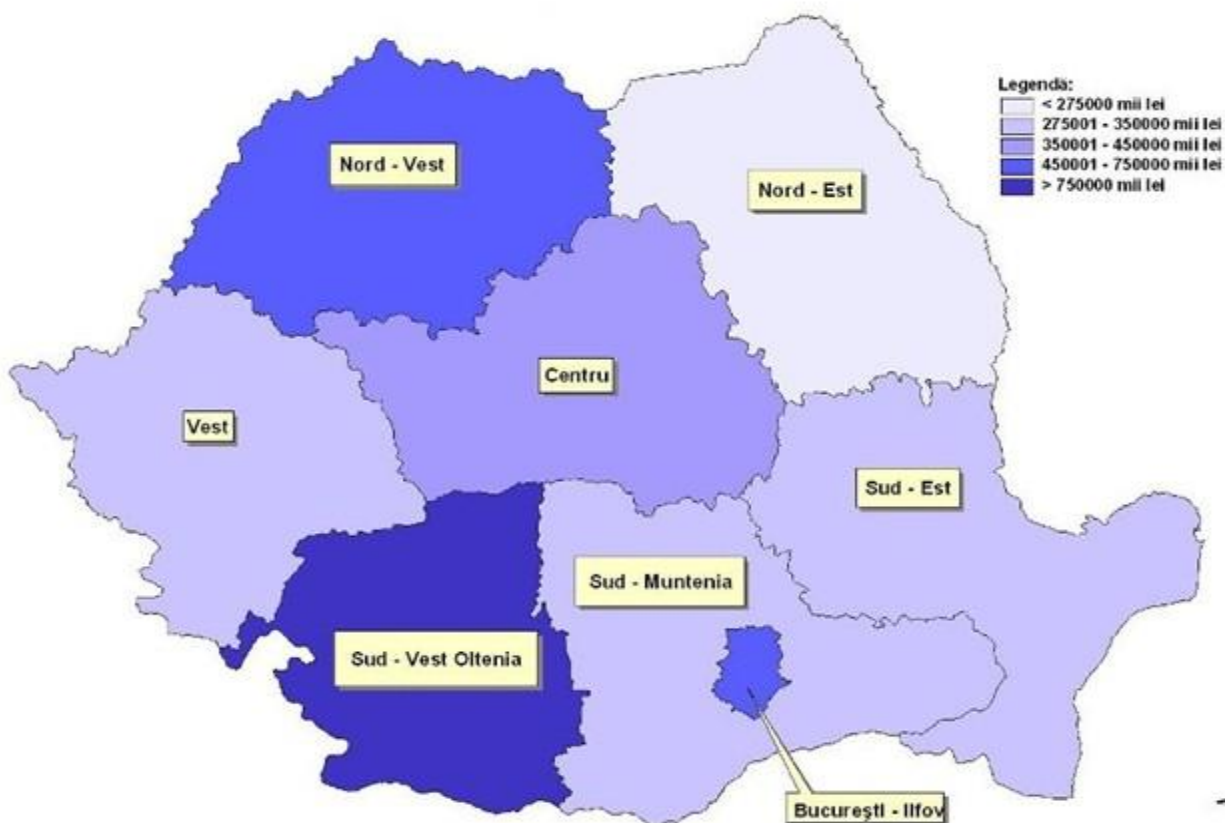
Față de anul 2010 se constată o scădere a cantităților de deșuri de producție generate în anul 2011, cauzele principale putând fi, fie scăderea ponderii activităților industriale generatoare de cantități mari de deșuri de producție, fie minimizarea cantităților de deșuri generate datorată re tehnologizărilor.

Din datele prezentate rezultă că în anul 2011 aproximativ 90,48% din deșeurile de producție au fost valorificate.

Deșeurile industriale sunt în general colectate selectiv de către agenții economici care le produc. Unele deșuri industriale precum: fier, fontă, cupru, aluminiu, hârtie, carton, textile, etc. sunt valorificate prin unități de tip REMAT, altele sunt stocate temporar sau care nu se mai pot valorifica sunt depozitate definitiv în depozite.

Cea mai mare rată de valorificare se înregistrează la deșeurile feroase provenite din prelucrarea suprafețelor și din dezmembrări de utilaje și vehicule uzate, și la deșeurile rezultate din prelucrarea lemnului, acestea fiind valorificate energetic într-un procent de aprox 95%.

Investiții pentru protecția mediului pe regiuni de dezvoltare , în anul 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește investițiile pentru protecția mediului pentru regiunea Sud Muntenia, conform datelor de la Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2010 erau de 442682.00 mii lei, ceea ce reprezintă 11,79% din nivelul național.

CONCLUZII:

CAPITOLUL 6. MEDIU

- În ceea ce privește infrastructura de mediu, în regiune funcționau 86 de stații de epurare, care au generat un volum de ape uzate evacuate de 112,2 mil. mc.;
- Județul cu cel mai mare volum de apă distribuit consumatorilor, la nivelul anului 2011, este județul Dâmbovița cu 122148 mii m³/an, în timp ce județul Giurgiu înregistrează cel mai mic volum de apă distribuit consumatorilor de 3323 mii m³/an.
- În perioada 1999-2010, volumul de apă reziduală evacuată de stațiile de tratare din regiune a scăzut cu 40,4%, iar peste jumătate din stațiile de epurare din regiune au doar treaptă primară de epurare;

- cel mai mare volum de ape uzate evacuate s-a înregistrat în Județul Argeș (30,3 mil. mc), iar cel mai redus în Giurgiu (2,5 mil. mc);
- La nivelul anului 2010, populația conectată la stațiile de epurare a apelor uzate înregistrează la nivelul regiunii Sud Muntenia un număr de 889215 persoane, ceea ce reprezintă 13,5% din nivelul național;
- La nivelul regiunii Sud Muntenia, județul cu cel mai mare număr de persoane conectate la sistemul de epurare al apelor uzate este Argeșul cu 161019 persoane, iar județul cu cel mai mic număr de persoane conectate la stațiile de epurare a apelor uzate este Ialomița cu 65984.

- **În ceea ce privește calitatea factorilor de mediu la nivelul regiunii Sud Muntenia** nu au fost înregistrate accidente majore de mediu care să afecteze factorul de mediu aer;

- Concentrațiile de dioxid de sulf au depășit în anul 2010 cantitățile maxime admise doar în Ploiești, în sezonul rece, datorită sistemelor de încălzire a populației, care nu utilizează gazul metan. Din datele puse la dispoziție de către Agenția Regională de Protecția Mediului Pitești pentru perioada 2000 – 2009, în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră, se poate constata că acestea se înscriu începând cu anul 2007 pe un trend descrescător;

- În județele din partea de nord a regiunii sursele de poluare a aerului provin din industria petrolieră, industria constructoare de mașini, industria materialelor de construcții și industria metalurgică, în timp ce în sudul regiunii poluarea este generată de activitățile din agricultură (creșterea intensivă a păsărilor și porcilor și folosirea îngrășămintelor chimice pe terenurile agricole) și activităților specifice proceselor de producție din unitățile economice aparținând industriei chimice, industriei mineralelor și industriei alimentare;

- Calitatea apei distribuite în sistem centralizat este net superioară celei furnizate de fântânile publice;

- În urma monitorizării calității apei, starea chimică a acesteia este bună în toate județele;

- Cele mai bune terenuri pentru agricultură se găsesc în partea de sud a regiunii, în județele Ialomița, Teleorman și Călărași, în timp ce zonele critice din punct de vedere al calității solului sunt localizate în următoarele județe: Argeș, Dâmbovița și Prahova.

- În Regiunea Sud-Muntenia există 361 de situri contaminate în urma activității din sectorul industrial, cu o suprafață totală de 678,9 hectare. Cele mai multe situri contaminate se găsesc în județele Argeș, Dâmbovița, Teleorman și Giurgiu, unde se concentrează 79% din totalul acestora;

- Pe teritoriul regiunii la nivelul anului 2011 se găsesc 137 arii naturale protejate de interes local, un parc național, 2 parcuri naturale, 72 de arii naturale protejate de interes național, 39 de situri de importanță comunitară și 32 de situri de protecție avifaunistică, acestea ocupând o suprafață de 16,28% din suprafața regiunii.

- **În ceea ce privește combaterea riscurilor naturale**, riscul alunecărilor de teren afectează o populație de 316664 locuitori în mediul urban și 463457 locuitori în mediul rural, ceea ce înseamnă 9.71% din totalul regiunii Sud Muntenia în mediul urban și 14.22% în mediul rural;

- Seceta și fenomenele asociate acesteia, respectiv aridizarea și deșertificarea, au început să afecteze teritoriul regiunii într-o proporție mult mai mare în ultimii ani datorită schimbărilor climatice.

- Riscul de seismicitate afectează o populație de 2099074 locuitori, ceea ce înseamnă 64,41% din totalul regiunii Sud Muntenia;

- În ceea ce privește avalanșele, în regiunea Sud Muntenia zonele afectate de acest fenomen sunt localizate în partea de nord a regiunii, pe teritoriile județelor Argeș, Dâmbovița și Prahova;

- **În ceea ce privește riscurile tehnologice și sursele majore de poluare**, sursele industriale majore de poluare a mediului din regiunea Sud Muntenia sunt reprezentate de activitățile din următoarele domenii: extracția și procesarea țițeiului, chimie și petrochimie, producerea energiei electrice și termice în centrale de mare putere, construcții de mașini, materiale de construcții, procesarea metalelor feroase.

- **În ceea ce privește gestionarea deșeurilor menajere și industriale**, cantitatea anuală de deșeurii municipale generată pe cap de locuitor a avut o evoluție descendentă la nivelul regiunii Sud Muntenia în perioada 2005 – 2010;

- În perioada 2005–2011, se constată o creștere a cantității de deșeurii municipale generate și colectate, datorată în special cântării deșeurilor de către agenții economici de salubritate la recepție, spre deosebire de anii precedenți când deșeurile erau estimate și datorită gradului de acoperire a serviciilor de salubritate în mediul rural, diminuându-se astfel depozitățile necontrolate. Județele în care s-au colectat cele mai mari cantități de deșeurii municipale la nivelul anului 2011 au fost Prahova și Argeș;

- În anul 2011 cantitatea de deșeurii de producție generate în regiunea Sud Muntenia a fost de **1854811 tone** în scădere față de anul 2010 când a fost de 3597978 tone, datorită faptului că s-a scăzut ponderea activităților industriale generatoare de cantități mari de deșeurii de producție, s-a minimizat cantitățile de deșeurii generate datorată re tehnologizărilor.

- În anul 2011 la nivelul regiunii Sud Muntenia din 1854811 tone de deșeurii de producție generate, aproximativ 90,48% din deșeurile de producție au fost valorificate.

7. ECONOMIA REGIUNII SUD MUNTENIA

7.1. ACTIVITATEA ECONOMICĂ A REGIUNII SUD MUNTENIA

Odată cu integrarea în Uniunea Europeană, la 1 ianuarie 2007, România a devenit membru al unui model redistributiv, ambivalent, economic și social, care folosește politica regională pentru a reduce decalajele între regiunile europene și care joacă un rol esențial în obținerea creșterii economice, crearea de noi locuri de muncă și stabilitate demografică. Un model cu finalitate socială și cu o strategie de reglementare care, prin fondurile structurale și de coeziune acordate, difuzează prosperitatea dinspre centru spre periferie.

Pe plan economic, aderarea a adus României o creștere a Produsului Intern Brut, a schimburilor comerciale și o îmbunătățire a balanței comerciale. Efectele acestor tendințe pozitive au fost puternic contracarate însă de evoluția inflaționistă a economiei și de deprecierea monedei naționale.

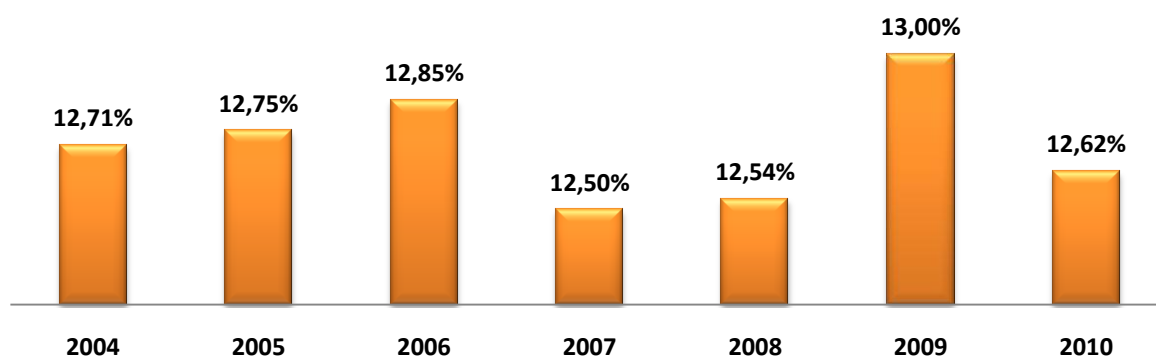
La nivelul regiunii de dezvoltare Sud Muntenia, în intervalul analizat 2004 – 2011, economia a fost caracterizată printr-o evoluție ușor ascendentă, reflectată în valorile principalilor indicatori de evaluare a creșterii economice. Un aspect important care se evidențiază pe tot parcursul analizei economiei regiunii Sud Muntenia este legat de reunirea în cadrul regiunii a șapte județe care formează două clase extreme de diferite în caracteristicile lor economice. Astfel, cele trei județe din nord – Argeș, Dâmbovița și Prahova – dau baza industrial-regională care este impresionantă, depășind media națională și celelalte patru județe din sudul regiunii – Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman – cu tradiție, în principal, în producția agricolă și agroalimentară.

7.1.1. Indicatori macroeconomici regionali

Produsul Intern Brut obținut în anul 2010 de regiunea Sud Muntenia totaliza 66.114,80 milioane lei, reprezentând 12,6% din valoarea PIB național, ceea ce a condus la ocuparea locului 2 în rândul celor 8 regiuni de dezvoltare ale României, după București - Ilfov. Indicator macroeconomic folosit pentru a măsura activitatea și creșterea economică într-o țară sau regiune, PIB regional s-a caracterizat, în tot intervalul analizat, respectiv 2004 - 2010, printr-o evoluție pozitivă lentă.

Grafic:

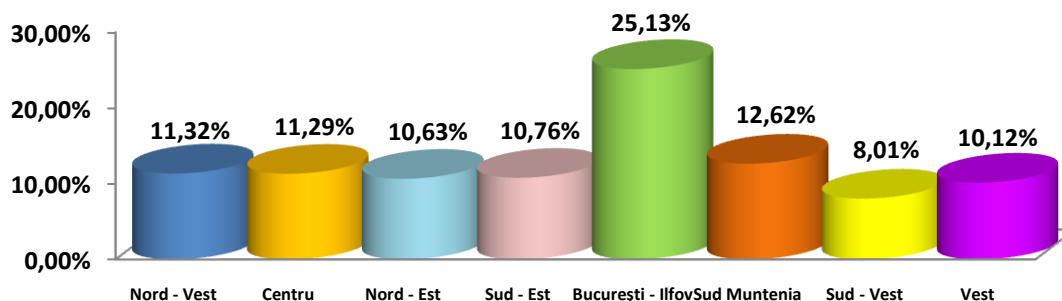
Ponderea Regiunii Sud Muntenia în PIB național, în intervalul 2004 - 2010

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia

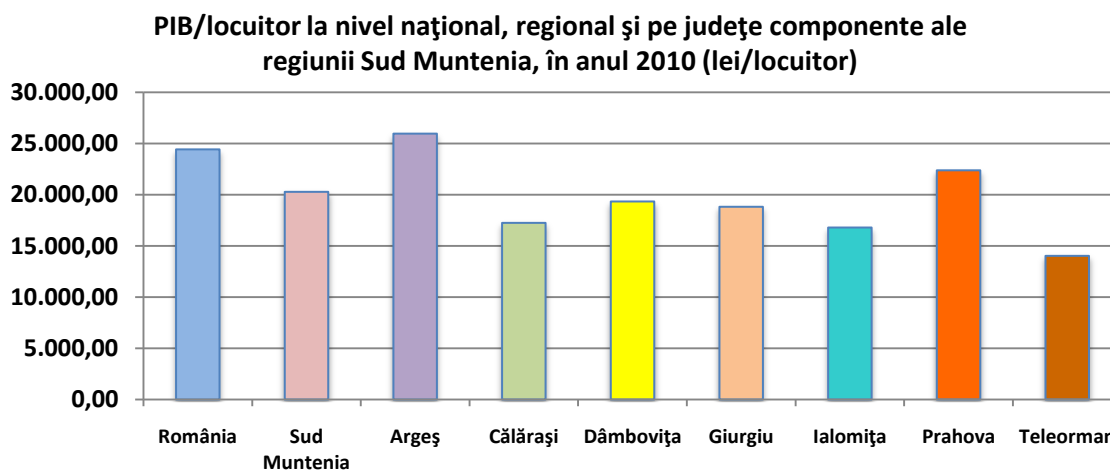
Grafic:

Ponderea regiunilor de dezvoltare în formarea PIB național, în 2010 (procente)

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia

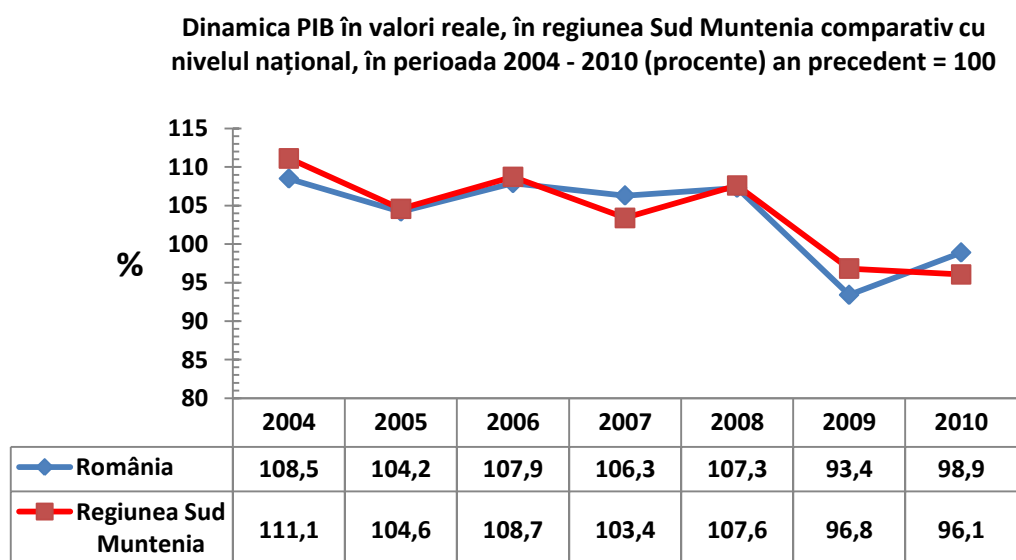
Grafic:

Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași

În perioada analizată, la nivelul regiunii Sud Muntenia, valoarea indicatorului PIB în valori reale a înregistrat o evoluție fluctuantă, ajungând în 2010 la un nivel de 96,1%, cea mai mare descreștere la nivel național în anul respectiv. Evoluția PIB în valori reale se poate observa din următorul grafic:

Grafic:

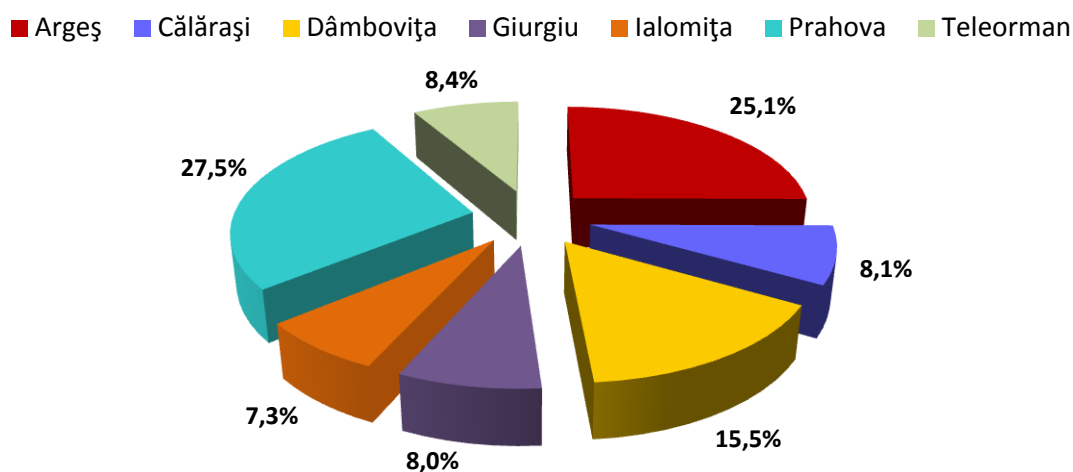

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor de la DRS Călărași

Contribuția celor 7 județe la formarea Produsului Intern Brut regional, în 2010, evidențiază decalajul dintre performanța economică a județelor din nordul regiunii specializate în industrie, comparativ cu cele din sudul regiunii influențate de evoluția sectorului agricol. Astfel, județele Prahova și Argeș au realizat 27,5%, respectiv 25,1% din PIB regional, în timp ce Giurgiu și Ialomița, județe cu o populație puțin numeroasă (în special cea ocupată civilă) și cu o structură economică diferită au contribuit cu 8%, respectiv 7,3% la PIB regional.

Grafic:

Pondere în PIB regional a PIB-ului fiecărui județ, la nivelul anului 2010

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia

Cel mai important indicator de analiză a disparităților regionale, **PIB per locuitor** la nivel teritorial, a înregistrat de asemenea un trend ascendent în tot intervalul avut în vedere. Astfel, la 2010, PIB per locuitor calculat la paritatea de cumpărare standard a fost de 20.288,2 lei/ locuitor reprezentând 83,03% din media națională. Privită din prisma acestui indicator, regiunea Sud Muntenia s-a situat pe locul 5 la nivel național.

Diferențele apreciabile în ce privește dezvoltarea economică a județelor se reflectă în valorile indicelui de disparitate a PIB/ locuitor. La nivelul anului 2010, un singur județ din regiunea Sud Muntenia, și anume Argeșul, se regăsea printre cele mai dezvoltate 10 județe din țară, având un indice de disparitate față de nivelul național de 106,3%, în timp ce Prahova se situa în apropierea mediei naționale cu un indice de 91,6%. Celelalte județe prezentau o situație mai puțin favorabilă, cu Teleorman printre ultimele 5 cel mai puțin dezvoltate județe, având un indice de 57,4% din media națională.

Tabel:

Produsul intern brut obținut în anul 2010 la nivel județean și indicii de disparitate				
Nivel	PIB	PIB/ LOC	Indici de disparitate (%)	
			Față de nivelul regional	Față de nivelul național
România	523.693,30	24.435,90	-	-
Sud Muntenia	66.114,80	20.288,20	-	83,0%
Argeș	16.601,70	25.974,40	128,0%	106,3%
Călărași	5.382,20	17.256,30	85,1%	70,6%
Dâmbovița	10.248,90	19.345,50	95,4%	79,2%
Giurgiu	5.274,20	18.828,00	92,8%	77,1%
Ialomița	4.821,90	16.802,20	82,8%	68,8%
Prahova	18.200,30	22.390,90	110,4%	91,6%
Teleorman	5.585,60	14.034,50	69,2%	57,4%

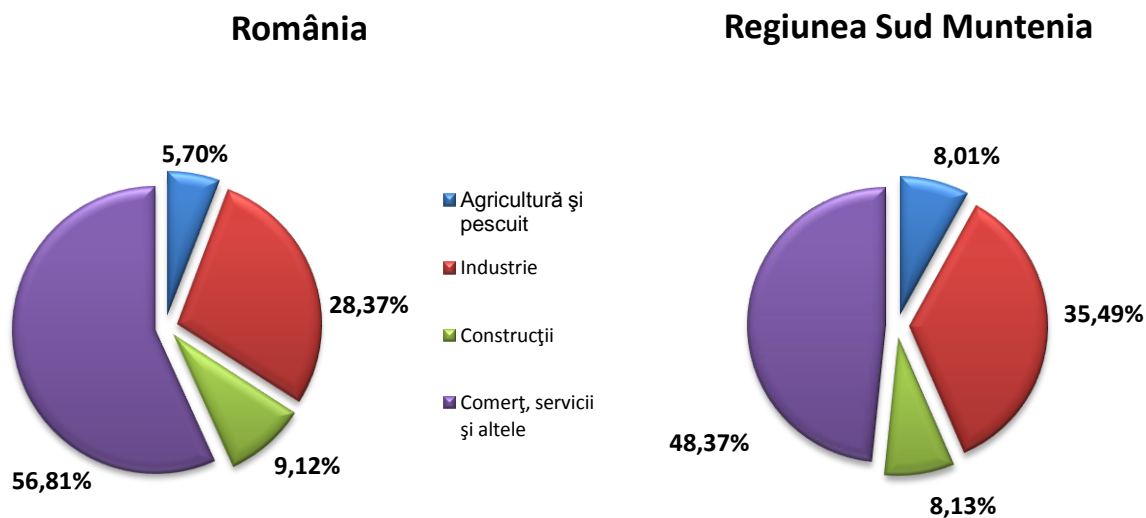
Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia pe baza datelor de la INS

Principalele sectoare care au contribuit, în anul 2010, la formarea PIB regional în Sud Muntenia au fost: comerțul și serviciile - cu o pondere de 48,37%, în scădere față de anul precedent cu peste 2 puncte procentuale, pe fondul crizei mondiale și scăderii puterii de cumpărare - și industria – cu 35,49%. În intervalul 2008 – 2010, industria și-a majorat contribuția la formarea PIB regional îndeosebi prin intermediul exporturilor, cu o creștere spectaculoasă în timpul crizei internaționale de aproximativ 5 puncte procentuale, în 2010 față de 2009, fiind susținută în principal de cererea externă.

În schimb, agricultura a păstrat același trend de scădere, atingând nivelul de 8% în 2010, tendință influențată în principal de gradul mare de fărâmițare a terenului agricol și practicarea pe o scară largă a agriculturii de subzistență.

Grafic:

Ponderea principalelor sectoare economice în PIB, în anul 2010, la nivel național și regiunea Sud Muntenia

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia pe baza datelor de la INS

Structura sectorială a Valorii Adăugate Brute Regionale în Sud Muntenia

Analiza structurii sectoriale a VAB-ului regional arată că ponderile principalelor sectoare de activitate au avut, în intervalul analizat, evoluții diferite și evidențiază tranziția treptată către o economie post-industrială bazată pe sectorul terțiar. În perioada 2008 – 2010, sectorul „Agricultură, silvicultură și pescuit” a înregistrat o diminuare continuă a ponderii în VAB regional, scăzând de la 10,78% până la 8,99%. Sectorul „Industria” a înregistrat o creștere importantă în 2010 după 2 ani de scădere, în timp ce sectorul „Construcții” a scăzut la 9,11% în 2010, după o creștere formidabilă de 370% în intervalul 2004 – 2009 consecință a expansiunii sectorului imobiliar care a caracterizat întreaga țară. În cazul sectorului „Comerț, servicii și altele”, evoluția a fost una oscilantă; astfel, după o sensibilă creștere în 2009 față de 2008, comerțul și serviciile au atins nivelul de 42,10%, influențate fiind de efectele recesiunii asupra puterii de cumpărare a consumatorilor și contracției cererii interne.

Valorile acestui indicator confirmă faptul că tranziția regiunii Sud Muntenia de la o economie bazată pe producție către o economie bazată pe servicii este încă în curs de realizare, contribuția unora dintre sectoare, precum agricultura și industria, la formarea VAB-ului atingând valori peste nivelul național (8,99% față de 6,41% și 39,80% față de 31,85%). Acest aspect poate contribui la conturarea profilului economic al regiunii, accentuând importanța celor două sectoare în economia regională.

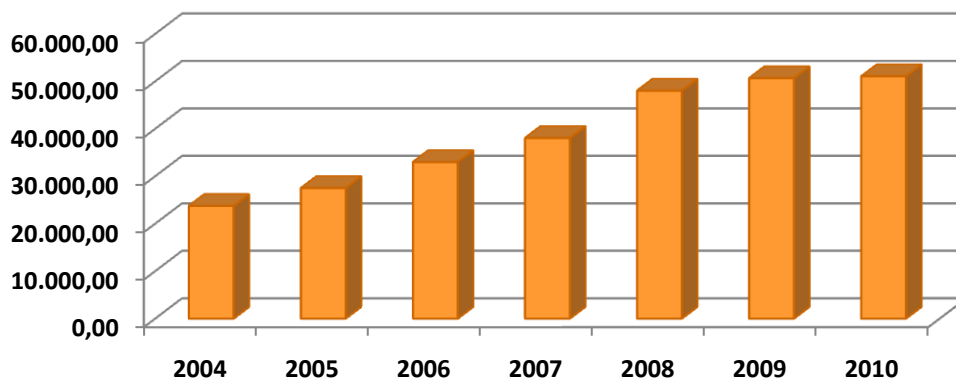
Productivitatea muncii la nivelul regiunii Sud Muntenia

Calculată ca raport între valoarea adăugată brută regională și populația ocupată civilă, acest indicator macroeconomic exprimă, în principal, eficiența cu care este consumată munca. În perioada analizată 2004 - 2010, productivitatea muncii a înregistrat un trend crescător, atingând în ultimul an de analiză un nivel de 91,64% din media națională.

Pentru anul 2010, județele cu cel mai mare nivel al productivității muncii au fost Argeșul și Prahova, urmate de Giurgiu (cu cea mai mare creștere față de anul precedent), Călărași, Dâmbovița, Ialomița și Teleorman.

Grafic:

Productivitatea muncii în regiunea Sud Muntenia, pentru intervalul de 2004 - 2010 (lei/ persoană)

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia pe baza datelor de la INS

7.1.2. Populația – factor de influență în dezvoltarea economică a regiunii Sud Muntenia

Desfășurarea oricărei activități economice, precum și creșterea eficienței acesteia, implică nu numai aspecte tehnico-economice, ci și pe cele sociale, legate în principal de forța de muncă sub toate aspectele sale.

Datele statistice, dar și toate teoriile economice demonstrează că între populație și economie se manifestă întotdeauna o anumită corelație, că acestea nu evoluează independent una față de cealaltă, ci împreună, influențându-se reciproc continuu.

Populația, prin numărul și structura sa, printr-o serie de caracteristici ale sale (cum ar fi: nivelul de instruire, comportamentul vis-a-vis de muncă, experiența acumulată, bagajul de cunoștințe, modul de utilizare a timpului de muncă, speranța de viață, veniturile totale etc.) influențează ritmul și direcția dezvoltării economice a unei țări și regiuni. Implicația se manifestă însă și în sens invers, căci, la rândul său și nivelul dezvoltării economice induce anumite influențe asupra evoluției numărului și structurii populației.

Deoarece multe dintre aspectele referitoare la populație au fost analizate în capitolul 4 al acestui document, în acest capitol ne vom rezuma la a prezenta situația veniturilor și cheltuielilor populației la nivelul anului 2010 în regiunea Sud Muntenia.

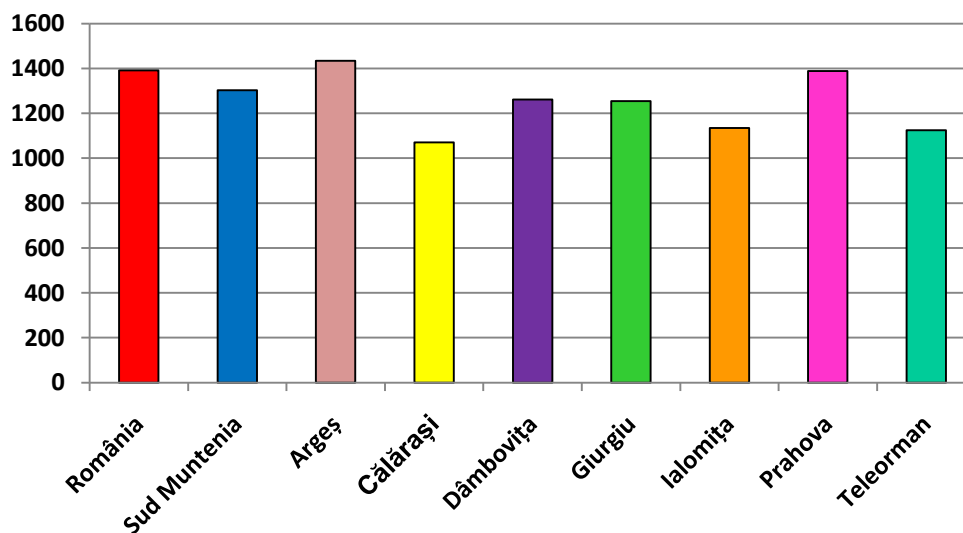
Astfel, veniturile totale ale populației regiunii au atins nivelul de 806,92 lei/ persoană, peste media națională, ocupând astfel locul 3 între cele 8 regiuni de dezvoltare, după București-Ilfov și regiunea Vest. Un aspect important de punctat referitor la sursele veniturilor îl reprezintă ponderea destul de ridicată a

contravalorii consumului de produse agricole din resurse proprii, respectiv circa 19%, un nivel care scoate în evidență caracteristica de agricultură de subzistență practică într-o pondere însemnată în această regiune.

Evoluția economiei regiunii Sud Muntenia se reflectă și în nivelul indicatorului privind câștigul salarial mediu net lunar, care a crescut de la 716 lei/ salariat în anul 2005, la 1303 lei/ salariat în 2010, ocupând locul 2 între toate regiunile României. Dacă la nivelul unora dintre județe acest indicator a înregistrat o scădere în 2010 față de 2009, la nivel de regiune trendul de creștere și-a încetinit ritmul odată cu declanșarea crizei economice în 2009, nereușind însă să acopere rata inflației, ceea ce a afectat bunăstarea populației și implicat o influență negativă asupra consumului intern.

Grafic:

Câștigul salarial nominal mediu net lunar în regiunea Sud Muntenia, comparativ cu nivelul național, în 2010 (lei/ salariat)

Sursa: Anuare Statistice ale României

În ceea ce privește cheltuielile totale lunare pe persoană, în 2010, în regiunea Sud Muntenia acestea s-au situat la un nivel de 722,06 lei, peste media pe țară cu 1,4%, cel mai mare procent fiind reprezentat de contravaloarea consumului de produse agricole din resurse proprii, îndeosebi pentru familiile de agricultori a căror consum alimentar din resurse proprii constituie o sursă în autoaprovizionare de circa 42%.

Vechea structură a economiei regiunii, care a cunoscut o dezvoltare industrială masivă în anii '70, și-a pus amprenta pe profilul regiunii, încă dominat de industrie și agricultură și cu un sector terțiar cu o evoluție ascendentă. O parte dintre activitățile industriale au supraviețuit și sunt motorul creșterii economice, o altă parte nu a avut șanse de restructurare și a lăsat fără viitor mai multe orașe mici. Extracția și prelucrarea petrolului și a gazelor naturale, fabricarea de mașini, echipamente și mijloace de transport, producția de utilaj petrolier și chimic, producția de frigidere și congelatoare și producția de automobile sunt industriile care s-au restructurat și care au beneficiat de investiții străine.

Industria regiunii Sud Muntenia, cu un profil diversificat și complex, se bazează în mare parte mare parte pe activități tradiționale și orientată spațial în funcție de localizarea resurselor naturale, industria regiunii acoperă toate domeniile componente, însă ponderile superioare sunt deținute de industria chimică și petrochimică (în județele Prahova și Argeș), industria construcției de mașini, echipamente și mijloace de transport (în județele Prahova, Argeș și Dâmbovița), industria textilă, a confecțiilor și industria alimentară.

De remarcat este că apar o serie de discrepanțe la nivel intra-regional, astfel industria are o pondere ridicată în județele din partea nordică unde sunt localizate cele mai importante centre urbane industriale: Ploiești, Pitești și Târgoviște, care au constituit și constituie în continuare poli de dezvoltare și centre de polarizare pentru noi activități industriale pe lângă cele tradiționale existente și pentru investițiile străine.

Prin dimensiunile sale economice, sociale și ecologice, restructurarea industrială a reprezentat și continuă să reprezinte un proces cu implicații dintre cele mai profunde asupra evoluției și structurii economice a regiunii Sud Muntenia. Efectele măsurilor de restructurare industrială sunt multiple și s-au manifestat la niveluri și pe planuri diferite; un efect cu implicații majore de ordin social și care este perceput la nivelul componentei demografice este acela al reducerii numărului de salariați prin disponibilizări și pensionări, urmarea directă a acestuia determinând creșterea ratei șomajului.

Cele mai mari reduceri ale forței de muncă industrială, care au avut și numeroase implicații asupra activității economice ale zonei, s-au înregistrat în orașele mici și mijlocii, monoindustriale, a căror industrie era dependentă de marile întreprinderi din centrele polarizatoare, și anume: Fundulea - județul Călărași, Bolintin Vale – județul Giurgiu, Turnu Măgurele – județul Teleorman, Urziceni, Fetești, Țândărei – județul Ialomița. Evoluții negative moderate sau stagnante au înregistrat și orașele: Mioveni - județul Argeș, Moreni - județul Dâmbovița (construcții de mașini), în timp ce altele au înregistrat creșteri, respectiv Boldești - Scăieni – județul Prahova (sticlărie). Orașele mari au înregistrat reduceri mici ale forței de muncă industrială, de cele mai multe ori sub media națională, fiind avantajate de diversificarea industrială și de mediul economic mai atractiv (exemplu: Municipiul Ploiești). Declinul industrial al orașelor a înregistrat valori negative accentuate datorită “efectului de talie”: cele mai mari centre urbane înregistrează cele mai importante decalaje față de evoluția medie. Acestora li se adaugă orașele de mărime mai mică specializate industrial, în regiunea Sud Muntenia, cum ar fi Târgoviște, pierderile industriale continuând cu: Pitești și Alexandria.

Restructurarea industriei din ultimii 20 ani, a determinat închiderea unor unități industriale din zone monoindustriale, ducând la apariția unor probleme sociale grave în ariile aferente localităților: Mizil, Plopeni, Urlați, Valea Calugărească, Șotânga, Costești, Stoienești și Câmpulung Muscel - din județele nordice, dar și a unora din județele sudice: Turnu Măgurele, Zimnicea, Alexandria, Videle, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Slobozia și Fetești.

Probleme și dezechilibre economice au apărut și în localitățile a căror activitate economică se baza numai pe industria extractivă, unele dintre acestea, precum Filipești și Ceptura din județul Prahova, fiind încadrate în categoria zonelor defavorizate, cu scopul de a atrage investiții majore. Din păcate însă, respectivele măsuri au avut un impact redus asupra situației socio-economice, fiind încă necesare acțiuni ample de revigorare economică și socială.

La nivel spațial, restructurarea industrială s-a materializat prin abandonarea localizării inițiale sau reutilizarea parțială a acestuia prin activități de servicii (depozitare, comerț).

Zonele Defavorizate din regiunea Sud Muntenia

Scopul înființării zonelor defavorizate l-a reprezentat sprijinirea refacerii economice a zonelor rămase mult în urmă în ceea ce privește nivelul lor de dezvoltare, prin acordarea de facilități fiscale și financiare în vederea atragerii de investiții în zonele afectate, zonele izolate, lipsite de mijloace de comunicație și cu o infrastructură slab dezvoltată.

În concordanță cu prevederile O.U.G. nr. 24/1998, cu modificările și completările ulterioare, pe baza criteriilor geografice, demografice, economice și sociale, în regiunea de dezvoltare Sud Muntenia au fost declarate 4 zone defavorizate a căror durată de existență a fost cuprinsă între 3 și 10 ani.

Tabel nr. 6 - Zone defavorizate

ZONE DEFAVORIZATE	JUDEȚUL	LOCALITĂȚI	INVESTIȚII (mii lei) 1999 - 2002
ZONA CEPTURA 1.04.1999 – 1.04.2009 (10 ani)	Prahova	Ceptura	129.241.000
ZONA FILIPEȘTI 1.04.1999 – 1.04.2009 (10 ani)	Prahova	Filipeștii de Pădure Filipeștii de Târg Măgureni	1.069.095.000
ZONA MIZIL 22.10.2001-22.10.2004 (3 ani)	Prahova	Mizil	71.496.000
ZONA ZIMNICEA 7.12.2000 – 15.12.2010 (10 ani)	Teleorman	Zimnicea	114.620.000

Sursa: ADR Sud Muntenia

Ariile identificate ca fiind zone defavorizate se confruntau cu mari probleme de ordin economic și social, dovedind incapacitate de a se redresa singure și de a se adapta la noile condiții impuse de mecanismele pieței. Ajutorul regional a fost destinat dezvoltării regiunilor defavorizate, prin sprijinirea investițiilor și creării de locuri de muncă într-un context durabil. Acesta a promovat extinderea, modernizarea și diversificarea activităților firmelor localizate în acele regiuni și a încurajat noile firme să se stabilească acolo.

În cazul regiunii Sud Muntenia, investițiile, locurile de muncă și nivelul dezvoltării economice au prezentat o tendință de creștere accentuată în perioada 2001-2004, după care a urmat un an de scădere (datorită încetării ajutoarelor de operare în 2005) și apoi, începând cu 2006, valorile au început din nou să crească.

Tabel nr. 7 - Locuri de muncă nou create

Anul	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Locuri de muncă nou create	480	990	1450	1700	1550	1500	1750	2300

Sursa: ADR Sud Muntenia

Negocierea Capitolului 6 privind concurența și ajutorul de stat, cuprins în Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană, armonizarea politicilor de stat cu politica UE, în perioada 2003-2004, a condus la plafonarea, diminuarea și ulterior eliminarea ajutoarelor de stat pentru investitorii din zonele defavorizate.

Concluzii:

După anul 1989, economia regiunii Sud Muntenia a avut, în general, o evoluție descendentă, datorată dezechilibrelor moștenite, a neconcordanței dintre componentele reformei economice și a utilizării ineficiente a resurselor naturale și umane, cu impact negativ asupra productivității, eficienței și ratei de angajare.

În perioada 2004 – 2010, cadrul economic al regiunii s-a caracterizat prin următoarele aspecte generale:

- valori ale unor indicatori ai dezvoltării economice sub cele existente la nivel de țară;
- concentrarea principalelor sectoare industriale în partea de nord a regiunii;
- declinul unor sectoare industriale tradiționale.

Economia regiunii în perioada analizată a fost influențată puternic de două fenomene, pe de o parte boom-ul economic care a caracterizat perioada 2005 – 2009, urmată de criza mondială care a afectat toate aspectele activității economice și sociale, situație în care ne regăsim și astăzi.

Dacă în primul interval caracterizat de creștere economică, influențat inclusiv de aderarea României la Uniunea Europeană, regiunea a reușit să mai atenueze din diferențele față de restul regiunilor, în perioada de criză economică ritmul de creștere a fost unul modest, spre stagnare, situație ce se poate observa și din valorile principalilor indicatori macroeconomici.

O caracteristică importantă a regiunii Sud Muntenia rezultă din diferențele foarte mari dintre județele din nord și cele din sud, cu specializări diferite, respectiv industrie și agricultură, specializarea simțindu-se și în avuția județelor, cu Argeș și Prahova drept lideri ai Produsului Intern Brut pe cap de locuitor.

Discrepanțele interjudețene au fost adâncite în ultimii 20 ani de restructurarea industrială care a afectat județele din sudul regiunii, cu deosebite implicații la nivel economic și social, care și-au pus amprenta în mod decisiv asupra evoluției și structurii economiei din Sud Muntenia. Cele mai afectate au fost orașele mici și mijlocii, monoindustriale care se luptă și în prezent cu importante dezechilibre economice, cauzate de rata mare a șomajului, de fenomenul de migrație internă și externă ș.a.

În scopul sprijinirii revigorării economice, în Sud Muntenia au fost înființate prin O.U.G. nr. 24/1998 unele zone defavorizate cu scopul de a atrage investiții prin acordarea de facilități fiscale și financiare, însă proiectul nu a reușit să aibă impactul așteptat.

Creșterea economică este indispensabilă într-o economie de tranziție, cum este cea a regiunii Sud Muntenia, iar dezvoltarea umană depinde de activitatea economică productivă. Problema este de a înțelege care sunt motoarele creșterii economice și cum funcționează ele, pentru a le valorifica în cel mai eficient mod, pentru a exploata cel mai bine resursele astfel încât să generăm noi oportunități, care să conducă la dezvoltarea umană, reducerea sărăciei și crearea locurilor de muncă, în general pentru bunăstarea întregii regiuni.

7.2. DEZVOLTARE ANTREPRENORIALĂ

O caracteristică a economiei de piață contemporane, indiferent dacă ne referim la nivelul național, regional sau local, este situarea firmelor în prim-planul activității economice, pornind de la premisa că dacă acestea sunt profitabile atunci toți cei implicați sunt afectați pozitiv și, în consecință întreaga economie. O economie bazată pe antreprenoriat, fie că e la nivel național, regional sau de comunitate, diferă în mod semnificativ de economiile non-antreprenoriale și nu doar prin structura sau vigoarea economică, cât și prin vitalitatea socială și calitatea vieții. Structura unei economii antreprenoriale este foarte dinamică și extrem de competitivă datorită rapidei apariții a unei afaceri noi și a ieșirii de pe piață a uneia stagnante și falimentare. O astfel de economie este populată rapid cu firme cu ascendență rapidă, așa-numitele firme înalt dinamice, în literatura de specialitate „gazelles”. Ele sunt cheia dezvoltării economice (Hans Landström – „Handbook of research on venture capital”, 2009).

Mediul de afaceri în regiunea Sud Muntenia, în perioada 2004-2011, s-a caracterizat printr-o evoluție pozitivă, în intervalul 2004 – 2008, urmat de o perioadă de regres, pe fondul crizei economice mondiale, care a influențat toate sectoarele economice.

Dinamica întreprinderilor în regiunea Sud Muntenia

Întreprinderea are un rol hotărâtor în dezvoltarea economică a regiunii Sud Muntenia, în determinarea potențialului acesteia, întrucât la acest nivel se crează substanța economică.

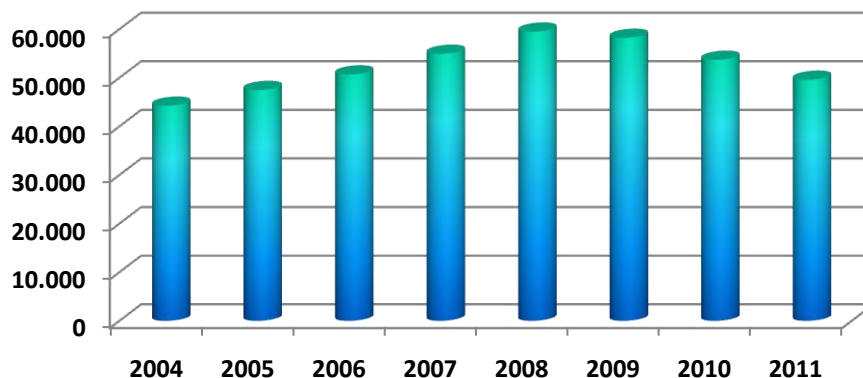
La nivelul regiunii, în 2011, existau 49.587 de întreprinderi active în toate sectoarele economice, poziționându-se pe locul 5 la nivel de țară. Dintre acestea 86,89% se încadrau în categoria microîntreprinderilor (0-9 angajați), 10,79% în clasa întreprinderilor mici (10-49 angajați), 1,98% întreprinderi mijlocii (50-249 angajați) și numai 0,34% întreprinderi mari (peste 250 angajați).

După cum am afirmat anterior, în analiza economiei regiunii se disting două perioade, cu evoluții și caracteristici diferite, respectiv perioada de creștere economică în intervalul 2004 – 2008 și perioada de criză economică și financiară, a cărei efecte s-au resimțit cel mai puternic de la jumătatea anului 2009 și până în prezent.

Astfel, dinamica întreprinderilor s-a caracterizat printr-o evoluție ascendentă până în 2008, numărul întreprinderilor crescând cu 34,45% (+ 15.241 întreprinderi – loc 4 la nivel național) în 2008 față de 2004. În schimb, în perioada 2009-2011, criza economică a afectat în mod negativ mediul de afaceri din Sud Muntenia, numărul de întreprinderi active reducându-se cu 16,64% (-9.895 întreprinderi – una dintre cele mai mici scăderi, loc 6 la nivel național), atingând astfel aproximativ nivelul existent în anul 2006.

Grafic:

Evoluția numărului de întreprinderi active în regiunea Sud - Muntenia, în intervalul 2004 - 2011

Sursa: INS, Baza de date Tempo online

Analiza la nivel județean, la 2011, relevă faptul că pe primele două locuri s-au poziționat județele Prahova cu 14.964 întreprinderi active și Argeș cu 12.271 întreprinderi active, urmate la o distanță semnificativă de Dâmbovița – 5.976 întreprinderi active, în timp ce ultimul loc la nivel regional a fost ocupat de Ialomița cu numai 3.725 întreprinderi active. În ce privește structura întreprinderilor după domeniul de activitate se remarcă unele specializări teritoriale. Astfel, județul cu cel mai mare grad de diversificare economică a fost Prahova, care a înregistrat cele mai mari ponderi ale numărului de întreprinderi pentru 16 din cele 18 sectoare de activitate. La polul opus, s-a situat județul Giurgiu cu cel mai mic număr de întreprinderi active pentru jumătate din domeniile de activitate, fiind astfel județul cu cel mai scăzut grad de diversificare economică.

Tabel:

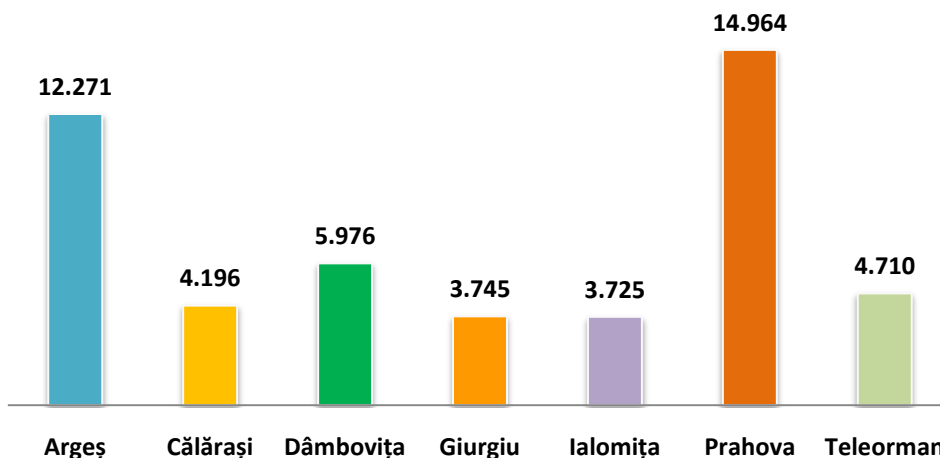
Numărul întreprinderilor active pe clase de mărime, la nivel județean, în 2011

	Sud Muntenia	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Micro	43.085	10.543	3.676	5.278	3.318	3.234	12.801	4.235
Mici	5.352	1.434	443	568	363	402	1.757	385
Mijlocii	982	258	64	111	57	80	333	79
Mari	168	36	13	19	7	9	73	11
Total	49.587	12.271	4.196	5.976	3.745	3.725	14.964	4.710

Sursa: INS, baza de date Tempo on-line

Grafic:

Numărul de întreprinderi active la nivel județean în 2011, regiunea Sud Muntenia

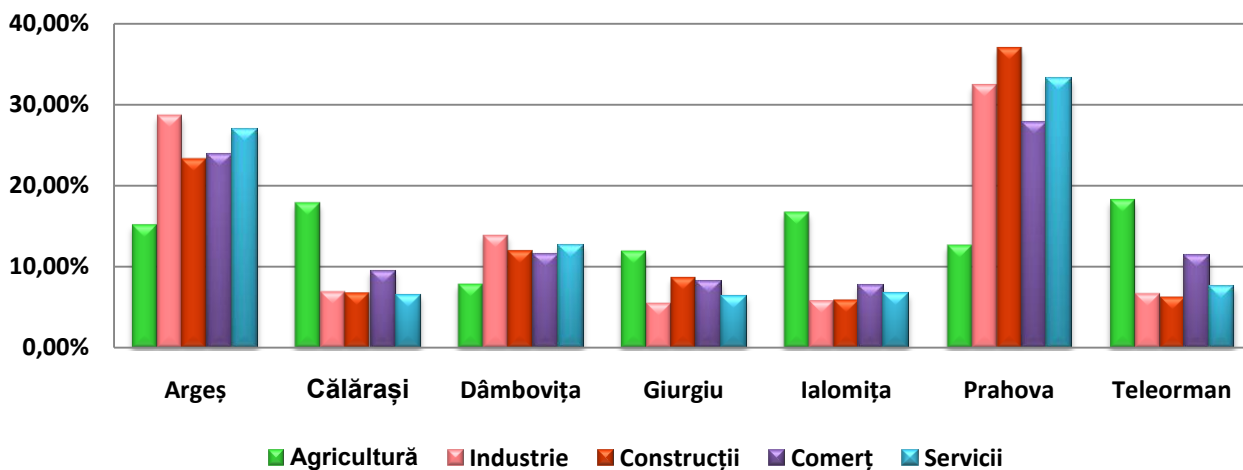

Sursa: Institutul Național de Statistică

Situația la 2011, a distribuției întreprinderilor active pe sectoare economice la nivelul celor șapte județe ale regiunii Sud Muntenia, accentuează atât repartizarea inegală a întreprinderilor în plan teritorial, dar și evidențiază existența dezechilibrelor semnificative cu privire la concentrarea teritorială a întreprinderilor. De exemplu, mai mult de 33% dintre întreprinderile active la nivel regional din sectorul „Servicii” erau localizate în județul Prahova, în timp ce Giurgiu deținea circa 6% dintre acestea. De asemenea, județul Prahova se situa pe primul loc și în domeniile „Industrie”, „Construcții” și „Comerț”, urmat de Argeș și Dâmbovița, acesta din urmă fiind, în medie, la 20 de procente distanță față de leader.

Grafic:

Structura sectorului întreprinderilor active pe județe ale regiunii Sud Muntenia, în 2011 (procente)

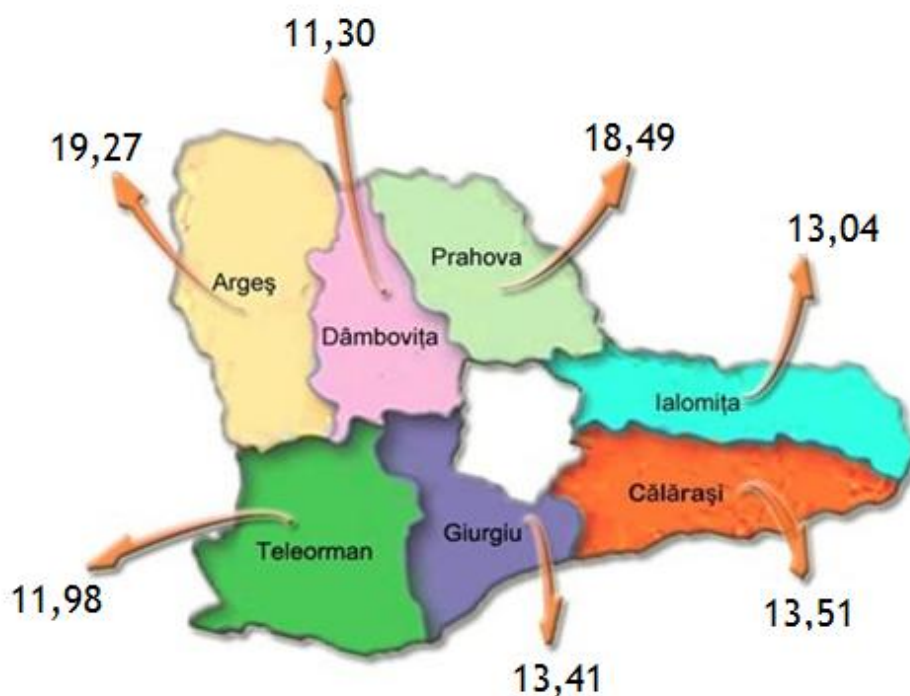

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia pe baza datelor de la INS

Dezechilibrele semnificative din punct de vedere al spiritului și al nivelului antreprenorial în regiunea Sud Muntenia și, îndeosebi, în cazul județelor componente, pot fi ilustrate prin analizarea densității întreprinderilor active la 1.000 de locuitori, acesta fiind un indicator relevant și în caracterizarea atât a dimensiunii piețelor regionale, cât și a evoluției în profunzime a sectorului întreprinderilor la nivel regional.

În intervalul analizat, respectiv 2004 – 2011, în Sud Muntenia, densitatea întreprinderilor a urmat același trend ca cel de la nivel național, și anume: ascendent până în 2008 - cu o creștere de aproximativ 37% față de 2004 - urmat de o evoluție descendentă până în 2011 în principal pe fondul crizei economice mondiale – cu o scădere de aproximativ 16%, ceea ce a determinat atingerea valorii anului 2006 în materie de densitate a întreprinderilor.

Harta densității întreprinderilor active din regiunea Sud Muntenia, în anul 2011

Densitatea la nivelul regiunii – 15,29 întreprinderi active/ 1.000 locuitori

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia pe baza datelor de la INS

La nivelul regiunii Sud Muntenia, dinamica înmatriculărilor de firme în perioada analizată, 2004 – 2011, a fost oarecum constantă. Societăți noi s-au înființat atât în perioadele de expansiune economică, atunci când cererea a crescut, cât și în perioadele de recesiune. Media anuală a înmatriculărilor pentru întreg intervalul a fost de aproximativ 15.900 de firme (PF și AF, SRL, SA, SCS, SNC și filiale). Pentru anul 2011, datele statistice de la ONRC, indică o creștere cu 10,41% a numărului total de înmatriculări comparativ cu 2010,

procentul cel mai mare de unități nou înființate fiind deținut de întreprinderile din categoria IMM, care reprezentau aproape jumătate din numărul total.

Din numărul total de agenți economici înregistrați în anul 2010, 61,7% au fost persoane fizice și 38,3% societăți comerciale, în timp ce referitor la distribuția acestora pe medii de rezidență, 62% dintre întreprinderile nou create au fost în mediul urban și 38% în mediul rural.

Din punct de vedere al distribuției întreprinderilor active nou create, pe sectoare de activitate, la nivelul regiunii cei mai mulți agenți economici au fost înmatriculați cu activitatea principală comerț (61%) urmați de cei cu activitate în industrie (15,3%), iar cei mai puțini în hoteluri și restaurante (5,3%) și alte servicii (4,1%). Față de anul 2009, se constată o creștere a numărului de firme înregistrate în Industrie și Comerț, în timp ce numărul celor din alte servicii a cunoscut o scădere semnificativă, de 7%.

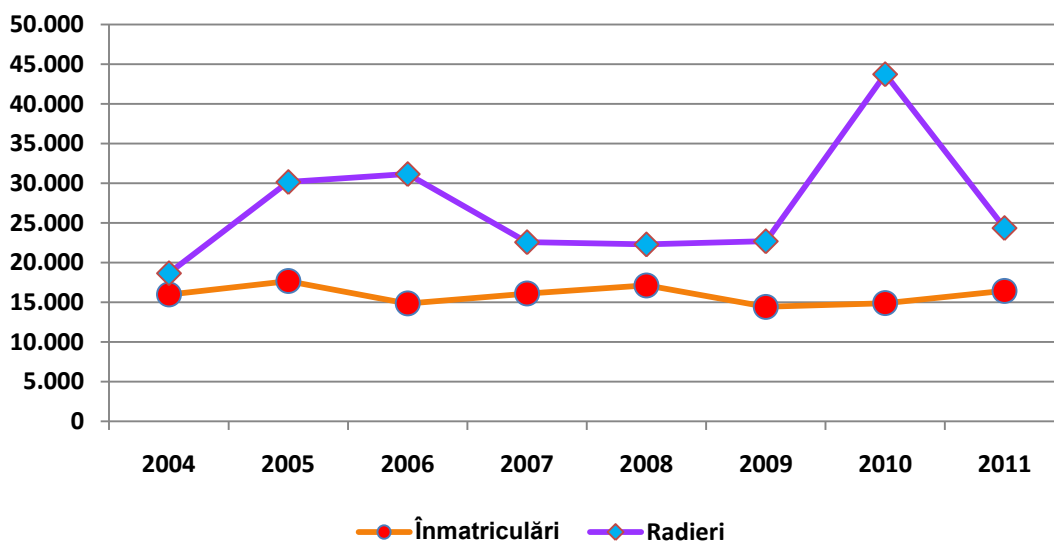
La nivel județean, cele mai multe înmatriculări s-au operat, în anul 2011, în Prahova (3.933) și Argeș (3.385), iar cele mai puține în Călărași (1.124) și Ialomița (1.020).

Dinamica radiierilor însă a fost mult mai sensibilă la fluctuațiile economice. Dacă în intervalul 2004 - 2008 s-au radiat în medie circa 8.600 de firme anual, la începutul crizei din 2009 și până în 2011, în Sud Muntenia s-au radiat în medie aproximativ 15.000 de firme, cel mai mare număr de radieri anuale înregistrându-se în anul 2010 – 28.835 radieri.

La nivel de regiune și județe componente, dinamica a fost pozitivă pentru 2011, semn că economia arata semne de stabilizare și redresare, susținută în principal de creșterea producției industriale și a cifrei de afaceri din acest sector.

Grafic:

Înmatriculări și Radieri de firme, în regiunea Sud Muntenia, în intervalul 2004 – 2011 (număr)

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia pe baza datelor de la ONRC

În vederea conturării unei imagini mai detaliate a mediului de afaceri la nivelul regiunii Sud Muntenia vom analiza în continuare și situația unităților locale active sub toate aspectele, respectiv număr, domenii de activitate, cifră de afaceri, investiții brute și nete, productivitate, efectivul de personal.

Astfel, la nivelul anului 2011, în Sud Muntenia existau 51.442 unități locale active, loc 5 la nivel de țară, în scădere pentru al treilea an, cu 4.045 de unități (una dintre cele mai mici scăderi la nivel național). Cele mai multe dintre acestea activau în comerț și servicii (73%), urmate de cele din industrie (11%), construcții (10%), agricultură (5%) și altele (1%).

La nivel de județe componente, cele mai multe unități locale existau, în 2011, în Prahova și Argeș, cu 15.475, respectiv 12.710 unități, în timp ce pe ultimele locuri s-au clasat Ialomița și Giurgiu, cu 3.918, respectiv 3.876 unități. Important de adăugat este faptul că în anul 2011, numărul unităților locale active a scăzut în toate județele regiunii, comparativ cu anul 2010, cel mai mult în Prahova și cel mai puțin în Ialomița.

În 2011, unitățile locale active, de la nivelul regiunii Sud Muntenia, au realizat o cifră de afaceri de 135.284 milioane lei, în creștere cu 21,05% față de anul precedent, situând regiunea Sud Muntenia pe locul 2 la nivel național, loc de altfel ocupat în tot intervalul analizat. Cea mai mare cifră de afaceri a fost înregistrată de unitățile din județul Prahova cu 40.003 milioane lei, urmate de cele din Argeș cu 35.925 milioane lei, iar pe ultimele două poziții județele Giurgiu și Teleorman, cu 5.381 și, respectiv 4.688 milioane lei. Evoluția în ansamblu a cifrei de afaceri în perioada 2004–2010, la nivelul fiecărui județ al regiunii Sud Muntenia se poate observa în următorul tabel:

Tabel nr. 47 - Cifra de afaceri a unităților locale active în industrie, construcții, comerț și alte servicii, nivel regional și pe județe (milioane lei prețuri curente)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
România	514.070	625.275	772.262	959.414	850.834	903.238
Regiunea Sud Muntenia	63.654	77.103	90.116	114.074	97.848	107.136
Argeș	20.701	25.055	30.784	37.879	35.209	35.925
Călărași	2.791	3.943	4.765	6.655	5.314	5.748
Dâmbovița	5.832	7.309	8.680	11.319	9.321	9.716
Giurgiu	3.150	3.976	5.110	5.648	5.006	5.381
Ialomița	3.536	4.089	4.307	5.872	5.063	5.675
Prahova	24.562	29.250	32.495	41.466	33.858	40.003
Teleorman	3.082	3.481	3.975	5.235	4.077	4.688

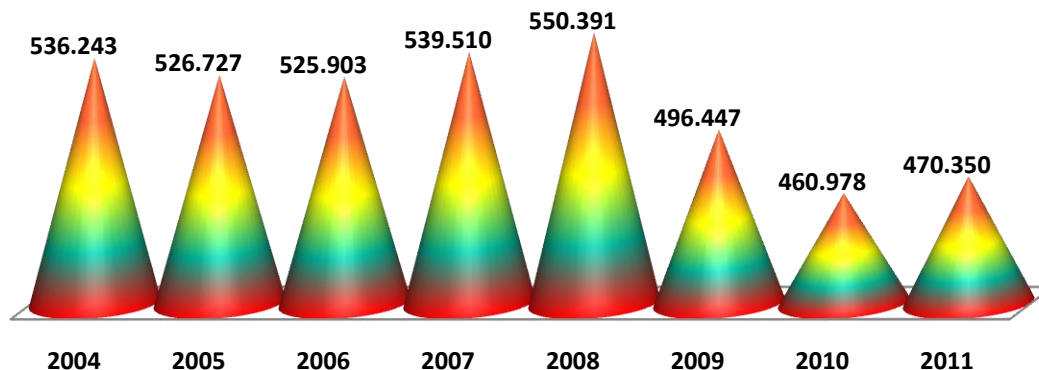
Sursa: Institutul Național de Statistică, Statistici Teritoriale

La nivelul anului 2011, efectivul de personal din unitățile locale active, la nivelul regiunii a fost de 470.350 persoane, reprezentând 11,54% din efectivul de personal de la nivel național. În perioada analizată, respectiv intervalul 2004 – 2011, acest indicator a avut o evoluție oscilantă cu o scădere până în 2006, urmată de creștere în 2007 – 2008 și din nou scăderi drastice în anii 2009 și 2010 (în 2010 de exemplu scăderea a fost de peste 7% față de 2009, respectiv peste 35.400 de persoane).

Sectoarele economice cu numărul cel mai mare al efectivului de personal, în Sud Muntenia, în 2011 au fost industria (aproximativ 39% din totalul de la nivel regional), serviciile (22%), comerțul (în jur de 21%), construcții (11%) și agricultură (5% din totalul efectivului de personal de la nivel regional).

Grafic:

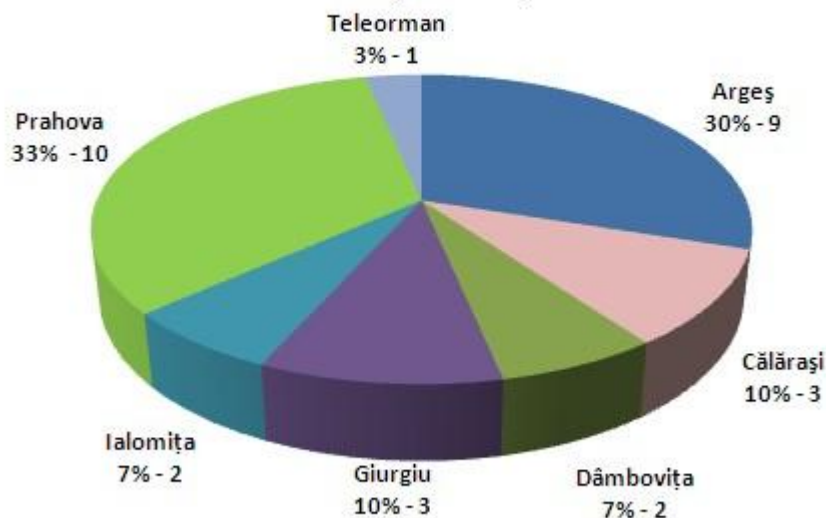
Evoluția efectivului de personal din unitățile locale active din regiune Sud Muntenia, în intervalul 2004 – 2011 (număr)

Sursa: Institutul Național de Statistică

O treime din PIB-ul regiunii Sud Muntenia vine din industrie, un domeniu bine dezvoltat, variat și în expansiune. Faptul este evident și din clasamentul celor mai puternice companii regionale, în funcție de cifra de afaceri. Din Prahova și Argeș proveneau 63,3% (19) dintre companiile care au intrat în Top 30 regional în 2010. Teleormanul are o singură companie în primele 30, Dâmbovița și Ialomița au câte 2, iar Călărași și Giurgiu câte 3.

Grafic nr. 48 - Lideri top 30, după județele de origine, în 2010 (procente)

Sursa: ONRC

Primii 30 de jucători din regiunea Sud Muntenia au asigurat locuri de muncă, în 2010, pentru aproape 51818 de oameni, realizând o cifră de afaceri de 33,4 miliarde lei, în creștere față de anul precedent. Lider

detașat a fost Automobile Dacia SA cu 13823 de salariați și o cifră de afaceri de circa 11,4 miliarde lei. Poziția a doua a revenit celor de la Lisa Draxlmaier Autopart România SRL cu 5048 angajați, companie prezentă tot în județul Argeș și care activează în domeniul industriei auto.

Anul de criză 2010, a adus pierderi semnificative pentru 7 companii mari ale regiunii, unele dintre cele mai afectate fiind Lidl Discount SRL și PETROTEL - LUKOIL SA, ambele din județul Prahova, activând în domeniul comerțului cu amănuntul și, respectiv, fabricarea produselor obținute din prelucrarea țițeiului.

Conform datelor preluate de la ONRC, la nivelul anului 2010, având drept criteriu cifra de afaceri realizată, se pot constata următoarele: activitatea economică din Argeș a fost dominată de industria auto, în Prahova conduceau industria petrolieră și cea chimică, iar în Dâmbovița s-au menținut două mari unități de producție de metale feroase, Mechel și Oțelinox din Târgoviște și fabricarea de aparate electrocasnice Arctic de la Găești. Județul Călărași intră în top cu o societate specializată în producția de metale feroase, Donasid SA, și două companii din industria agro-alimentară, Agro-Chirnoși SA și Aldis SRL. Ialomița are doi reprezentanți, Expur Urziceni SA în industria uleiurilor alimentare și Zahărul Românesc SA – industria zahărului. Județul Giurgiu este un caz special deoarece beneficiază de avantajele zonei libere, firmele din zona liberă primind importante facilități fiscale, vamale și comerciale. Astfel, Giurgiu intra în Top 30, în anul 2010, cu 3 companii, din domeniile construcții drumuri, comerț cu amănuntul și transporturi aeriene de pasageri – Blue Air Transport Aerial SA. Județul Teleorman a reușit să califice în top o societate din domeniul culturii cerealelor și a plantelor tehnice, domeniu cu tradiție în acest județ – InterAgro SRL.

7.3. INIȚIATIVE ANTREPRENORIALE

Structurile de sprijinire a afacerilor (parcuri industriale, parcuri logistice, parcuri de afaceri, tehnologice, incubatoare de afaceri, clustere) contribuie la dezvoltarea economică a localităților, prin oferirea condițiilor adecvate pentru localizarea întreprinderilor, în special a IMM-urilor productive și a serviciilor de sprijinire a acestora. Structuri moderne, ele permit regiunilor să beneficieze de avantaje competitive prin utilizarea resurselor lor specifice, neutilizate sau subutilizate, contribuind astfel la convergența regiunilor din punct de vedere economic și social.

La nivel regional, structurile de sprijinire a afacerilor sunt încă slab dezvoltate și insuficient funcționale, iar un număr limitat de IMM-uri era localizat în cadrul acestor structuri.

În 2012, la nivel național exista un număr de 52 de parcuri industriale, din care 19 (cca. 36%) în regiunea Sud Muntenia. Cele mai multe dintre acestea sunt localizate în județul Prahova – 11, urmează Dâmbovița cu 5 parcuri, apoi Argeș, Giurgiu și Ialomița cu câte 1 parc industrial. Județele Călărași și Teleorman nu au niciun parc industrial.

Tabel nr. 48 - Parcuri industriale în regiunea Sud Muntenia

Nr.	Județ	Denumire Parc Industrial
1	Argeș	Parcul Industrial WDP Oarja
2	Dâmbovița	Parcul Industrial Răcari
3	Dâmbovița	Parcul Industrial Moreni
4	Dâmbovița	Parcul Industrial Mija
5	Dâmbovița	Parcul Industrial WDP Corbii Mari
6	Dâmbovița	Parcul Industrial Priboiu
7	Giurgiu	Parcul Tehnologic și Industrial Giurgiu Nord
8	Ialomița	Parcul Industrial Fetești
9	Prahova	Parcul Industrial Prahova
10	Prahova	Parcul Industrial Ploiești
11	Prahova	Parcul Industrial Brazi
12	Prahova	Parcul Industrial Mizil
13	Prahova	Parcul Industrial Urlați
14	Prahova	Parcul Industrial Allianso Business Park-Ariceștii Rahtivani
15	Prahova	Parcul Industrial WDP Ariceștii Rahtivani
16	Prahova	Parcul Industrial Ciorani
17	Prahova	Parcul Industrial Primus 1 Ariceștii Rahtivani
18	Prahova	Parcul Industrial Primus 2 Ariceștii Rahtivani
19	Prahova	Parcul Industrial Plopeni

Sursa: Ministerul Administrației și Internelor

Incubatoarele de afaceri, componentă importantă a infrastructurii de afaceri, cu rol major în impulsivarea IMM-urilor, sunt destul de slab reprezentate. În România sunt înregistrate 60 de incubatoare, cele mai multe activând în domenii precum servicii de consultanță, IT, biotehnologii, biomateriale, transfer de know-how, cercetare științifică, servicii de transport, etc. Cele mai multe sunt localizate în regiunea București–Ilfov, în timp ce în regiunea Sud Muntenia există doar 2 incubatoare de afaceri, și anume: Incubatorul de Afaceri Universitar Giurgiu și Incubatorul Tehnologic și de Afaceri ITAF Ploiești - în cadrul Universității de Petrol-Gaze Ploiești.

Din categoria entităților de inovare și transfer tehnologic, în 2012 existau în Sud Muntenia, 3 centre de informare tehnologică, și anume:

- CIT – CCIA Ialomița – activ în industria alimentară și agricultură;
- CIT- CCIA Teleorman – activ în industria textilă, a produselor textile și a produselor din piele, agricultură, industria alimentară și protecția mediului;
- CIT Casa Dunării - Fundația pentru Democrație, Cultură și Libertate – Filiala Călărași – autorizat provizoriu în domenii precum: energie eoliană și solară, co-generare, hidroenergie; Internet, comunicații fixe și mobile; transporturi; tradiții

Stimularea inițiativei antreprenoriale prin sprijinirea și încurajarea înființării clusterelor are drept obiectiv încurajarea cooperării dintre diferiți actori economici, în vederea creșterii competitivității și

productivității. În competiția globală pentru piețe, șansele succesului economic ale unei țări sau ale unei regiuni se bazează pe specializarea forței de muncă și concentrarea eforturilor de dezvoltare spre domenii cheie, unde se dețin avantaje competitive, resurse și competențe. În acest context, clusterelor inovative sunt o soluție de succes datorită faptului că sunt o combinație între dinamismul antreprenorial și sinergiile proactive între actorii principali ai inovării.

În regiunea Sud Muntenia, un cluster inovativ funcțional este Dacia Renault Cluster Pole, Pitești - o asociație de tip profesional și patronal compusă din societăți comerciale care desfășoară activități în industria de automobile, asociate în scopul reprezentării intereselor sectorului de automobile. Asociație fără scop lucrativ, Dacia Renault Cluster Pole grupează 150 societăți comerciale de mărimi diferite, având în comun faptul că se ocupă de concepția, fabricarea și comercializarea de automobile, materiale, componente, module, părți din automobil sau realizează servicii legate de automobile.

În scopul promovării schimburilor internaționale și al atragerii de capital străin pentru introducerea tehnologiilor noi, precum și pentru sporirea posibilităților de folosire a resurselor economiei naționale, a fost înființată, în 1996, Zona Liberă Giurgiu.

Pe lângă funcția tradițională de centru gravitațional pentru fluxurile comerciale internaționale, Zona Liberă Giurgiu are ca obiective prioritare atragerea investitorilor străini pentru dezvoltarea de activități industriale, precum și stimularea exporturilor de produse prelucrate.

Zona Liberă Giurgiu se întinde pe o suprafață de 160 ha, la doar 60 de km de București, fiind punctul de intersecție al principalelor culoare de trafic rutiere, feroviare și fluviale internaționale. Aici desfășoară activități de producție, comerț, construcții, prestări servicii, etc. circa 200 de firme.

7.4. ACTIVITATEA DE CERCETARE – DEZVOLTARE – INOVARE ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

În activitatea de cercetare – dezvoltare, în anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia, erau 2.253 salariați, mai puțini cu 45% față de anul 2004, respectiv cu 36% față de 2010. Din punct de vedere al numărului de salariați, regiunea s-a situat pe locul 6 la nivel național, în 2011, comparativ cu locul 4 ocupat în anul precedent.

Cei mai mulți salariați în cercetare – dezvoltare erau în județul Argeș (1.165 salariați), urmat de Călărași cu 420 salariați, în timp ce pe ultimele locuri s-au situat județele Ialomița – 3 salariați și Giurgiu cu niciun salariat pentru al doilea an consecutiv, în 2011. Cea mare scădere a fost semnalată în județul Prahova, unde numărul de salariați s-a înjumătățit în doar un an, pierzând astfel locul 2 ocupat constant în perioada analizată. Din numărul total al salariaților 58,6% erau cercetători, 10,9% erau tehnicieni și asimilați, iar 30,5% erau alte categorii de salariați.

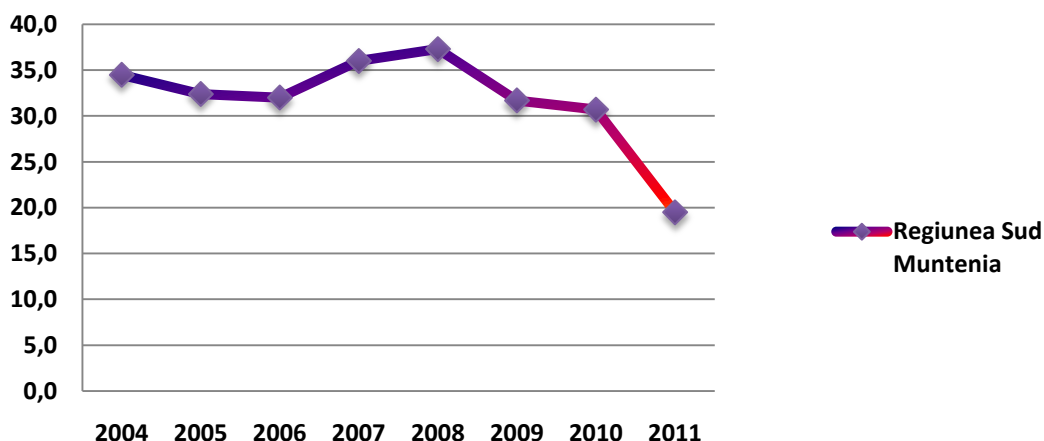
Tabel:

Număr salariați din activitatea de cercetare - dezvoltare la nivel regional și pe județe (număr persoane)								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regiunea Sud Muntenia	4.080	3.850	3.794	4.376	4.484	3.676	3.543	2.253
Argeș	2.179	2.003	1.987	2.607	2.575	2.424	2.333	1.165
Călărași	558	477	408	331	326	302	304	420

Dâmbovița	179	213	326	320	394	362	345	365
Giurgiu	36	33	34	7	6	1	0	0
Ialomița	6	5	6	1	3	11	8	3
Prahova	1.103	1.100	1.018	1.087	1.158	556	533	277
Teleorman	19	19	15	23	22	20	20	23
	<i>Sursa: INS</i>							

În anul 2011, în regiunea Sud Muntenia la 10.000 de persoane ocupate civile, 19,5 erau salariați în activitatea de cercetare – dezvoltare (locul 7 la nivel național, în scădere cu 2 poziții față de anul precedent), cei mai mulți regăsindu-se în județele Argeș (48,2) și Călărași (42,3). În graficul de mai jos, se poate observa evoluția oscilantă și scăderea abruptă din ultimul an al acestui indicator.

Evoluția salariaților din cercetare + dezvoltare la 10000 persoane ocupate civile, în regiunea Sud Muntenia

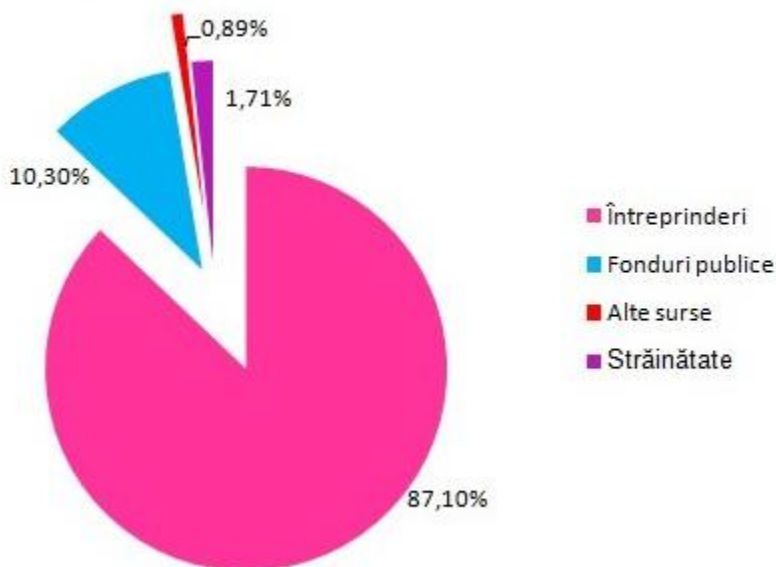

Sursa: Institutul Național de Statistică

La nivel regional, cheltuielile totale din cercetare – dezvoltare au fost, în 2011, de 265,84 milioane lei, ocupând locul 3 la nivel național după București–Ilfov și Nord - Vest. Din totalul cheltuielilor, 89% au reprezentat cheltuieli curente și 11% cheltuieli de capital, acestea din urmă în creștere ca pondere în total cheltuieli față anul precedent. Din repartizarea pe județe a cheltuielilor din cercetare – dezvoltare rezultă că în județul Argeș acestea au deținut o pondere de 79,7%, urmat de Dâmbovița cu 11,9%, ultimele locuri fiind ocupate de județele Teleorman și Ialomița cu 0,20%, respectiv 0,08%, în timp ce Giurgiu nu intră în clasament pentru al doilea an consecutiv.

Analizate pe surse de finanțare, cheltuielile din activitatea de cercetare – dezvoltare au provenit, în 2010, în proporție de 87% din mediul privat, urmând fondurile publice cu un procent de 10%, iar pe ultimul loc au reprezentat fondurile provenite din alte surse în procent de 0,87%.

Grafic nr. 50 - Cheltuieli totale din activitatea de cercetare – dezvoltare pe surse de finanțare în regiunea Sud Muntenia, în 2010 (%)

Sursa: INS, Document Colecție date statistice Cercetare - Dezvoltare 2005 - 2010

Cererile de brevete de invenție depuse de solicitanții români în anul 2010, la nivelul regiunii Sud Muntenia, au fost în număr de 67, în scădere cu 31,6% față de anul 2004 și în creștere cu 31,4% față de 2009. După numărul de cereri de brevete depuse, regiunea Sud Muntenia s-a poziționat pe ultimul loc la nivel național. La nivel județean, cele mai multe cereri de brevete au fost depuse în județele Prahova (32) și Dâmbovița (15), iar cele mai puține în județele Teleorman (2) și Giurgiu (1).

Numărul cererilor de înregistrare a desenelor/modelelor ale solicitanților români a fost de 35 (loc 6 la nivel național), cele mai multe înregistrându-se în Argeș – 13 și Ialomița – 10, iar cele mai puține în Călărași și Giurgiu – câte 1, în timp ce în județul Teleorman nu s-a depus nicio astfel de cerere, în 2010.

În ceea ce privește depunerea de cereri de înregistrare a mărcilor, în 2010 acestea au fost în număr de 585, poziționând regiunea Sud Muntenia pe locul 5 la nivel național. Cele mai multe s-au depus în județele Prahova (195) și Argeș (175), iar cele mai puține în Ialomița (36) și Călărași (29).

Inovarea este un proces continuu și dinamic, care contribuie la creșterea economică. Acesta este definit ca fiind introducerea de bunuri, servicii, procese sau metode de marketing substanțial îmbunătățite, creșterea economică și dezvoltarea depinzând de generarea, exploatarea și diseminarea noilor cunoștințe, metode, procese și produse. Este general admis faptul că modul corect de a depăși criza și de a înscrie economia pe calea unei creșteri sustenabile și echitabile din punct de vedere social este finanțarea inovării în întreprinderi.

Astfel, în ceea ce privește inovarea, în regiunea Sud Muntenia, în 2010 exista un număr de 919 întreprinderi inovative dintr-un total de 8116 la nivel național, ocupând astfel locul 5 la acest aspect. Cele mai multe dintre întreprinderile inovative operau în industrie – 655 și restul de 264 în servicii.

Tabel nr. 50 - Ponderea întreprinderilor inovative față de numărul total de întreprinderi la nivel național (%)

	2002 - 2004	2004 - 2006	2006 - 2008	2008 - 2010
România	19,9	21,1	33,3	30,8
Regiunea Nord-Est	22,7	26,7	47,2	42,6
Regiunea Sud-Est	34,2	43,2	44,6	36,9
Regiunea Sud Muntenia	17,9	19,9	30,7	33,0
Regiunea Sud-Vest Oltenia	14,7	13,9	26,0	30,9
Regiunea Vest	13,0	11,1	20,5	18,5
Regiunea Nord-Vest	17,3	21,2	27,6	27,7
Regiunea Centru	19,6	20,1	30,6	24,4
Regiunea București Ilfov	19,1	15,5	35,8	32,7

Sursa: Statistică Teritorială 2012; INS - Inovare în industrie și servicii pentru perioada 2008 - 2010

Conform studiului “Inobarometru 2011 și Bariere în calea inovării”, elaborat de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, studiu care compară regiunile de dezvoltare din punct de vedere a cinci factori de inovare, și anume: “Potențialul de conducere a inovării”, “Potențialul de creare a cunoștințelor”, “Capacitatea de inovare și de integrare într-un sistem relațional”, “Performanța activităților de inovare” și “Proprietatea intelectuală”, regiunea Sud Muntenia s-a clasat pe locul 4 la nivel național. Factorii de inovare la care regiunea a obținut cele mai bune locuri au fost: “Potențialul de creare a cunoștințelor” – loc 2 și “Proprietatea intelectuală” – loc 3. În schimb în ceea ce privește capacitatea de valorificare a inovării, factorul “Performanța activităților de inovare” a determinat plasarea regiunii pe locul 6 din cele 8 regiuni de dezvoltare.

Tabel nr. 51 - Situația comparativă generală și pe factori de inovare

Regiune de dezvoltare	Clasament general	Clasament pe factori de inovare				
		Potențialul de conducere a inovării	Potențialul de creare a cunoștințelor	Capacitatea de inovare și de integrare într-un sistem relațional	Performanța activităților de inovare	Proprietatea intelectuală
București - Ilfov	1	1	1	1	1	1
Nord - Est	2	2	4	2	7	6
Centru	3	7	8	3	3	2
Sud Muntenia	4	5	2	5	6	3
Sud - Est	5	6	7	4	2	7
Sud - Vest	6	3	6	8	4	8
Nord - Vest	7	4	3	7	8	4
Vest	8	8	5	6	5	5

Sursa: "Studiu Inobarometru 2011 și Bariere în calea inovării" pag. 19

Tabel nr. 52 - Ierarhizarea regiunilor pe subfactori de inovare

Regiune de dezvoltare	Potențialul de conducere a inovării				Potențialul de creare a cunoștințelor		Capacitatea de inovare și de integrare într-un sistem relațional	
	Educație formală și non-formală	Personal implicat în activități de cercetare - dezvoltare tehnologică (CDT)	Personal implicat în promovare, marketing, prognoză și supravegherea mediului economic	Susținerea inovării la nivelul autorităților publice	Public	Privat	Capacitatea de inovare	Cooperare și colaborare
Bucuresti - Ilfov	1	1	4	8	1	1	5	1
Nord - Est	2	6	1	2	4	4	2	3
Centru	3	7	6	7	8	5	4	2
Sud Muntenia	5	2	7	4	6	2	6	4
Sud - Est	7	4	5	5	7	6	1	7
Sud - Vest	6	5	3	1	5	8	8	8
Nord - Vest	8	3	2	6	2	3	7	5
Vest	4	8	8	3	3	7	3	6

Sursa: "Studiu Inobarometru 2011 și Bariere în calea inovării" pag. 19

Tehnologiile Informației și Comunicațiilor (TIC) și activitățile economice electronice sunt motoarele cheie în dezvoltarea companiilor: achiziția, producția, marketingul, vânzările și distribuția. Studiile arată că există încă mult loc pentru îmbunătățiri, deoarece multe companii consideră că furnizorii și clienții lor nu sunt pregătiți pentru activitățile economice electronice, acesta fiind, în general, motivul principal pentru care activitățile de acest tip nu sunt folosite mai intens.

Tabel nr. 53 - Ponderea personalului care a utilizat PC și PC conectate la internet pe regiuni de dezvoltare, în 2009 - 2010 (%)

Regiune/ Total	Ponderea personalului care a utilizat PC		Ponderea personalului care a utilizat PC conectat la internet în total	
	2009	2010	2009	2010
Nord - Est	20,4	22,0	16,3	19,0
Sud - Est	17,6	18,8	15,0	14,9
Sud - Muntenia	22,9	23,1	18,0	18,7
Sud - Vest Oltenia	16,4	19,7	13,8	15,5
Vest	22,3	19,8	19,3	16,8
Nord - Vest	19,5	22,9	16,1	19,8
Centru	22,7	24,6	18,4	20,4
București - Ilfov	44,0	55,0	38,2	48,3
Total	27,4	32,1	23,2	27,5

Sursa: Societatea Informațională INS, ediții 2011 și 2012

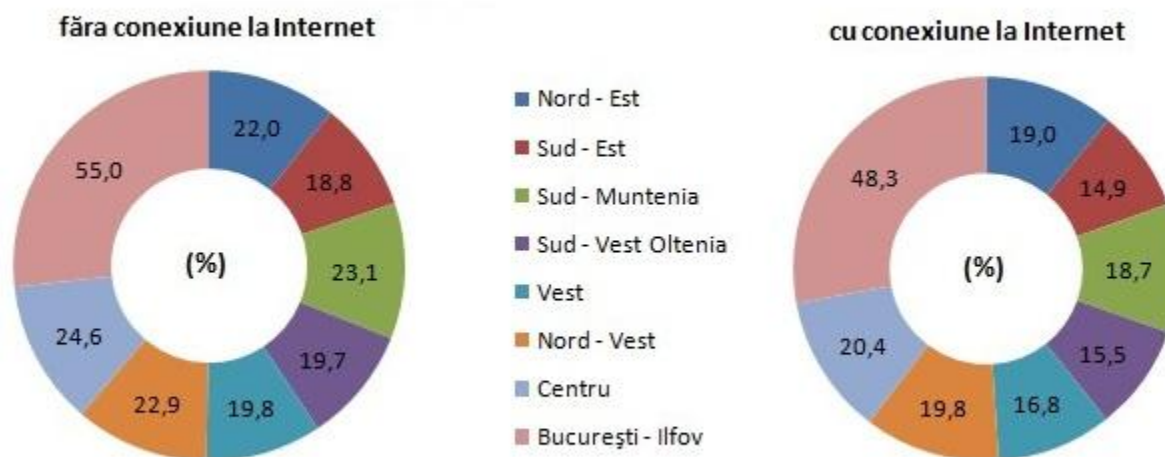
Din repartizarea pe regiuni a indicatorilor prezentați mai sus, la nivelul anului 2010, se poate observa o detașare netă a regiunii București-Ilfov, în timp ce regiunea Sud Muntenia ocupa locul 2 în ceea ce privește ponderea personalului care a utilizat PC, respectiv locul 4 în ceea ce privește ponderea personalului care a utilizat PC conectat la internet.

Grafic nr. 51 - Ponderea întreprinderilor care dețineau website propriu în total întreprinderi active - % în 2010

Sursa: Societatea Informațională INS, ediții 2008 și 2011

Grafic nr. 52 - Ponderea personalului care a utilizat PC în anul 2010

Sursa: Societatea Informațională INS, ediții 2011 și 2012

CONCLUZII:

Inovarea este un proces continuu și dinamic, care contribuie la creșterea economică, iar finanțarea inovării în întreprinderi contribuie în mod decisiv la creșterea sustenabilă și echitabilă.

Principalul obstacol identificat se referă la accesul la finanțare. Acest aspect afectează în mod particular activitățile de CDI având în vedere gradul de risc asociat acestui domeniu, precum și necesitatea de a angaja personal cu înaltă calificare pentru a susține astfel de activități.

Un obstacol în calea extinderii la scară mai mare a activităților de inovare este și o cultura inovației insuficient dezvoltată, o insuficientă conștientizare a nevoii și scăzută disponibilitate de a aloca resurse pentru acest tip de activități.

Un punct slab la nivelul regiunii Sud Muntenia îl reprezintă faptul că nu există **niciun parc științific și tehnologic**, în timp ce parcurile industriale existente oferă îndeosebi servicii de găzduire și rar sprijin pentru activitățile de CDI.

7.5. INVESTIȚII STRĂINE ȘI COMERȚUL EXTERIOR ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

7.5.1. INVESTIȚIILE STRĂINE

Amplasarea pe traseul unor importante coridoare de transport paneuropene, profilul diversificat al industriei, existența resurselor naturale (petrol, gaze, cărbune, ape minerale) și o ofertă turistică bine conturată au atras către regiunea Sud Muntenia 7,4% din totalul investițiilor străine directe de la nivel național în 2011, în creștere față de anul precedent cu circa 6%, ocupând astfel locul 3 la nivel național, după regiunile București – Ilfov și Centru.

Soldul investițiilor străine directe la nivel național (milioane Euro)								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
România	15.040	21.885	34.512	42.770	48.798	49.984	52.585	55.139
Regiunea Nord-Est	18	292	411	672	1.136	975	1.244	1.627
Regiunea Sud-Est	1.752	1.838	2.653	2.448	3.551	2.938	3.290	2.970
Regiunea Sud Muntenia	1.273	1.388	2.228	2.942	3.411	3.576	3.816	4.059
Regiunea Sud-Vest	405	745	938	1.379	1.226	2.058	1.928	1.806
Regiunea Vest	1.093	1.491	1.948	2.365	2.626	3.095	3.446	3.987
Regiunea Nord-Vest	1.035	1.257	1.570	1.907	2.108	1.940	2.232	2.454
Regiunea Centru	1.038	1.610	2.559	3.541	4.146	3.703	3.909	4.215
Regiunea București-Ilfov	8.426	13.264	22.205	27.516	30.594	31.699	32.720	34.021
Locul regiunii Sud Muntenia	3	5	4	3	4	3	3	3

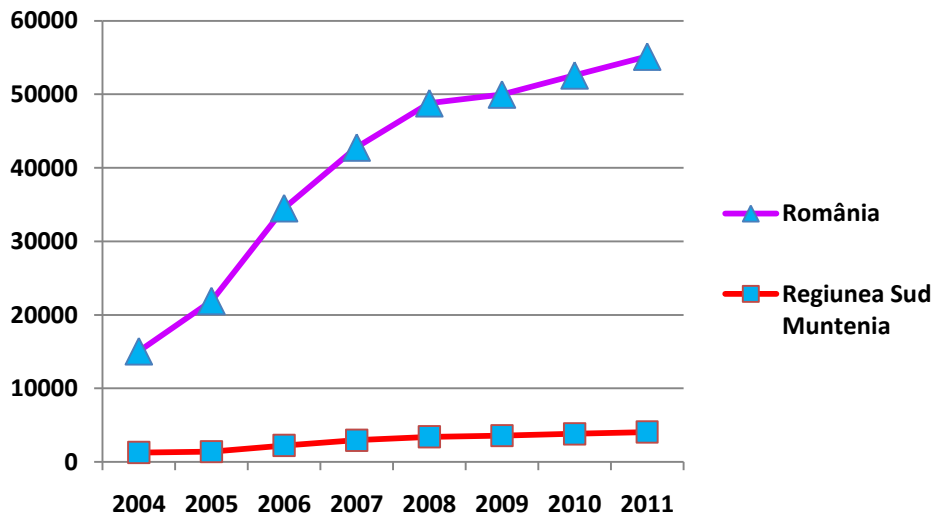
Sursa: Investiții străine directe în România - BNR

Informațiile prezentate în tabelul de mai sus evidențiază evoluția pozitivă a investițiilor străine directe din România în perioada 2004-2010, astfel încât în 2011 s-au înregistrat cu 367% mai multe investiții străine

directe în România decât în anul 2004, aceeași tendință crescătoare înregistrându-se și la nivelul regiunii Sud Muntenia.

Grafic:

Evoluția investițiilor străine directe în regiunea Sud Muntenia comparativ cu nivelul național, în perioada 2004 – 2011 (milioane euro)

Majoritatea investițiilor străine directe în întreprinderi „greenfield”, în 2011, s-a concentrat, ca și ansamblul investițiilor străine directe, în regiunea București - Ilfov (60,5% din soldul ISD), urmată de regiunile Centru cu 11% și Vest cu 9,3% din totalul ISD. La nivelul aceluiași an, regiunea Sud Muntenia s-a clasat pe locul 4 la nivel național, cu 6,3% din soldul ISD.

Alocarea regională a ISD greenfield cu deosebire în câteva regiuni de dezvoltare ale României, pentru termenul scurt și mediu, poate constitui un factor de creștere a decalajelor inter și intraregionale la nivelul țării, care pot genera fluxuri însemnate ale migrației interne și externe ale forței de muncă.

În anul 2010, primii 30 investitori străini din regiunea Sud Muntenia au avut un aport străin la capitalul social de peste 2 915 miliarde lei, cele mai multe companii provenind din județele Prahova - 11, Argeș și Dâmbovița - câte 7, urmând județele Giurgiu și Ialomița cu câte 2 companii. Ultimul loc a fost ocupat de Călărași cu o singură companie, în timp ce județul Teleorman nu a reușit să califice nicio societate.

Grafic nr. 54 - Ponderea aportului străin la capitalul social a primilor 30 de investitori străini în regiunea Sud Muntenia, în anul 2010

Sursa: ONRC

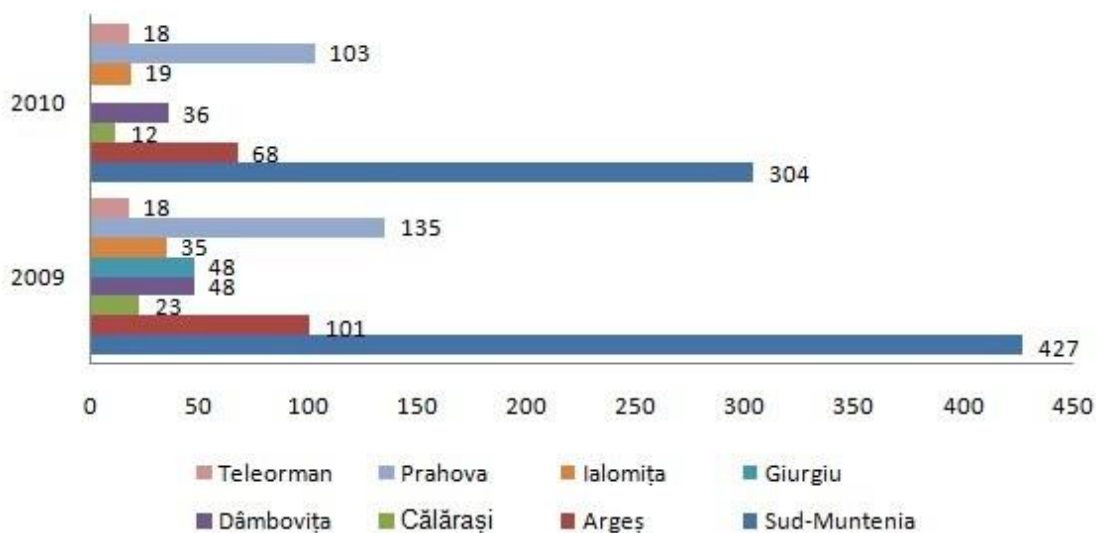
Din punct de vedere al numărului de înmatriculări de societăți comerciale cu participare străină la capitalul social, în anul 2010, regiunea Sud Muntenia a ocupat locul 7 la nivel național (la același nivel ca în anul 2009), cu un număr de 304 societăți comerciale, reprezentând 5,21% din totalul național.

Cu un număr de 237 radieri de societăți comerciale cu participare străină la capitalul social (7,32%), în anul 2010, regiunea Sud Muntenia s-a clasat pe locul 5 la nivel național.

La nivel județean, în 2010, cele mai multe înmatriculări de societăți comerciale cu participare străină la capitalul social s-au înregistrat în județele Prahova – 103 și Argeș – 68, iar cele mai puține în județele Teleorman și Călărași, cu 18 și, respectiv, 12 înmatriculări.

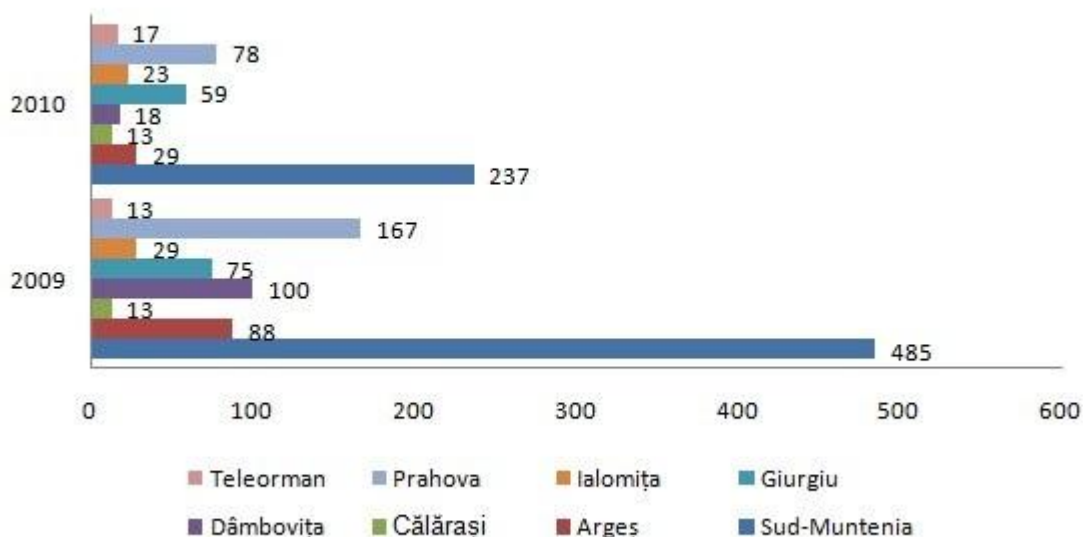
În ceea ce privește situația radierilor de societăți comerciale cu participare străină la capitalul social, în 2010, cele mai multe s-au operat în județele Prahova (78) și Giurgiu (59), iar cele mai puține în Teleorman (17) și Călărași (13).

Grafic nr. 55 - Evoluția înmatriculărilor de societăți comerciale cu participare străină la capitalul social, în regiunea Sud Muntenia, în perioada 2009 – 2010

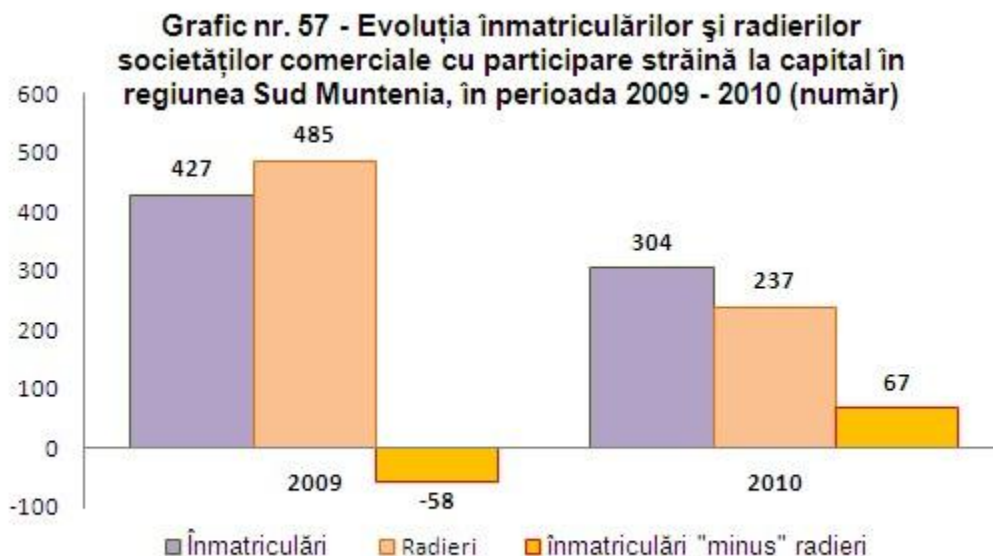
Sursa: ONRC

Grafic nr. 56 - Evoluția radierilor de societăți comerciale cu participare străină la capitalul social, în regiunea Sud Muntenia, în perioada 2009 – 2010

Sursa: ONRC

Situația sintetizată a dinamicii societăților comerciale cu participare străină la capital în Sud Muntenia, în perioada 2009 – 2010, este prezentată în graficul de mai jos:

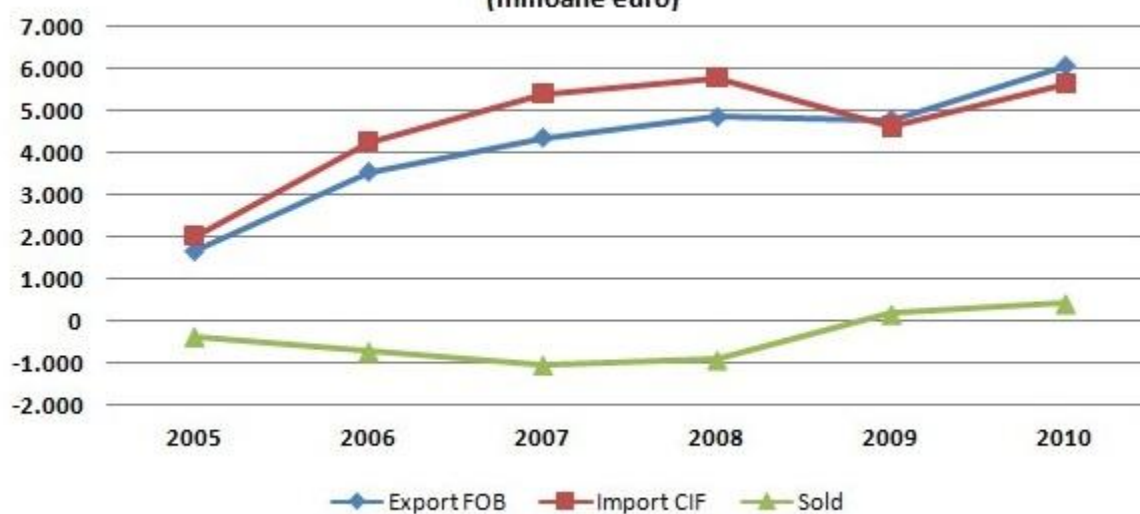
Sursa: Calcule proprii pe baza datelor de la ONRC

7.5.2. COMERȚUL EXTERIOR ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Comerțul exterior al României a evoluat pozitiv în anul 2010, deficitul comercial micșorându-se cu 3,39% față de 2009, pe fondul creșterii mai accelerate a exporturilor comparativ cu importurile.

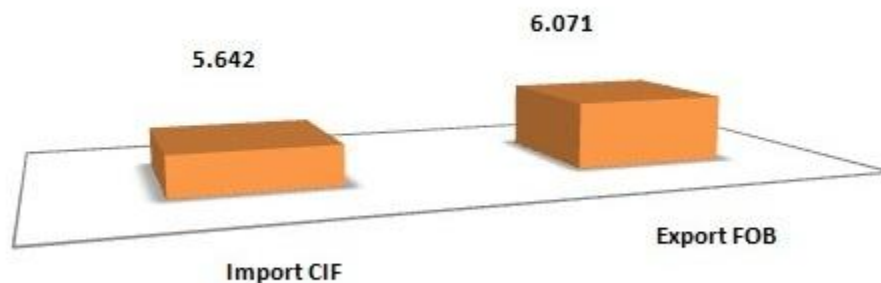
În anul 2010, regiunea Sud Muntenia a realizat 16,25% din totalul exporturilor FOB și 12,03% din totalul importurilor CIF realizate la nivel național, soldul operațiunilor de comerț exterior înregistrând o creștere de aproximativ 150% față de anul precedent (+429 milioane euro).

Grafic nr. 58 - Evoluția schimburilor comerciale în perioada 2005 – 2010, în regiunea Sud Muntenia (milioane euro)

Sursa: Anuare Statistice Naționale și Județene

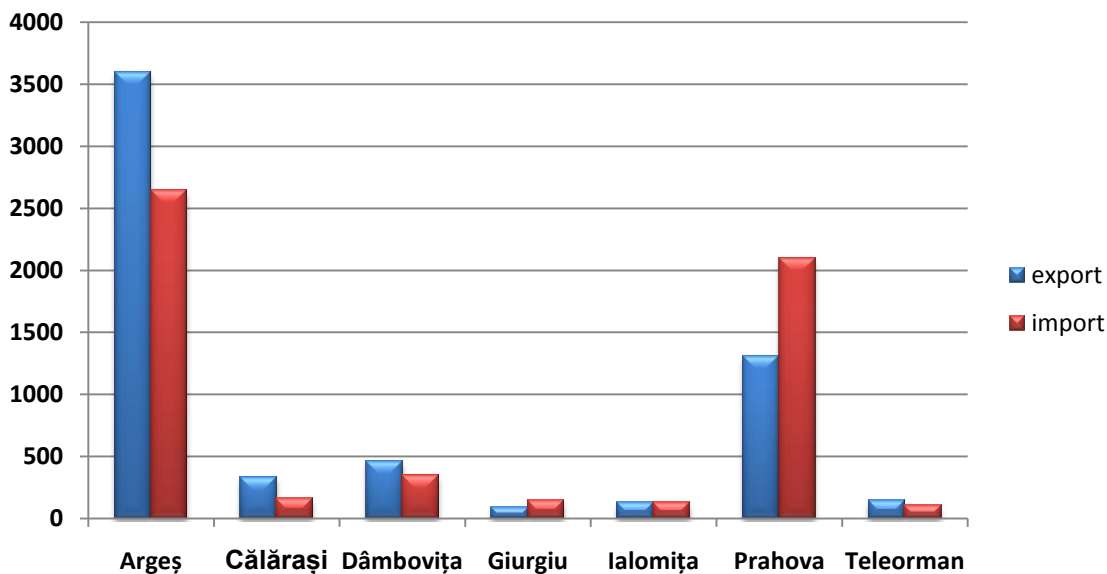
Grafic nr. 59 - Ponderea exporturilor FOB și a importurilor CIF în Regiunea SM, în anul 2010 (milioane euro)

Sursa: Anuare Statistice Naționale și Județene

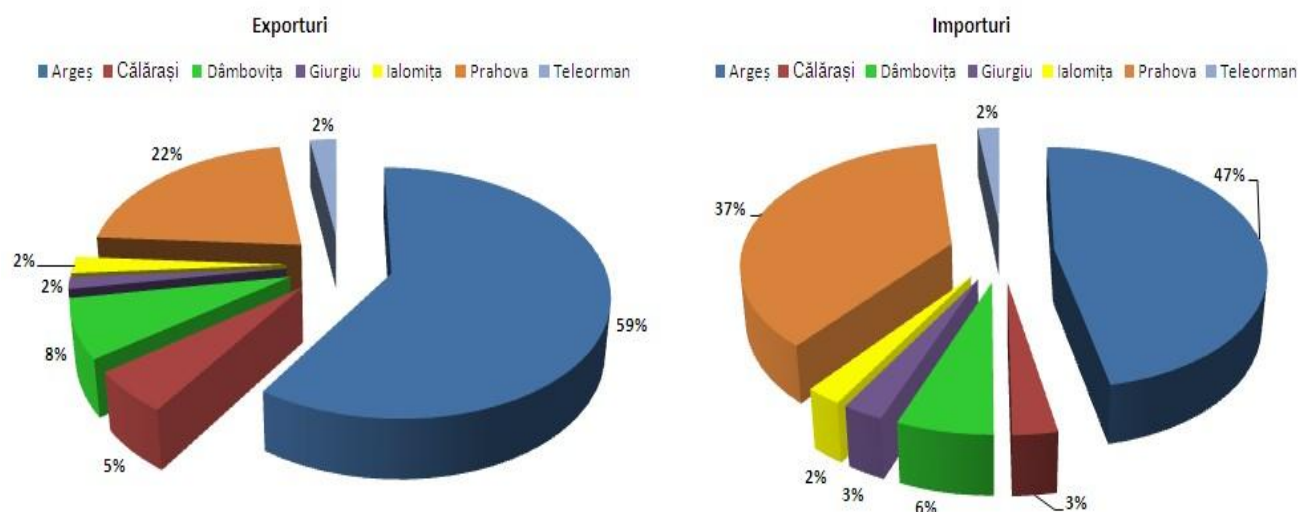
La nivel județean, rolul de lider a revenit județului Argeș cu 59,25% din totalul de exporturi FOB și cu 46,93% din totalul de importuri CIF realizate la nivelul regiunii Sud Muntenia. A fost urmat de județul Prahova, care în 2010, a realizat 21,56% din totalul de exporturi FOB și 37,19% din total importuri CIF. Pe ultimele două locuri s-au situat județele Teleorman, care a realizat 2,38% din totalul de exporturi FOB și 1,97% din importuri, și Giurgiu cu 1,57% totalul de exporturi FOB și 2,60% totalul de importuri CIF.

Grafic nr. 60 - Activitatea de comerț exterior pe județe componente ale regiunii Sud Muntenia, în anul 2010 (milioane euro)

Sursa: Anuare Statistice Județene

Grafic nr. 61 - Ponderea județelor în exportul/ importul regiunii Sud Muntenia, pentru anul 2010 (procente)

Sursa: Anuare Statistice Naționale și Județene

Principalele mărfuri exportate de regiunea Sud Muntenia în 2010 au fost reprezentate de “Mijloace de transport”, “Metale comune și articole din acestea”, “Mașini, aparate și echipamente electrice”, “Materiale textile și articole din acestea” și “Produse ale industriei chimice și ale industriilor conexe”.

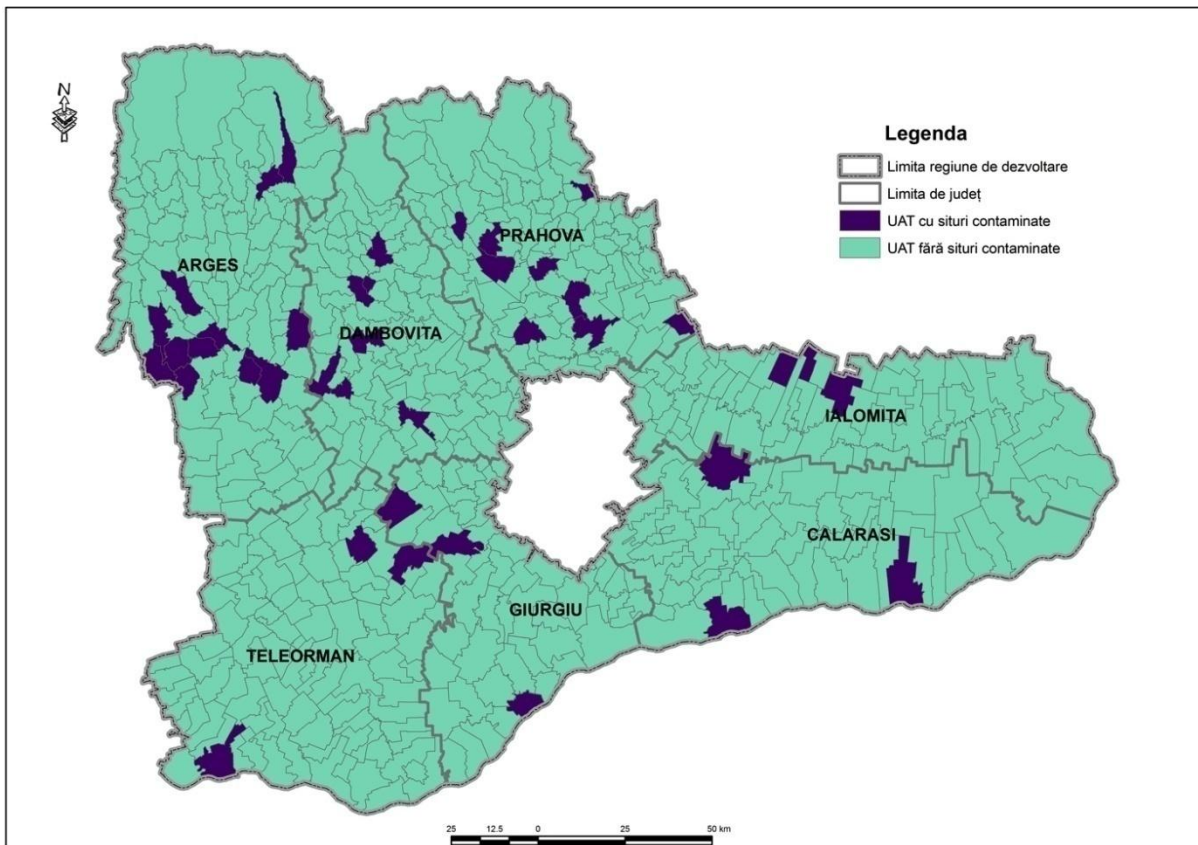
Tabel nr. 56 - Principalele grupe de mărfuri exportate și importate în 2010, în regiunea Sud-Muntenia

Județe	Export		Import	
	Grupe de mărfuri	Pondere (%)	Grupe de mărfuri	Pondere (%)
Argeș	Mijloace de transport	69,81	Mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	38,96
	Mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	18,16	Mijloace de transport	26,45
Călărași	Metale comune și articole din acestea	42,25	Mașini, aparate și echipamente electrice	18,87
	Produce vegetale	25,11	Metale comune și articole din acestea	17,22
Dâmbovița	Metale comune și articole din acestea	38,96	Metale comune și articole din acestea	33,82
	Mașini și aparate; echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	33,22	Mașini și aparate; echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	29,00
Giurgiu	Mașini și aparate; echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	33,02	Mașini și aparate; echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	54,38
	Metale comune și articole din acestea	19,97	Metale comune și articole din acestea	14,87
Ialomița	Materiale textile și articole din textile	26,67	Mașini, aparate și echipamente electronice	22,40
	Produce ale industriei chimice și ale industriilor conexe	13,72	Materiale textile și articole din textile	18,20
Prahova	Mașini, aparate și echipamente electronice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	34,46	Produce minerale	47,81
	Produce minerale	33,05	Mașini, aparate și echipamente electronice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și	15,56
Teleorman	Mașini, aparate și echipamente electrice, aparate de înregistrat; instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice	31,59	Mașini, aparate și echipamente electrice, aparate de înregistrat; instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice	33,38
	Textile și articole din textile	22,05	Metale comune și articole din acestea	19,44

Sursa: ONRC

7.6. SITE-URI CONTAMINATE ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

La nivelul anului 2010, în regiunea Sud Muntenia situația site-urilor contaminate este prezentată în reprezentarea de mai jos:

CAPITOLUL 8. TURISMUL ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

România a reprezentat, înainte de 1990 o destinație turistică importantă pentru piața est-europeană, însă în condițiile în care oferta turistică nu s-a schimbat de-a lungul timpului, turismul practicat devine necompetitiv în raport cu exigențele cererii și produselor turistice de pe piața internațională.

Valorificarea atracțiilor turistice din regiunea Sud Muntenia, creează oportunități și creștere economică regională și locală, iar investițiile în turism și cultură vor permite regiunii să folosească avantajele potențialului său turistic și a patrimoniului cultural, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale cât și pe cele în formare.

8.1 POTENȚIALUL TURISTIC

În general, pe teritoriul României sunt recunoscute două categorii de potențial turistic:

1. 24% din suprafața țării - **zone cu potențial turistic complex și de mare valoare**, care includ Parcurile Naționale și Rezervații ale Biosferei, monumente naturale, arii naturale protejate, valori ale patrimoniului natural de interes național, resurse balneare, muzee și case memoriale;
2. 34% din suprafața țării - **zone cu potențial turistic ridicat** care includ cel puțin una din categoriile de rezervații și monumente ale naturii de interes național, valori ale patrimoniului cultural de interes național, resurse balneare, muzee sau case memoriale.

Pe teritoriul regiunii Sud Muntenia se regăsesc ambele categorii de potențial turistic, datorită reliefului său diversificat, mai puțin Rezervațiile Biosferei.

Totodată, **potențialul turistic** al țării este marcat prin două componente esențiale:

- Componenta naturală, reprezentată prin peisaje spectaculoase, configurația variată a reliefului, condițiile climatice favorabile, valoarea terapeutică și abundența unor factori naturali de cură;
- Componenta antropică, reprezentată prin vestigii arheologice, monumente și obiective de artă laică sau religioase, muzee și colecții muzeale, elemente de etnografie și folclor de mare frumusețe și originalitate, realizări actuale de prestigiu, monumentele istorice, de arhitectură și de artă cu o valoare de unicat.

Acestea constituie elementele de mare atractivitate ale ofertei turistice românești și regionale, contribuind la formarea unei game largi de forme de turism: de sejur (montan, balnear), vânătoare și pescuit sportiv, turism itinerant cu valențe culturale, turism profesional etc.

8.2 PATRIMONIUL NATURAL PROTEJAT

România este una din țările europene ce se bucură de un patrimoniu natural deosebit de divers și conservat, a cărei diversitate biologică reprezentată de ecosistemele naturale și seminaturale acoperă aproximativ 47% din suprafața țării.

În sprijinul conservării diversității biologice, pe teritoriul României sunt constituite 963 de arii naturale protejate, care reprezintă 7% din suprafața țării. Se regăsesc printre acestea 3 rezervații ale biosferei, 4 situri Ramsar, 2 situri care au primit Diploma Europeană pentru arii protejate acordată de Consiliul Europei, 13 parcuri naționale și 13 parcuri naturale.

În componența patrimoniului natural unic al României intră două forme de relief reprezentative și anume munții Carpați care reprezintă 65% din eco-regiunea carpatică și una dintre cele mai importante zone umede din Europa, Delta Dunării, ce se distinge atât ca suprafață (580000 ha), cât și la nivel al diversității biologice cu un triplu statut internațional: Rezervație a biosferei, Sit Ramsar (zona umedă de importanță internațională), Sit al Patrimoniului Mondial Natural și Cultural.

Dezvoltarea turismului trebuie să țină cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării și protejării patrimoniului natural și cultural dar și a reducerii presiunii antropice asupra mediului, inerentă în condițiile practicării turismului pe scară largă.

Turismul din România se concentrează asupra istoriei sale bogate și a peisajelor naturale care constituie patrimoniul natural protejat, reprezentat în regiunea Sud Muntenia de parcuri naționale și regionale, rezervații naturale, monumente ale naturii și arii protejate și avifaunistice.

8.2.1 PARCURI NATURALE NAȚIONALE ȘI REGIONALE

Muntele Piatra Craiului

Sursa internet: <http://turism.bzi.ro/parcul-national-piatra-craiului-5132>

Regiunea Sud Muntenia deține în patrimoniul său natural 3 parcuri naționale și naturale din totalul de 13 de pe toată suprafața României.

În categoria parcurilor naționale se încadrează Parcul Național Piatra Craiului ce se află pe teritoriile județelor Argeș din regiunea Sud Muntenia și Brașov din regiunea Centru. Parcul este arie protejată de interes

național ce are drept scop protecția și conservarea elementelor naturale cu valoare deosebită sub aspect fizico - geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic sau de altă natură, oferind posibilitatea vizitării în scopuri științifice, educative, recreative și turistice.

Parcul Natural Bucegi se împarte pe trei teritorii administrative, două situate în regiunea Sud-Muntenia, astfel că pe harta județelor Prahova și Dâmbovița se cartografiază cu o suprafață de 32497,6 ha (16633,4 ha în județul Dâmbovița și 8322 ha în județul Prahova) și unul situat în regiunea Centru, în județul Brașov. Parcul Natural Bucegi a fost creat odată cu promovarea și dezvoltarea turismului, ca măsură de prevenire a procesului de exploatare irațională a resurselor naturale și distrugere a diversității biologice. Acesta cuprinde o mare diversitate biologică, geologică, geomorfologică, inclusiv carstul ce prezintă o importanță deosebită prin frumusețea peisajului și prin interesul științific.

Parcul Natural Comana din județul Giurgiu reprezintă unul dintre cele 4 situri Ramsar ale României, în cadrul căruia se desfășoară turismul controlat în conformitate cu activitățile permise din zona de conservare specială.

8.2.2 REZERVAȚII NATURALE

Potrivit Raportului privind starea mediului în regiunea Sud Muntenia, în 2010 se înregistrează un număr de 67 de rezervații naturale, dintre care 31 în județul Argeș, acoperind circa 46% din suprafața regiunii. La cealaltă extremă se găsește județul Ialomița care nu deține decât 3 rezervații naturale pe întreg teritoriul său.

Detalierea situației pentru fiecare județ în parte este reprezentativă pentru determinarea modului în care s-au conservat aceste rezervații pentru fiecare formă de relief.

Ariile protejate din **județul Argeș** însumează 31 de rezervații naturale. Dintre acestea cele mai multe se găsesc în Munții Făgăraș - 14 zone naturale, fiind în cea mai mare parte reprezentate de lacuri, un număr de 11 din totalul de 14 al județului. Printre rezervațiile naturale se mai numără 6 peșteri, dintre care 5 situate în Parcul Național Piatra Craiului, 3 zone carstice și câte o zonă din cele de granit, calcar, aven, loc fosilifer, rezervație și gol alpin.

Muntele de sare Slănic Prahova

Sursa internet: <http://f-81-kma.blogspot.ro/2010/04/slanic-prahova-muntele-de-sare.html>

Rezervațiile naturale din **județul Călărași** adună 3 ostroave, ce fac parte din cele 8 ostroave protejate ale Dunării, o pădure acoperită cu vegetație forestieră și un iezor, rezervație avifaunistică ce se află în Lunca Dunării și se împarte în terenuri agricole, cea mai mare parte (2 347 ha) și luciu de apă (530 ha).

Parcul Natural Bucegi de pe teritoriul **județului Dâmbovița** asigură 9 rezervații naturale din cele 12 ale județului și se găsesc sub formă de peșteri, plaiuri, chei, o mlaștină și o vale. Alte trei arii naturale protejate de acest tip sunt Plaiul Domnesc de pe teritoriul comunei Moroeni, Izvoarele de la Corbii Ciungi în comuna Corbii Mari și una dintre poienile cu narcise ale României din Vișina și Petrești. Județul Dâmbovița ocupă a doua poziție din regiune, după Argeș, având ca și criteriu numărul rezervațiilor naturale.

Pădurile Manafu, Oloaga-Grădinari, Padina Tătarului, rezervația Teșila, ce are ca scop protejarea bujorului românesc și rezervația naturală Cama – Dinu - Păsărică, care reprezintă un eșantion tipic de luncă inundabilă, sunt cele 5 arii naturale protejate ale **județului Giurgiu**.

Cele mai puține rezervații din regiunea Sud Muntenia aparțin județului Ialomița, astfel că în acest teritoriu, două lacuri și o pădure sunt încadrate la acest tip de arii protejate.

În **județul Prahova**, Muntele de Sare Slănic, una dintre cele 6 rezervații naturale are și calitate de monument al naturii, iar alte 4, Abruptul Prahovean, Locul fosilier Plaiul Hoților, Munții Colții lui Barbeș, Arinișul de la Sinaia aparțin PN Bucegi. Acestor rezervații naturale li se adaugă și Tigăile Mari din Ciucaș, un ansamblu de forme de relief cu caracter ruiniform și stâncos.

Lacul Suhaia, pădurile Troianu și Pojorâtele, ostrovul Gâsca, cu o suprafață de 58 ha și ostrovul Mare cu o suprafață aproape triplă de 140 ha, sunt cele 5 rezervații naturale din **județul Teleorman**. Aria protejată Lacul Suhaia, aflată pe teritoriul administrativ al comunei cu același nume, reprezintă o zonă din Lunca Dunării, cu luciu de apă, pajiști, turbării și mlaștini și constituie o zonă cu mare potențial turistic – turism de agrement, vânătoare și pescuit. Pădurea Troianu a fost declarată rezervație naturală, pentru protejarea bujorului românesc, iar pădurea Pojorâtele pentru protejarea arboretului natural cu vârste de până la 120 de ani.

8.2.3 MONUMENTE ALE NATURII

Arbore Ginkgo Biloba

Sursa internet: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ginkgo_biloba_MN_2007.JPG

Monumentele naturii sunt acele zone cu elemente naturale valoroase și o deosebită semnificație ecologică, științifică sau peisagistică, considerate bunuri naționale, ocrotite prin lege și conservate pentru posteritate.

Conform datelor înregistrate în Raportul din 2010 privind starea mediului, în regiunea Sud Muntenia, s-au conservat 18 de astfel de formațiuni de elemente naturale, în doar 3 județe și anume Ialomița, Giurgiu și Teleorman.

În județul Ialomița, pădurea de stejari seculari Alexeni reprezintă unul dintre cele mai bine conservate monumente ale naturii din județ. Toate cele 9 exemplare încadrate în categoria de monumente ale naturii din județul Ialomița fac parte din familia arborelui și sunt întâlnite sub diferite specii de stejar brumăriu, arbore de lalele, platan secular, salcâm japonez, stejar secular sau arborele Ginkgo biloba, cea mai bătrână specie de arbore de pe planetă. În comuna Bulbucata se află singurul monument al naturii din județul Giurgiu, reprezentat de stejarul secular "Muma Pădurii", cu o circumferință de 8,30 m și o vârstă de peste 600 de ani.

Monumentele naturale valoroase din județul Teleorman însumează 8 arbori cu înălțimi de peste 17 m până la 25 m, reprezentați de 4 stejari, 3 salcâmi japonezi și un castan porcesc.

8.2.4 ARII DE PROTECȚIE SPECIALĂ AVIFAUNISTICE

Regiunea Sud Muntenia deține pe teritoriul său 23 de arii de protecție specială avifaunistică ce se regăsesc în 5 județe din cele 7 componente.

Extremele ce se conturează din punct de vedere numeric al ariilor avifaunistice protejate în cadrul regiunii sunt: Argeș cu o singură astfel de arie și județele Ialomița și Călărași, fiecare cu câte 7 zone avifaunistice protejate. În schimb, județele Giurgiu și Teleorman dețin pe teritoriul lor, 4 zone de protecție specială avifaunistică.

Lacul Iezer Călărași

Sursa internet: <http://www.skytrip.ro/rezervatia-naturala-iezer-din-judetul-calarasi-ob-958.html>

8.3 PATRIMONIUL CONSTRUIT PROTEJAT REPREZENTAT DE MONUMENTELE ISTORICE ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

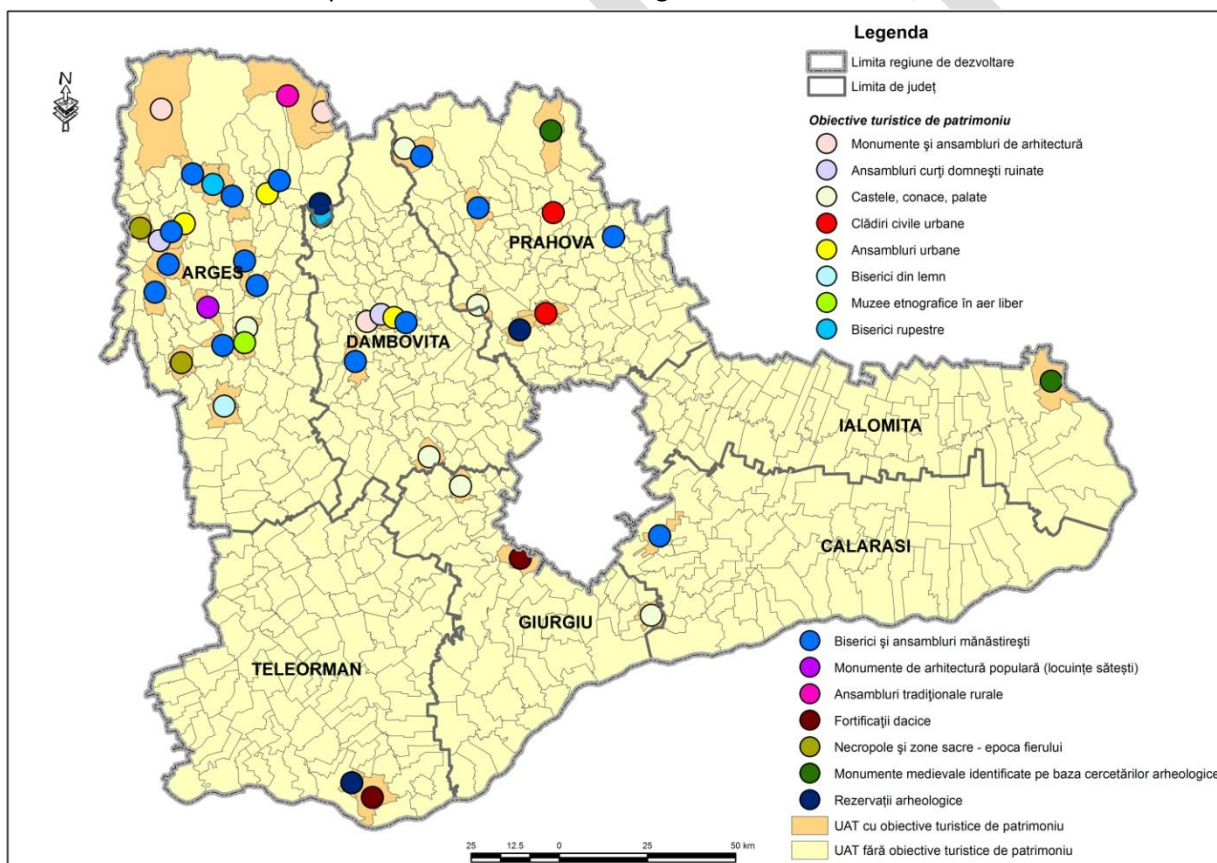
Potrivit istoriei, încă din anul 2000 î.Hr., pe teritoriul României de astăzi, Dacia de odinioară, sunt evidențiate izvoare arheologice și istorice care ne certifică și ne reconstruiesc identitatea noastră ca popor, precum și descoperiri milenare ale secolelor ce au încununat preistoria.

În fața timpului stau mărturie vestigiile, monumentele istorice care s-au conservat și au luat naștere de-a lungul timpului parcurgând erele preistoriei, ale antichității, trecând prin inchizițiile și bogata perioadă a literaturii și artei din Evului Mediu, prin schimbările profunde ale Epocii Moderne care au favorizat progresul, până în Epoca Contemporană, lăsând astăzi o bogată informație istorică și culturală.

Monumentele catalogate cu valențe istorice și discutate în cazul de față sunt reprezentate de cele 4.768 monumente de arheologie, arhitectură fortificată, arhitectură religioasă, arhitectură civilă sau vestigii de pictură și sculptură monumentală care se regăsesc pe teritoriul Regiunii Sud Muntenia.

În harta de mai jos se poate observa distribuția teritorială a obiectivelor de patrimoniu construit pe tipuri de obiective turistice de patrimoniu.

Obiectivele de patrimoniu construit din Regiunea Sud-Muntenia, în anul 2010⁶

Sursa: Planșă proprie, pe baza datelor din Lista Monumentelor Istorice, furnizată de Institutul Național al Patrimoniului

⁶ Conform studiului realizat în cadrul contractului de Asistență Tehnică încheiat între Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia și elaborat de către firma de consultanță specializată, respectiv S.C. AVENSA CONSULTING S.R.L. din Iași.

Curtea Domnească, Târgoviște

Sursa Internet : http://www.ri.ro/image-db/201105311431-targoviste_2.jpg

Județul Dâmbovița, cel mai bogat județ din regiune prin prisma celor 1239 monumente istorice, are puternice rădăcini în trecut, oferind grațioase edificii istorice încă din preistorie și fiind locuit încă din Paleoliticul Inferior. Fostă capitală a Țării Românești, municipiul Târgoviște oferă astăzi cel mai vast patrimoniu istoric din județ datorită celor 221 monumente istorice, printre care și atractivul Complex Muzeal al Curții Domnești, care datează din Epoca Medievală și grupează alte monumente din secolele XV-XVIII precum Turnul Chindiei, restaurat în secolul XIX, Palatul Domnesc, 2 biserici și alte construcții civile. Dintre cele 15 situri și așezări arheologice din municipiu, cea mai veche datează încă din Epoca Bronzului.

Cele mai multe monumente sunt sub forma bisericilor și a anexelor specifice acestora și a caselor reprezentate de case memoriale, vile, conace sau orice altă incintă dintre care: Ansamblul Palatului Brâncovenesc de la Potlogi, în Târgoviște o multitudine de biserici printre care Biserica Albă sau Biserica Târgului, necropolele din comuna Voinești care datează din Epoca Bronzului Timpuriu sau Mănăstirea Dealu din comuna Băieni construită în perioada 1499-1501. Această trecere în revistă a acestor câtorva edificii nu este suficientă pentru a expune totalitatea monumentelor, însă este reprezentativă pentru identitatea românească.

Sursa Internet: <http://www.dreamdestinations.ro/top-5-castele-pe-valea-prahovei-castelul-peles-7578/>

Teritoriul **județului Prahova** a fost locuit încă din vremuri imemoriabile a căror mărturie stau multe dintre cele 1 069 de monumente istorice. Principalul punct de atracție îl reprezintă Castelul Peleş, din orașul Sinaia, construit la sfârșitul secolului al XIX-lea în stil germanic și care din anul 1948 funcționează ca muzeu național.

Acestuia i s-a adăugat între anii 1896-1914, un castel mai mic numit Peleşor, construit în stil elvețian. Totodată, un alt monument recunoscut ca identitate istorică a orașului Sinaia este Mănăstirea Sinaia, numită și „Catedrala Carpaților” și datează din secolul al XVII-lea.

Rezervația arheologică din comuna Târgșoru Vechi a scos la iveală numeroase izvoare care certifică existența așezărilor sau necropolelor din Epoca Bronzului, rezervație unde s-au păstrat vizibile deasupra solului numeroase ruine, spre exemplu biserica din timpul lui Vladislav II (1447-1456).

De asemenea, o altă rezervație arheologică localizată în comuna Vadu Săpat a deschis noi orizonturi pentru decodificarea modelelor comportamentale umane, istoric determinate prin cercetările arheologice din Valea Budureasa.

Municipiul Ploiești găzduiește 140 de monumente istorice printre care se numără și cel mai vechi monument ecleziastic construit în întregime din zid, respectiv Biserica Domnească „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, ctitorită în anul 1639 de către Matei Basarab și de asemenea, Statuia Libertății inaugurată în anul 1881. Din paleta vastă de monumente existente în județul Prahova, se mai pot menționa: monumentul de arhitectură laică Casa „Hagi Prodan” din Ploiești, „Casa Cămarășiei” din orașul Slănic, astăzi Muzeul Sării, Crucea de pe Caraiman din Bușteni aflată la o altitudine de 2291 m sau mărșul monument ecvestru, statuia lui Mihai Viteazul, închinată memoriei și înfăptuirilor acestuia care este, de asemenea, și ctitorul orașului Ploiești.

Sursa internet http://www.flickr.com/photos/alinutza_photo/2914322457/

În nord – vestul regiunii Sud Muntenia, este localizat **județul Argeș**, un teritoriu locuit din vremuri străvechi care a favorizat dezvoltarea așezărilor geto-dacice, multe dintre ele descoperite și conservate până în zilele noastre, ce fac parte din cele 1 023 de izvoare istorice ale patrimoniului său. Suvenire ale artei feudale, s-au păstrat de-a lungul veacurilor, mai mult sau mai puțin afectate de trecerea timpului, numeroase monumente cum ar fi: palatele domnești de la Câmpulung și Curtea - de-Argeș, Mănăstirea Cotmeana (ridicată de Mircea cel Bătrân), fortăreața Poenari din comuna Arefu (construită în timpul domniei lui Vlad Țepeș), construcțiile feudale de la Glavacioc și Aninoasa, impozanta Mănăstire Curtea-de-Argeș (construită de Neagoe Basarab), etc.

Un număr impresionant de biserici și mănăstiri fac dovada amprentei ortodoxismului în această zonă, astfel că dintre cele 14 biserici monument din Curtea de Argeș se mai pot menționa: Biserica Domnească, care păstrează în interior 14 morminte ale principilor din familia Basarab, Biserica Sânt Nicoară, Biserica Episcopală - legendara biserică a lui Manole și a celor nouă meșteri mari și un alt monument cu valențe istorice reprezentat de „Masa lui Traian”, o imensă lespede rotundă de pe malul Oltului despre care legenda spune că ar fi locul unde a poposit Traian și apoi Mihai Viteazul.

Statuia lui Mihai Viteazul

Sursa Internet <http://www.flickr.com/photos/klearchos/4029823471/in/set-72157602138917415/>

Cu mai puține monumente istorice în patrimoniul său, **județul Giurgiu** înglobează prin cele 542 de vestigii, dovezi ale celor mai îndepărtate timpuri precum situl arheologic de la Malu care adăpostește artefacte ce aparțin Paleoliticului Superior cât și Epocii Bronzului Timpuriu. Odată cu urcarea pe treptele istoriei se lasă admirate și vizitate ruinele cetății Giurgiului și Turnul cu ceas din municipiul Giurgiu, ruinele palatului Cantacuzino de la Mironești sau Crucea de piatră de la Călugăreni, ridicată în memoria bătăliei purtată de Mihai Viteazul cu turcii lui Soliman Pașa.

Lăcașurile de cult care au dobândit în timp numele de monumente istorice datorită arhitecturii religioase, reprezintă importante puncte turistice mai ales pentru turismul religios, dintre care se pot menționa Biserica Grecească, Biserica de lemn de la Călugăreni sau Mănăstirile Comana, Sf. Nicolae din Găiseni și Neajlov.

Ruinele curților Bălăceanu

Sursa Internet <http://www.skytrip.ro/ruinele-curtilor-balaceanu-din-judetul-teleorman-ob-358.html>

Patrimoniul istoric al **județului Teleorman** împarte cele 393 de monumente istorice în 316 monumente arhitectonice, 60 de monumente, 2 case memoriale și 15 situri istorice urbane și rurale.

O trecere în revistă a câtorva dintre acestea deschide trecutul epocii medievale prin Cetatea Cazacilor din Roșiorii de Vede, Cetatea medievală Turnu sau ruinele Curții lui Constantin Aga Bălăceanu din localitatea Balaci. De asemenea numeroase edificii arheologice păstrează și astăzi moștenirea unor milenii demult apuse precum situl arheologic La Biserica din comuna Măgura, rezervația paleontologică de la Ciuperceni sau situl arheologic de la Vitănești care datează din eneolitic.

Mănăstirea Plătărești

Sursa Internet http://cimpoacalaurentiu.blogspot.ro/2010_10_01_archive.html

Teritoriul actual al **județului Călărași** a cunoscut de-a lungul secolelor toate etapele istorice ale dezvoltării poporului român păstrând și astăzi prin cele 284 de monumente istorice glasul fiecărei ere în parte. Dincolo de săpăturile arheologice care au scos la iveală existența societăților omenești în acest teritoriu încă din vremea neoliticului timpuriu, stau drepte în fața timpului, încă neacoperite de acesta, numeroase monumente istorice precum ruinele palatului Ghica din comuna Radovanu sau ruinele Curții Brâncovenești de la Obilești, ambele din sec. XVIII. Dintre cele 70 de case certificate ca monumente istorice se pot menționa Casa Domnească de la Plătărești datată din 1646 și casa scriitorului Marin Preda din comuna Vasilași. De asemenea, în județul Călărași se află unul dintre cele mai frumoase monumente istorice din secolul al VII-lea, reprezentată de mănăstirea Plătărești, care pe timpul regimului comunist a fost transformată în spital.

Conacul Bolomey

Sursa internet <http://vizitam.blogspot.ro/2011/05/castelul-bolomey.html>

În ceea ce privește **județul Ialomița**, în istoria economică și politică a statului medieval Țara Românească, Orașul de Floci a fost unica așezare urbană din estul Câmpiei Române. În privința numelui istoric al orașului, toponimul **Floci** provine de la comerțul cu lână (*floccus*) practicat atât de oierii din partea locului, cât și de cei din zona montană care veneau cu turmele la iernat în Balta Ialomiței.

Printre cele 218 monumentele istorice ale județului se numără Mănăstirea „Sfinții Voievozi”, o fortăreață a Bărăganului, ansamblul Gării Fetești din 1887, turn de clopotniță din comuna Balaciu, vechi de peste 170 de ani sau ansamblul conacului Bolomey de la Cosâmbești, construit în anul 1898, Ferma Model Perieți, monument de istorie agrară, Așezământul Cultural – Religios de la Maia-Catargi, destinat să repună pe soclul recunoștinței naționale o personalitate emblematică a istoriei României, Barbu Catargiu, întâiul prim-ministru al României Unite.

8.4 INFRASTRUCTURA DE TURISM

- **STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE TURISTICĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA**

În categoria structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică intră orice construcție sau amenajare care furnizează în mod permanent sau sezonier serviciul de cazare și alte servicii specifice pentru turiști. Ținând cont de aceste caracteristici, pe teritoriul României aceste structuri se găsesc sub forma de hoteluri, hoteluri pentru tineret¹², hosteluri, hoteluri apartament, moteluri, hanuri, vile turistice, cabane turistice, bungalouri, sate de vacanță, campinguri, popasuri turistice, căsuțe turistice, tabere de elevi și preșcolari, pensiuni turistice și agroturistice, spații de cazare de pe navele fluviale sau alte unități de cazare colective.

¹² Începând cu anul 2009 „hotelurile pentru tineret” se asimilează „hostelurilor”

Conform datelor statistice referitoare la structurile enumerate mai sus, reiese că regiunea Sud Muntenia ocupă primul loc în ceea ce privește numărul de moteluri, fiind una dintre cele trei regiuni care dețin pe teritoriul lor hanuri turistice pe lângă regiunile Sud-Est și Vest și de asemenea, că dintre cele 7 spații de cazare pe nave fluviale și maritime de pe suprafața României, acestea îi aparțin 2.

Numărul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică a crescut în România cu 25%, exprimată în 1 322 de unități în perioada 2004-2010. Toate regiunile urmează aceeași tendință de creștere, regiunea Sud Muntenia plasându-se înaintea regiunilor Sud-Vest Oltenia și București-Ilfov, ocupând astfel poziția a 6-a în această ierarhie (tabel 57).

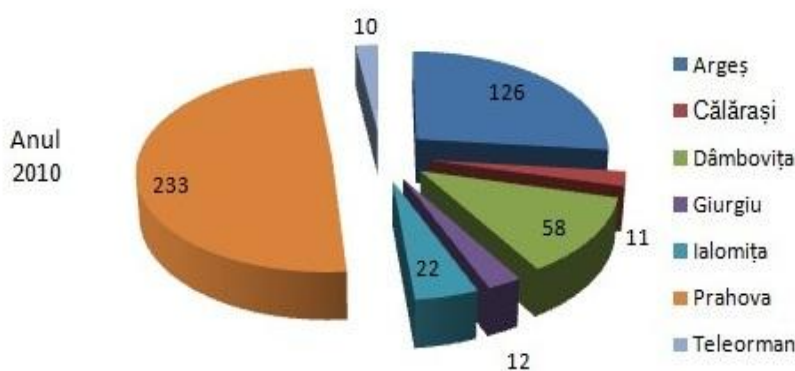
Tabel nr. 57 - Numărul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică în regiunea Sud Muntenia

	2004	2010
România	3.900	5.222
1.Regionea Sud Est	1.152	1.385
2.Regionea Centru	914	1.188
3.Regionea Nord-Vest	427	658
4.Regionea Nord-Est	342	554
5.Regionea Vest	369	497
6.Regionea Sud Muntenia	394	472
7.Regionea Sud-Vest Oltenia	189	305
8.Regionea București Ilfov	113	163

Sursa: Institutul Național de Statistică

Analizând datele statistice la nivel regiunii Sud Muntenia se poate observa o creștere cu 16,5% a numărului de unități de primire turistică datorată în principal județelor Prahova și Argeș ce dețin un număr de 233, respectiv 126 de unități de primire turistică. Diferența numerică dintre acestea două și restul județelor este sesizabilă, astfel că, deși județul Dâmbovița este al treilea ca număr de structuri, cele 58 de unități de pe teritoriul acestuia nu concură cu ale celor două. Aceștia le urmează pe rând județele Ialomița, Giurgiu, Călărași și Teleorman (vezi grafic 62).

Grafic nr. 62 - Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică în regiunea Sud Muntenia

Sursa: Institutul Național de Statistică

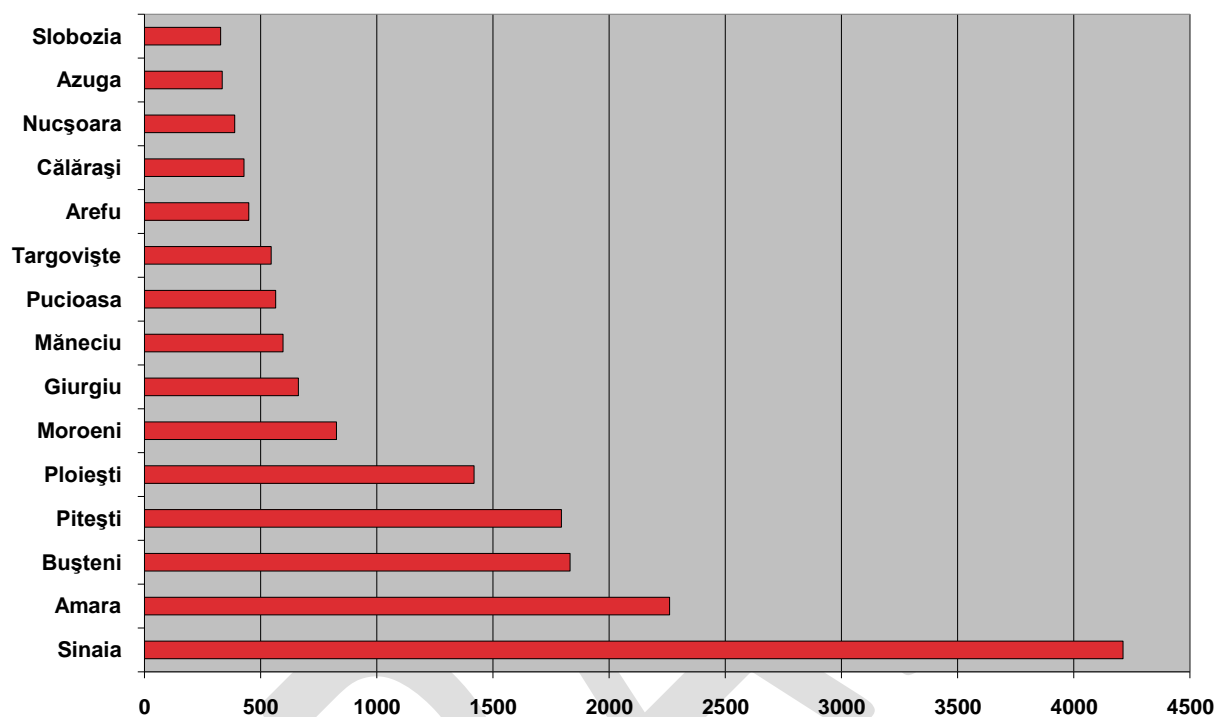
Dintre cele 472 de structuri înregistrate în regiune, în anul 2010, cele mai multe sunt reprezentate de hoteluri, a căror proporție de 49% aparțin județului Prahova și 24% județului Argeș.

În ceea ce privește pensiunile turistice, a doua structură răspândită numeric, cele 21 din orașul Sinaia și cele 28 din orașul Bușteni, județul Prahova, le plasează pe acestea două în fruntea ierarhiei atât la nivel județean, cât și regional.

Unitățile de cazare aflate în minoritate sunt reprezentate numeric după cum urmează: trei bungalouri, două case turistice, două hoteluri apartament în Sinaia, județul Prahova, două spații de cazare pe nave fluviale și maritime în municipiul Giurgiu și un singur camping în orașul Amara județul Ialomița.

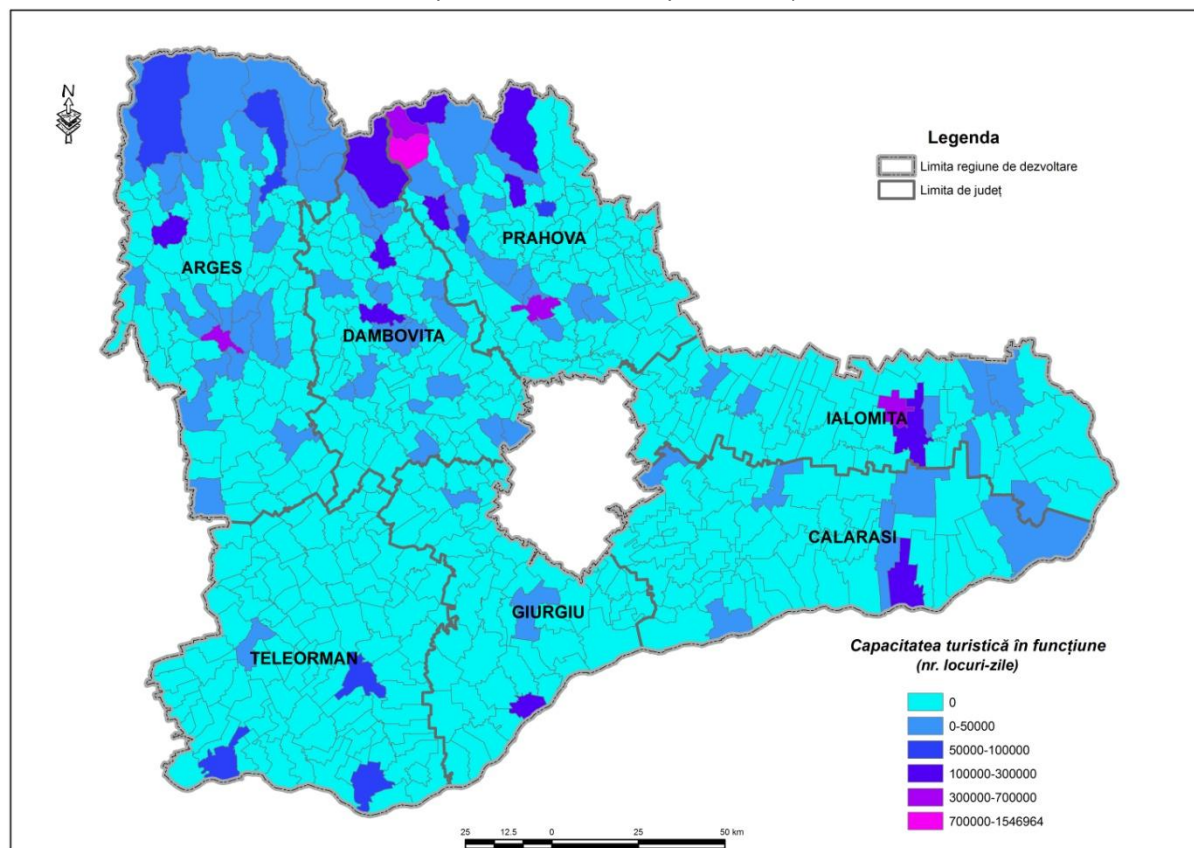
Localitățile din regiune care dispuneau de cel mai mare număr de locuri de cazare în 2010 erau: Sinaia (4.212 locuri, 18,6%), Amara (2.260, 10%), Bușteni (1.832, 8,1%), Pitești (1.795, 7,9%) și Ploiești (1.418, 6,3%), evidențiate în figura de mai jos:

Figura nr. - Numărul total de locuri de cazare pe localități, în 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date TEMPO Online. 2012

Capacitate de cazare, pe localități, în 2010⁷

Sursa: Planșă proprie, realizată în baza informațiilor furnizate de Institutul Național de Statistică, Baza de date TEMPO Online

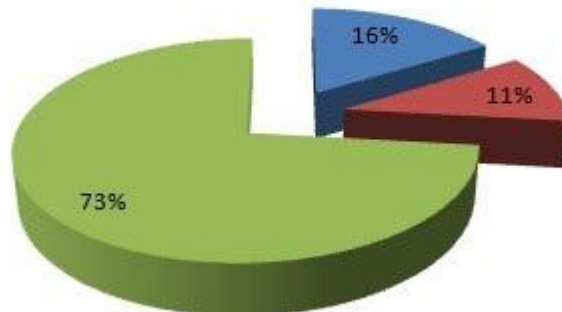
Pe județe, structura capacității de cazare este eterogenă, astfel, județele cu un flux ridicat de turiști (Argeș, Dâmbovița, Prahova) au o ofertă diversificată de unități de cazare, în timp ce în județele cu un turism foarte puțin dezvoltat (Teleorman, Giurgiu) oferta cuprinde doar 3-4 tipuri de unități.

Capacitatea de cazare existentă cuantificată în număr de locuri plasează regiunea Sud Muntenia pe prima poziție în ceea ce privește spațiile de cazare pe navele fluvial și maritime, cu peste 73% din valoarea națională în 2010, locuri existente și pe teritoriul regiunilor Nord-Est și Sud-Est.

⁷ Conform studiului realizat în cadrul contractului de Asistență Tehnică încheiat între Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia și elaborat de către firma de consultanță specializată, respectiv S.C. AVENSA CONSULTING S.R.L. din Iași.

Grafic nr. 63 - Ponderea spațiilor de cazare pe nave fluviale și maritime

■ Regiunea Nord-Est ■ Regiunea Sud-Est ■ Regiunea Sud Muntenia

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

De asemenea, pe o poziție privilegiată se mai află și în ceea ce privește numărul de locuri existente în hoteluri apartament, unde ocupă locul secund după regiunea București Ilfov și a cărei evoluție a fost marcată de o creștere cu 85% din 2004 până în 2010, în cazul motelurilor urmând după regiunea Centru sau al taberelor de elevi și preșcolari, reprezentând aproape 13% după regiunea Sud Est.

Regiunea Sud Muntenia nu este competitivă la numărul de locuri existente în campinguri și popasuri turistice și, de asemenea, în bungalouri, unde cele 36 de locuri o plasează pe aceasta pe locul ultim, în contrast cu regiunea Sud Est, care prin cele 3782 de locuri deține 82% și locul fruntaș din ierarhie.

Pe plan regional numărul de locuri existente în hoteluri în anul 2010 reprezintă peste jumătate din cele 22 625 de locuri, urmate de pensiunile turistice care dețin puțin peste 8%. Ramura turismului reflectă în județul Prahova un mare punct de concentrare în ceea ce privește cazarea turistică, astfel că acesta este cap de listă în ceea ce privește numărul de locuri de cazare în cele 59 hoteluri apartament, existente doar pe teritoriul acestui județ și cu peste jumătate din locurile de cazare din hoteluri, vile turistice și în pensiunile turistice, care din 2004 până în 2010 se extind cu 47%.

De asemenea, luând ca bază același criteriu de mai sus, următorul este județul Argeș ce aduce un aport de 23% regiunii, deține cele mai multe locuri în taberele de elevi și preșcolari.

Capacitatea de cazare turistică existentă din Regiunea Sud Muntenia a cunoscut o scădere mai serioasă în anii 2006 și 2007, însă 2010 și 2011 au reprezentat anii de ascensiune (tabel). Județul Călărași se plasează într-o zonă slabă privind capacitatea de cazare deoarece din 2005 până în 2011 nu reușește să acumuleze decât 15 locuri de cazare, la polul opus aflându-se județul Prahova, care deține peste 10 000 locuri. De asemenea, în vârful piramidei se regăsește și județul Argeș, care îi urmează județului Prahova, dar mai ales, care este în evoluție continuă din 2005, reîntregindu-și în 2011 valoarea cu încă 782 locuri.

Capacitatea de cazare turistică existentă, pe tipuri de structuri de primire turistică

	<i>(Număr locuri-pat)</i>							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sud Muntenia	22.494	22.292	20.827	20.767	21.464	21.590	22.625	24.131
Argeș	4.493	4.710	4.837	4.803	4.899	5.189	5.419	5.942
Călărași	566	546	541	553	527	463	534	561
Dâmbovița	2.406	2.261	2.062	2.165	2.191	2.391	2.478	2.740
Giurgiu	1.006	986	899	860	809	806	806	814
Ialomița	2.902	2.630	2.539	2.432	2.528	2.612	2.807	3.021
Prahova	10.253	10.289	9.234	9.249	9.818	9.465	9.906	10.339
Teleorman	868	870	715	705	692	664	675	714

Sursa: Institutul Național de Statistică

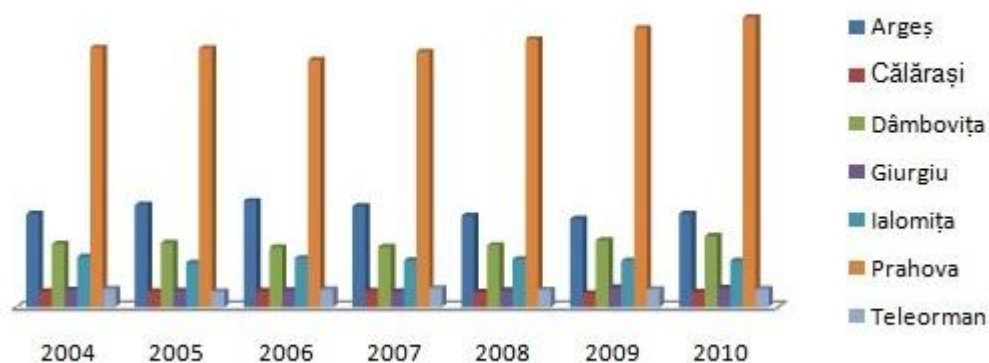
- **CAPACITATEA DE CAZARE TURISTICĂ ÎN FUNCȚIUNE DIN REGIUNEA SUD MUNTENIA**

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către unitățile de cazare turistică, ținând cont de numărul de zile cât sunt deschise unitățile în perioada considerată. Aceasta se exprimă în unitatea de măsură locuri-zile și nu se iau în considerare locurile din camerele sau unitățile închise temporar din lipsa de turiști, pentru reparații sau din alte motive.

La nivel național numărul acestora a crescut cu 21% rezultat al unei evoluții constant ascendente în perioada 2004-2010. Dintre cele 8 unități administrative, regiunea Sud-Est se face de departe remarcată prin numărul acaparant de locuri, reprezentând astfel 20% din totalul de locuri-zile din România, urmată de regiunea Centru cu o pondere de 18%. Astfel, continuând poziționarea regiunilor prin prisma capacității de cazare, regiunea Sud Muntenia este a 5-a unitate administrativă din țară cu o pondere de 10% din valoarea națională.

Conform datelor statistice, capacitatea de cazare în funcțiune din regiunea Sud Muntenia și-a fructificat numărul de locuri din 2004 până în 2010 cu circa 6%, influențată de progresul județelor Dâmbovița, Giurgiu, Argeș dar mai ales prin intermediul județului Prahova, care în decursul acestei perioade deține constant cel puțin 50% din totalul regiunii. La polul opus se află celelalte județe, care se caracterizează printr-o capacitate redusă de locuri în funcțiune, în special județul Călărași ce, în 2010 reprezenta doar 2,7% din regiune.

Grafic nr. 64 - Evoluția capacității de cazare turistică în funcțiune din regiunea Sud Muntenia

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Cea mai răspândită structură de cazare o reprezintă hotelurile, înregistrându-se în 2010 peste 4 milioane de locuri-zile în funcțiune, acoperind astfel 58% din totalul capacității de cazare în funcțiune din regiunea Sud Muntenia și căreia îi urmează pensiunile turistice pentru care capacitatea depășește 670000 locuri-zile în funcțiune.

Mediul urban al județului Prahova reprezintă un areal dezvoltat, atât pe plan județean, cât și regional deoarece, pe lângă faptul că județul se află în topul ierarhiei în ceea ce privește numărul de locuri-zile în hoteluri, moteluri, cabane turistice, vile turistice, pensiuni turistice și hoteluri, acestea se află în totalitate în orașe și municipii. Excepție fac locurile disponibile în hoteluri care se găsesc și în mediul rural, dar mai ales în cel urban în proporție de 96%, în special, în orașul Sinaia unde se înregistrează 1052120 de locuri-zile, aproape jumătate din locurile în funcțiune din județ.

Prin județul Argeș se evidențiază cele mai multe locuri în bungalouri, toate în municipiul Pitești sau pensiuni agroturistice, doar în mediul rural și îi urmează, totodată, județului Prahova în ceea ce privește capacitatea de cazare din hoteluri, cabane turistice, vile și pensiuni turistice sau hoteluri.

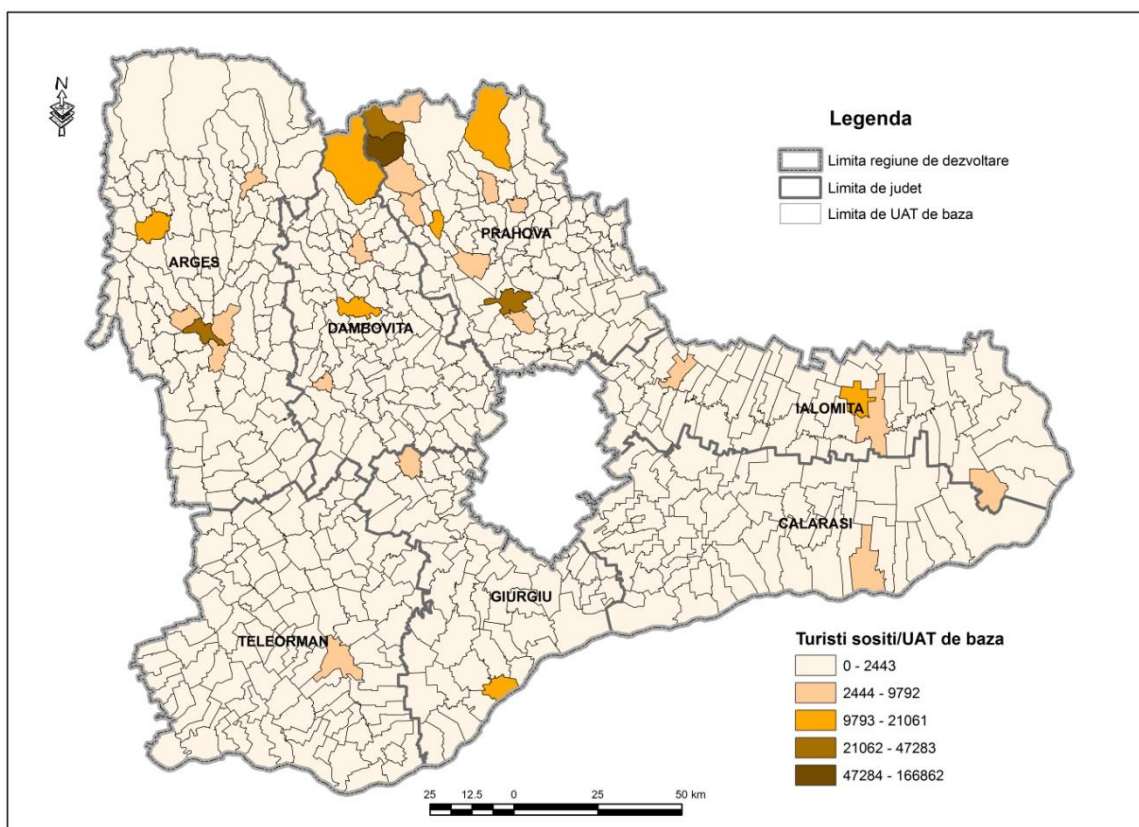
La nivelul regiunii Sud Muntenia, există anumite categorii de structuri de cazare, consemnate doar în cadrul unui singur județ, a căror situație la 2010 era următoarea: 920 locuri-zile în căsuțe turistice (comuna Budeasa, județul Argeș), 7300 locuri-zile în hanuri turistice (municipiul Alexandria, județul Teleorman), 11036 locuri-zile campinguri (orașul Amara, județul Ialomița), 7956 locuri-zile popasuri turistice (comuna Belciugatele, județul Călărași) și 71476 locuri-zile în spații de cazare pe nave fluviale și maritime (municipiul Giurgiu, județul Giurgiu).

- **CIRCULAȚIA TURISTICĂ**

În anul 2010, în unitățile de primire a turiștilor din Regiunea Sud-Muntenia s-au înregistrat 572.912 de sosiri ale turiștilor, 9,4% din totalul înregistrate la nivel național. Dintre acestea, 490.583 au fost ale turiștilor autohtoni (85,6% din total), în timp ce doar 82.329 au fost ale turiștilor străini (14,4% din total).

Harta de mai jos evidențiază distribuția teritorială a numărului de sosiri în unitățile de cazare, la nivel de Unitate Administrativ Teritorială.

Numărul de sosiri în unitățile de cazare, pe localități, în anul 2010

Sursa: Planșă proprie, realizată în baza informațiilor furnizate de Institutul Național de Statistică, Baza de date TEMPO Online

Astfel, localitățile din Regiunea Sud-Muntenia care au atras cel mai mare număr de turiști (în termeni de sosiri în unitățile de cazare) în 2010 sunt: Sinaia (166.862 de sosiri, 29,1% din totalul celor înregistrate la nivel regional), Pitești (47.283, 8,3%), Ploiești (41.954, 7,3%), Bușteni (39.369, 6,9%) și Giurgiu (21.061, 3,7%).

EVOLUȚIA ÎNNOPTĂRILOR ÎN STRUCTURILE DE CAZARE TURISTICĂ A TURIȘTILOR ROMÂNI ȘI STRĂINI

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o unitate de cazare turistică, indiferent dacă fizic este sau nu prezentă în cameră.

Numărul de înnoptări ale turiștilor pe teritoriul României au atins cele mai înalte cote în perioada 2007-2008, când s-au înregistrat peste 20 milioane de înnoptări.

În regiunea Sud Muntenia au ales să înnopteze în anul 2010 peste 1600000 de turiști, mai mulți decât în regiunile Nord-Est și Sud-Vest Oltenia, dar mai puțini decât în restul regiunilor. Dintre aceștia doar 292 458 reprezintă turiști străini care, conform datelor statistice, au preferat cu preponderență regiunea București Ilfov unde s-au consemnat peste 1153000 de înnoptări.

Deoarece deține 51% din regiunea Sud Muntenia, județul Prahova este cel mai mare punct de concentrare în ceea ce privește numărul de înnoptări al ambelor categorii de turiști, iar cele mai puțin vizate destinații din regiune le-au reprezentat județele Teleorman și Călărași (vezi figura de mai jos).

Figura nr. 13 - Zonele cu cele mai multe înnoptări în regiunea Sud Muntenia, anul 2010

*s-au luat în considerare zonele care au înregistrat peste 10.000 de înnoptări

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

Numărul de înnoptări în structurile de primire turistică din fiecare județ a fost bineînțeles influențat de disponibilitatea structurilor pe teritoriul respectiv.

Numărul de înnoptări a fost, în această situație, direct proporțional cu numărul de locuri în funcțiune precum în cazul hotelurilor, pensiunilor turistice, a vilelor turistice, popasurilor turistice, hanurilor sau a căsuțelor turistice. În cealaltă situație, de exemplu, se poate vorbi că turiștii au preferat cazarea în spațiile pe nave fluviale și maritime din municipiul Giurgiu, cu toate că acestea numără mult mai puține locuri în funcțiune decât pensiunile agroturistice sau cabanele turistice care au înregistrat mai puține înnoptări.

În schimb această situație este compensată de cele 56895 nopți înregistrate în spațiile de cazare pe navele fluviale și maritime în regiune, 100% turiști străini.

În ceea ce privește durata medie a sejurului unui turist, aceasta a fost, în anul 2010, de 2,73 zile, ușor peste media națională (2,64 zile/turist). Durata medie a sejurului turiștilor autohtoni a fost de 2,64 zile, iar a celor străini de 3,30 zile. Prin urmare, putem afirma că specificul regiunii este de turism de week-end și tranzit, preponderent pentru turiștii autohtoni.

8.5 TURISMUL BALNEAR

Turismul balnear din România reprezintă un sector de mare importanță din cadrul industriei turistice, datorită particularităților sale specifice. Țara noastră se bucură de aproape o treime din apele termale din Europa, ale căror efecte benefice sunt certificate de secole.

Forma de turism de tratament și cură balneară a luat naștere din dorința de a preveni anumite îmbolnăviri, dar mai ales creșterea surmenajului și tratarea bolilor profesionale provocate de ritmul vieții moderne. Din această cauză el este perceput prin anumite stațiuni cunoscute pentru proprietățile lor

terapeutice, pentru apele minerale termale, nămoluri, toate acestea fiind încadrate într-un climat specific terapeutic.

Toate aceste izvoare de sănătate sunt prezente și în regiunea Sud Muntenia în două dintre județele acesteia Dâmbovița și Ialomița.

În județul Dâmbovița se regăsesc trei dintre stațiunile balneare ale regiunii: Pucioasa, Vulcana Băi și Bezdead, însă doar una dintre acestea se bucură de o bază de tratament balnear și anume Pucioasa.

Turismul balnear social este în declin peste tot în Europa și sistemele de asigurări sociale, în general deficitare, încearcă să se dezangajeze. Cu toate acestea, bugetul mediu alocat de gospodăriile europene pentru sănătate și pentru tratamente de prevenire a bolilor, continuă să crească, ceea ce duce la dezvoltarea curelor libere scurte. În același timp, nivelul așteptărilor persoanelor care urmează cure cu ape termale nu încetează să crească iar sectorul balnear trece printr-o perioadă de schimbări profunde. În aceste condiții, trebuie ca oferta turismului de sănătate să se îmbogățească prin adăugarea componentei de wellness. Produsele balneare naționale se situează în general în zona intermediară dintre componenta de sănătate și cea de agrement, în domeniul prevenției medicalizate, dar fac parte și din segmentul produselor de vacanță. Ele se adresează în special clientelei sociale.

Peisaj lacul Pucioasa

Sursa internet http://www.infopensiuni.ro/cazare-pucioasa/obiective-turistice-pucioasa/lacul-pucioasa_4613

Stațiunea balneoclimaterică Pucioasa are un trecut de peste 170 de ani și se bucură de o poziționare geografică deschisă, fiind încadrată de-o parte și alta de dealurile din care izvorăsc izvoarele sulfuroase, ale căror beneficii sunt recunoscute în tratarea diferitelor afecțiuni, precum cele reumatismale, inflamatorii, degenerative, articulare, sechele posttraumatice ale membrilor etc.

Climatul blând din Pucioasa permite ca dotările bazelor de tratament să fie folosite în orice perioadă a anului, turiștii bucurându-se astfel de cele două bazine de băi sulfuroase, 7 căzi de băi calde cu sulf și plante, băi jacuzzi, saună, cabinete de electrofizioterapie, de o sală de recuperare și cultură fizică și o sală de împachetări cu parafină.

Căile de acces spre bazele de tratament sunt atât feroviare, cât și rutiere, stațiunea oferind pe lângă tratamente terapeutice și posibilități de recreere în locurile special amenajate cum ar fi frumosul Parc al Independenței, impunătorul Centru Cultural care organizează săptămânal simpozioane, întâlniri cu personalități, expoziții, spectacole de teatru, divertisment sau muzică și multe alte puncte de interes turistic oferite de împrejurimi.

Peisaj Centrul Ecumenic, Vulcana Băi

Sursa <http://www.skytrip.ro/statiunea-balneoclimaterica-vulcana-bai-din-judetul-dambovita-2268.html>

Vulcana Băi reprezintă una dintre localitățile județului Dâmbovița cu un potențial turistic balnear și climateric deosebit, recunoscută pe plan european pentru apele minerale iodurate, ocupând locul al II-lea în Europa din acest punct de vedere.

Frumusețea locurilor din Vulcana Băi este oferită ca tribut de natura bogată în vegetație, în mijlocul căreia se află și minunata moschee evreiască, azi Centrul Internațional Ecumenic și care împreună cu liniștea naturii împletește un mirific loc de reculegere și rugăciune.

Peisaj Bezdead

Sursa Internet <http://www.fotografiiromanica.ro/plai-romanesc/>

Bezdead este una dintre cele mai mari comune din județ, ale cărei ape mineralizate salin din Valea Sărată și Valea Roșoiu sunt folosite de localnici în scopuri curative sau pentru conservarea legumelor sau ale cărei izvoare de apă sulfuroasă din Ursei și dealul Ticului sunt benefice în cazul anumitor afecțiuni precum cele ale rinichilor.

Natura și omul au lăsat aici importante tezaure pentru recreere, astfel că pe lângă peisajele mioritice de poveste sunt demne de admirat și diferite edificii cu valoare istorică și culturală.

Sursa Internet <http://www.turismland.ro/lacul-amara-ialomita/>

Județul Ialomița este cel de-al doilea teritoriu din regiune care deschide porțile turismului prin stațiunea balneoclimaterică din orașul Amara.

Lacul Amara își înscrie existența printre formațiunile hidrografice formate pe cale naturală – în sensul că nu este creat artificial – și face parte din categoria **lacurilor de albie**, fiind de fapt o acumulare de apă în meandrele părăsite și închise ale unui afluent dispărut al râului Ialomița.

Lacul Amara este considerat în lucrarea “România Potențialul turistic și turism” din 2001, deosebit de valoros, valorificat de altfel, prin produse terapeutice și cosmetice recunoscute pe plan internațional, având la bază nămolul sapropelic.

Nămolul din lacul Amara este elementul de bază al tratamentului. Compoziția general – medie a acestuia este: 39% substanțe organice, 41% substanțe minerale și 20% apă, el prezentându-se ca un material untos, negru – verzui, devenind apoi cenușiu în contact cu aerul și degajând un miros specific destul de puternic și oarecum neplăcut.

Declarată în anul 1937 stațiune balneară de către Oficiul Național de Turism al României, Amara își primește prin aceasta binemeritata poziție în rândul celor mai benefice stațiuni din România.

Valoarea terapeutică a lacului împreună cu efectele tămăduitoare ale nămolului extras din adâncurile acestuia stau la baza turismului balnear din localitate, ale cărui servicii de tratamente și relaxare sunt solicitate cu precădere în sezonul estival și week-end.

Principalele probleme cu care se confruntă turismul balnear sunt reprezentate de investițiile reduse în modernizarea capacităților de primire turistică și a bazei de tratament, în ciuda alocării de fonduri consistente pentru dezvoltarea acestui sector în perioada 2007 – 2013 dar și percepției incorecte, potrivit căreia turismul balnear se adresează, exclusiv, persoanelor cu probleme de sănătate.

Astfel, baza materială a structurilor hoteliere și a celor de tratament a suferit un proces de deteriorare după revoluție, încât la momentul actual, doar importanța clienței asistate și nivelul sumei forfetare de suportare a cheltuielilor acesteia, le permite structurilor balneare să-și acopere cheltuielile de funcționare.

În stațiunile balneare din Regiune, hotelurile se află în proprietatea statului sau a organizațiilor sindicale și au beneficiat de un nivel de investiții, apropiat de limita gradului de operaționalizare și

funcționează mai puțin pe baza unei cereri turistice reale, cât mai degrabă prin asigurarea unui flux constant de turiști prin intermediul statului – Casa Națională de Pensii și Casa Națională de Asigurări de Sănătate.

În acest context, există cazuri în care izvoarele termale și minerale din Regiune rămân neexploatate, astfel încât turismul balnear poate fi considerat unul dintre tipurile de turism cu cel mai ridicat potențial, atât din perspectiva exploatării resurselor, cât și a tendințelor favorizante ce se manifestă la nivel mondial, în ceea ce privește turismul de „wellness”.

PEȘTERI

În calitate de puncte de atracție turistică, **peșterile** reprezintă pentru vizitatori o variație, experiența acestora putând fi foarte bine dominată de clădiri de interes istoric și muzee.

Există peste 12 500 de peșteri pe teritoriul țării, 14 dintre acestea fiind adaptate pentru accesul vizitatorilor și majoritatea au fost electrificate.

În Regiunea Sud Muntenia există Peștera Dâmbovicioara în Comuna Dâmbovicioara, județul Arges și Peștera Ialomiței în Comuna Moroieni, județul Dâmbovița.

Peștera Ialomiței este situată în zona turistică Peștera – Padina din masivul Bucegi, fiind una dintre cele mai cunoscute și vizitate cavități subterane din România. Săpate în calcarele Juristic – superior din culmea sud-estică a muntelui Bătrâna, peștera are o singură intrare cu dimensiuni foarte mari, sub portalul căreia se află biserica, chiliile și construcțiile anexe ale Schitului Peștera, care aparține Mănăstirii Ialomiței. Valoarea turistică a regiunii este dată de prezența Parcului Natural Bucegi, cu toate obiectivele naturale pe care le include.

Peștera Dâmbovicioara este situată în culoarul depresionar Rucăr – Bran, la poalele Masivului Piatra Craiului, în sudul Parcului Național Piatra Craiului.

Alături de Peștera Ialomiței, Peștera Dâmbovicioara se bucură de o mare notorietate turistică datorită accesului facil din drumul ce străbate Cheile Dâmbovicioarei. Interesul pentru vizitarea peșterii este ridicat, concretizat în numărul mare de turiști anual (a doua peștera ca număr de vizitatori după Peștera Urșilor din Munții Apuseni).

SALINE

În Regiunea Sud Muntenia se regăsește Salina Slănic Prahova, ce reprezintă obiectivul principal pentru turism și tratament (salinoterapie). Circuitul turistic din salină parcurge un traseu care permite evidențierea unor elemente spațiale de interes turistic în structura internă a masivului de sare.

Microclimatul din mina de sare constituie factor natural terapeutic pentru tratamentul sau ameliorarea afecțiunilor respiratorii. Pe seama salinei, a izvoarelor sulfuroase de pe versanții văii Slănicului și a celor 7 lacuri sărate, formate pe vechile exploatări de sare, s-a dezvoltat o activitate balneoturistică, ce a contribuit la declararea localității Slănic Prahova ca stațiune turistică de interes național.

8.6 FORME DE TURISM

- **TURISMUL MONTAN**

În Regiunea Sud-Muntenia existau, la nivelul anului 2010, 6 stațiuni turistice de interes național (din cele 37 existente la nivel național), respectiv:

a) Stațiuni balneoclimaterice de interes național:

- Pucioasa (Dâmbovița) - principalii factori naturali de cură sunt apele minerale sulfuroase, sulfatate, bicarbonatate, calcice, sodice clorurate și climatul agreabil cu veri răcoroase;
- Amara (Ialomița) - principalul factor terapeutic natural este Lacul Amara. Apa lacului are un conținut ridicat de sulfat, de clorură de sodiu și de magneziu. Gradul său total de mineralizare este 9.88 g/l. Nămolul lacului este sapropelic, conține circa 40% substanțe organice și 41% substanțe minerale;
- **Slănic-Prahova** - Lacurile din stațiune ce au o concentrație mare de sare sunt cunoscute pentru ameliorarea durerilor, tratarea bolilor dermatologice și a celor vasculare, iar masivul de sare din zonă este cel mai mare din Europa. Compoziția chimică a apei care conține, calciu, sulf și sodiu dă rezultate prin băi calde sau reci și se pot face aplicări cu nămol sau electroterapie;

b) Stațiuni montane de interes național:

- Bușteni – dispune de șase pârtii de schi, foarte populare pentru amatorii acestui sport, dintre care cea mai cunoscută este Kalinderu. În același timp, stațiunea dispune de instalații pentru băi cu plante, dioxid de carbon sau electroterapie și hidroterapie, fiind recomandată celor ce suferă de afecțiuni ca neuroastenie, rahitism, dar și epuizare intelectuală și fizică. Climatul său este tonic și curativ, cu aer curat și ozonat, iar izvoarele de apă clorurată, sodică, bogate în calciu, magneziu și hipotonice, aduc îmbunătățiri considerabile în ceea ce privește sănătatea turiștilor.
- Azuga – stațiunea climaterică **Azuga** este renumită pentru posibilitățile de practicare a sporturilor de iarnă, aici fiind omologată de către Federația Internațională de Schi prima pârtie din **România**. **Azuga** este renumită pentru investițiile masive în ceea ce privește amenajarea pârtiilor de schi, cea mai cunoscută fiind Sorica;
- Sinaia - elementul terapeutic cel mai important îl constituie bioclimatul tonic, stimulant, aer lipsit de pulbere (praf) și alergeni, bogat în radiații ultraviolete și cu o accentuată ionizare negativă. Un al doilea factor natural terapeutic este apa minerală a izvorului "Valea Cânelui" cu apă minerală sulfuroasă, bicarbonată, oligominerală, în curs de a fi captată și deci folositoare în scop terapeutic pentru tratarea unor afecțiuni ale aparatului digestiv, boli hepato-biliare și ale căilor urinare. Atracția principală a stațiunii sunt **partiile de ski**, dintre care cea mai cunoscută este Valea Dorului, precum și telecabina.

Stațiunile montane de pe Valea Prahovei – masivul Bucegi, localitățile turistice și parcurile naturale situate în Munții Bucegi și Munții Piatra Craiului, stațiunile balneoclimaterice – Slănic Prahova, Vălenii de Munte, Pucioasa, Câmpulung-Muscel sunt zone puternic exploatate turistic.

În ultimii ani, investițiile care s-au făcut în cele trei județe din nord – Prahova, Argeș și Dâmbovița – au vizat extinderea rețelei hoteliere și ameliorarea calității serviciilor. Turismul de week-end, sporturile de iarnă au adus beneficii însemnate investitorilor din aceasta zonă.

Principalele puncte de atracție turistică pentru practicarea sporturilor de iarnă și a turismului de weekend le constituie stațiunile montane de pe Valea Prahovei – Masivul Bucegi.

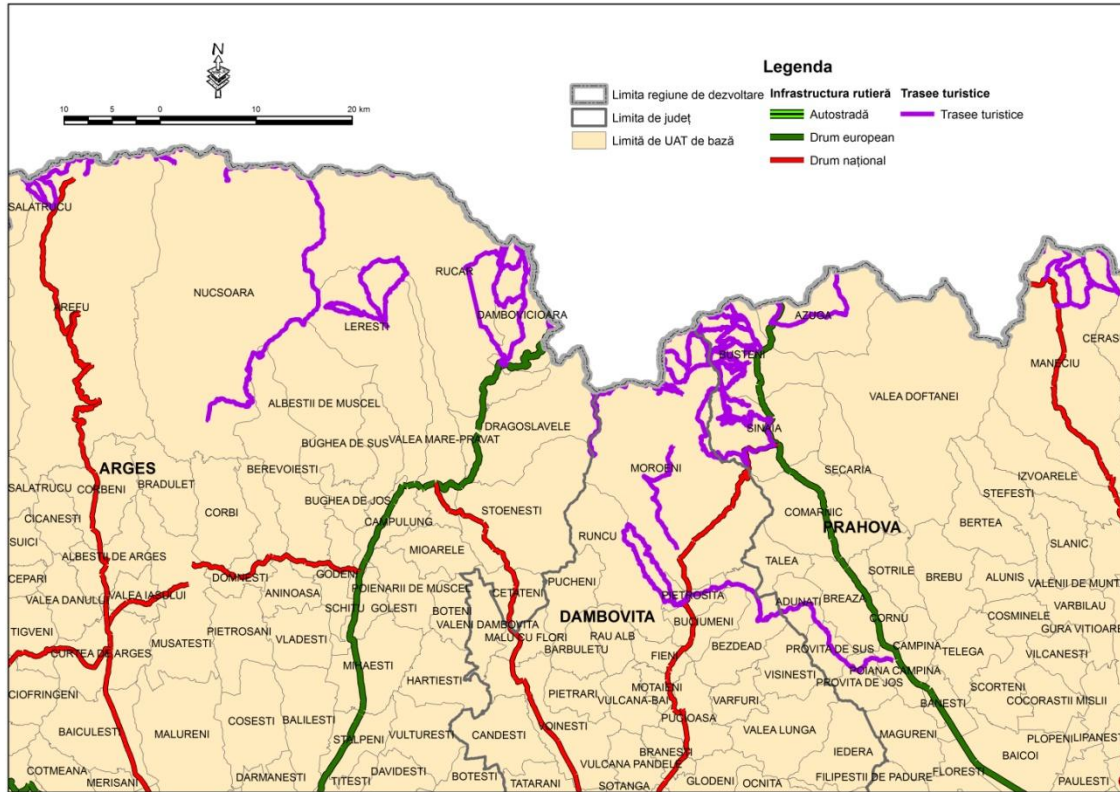
Itinerariile turistice⁸ din regiune sunt concentrate în zona montană din nordul acesteia și sunt reprezentate grafic în harta de mai jos. Cele mai importante dintre acestea sunt:

1. Munții Bucegi cu 22 de trasee turistice.

⁸ Conform studiului realizat în cadrul contractului de Asistență Tehnică încheiat între Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia și elaborat de către firma de consultanță specializată, respectiv S.C. AVENSA CONSULTING S.R.L. din Iași.

2. Munții Ciucaș cu 12 trasee turistice.
3. Munții Iezer – Păpușa cu 24 trasee turistice.
4. Munții Făgăraș cu 10 trasee turistice.

Itinerariile turistice din Regiunea Sud-Muntenia, în anul 2010

Sursa: Planșă proprie, adaptată după Atlasul Geografic al României, Editura Corint

În stațiunile montane din Regiunea Sud-Muntenia funcționează un număr de 16 instalații de transport pe cablu, 3 pârtii de schi, Sinaia, Bușteni, Azuga.

În prezent, există noi proiecte de pârtii de schi în zona Cocora-Padina, Padina – Peștera (Dâmbovița), Ghițu-Moliviș, Lerești-Voina, Albeștii de Muscel (Argeș), Babeșu – Cheia (Prahova).

- **TURISMUL RURAL**

Turismul rural este considerat a cuprinde, în sens foarte larg, recreerea în decor rural sau mediu rural în scopul participării sau experimentării unor activități, evenimente sau atracții care nu sunt disponibile în zone urbanizate. Sunt incluse aici parcurile naționale și rezervațiile naturale, regiuni rurale deschise, sate și zone agricole. El cuprinde ecoturismul și agroturismul.

Turismul rural, de asemenea, este apreciat ca o altă sursă de valorificare a potențialului regional, iar posibilitatea obținerii de finanțări din fondurile de preaderare, până în 2007 (SAPARD, PHARE), a fost folosită de unii parteneri locali pentru crearea de unități turistice, pensiuni, fapt ce a oferit șansa unei valorizări a spațiului rural.

Având în vedere faptul că Parcul Natural Bucegi este principala destinație montană și pentru sporturi de iarnă din țară, ecoturismul nu poate juca aici decât un rol secundar și complementar. Astfel, ar fi un pic

forțată declararea zonei ca destinație ecoturistică, dar totuși această formă de turism poate contribui la diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber.

Având în vedere accesibilitatea deosebit de facilă dinspre București și dinspre Giurgiu (aproximativ 30 km. din ambele direcții), Parcul Natural Comana poate deveni o destinație ecoturistică importantă cunoscută atât național cât și internațional, cu condiția dezvoltării infrastructurii specifice, a diversificării programelor turistice și realizării unui management al vizitatorilor eficient.

- **TURISMUL CULTURAL - RELIGIOS**

Turismul cultural-religios constituie doar o mică parte din veniturile realizate în sectorul turismului în România. Totodată, în România există un larg patrimoniu mobil și imobil care constituie baza de dezvoltare pentru turismul cultural-religios.

Patrimoniul cultural-religios constituie o resursă degradabilă a României, cu un potențial imens de dezvoltare. Dar strategia și metodologia pentru dezvoltarea turismului cultural-religios este deficitară. Dezvoltarea acestor obiective patrimoniale în obiective turistice, presupune formarea de parteneriate, găsirea de soluții integrate pentru comunitate și nu în ultimul rând obținerea unor finanțări.

Odată cu dezvoltarea acestui tip de turism se salvează de la degradare o parte din patrimoniul cultural-religios, prin găsirea unor surse de finanțare stabile, iar includerea obiectivelor cultural-religioase în cadrul unor produse turistice ar determina și promovarea zonei, nu numai a obiectivului. Acest fapt se poate realiza doar cu participarea activă a tuturor actorilor domeniului turismului cultural-religios, inclusiv a persoanelor ce locuiesc în comunitățile alăturate unor asemenea obiective.

Concluzii:

- În ceea ce privește potențialul construit, în Regiunea Sud Muntenia există 3 parcuri naturale. Pentru a putea fi protejate, dezvoltarea lor trebuie să fie făcută în concordanță cu cerințele dezvoltării economice durabile, iar turismul practicat în cadrul acestora să fie unul ecologic și sustenabil.
- În Regiunea Sud-Muntenia există 4.768 de obiective construite parte a patrimoniului național și 2.758 de lăcașuri de cult, dintre care 79 de biserici de lemn, precum și peste 100.000 ha de arii protejate de interes național (parcuri naționale, rezervații naturale și monumente ale naturii). Cu toate acestea, un număr foarte mic de obiective de patrimoniu din regiune au beneficiat de investiții semnificative în restaurarea și valorificarea în scop turistic a acestora, multe dintre acestea fiind într-o stare avansată de degradare (case memoriale, conace, etc.);
- Regiunea Sud Muntenia reprezintă principala destinație de turism montan de iarnă din țară, prin stațiunile din județul Prahova. Acestea dețin totodată cea mai modernă și dezvoltată infrastructură de schi, însă potențialul pentru acest tip de turism este doar parțial valorificat, deoarece există zone cu potențial important pentru turismul montan de iarnă și în județele Argeș, Dâmbovița și chiar Prahova.
- În zona montană a regiunii există numeroase itinerarii turistice, însă cele mai multe dintre acestea nu beneficiază de dotări specifice de semnalizare, informare, servicii pentru turiști, etc. Traseele turistice nu sunt în marea lor totalitate marcate.

- În ceea ce privește Dunărea, ce traversează Regiunea de-a lungul celor 4 județe componente (Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman), potențialul turistic al acesteia fiind unul slab, deoarece porturile nu sunt în general valorificate în scop turistic și de agrement. Ca parte a rețelei de transport trans-europene, Dunărea are potențial pentru dezvoltarea turismului în zonele adiacente râului și în Deltă și pentru îmbunătățirea activităților din porturile fluviale, fiind parte din dezvoltarea transportului combinat.
- În regiunea Sud Muntenia sunt înregistrate 2 stațiuni turistice balneoclimaterice, a căror infrastructură este în mare măsură degradată. În cadrul Master Planului pentru Dezvoltarea Turismului Balnear în România, elaborat pentru MDRAP în anul 2009, aceste stațiuni au fost încadrate în segmentul balnear social, recomandându-se investiții care să le permită să devină stațiuni turistice naționale. În general, puține stațiuni balneare din România au reușit să atragă clientela din străinătate, deoarece turismul balnear este, de regulă, un turism național și de proximitate. Acest lucru se datorează faptului că, în cazul tratamentelor balneare, practicile sunt specifice fiecărui popor în parte. Trebuie să tindem către un turism balnear competitiv, care de regulă se practică în stațiuni animate, cu patrimoniu, cu o abordare medicalizată, și anume conceptul de „orașe termale”.

CAPITOLUL 9. AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ ÎN REGIUNA SUD MUNTENIA

Sector important al economiei regionale, agricultura este prezentă în toate județele regiunii Sud Muntenia, ponderea cea mai mare fiind deținută de cele 4 județe din sudul acesteia (Ialomița, Călărași, Giurgiu și Teleorman).

Suprafața agricolă de 2438,8 mii ha reprezentând 70,8% din suprafața totală a regiunii și 16,7% din suprafața totală a țării, determină pe de o parte caracterul agrar și potențialul agricol însemnat al acesteia, iar pe de altă parte poziționarea pe primul loc în cadrul celor 8 regiuni de dezvoltare.

9.1. MEDIUL RURAL LA NIVELUL REGIUNII SUD MUNTENIA-DELIMITARE GEOGRAFICĂ

În regiunea Sud Muntenia, județele cu cea mai mare pondere a suprafeței spațiului rural sunt Argeș (6431 m²) și Teleorman (5369 m²), în timp ce pe ultimele două poziții se află Dâmbovița (3772 m²) și Giurgiu (3367 m²).

Conform datelor statistice de la finele anului 2011, în regiunea Sud Muntenia existau 519 comune, reprezentând 18,1% din numărul total al comunelor din România și 2019 sate – 15,6% din numărul total de sate de la nivel național. Cele mai multe comune se aflau în județele Argeș (95) și Teleorman (92), iar cele mai puține în Giurgiu (51) și Călărași (50).

Din analiza comparativă a ponderii comunelor și cea a satelor la nivel național se observă discrepanța determinată de condițiile geografice, dintre județele din nordul regiunii – Argeș, Dâmbovița și Prahova – cu cele mai ridicate ponderi ale numărului de sate, și județele din sudul regiunii – Teleorman, Giurgiu, Călărași și Ialomița – cu cele mai mici ponderi ale numărului de sate.

9.2. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ DIN ZONA RURALĂ A REGIUNII SUD MUNTENIA

Potrivit datelor statistice, în anul 2011, în regiunea Sud Muntenia, din cele 519 comune, 337 comune (64,93%) erau dotate cu instalații de alimentare cu apă potabilă, 52 comune (10,02%) cu instalații de

canalizare publică, în 114 comune (21,97%) se distribuiau gaze naturale, iar în 3 comune (0,57%) se distribuie energie termică.

Județul cu cea mai mare pondere din punct de vedere a comunelor care beneficiază de o infrastructură tehnico-edilitară diversificată este Argeș, în timp ce județele Teleorman și Giurgiu ocupă ultimile locuri la acest aspect.

Tabel nr. - Numărul de comune și sate din județele regiunii Sud Muntenia, la sfârșitul anului 2011

			Ponderea din total	
	Comune	Sate	Comune	Sate
România	2.861	12.957	-	-
Regiunea Sud Muntenia	519	2.019	18,1%	15,6%
Argeș	95	576	18,3%	28,5%
Călărași	50	160	9,6%	7,9%
Dâmbovița	82	353	15,8%	17,5%
Giurgiu	51	167	9,8%	8,3%
Ialomița	59	127	11,4%	6,3%
Prahova	90	405	17,3%	20,1%
Teleorman	92	231	17,7%	11,4%

Sursa: Institutul Național de Statistică - Tempo-Online, calcule proprii

Tabel nr. - Gradul de dotare cu utilități al localităților din mediul rural al regiunii Sud Muntenia, în anul 2011

Regiune / Județ	Nr. localități	Ponderea localităților din mediul rural (%)			
		cu instalații de alimentare cu apă potabilă	cu instalații de canalizare publică	în care se distribuie gaze naturale	în care se distribuie energia termică
Regiunea Sud Muntenia	519	64,93	10,02	21,97	0,57
Argeș	95	80,00	16,84	28,42	3,16
Călărași	50	84,00	4,00	10,00	:
Dâmbovița	82	67,07	8,54	48,78	:
Giurgiu	51	27,45	:	1,96	:
Ialomița	59	84,74	3,39	5,08	:
Prahova	90	77,77	24,44	42,22	:
Teleorman	92	32,60	3,26	:	:

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online, Calcule proprii

Tabel nr. - Infrastructura de utilități din mediu rural din județele regiunii Sud Muntenia, la sfârșitul anului 2011

Județ/ Regiune	Număr localități	Numărul localităților cu rețea de distribuție a apei	Numărul localităților cu canalizare publică	Numărul localităților în care se distribuie gaze naturale	Numărul localităților în care se distribuie energia termică
Regiunea Sud Muntenia	519	337	52	114	3
Argeș	95	76	16	27	3
Călărași	50	42	2	5	:
Dâmbovița	82	55	7	40	:
Giurgiu	51	14	:	1	:
Ialomița	59	50	2	3	:
Prahova	90	70	22	38	:
Teleorman	92	30	3	:	:

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

9.3. POPULAȚIA DIN MEDIUL RURAL - FORȚA DE MUNCĂ

9.3.1. PRINCIPALII INDICATORI DEMOGRAFICI

La nivelul anului 2011, **populația din mediul rural** din regiunea Sud Muntenia reprezenta 58,57% din totalul populației regiunii și 15,22% din totalul populației rurale de la nivel național. Ponderea ridicată a populației din spațiul rural face din Sud Muntenia regiunea cu cea mai numeroasă populație rurală din România. Cele mai ridicate procentaje ale populației din mediul rural s-au înregistrat în județele Dâmbovița și Giurgiu (69,33%, respectiv 68,79%), iar cele mai scăzute în județele Argeș și Prahova (52,32%, respectiv 49,78%).

Din analiza evoluției populației rurale din regiunea Sud Muntenia în intervalul 2004 – 2011, se observă că numărul populației rurale s-a redus cu cca. 51370 persoane (-2,62%) în termeni relativi. Cele mai mari scăderi demografice în mediul rural s-au înregistrat în județele Teleorman (-7,97%) și în Ialomița (-3,39%), iar cele mai mici în județele Prahova (-0,76%) și Argeș (-0,44%).

Tabel nr. - Evoluția numărului populației, total și mediul rural, în perioada 2004 - 2011 (număr)

Regiune / Județ		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Variația 2011/ 2004	
										Diferențe absolute	Diferențe relative (%)
Regiunea Sud Muntenia	Total	3.342.042	3.329.762	3.312.342	3.300.801	3.284.525	3.271.207	3.258.775	3.253.712	-88.330	-2,64%
	Rural	1.957.136	1.941.054	1.933.269	1.928.993	1.925.334	1.915.755	1.908.376	1.905.766	-51.370	-2,62%
Argeș	Total	647.437	646.320	644.590	644.236	643.762	640.871	639.157	638.942	-8.495	-1,31%
	Rural	335.775	335.084	334.440	335.538	337.266	335.406	334.542	334.287	-1.488	-0,44%
Călărași	Total	318.588	317.652	316.294	315.187	313.626	312.879	311.898	311.474	-7.114	-2,23%
	Rural	194.557	193.503	194.560	193.690	193.268	192.396	191.525	191.282	-3.275	-1,68%
Dâmbovița	Total	538.126	537.090	535.087	533.330	530.849	530.354	529.781	529.650	-8.476	-1,58%
	Rural	376.359	369.063	367.904	367.095	366.607	366.751	366.796	367.202	-9.157	-2,43%
Giurgiu	Total	288.018	286.208	284.501	283.408	282.554	281.204	280.125	279.847	-8.171	-2,84%
	Rural	198.854	197.196	195.760	195.061	194.952	193.596	192.705	192.594	-6.260	-3,15%
Ialomița	Total	293.102	292.666	291.178	290.563	288.725	287.780	286.980	286.619	-6.483	-2,21%
	Rural	159.670	159.088	158.035	157.375	156.446	155.441	154.715	154.263	-5.407	-3,39%
Prahova	Total	829.026	827.512	823.509	821.013	817.632	815.657	812.844	811.479	-17.547	-2,12%
	Rural	406.996	406.690	406.142	406.141	405.428	404.923	404.195	403.923	-3.073	-0,76%
Teleorman	Total	427.745	422.314	417.183	413.064	407.377	402.462	397.990	395.701	-32.044	-7,49%
	Rural	284.925	280.430	276.428	274.093	271.367	267.242	263.898	262.215	-22.710	-7,97%

Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași

La nivelul anului 2011, structura pe vârste a populației rurale releva o repartizare dezechilibrată pe cele 3 grupe mari de vârstă, în toate județele regiunii populația vârstnică depășind numeric populația tânără. Situația cea mai gravă s-a înregistrat în județul Teleorman, unde populația vârstnică o depășește cu aprox. 107% pe cea tânără.

Rata îmbătrânirii era mai accentuată în județele Teleorman și Giurgiu (341,94%, respectiv 280,20% pentru mediul rural), la polul opus situându-se județele Prahova și Dâmbovița (228,29%, respectiv 222,09%).

La nivel național, în 2010, regiunea Sud Muntenia a ocupat primul loc în ceea ce privește ponderea populației vârstnice (65 de ani și peste) în totalul populației.

Tabel nr. -Structura pe grupe mari de vârste a populației din mediul rural și indicatorii demografici derivați, la nivelul anului 2010

	0-14 ani	15-64 ani	65 ani și peste	Rap. de dependență demografică	Rap. de dependență demografică al vârstnicilor	Rata îmbătrânirii demografice ‰
Regiunea Sud Muntenia	294.772	1.229.769	383.835	55,18%	31,21%	259,09
Argeș	50.623	218.883	65.036	52,84%	29,71%	254,48
Călărași	32.600	119.175	39.750	60,71%	33,35%	260,37
Dâmbovița	59.059	245.845	61.892	49,20%	25,18%	222,99
Giurgiu	29.442	121.339	41.924	58,82%	34,55%	280,20
Ialomița	26.347	95.207	33.161	62,50%	34,83%	265,88
Prahova	62.384	270.519	71.292	49,41%	26,35%	228,29
Teleorman	34.317	158.801	70.780	66,18%	44,57%	341,94

Sursa: Institutul Național de Statistică

9.3.2. PRINCIPALII INDICATORI AI MIȘCĂRII NATURALE

Un factor demografic cu impact major asupra dinamicii populației și a dimensiunii comunităților rurale îl constituie sporul natural, a cărui caracteristică după 1990 a fost una negativă, cea mai scăzută valoare atingându-se în 1996 (-3,01%). La această situație se adaugă migrația internă și externă, fenomen demografic, social și economic complex cu implicații majore în evoluția numărului persoanelor domiciliat în mediul rural și în structura demografică a acestuia. Un alt factor cu impact major, care a condus la scăderea populației mediului rural, îl reprezintă fenomenul de îmbătrânire a populației, determinat de o serie de factori demografici și socio-economici.

9.3.3. PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

Forța de muncă din mediul rural poartă amprenta specificului economiei rurale dominată de sectorul primar, aceasta constituind una din resursele cheie ale dezvoltării rurale.

Populația din mediul rural este ocupată preponderent în agricultură, cu statut de lucrător familial și dispune de un nivel de educație mai redus comparativ cu mediul urban.

Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) din mediul rural din regiunea Sud Muntenia a scăzut de la 66% în anul 2004 la 65,80% în 2010, în timp ce în mediul urban s-a înregistrat o creștere de la 62,8% la 65% în 2010. O cauză a acestei evoluții o reprezintă, în principal, creșterea rapidă în mediul rural a numărului persoanelor inactice, respectiv pensionarii.

În ceea ce privește rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 de ani din mediul rural din regiunea Sud Muntenia, se constată o ușoară creștere de la 60,6% în 2004 la 61,1% în 2010, fiind superioară celei înregistrate în mediul urban – 57,9%.

Tabel nr. - Rata de activitate, rata de ocupare și rata șomajului BIM în regiunea Sud Muntenia, pe nivele de educație și medii rezidențiale, în 2011

	Total	Nivel de educație		
		Superior	Mediu	Scăzut
Rata de activitate				
Total	65,40	89,30	71,80	48,00
Urban	65,00	90,60	69,10	31,50
Rural	65,80	83,20	74,50	54,20
Rata de ocupare				
Total	50,3	83,90	64,90	44,20
Urban	50,2	85,20	60,90	26,50
Rural	50,5	77,90	68,80	50,90
Rata șomajului BIM				
Total	8,30	6,00	9,60	6,60
Urban	10,80	6,00	11,80	15,10
Rural	6,50	6,30	7,50	5,00

Sursa: Institutul Național de Statistică

Tabel nr. - Evoluția ratei de activitate pe grupe de vârstă, în mediul rural din regiunea Sud Muntenia (%)

Grupa de vârstă	Mediul de rezidență	2000	2004	2006	2008	2010	2011
15 - 64 ani	Total	70,6	64,6	66,2	65,9	65,4	63,3
	Urban	64,6	62,8	63,6	62,5	65	63,9
	Rural	75,3	66	68,3	68,7	65,8	62,6
15 ani și peste	Total	65,2	55,5	56,2	56,7	55,6	54,3
	Urban	58,3	55,4	55,6	54,5	56,5	55
	Rural	69,9	55,6	56,7	58,3	55	53,5

Sursa: Institutul Național de Statistică

Tabel nr. - Evoluția ratei de ocupare pe grupe de vârstă, în mediul rural din regiunea Sud Muntenia (%)

Grupa de vârstă	Mediul de rezidență	2000	2004	2006	2008	2010	2011
15 - 64 ani	Total	64,7	58,1	59,7	61,1	59,7	58,5
	Urban	56,7	55	55,7	57,2	57,9	58,2
	Rural	71,1	60,6	63	64,4	61,1	58,8
15 ani și peste	Total	60,4	50,2	51	52,8	51	50,3
	Urban	51,3	48,5	48,7	49,8	50,4	50,2
	Rural	66,7	51,5	52,6	55	51,4	50,5

Sursa: Institutul Național de Statistică

9.4. AGRICULTURA ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Condițiile naturale favorabile de care dispune regiunea Sud Muntenia, creează posibilitatea dezvoltării tuturor sectoarelor agricole, potențialul în acest domeniu fiind sprijinit și de întinsele suprafețe de câmpie acoperite cu soluri fertile din jumătatea sudică a regiunii, de pășunile și fânețele naturale situate în regiunile de podiș și dealuri subcarpatice și de pajiștile montane din nordul regiunii care favorizează dezvoltarea creșterii animalelor, dar și de condițiile pedo-climatice din regiunea deluroasă deosebit de prielnice dezvoltării pomiculturii și viticulturii.

9.4.1. STRUCTURA TERENURILOR AGRICOLE ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

În perioada 2004 – 2010, suprafața agricolă a regiunii a înregistrat o tendință descrescătoare, însă cu o intensitate mai redusă față de trendul național, cu doar 0,39% față de 0,52% la nivelul țării.

Astfel, în anul 2011, suprafața agricolă a regiunii Sud Muntenia era de 2.432,3 mii ha, respectiv 70,6% din suprafața totală a regiunii și 16,67% din suprafața agricolă a României, ocupând astfel prima poziție la nivel național. De asemenea, regiunea ocupă poziția de lider la nivel național și în ceea ce privește suprafața de teren arabil (1965,2 mii ha, reprezentând 57,04% din suprafața totală a regiunii și 13,47% din suprafața terenului agricol la nivel național), cât și în cazul suprafețelor acoperite de livezi (41,8 mii ha, reprezentând 1,21% suprafața totală a regiunii și 21,32% din suprafața totală de livezi la nivel național).

La nivel județean, cele mai mari ponderi ale suprafețelor agricole se înregistrează în Teleorman – 20,5% și Călărași – 17,48%, iar cele mai mici ponderi în Prahova – 11,2% și Dâmbovița – 10,2%.

Tabel nr. - Modul de utilizare al terenurilor la 31 decembrie 2011 (ha)

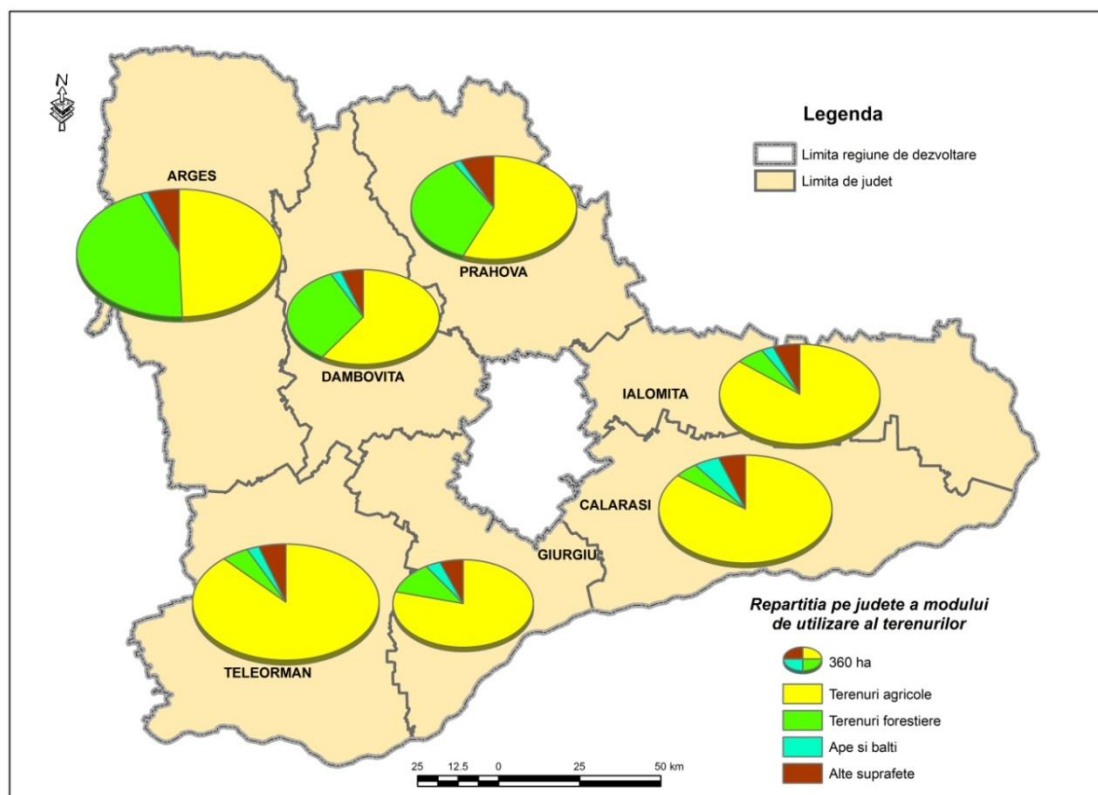
	Suprafața totală	Suprafața agricolă	Din care:					Fond forestier*)	Ape și bălți	Alte suprafețe**)
			Teren arabil	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi			
România	23.839.071	14.590.929	9.352.252	3.277.656	1.553.543	211.347	196.131	6.800.872	822.703	10.872.709
Reg. Sud Muntenia	3.445.299	2.432.301	1.965.228	288.019	108.419	28.817	41.818	680.244	99.165	1.246.587
Argeș	682.631	336.755	169.208	98.960	46.790	1.036	20.761	292.172	9.432	390.148
Călărași	508.785	425.181	411.123	9.376	72	4.378	232	22.295	28.142	116.771
Dâmbovița	405.427	248.132	175.276	42.749	20.063	329	9.715	121.115	10.977	182.498
Giurgiu	352.602	276.123	259.119	12.655	82	3.677	590	37.905	14.074	100.979
Ialomița	445.289	374.885	351.892	18.634	0	4.030	329	26.176	13.104	101.528
Prahova	471.587	272.499	144.007	69.606	40.658	8.100	10.128	150.846	8.388	238.942
Teleorman	578.978	498.726	454.603	36.039	754	7.267	63	29.735	15.048	115.721

Sursa: Institutul Național de Statistică - Tempo online

Fond forestier*) = păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră

Alte suprafețe**) = terenuri neagricole+construcții+căi de comunicații și căi ferate+terenuri degradate și neproductive

Harta nr. – Modul de folosință al terenurilor, pe județe, în anul 2010

Sursa: hartă preluată din "Studiul privind stadiul actual de dezvoltare al infrastructurii în regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare" realizat în anul 2012

9.4.2. ZONAREA PRODUCȚIEI AGRICOLE

Conform datelor primite de la Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală din fiecare județ care compun regiunea Sud-Muntenia, se conturează mai multe zone pedoclimatice care au diferite caracteristici, priorități tehnologice și direcții de dezvoltare, după cum urmează:

Județul Argeș

În partea de sud a județului, în zonele Pitești-Bârla, Pitești - Miroși, Pitești-Leordeni specific este cultivarea cerealelor și a plantelor uleioase, suprafețele acoperite de aceste plante la nivel județean fiind de 117 mii ha cereale boabe și 20 mii ha plante uleioase, la nivelul anului 2011.

Partea de nord a județului, reprezentând Pitești - Câmpulung, Pitești - Nucșoara, Pitești - Sălătrucu este caracteristică activităților agricole de creștere a animalelor și a pomiculturii, suprafețele acoperite de livezi, la nivelul anului 2011, fiind de 20,76 mii ha.

Județul Dâmbovița

Partea de sud a județului, se remarcă prin specializarea în producția de legume, respectiv în zona Slobozia, Moară - Brezoarele-Lungulețu, în timp ce nord-vestul județului este axat pe producția de fructe, în zona Voinești-Mănești.

Județul Prahova

Arealul format de localitățile Târgșorul Vechi, Șirna, Pucheni, Gherghița, Drăgănești, Ciorani, Baba Ana, situate în zona de sud, est, sud-est a județului este specializat pe culturile de cereale și plante uleioase, suprafețele cultivate cu cereale pentru boabe acoperind 100 mii ha, iar cele pentru plante uleioase 19,4 mii ha, pentru anul 2011.

În partea de nord a județului, arealul determinat de localitățile Slănic, Drajna, Posești, Starchiojd, Valea Călugărească, Iordăcheanu, Salcia, predomină creșterea animalelor, viticultura și pomicultura. Suprafețele pe care sunt amenajate livezi, în județul Prahova, numără nu mai puțin de 10,13 mii ha.

În județele din partea de sud a regiunii, respectiv Teleorman, Giurgiu, Călărași și Ialomița, suprafețele agricole sunt cultivate cu cereale pentru boabe, plante uleioase, plante de nutreț și legume.

ZONELE CU POTENȚIAL AGRICOL INEFICIENT VALORIFICAT

La nivelul anului 2011, în regiunea Sud Muntenia situația terenurilor degradate și neproductive indica un număr de 31.821 ha încadrate în această categorie, reprezentând 1,62% din suprafața terenului arabil al regiunii. Cea mai mare suprafață a terenurilor degradate și neproductive se regăsea în județul Argeș (33,44 % din total terenuri degradate și neproductive), urmat de Prahova (24,32%), cele mai puține astfel de terenuri fiind înregistrate în județele Dâmbovița (6,14%) și Giurgiu (4,02%).

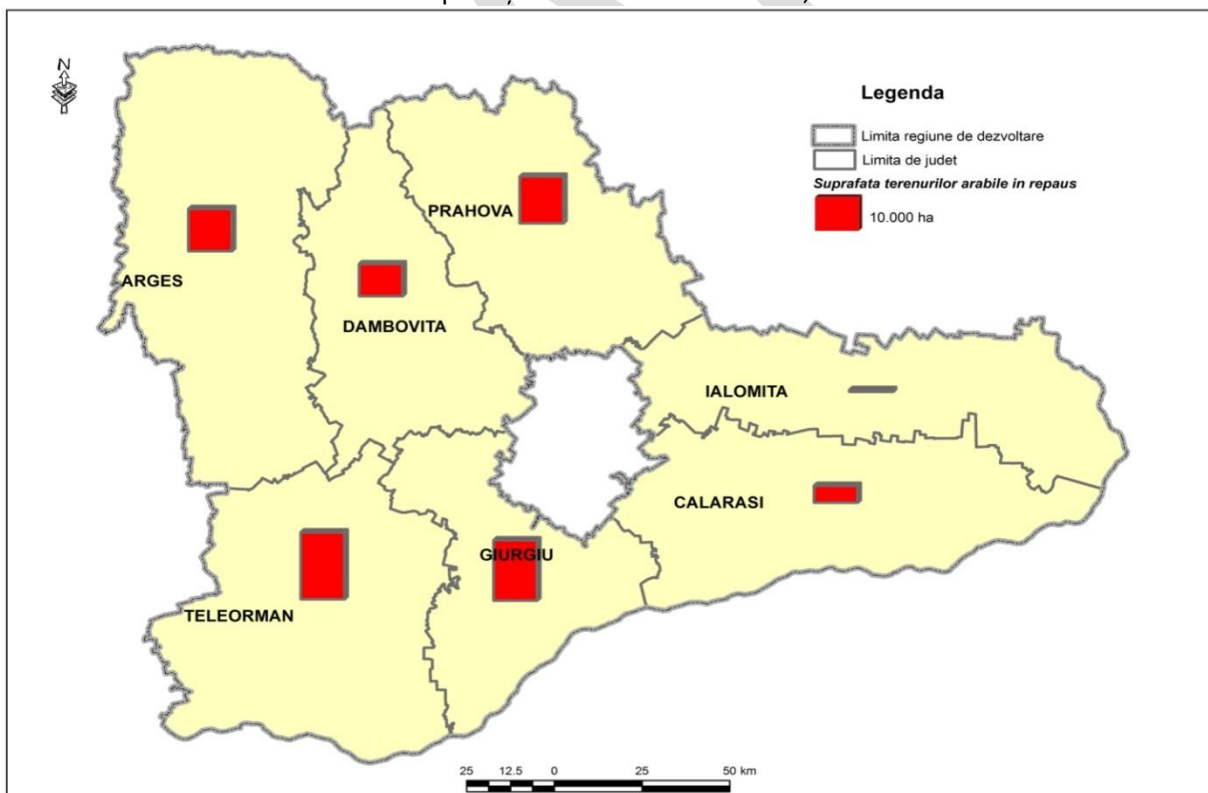
**Tabel nr. -Terenuri degradate și
neproductive în regiunea Sud Muntenia, în
2011 (ha)**

Regiune / Județ	Total	Din care proprietate privată
Reg. Sud Muntenia	31.821	18.737
Argeș	10.642	7.323
Călărași	2.374	473
Dâmbovița	1.954	965
Giurgiu	1.279	954
Ialomița	5.422	1.461
Prahova	7.739	5.463
Teleorman	2.411	2.098

Sursa: Institutul Național de Statistică

Prin urmare putem afirma că productivitatea muncii din sectorul agricol este una foarte scăzută, pe fondul dotării deficitare cu echipamente și a tehnologiilor inadecvate a producției, precum și a neutilizării complete și eficiente a potențialului agricol.

Hartă nr. – Suprafața terenurilor necultivate, în anul 2010

Sursa: hartă preluată din "Studiul privind stadiul actual de dezvoltare al infrastructurii în regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare" realizat în anul 2012

După cum am indicat mai sus, suprafața terenurilor neutilizate la nivel regional era de 49.700 ha, la care se adaugă 81.300 ha de terenuri aflate în repaus, la nivelul anului 2010. Prin urmare, peste 100.000 de hectare din Regiunea Sud-Muntenia (circa 5% din suprafața agricolă totală) nu sunt utilizate.

9.4.3. PRODUCȚIA AGRICOLĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Valoarea producției agricole a regiunii Sud Muntenia a înregistrat, în perioada 2004 – 2011, o evoluție oscilantă, păstrând același trend înregistrat la nivel național, valoarea în 2011 fiind cu 14,35% mai mare decât în 2004 (față de o creștere de 13,83% la nivel național în același interval).

În anul 2011, valoarea producției a fost de 14605 mii lei, cca. 19,09% din valoarea producției agricole a României, regiunea Sud Muntenia situându-se astfel pe locul 1 la nivel național.

Dâmbovița este județul cu cea mai mare pondere din valoarea producției agricole regionale (16,55%), urmat de Argeș (14,58%), pe ultimele două locuri situându-se județele Călărași (aprox. 16%) și Giurgiu (aprox. 11%).

Din totalul producției agricole la nivelul regiunii, cea mai mare pondere o deține sectorul vegetal cu 75,14%, comparativ cu 70,82% la nivel național, urmat de producția animală cu 24,08% față de 28,47% la nivel de țară și sectorul de servicii agricole cu 0,78% față de 0,71% la nivel național.

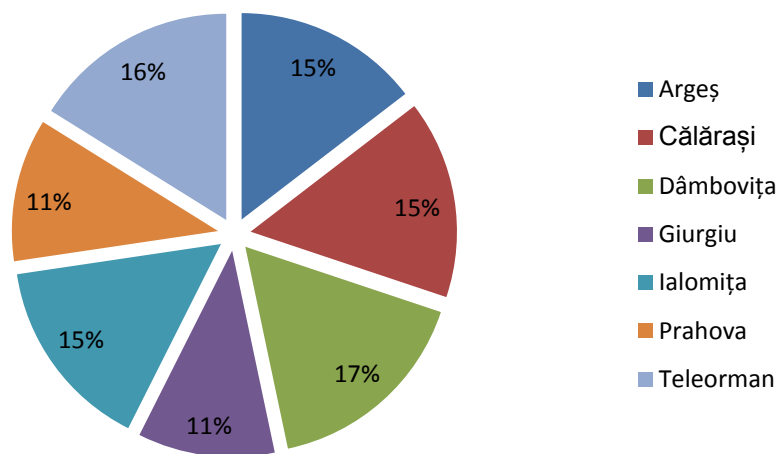
După forma de proprietate, sectorul privat avea o pondere covârșitoare de 98,3% din valoarea producției agricole regionale, peste media națională de 97,83%.

Tabel nr. -Valoarea producției agricole obținute în regiunea Sud Muntenia, în anul 2011 (mii lei)

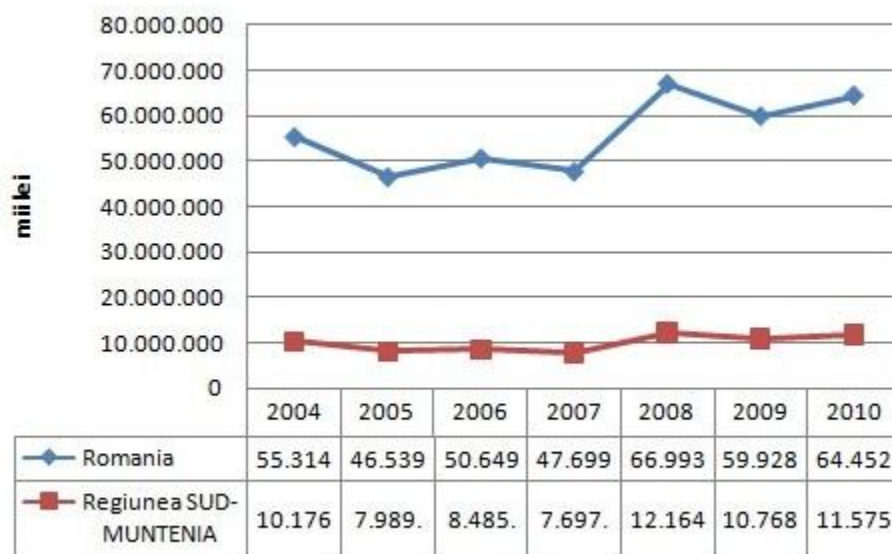
	Total	Vegetală	Animală	Servicii
România	76.508.656	54.179.772	21.784.104	544.780
Regiunea Sud Muntenia	14.604.812	10.973.585	3.516.650	114.577
Argeș	2.130.029	1.541.409	587.024	1.596
Călărași	2.270.625	1.717.134	506.623	46.868
Dâmbovița	2.417.321	1.849.343	567.152	826
Giurgiu	1.568.628	1.189.770	350.844	28.014
Ialomița	2.224.484	1.746.556	458.263	19.665
Prahova	1.637.366	1.084.972	542.979	9.415
Teleorman	2.356.359	1.844.401	503.765	8.193

Sursa: Institutul Național de Statistică

Grafic nr. - Ponderea județelor în valoarea producției agricole regionale realizate, în 2011

Grafic nr. 66 - Evoluția valorii producției agricole în Sud Muntenia, în 2004 - 2010 - mii lei

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

În anul 2011, au fost cultivate 95,55% din totalul suprafeței arabile din regiunea Sud Muntenia. Producția vegetală a fost orientată în special spre culturile cu cereale pentru boabe – pe o suprafață de 65,41% din suprafața totală cultivată la nivel regional (principalele culturi sunt în ordine: grâul și secara, porumbul), a plantelor uleioase – 25% din total, a plantelor de nutreț - 6,13% și a legumelor – 2,7% din suprafețele cultivate. La nivel de județe, culturile de cereale boabe au ocupat cele mai mari suprafețe în județele din sudul regiunii, îndeosebi în Teleorman (62,86% din suprafața cultivată la nivel județean și 22,1% din suprafața cultivată la nivel regional) și Călărași (64,85% din suprafața de la nivel județean și 21,7% din suprafața cultivată la nivel de regiune). O situație detaliată pe județe se poate observa în tabelul de mai jos:

Tabel nr. -Suprafețele agricole cultivate în anul 2011 - principalele culturi (ha)

	Suprafața cultivată totală	Cereale boabe	Din care cele mai importante:			Legumi-noase	Cartofi	Plante uleioase, inclusiv floarea-soarelui	Legume	Furaje verzi
			Grâu și secară	Orz, orzoaică și ovăz	Porumb					
România	8.081.613	5.224.729	1.959.362	419.508	2.589.667	42.194	242.636	1.472.520	263.359	877.356
Reg. Sud Muntenia	1.877.798	1.228.195	601.224	114.806	479.875	11.383	20.149	469.480	50.710	115.181
Argeș	157.963	116.997	49.808	3.064	58.276	34	3.879	19.848	6.596	13.676
Călărași	411.077	266.574	135.718	32.880	95.107	6.065	354	119.642	2.685	14.187
Dâmbovița	148.575	106.882	39.067	8.037	50.951	149	9.900	8.436	14.744	15.905
Giurgiu	246.881	158.212	80.004	20.999	54.769	1.629	1.131	58.853	6.105	23.362
Ialomița	342.600	207.830	100.103	22.540	79.330	2.758	281	110.090	9.976	14.070
Prahova	138.794	100.224	36.120	4.464	58.442	72	3.361	19.409	4.362	13.055
Teleorman	431.908	271.476	160.404	22.822	83.000	676	1.243	133.202	6.242	20.926

Sursa: Institutul Național de Statistică

Producțiile vegetale la hectar au avut evoluții diferite de-a lungul perioadei analizate 2004-2011, înregistrându-se scăderi însemnate în cazul producțiilor de porumb (-40,30% în 2011 față de 2004), floarea-soarelui (-25,40%), grâu (-21,74% în 2010 față de 2004) și a celor de orz-orzoaică (-13,64% în 2010 comparativ cu 2004). Creșteri ale producției medii s-au înregistrat în cazul plantelor uleioase, excepție floarea-soarelui (+15,81%), tutun (+15,65%), cartofi (+2,79%). Cea mai importantă creștere au avut-o culturile de legume în solarii (+97,86% în 2010 comparativ cu 2006)¹³.

Producțiile obținute, precum și evoluția de-a lungul perioadei analizate la principalele culturi sunt foarte mici în comparație cu potențialul regiunii, ceea ce denotă o productivitate scăzută a agriculturii. De asemenea, producțiile totale înregistrează mari fluctuații de la un an la altul influențate de nivelul dotărilor tehnice necorespunzătoare și a modului de exploatare practicat, a fragmentării terenurilor și a condițiilor climatice (mai ales în anii secetoși).

Tabel nr. -Producția vegetală obținută în anul 2011 la principalele culturi (tone)

	Cereale boabe	Din care:			Legumi-noase	Cartofi	Plante uleioase	Legume	Furaje verzi
		Grâu și secară	Orz, orzoaică și ovăz	Porumb					
România	20.842.160	7.162.972	419508	2.589.667	76.830	4.076.570	2.686.860	4.176.298	14.033.033
Reg. Sud Muntenia	5.188.962	601.224	114.806	479.875	21.290	344.624	938.353	813.045	1.603.948
Argeș	468.379	49.808	3.064	58.276	55	64.761	36.847	98.489	228.471
Călărași	1.195.667	135.718	32.880	95.107	11.587	5.742	235.222	28.653	182.735
Dâmbovița	409.141	39.067	8.037	50.951	263	194.261	14.090	305.028	253.558
Giurgiu	686.237	80.004	20.999	54.769	2.557	11.736	115.266	72.555	308.285
Ialomița	962.783	100.103	22.540	79.330	5.432	3.639	221.532	151.330	185.637
Prahova	402.240	36.120	4.464	58.442	35	43.962	34.790	61.557	165.721
Teleorman	1.064.515	160.404	22.822	83.000	1.361	20.523	280.606	95.433	279.541

Sursa: Institutul Național de Statistică

Suprafața ocupată de vii și pepiniere viticole reprezintă 1,22% din suprafața agricolă de la nivel regional, comparativ cu 1,46% la nivel național, în anul 2010. Regiunea Sud Muntenia deținea 15,51% din suprafața ocupată cu vii pe rod a României și a realizat 11,56% din producția națională, ocupând astfel locul 4 la nivel național în 2010. Județul Prahova a ocupat primul loc în ceea ce privește producția de struguri (32,64% din producția regională de struguri), cu o suprafață ocupată de vii de 27% din suprafața viilor la nivel regional, fiind inclus în zona viticolă Dealu Mare, faimoasă zonă viticolă care cuprinde și județul Buzău.

¹³Nu sunt date disponibile pentru anii 2004 și 2005

Tabel nr. 71 - Suprafața viilor și producția de struguri în regiunea Sud Muntenia, în anul 2010

	Suprafața viilor (ha)	Suprafața viilor pe rod (ha)		Producția de struguri (tone)		Producția medie de struguri (kg/ha)	
		Vii altoite	Vii hibride	Vii altoite	Vii hibride	Vii altoite	Vii hibride
România	213.431	90.049	86.942	455.195	284.923	5.055	3.277
Regiunea Sud Muntenia	29.818	7.539	19.910	29.090	56.449	3.859	2.835
Argeș	1.234	552	284	1.450	381	2.627	1.342
Călărași	4.710	115	4.501	369	15.137	3.209	3.363
Dâmbovița	329	24	333	161	1.322	6.708	3.970
Giurgiu	3.923	229	3.615	725	19.066	3.166	5.274
Ialomița	4.069	60	3.991	206	8.643	3.433	2.166
Prahova	8.134	6.358	955	24.804	3.118	3.901	3.265
Teleorman	7.419	201	7.231	1.375	8.782	6.841	1.214

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

În 2010, în regiunea Sud Muntenia, suprafața cultivată cu pepeni verzi și galbeni reprezenta 17,73% din suprafața totală cultivată cu pepeni verzi și galbeni la nivel național și 0,23% din suprafața agricolă a regiunii. Producția agricolă de pepeni a regiunii, la nivelul anului 2010, a reprezentat 16,25% din producția de pepeni de la nivel național, ocupând locul 3 la acest indicator. Cele mai mari producții au fost obținute în județele Ialomița (58,17% din producția regională) și Teleorman (20,63%).

Tabel nr. 72 - Suprafața și producția de pepeni verzi și galbeni din regiunea Sud Muntenia, în anul 2010

	Suprafețe cultivate cu pepeni verzi și galbeni (ha)	Producția agricolă de pepeni verzi și galbeni (tone)	Producția medie de pepeni verzi și galbeni (kg/ha)
România	31.482	662.863	21.055
Regiunea Sud Muntenia	5.581	107.716	19.300
Argeș	8	125	15.625
Călărași	706	13.093	18.545
Dâmbovița	136	3.718	27.338
Giurgiu	383	5.163	13.480
Ialomița	3.315	62.663	18.903
Prahova	75	731	9.747
Teleorman	958	22.223	23.197

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Regiunea Sud Muntenia a obținut, în anul 2010, o producție de 398864 tone fructe, respectiv 28,10% din producția de fructe de la nivel național, situându-se astfel pe locul 1 la acest aspect. Cele mai mari producții de fructe s-au înregistrat în județele Argeș (41,92% din producția regională) și Dâmbovița (36,96%).

Din componența producției, cele mai mari ponderi le dețin prunele - 52,39% din producția totală de fructe (Argeș) și merele - 35,91% (Dâmbovița).

Tabel nr. 73 - Suprafața livezilor și producția de fructe în anul 2010

	Suprafața ocupată de livezi (ha)	Producție totală (tone)	Din care:								
			Prune	Mere	Pere	Piersici	Cireșe și vișine	Caise și zăzăre	Nuci	Căpșuni	Alte fructe
România	198.583	1.419.618	624.884	552.860	60.375	10.856	70.290	23.804	34.359	21.434	20.371
Regiunea Sud Muntenia	42.115	398.864	208.979	143.245	15.751	1.296	9.360	6.294	4.658	3.019	6.238
Argeș	21.052	167.200	109.922	44.928	6.155	67	1.993	1.094	1.182	1.261	587
Călărași	234	2.789	822	661	271	128	81	274	141	353	57
Dâmbovița	9.676	147.409	51.180	83.726	5.824	300	1.750	997	984	85	2.555
Giurgiu	576	9.731	1.880	1.379	541	95	1.867	1.292	463	1.278	935
Ialomița	329	2.374	522	119	40	80	438	738	205	:	230
Prahova	10.115	63.540	43.111	11.717	2.438	492	2.604	1.005	1.364	38	771
Teleorman	133	5.821	1.542	715	482	134	627	894	319	4	1.103

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

9.4.4. PARCUL DE MAȘINI AGRICOLE DIN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Parcul de tractoare și mașini agricole din regiunea Sud Muntenia număra, în anul 2010, 32402 tractoare agricole fizice (reprezentând 17,96% din numărul total de tractoare agricole de la nivel național), 25171 pluguri pentru tractor (17,64% din total), 14650 semănători mecanice (21,13% din parcul național), 6362 cultivate mecanice (22,89% din total) și 5039 combine pentru recoltat cereale (19,93% din parcul național).

În comparație cu anul 2004, numărul tractoarelor a crescut cu 13,84% (comparativ cu 5,02% la nivel național), numărul combinelor de recoltat cereale a crescut cu 11,73% (față de 2,56% la nivel național), numărul plugurilor a crescut cu 13,02% (față de 4,83% la nivel național), iar numărul cultivate mecanice a crescut cu 21,67% (în timp ce la nivel național a scăzut cu 2,80%).

Suprafața medie ce revine unui tractor este de 72 hectare, valoare apropiată de media națională. Cea mai mare suprafață medie agricolă care revine unui tractor se întâlnește în județul Ialomița cu 101,45 hectare, iar la polul opus se află Dâmbovița cu 33,27 tractoare.

Tabel nr. 74 - Parcul de mașini agricole din regiunea Sud Muntenia, la sfârșitul anului 2010 (număr)

	Tractoare fizice	Pluguri pt. tractor	Cultivate mecanice	Semănători mecanice	Combine pt. recoltat cereale	Combine pt. recoltat furaje
România	180.433	142.671	27.795	69.337	25.285	797
Regiunea Sud Muntenia	32.402	25.171	6.362	14.650	5.039	144
Argeș	4.157	3.082	475	1.383	591	20
Călărași	4.519	3.733	1.087	2.566	987	41
Dâmbovița	5.271	3.615	819	1.532	429	19
Giurgiu	4.498	3.598	977	2.101	641	11
Ialomița	3.468	2.574	739	1.790	633	14
Prahova	2.745	2.030	398	1.065	290	30
Teleorman	7.744	6.539	1.867	4.213	1.468	9

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

9.4.5. ÎNGRĂȘĂMINTE UTILIZATE ÎN AGRICULTURĂ

În regiunea Sud Muntenia s-a aplicat, în anul 2010, o cantitate de 83 467 tone de îngrășăminte chimice pe o suprafață de 1074470 ha (44,06% din suprafața agricolă a regiunii), ceea ce reprezintă 17,37% din cantitatea totală folosită la nivel național. În raport cu suprafața pe care s-au aplicat, cantitatea medie de îngrășăminte chimice a fost, la nivel regional, de 78 kg/ha, cu 14,7% mai mult decât media națională. La nivel județean, cele mai mari cantități medii la hectar s-au înregistrat în județele Prahova (121 kg/ha) și Argeș (103 kg/ha), iar cele mai reduse în județele Dâmbovița (74 kg/ha) și Teleorman (49 kg/ha).

La nivelul anului 2010, îngrășăminte naturale au fost aplicate pe o suprafață de 51170 ha la nivel de regiune, cantitatea folosită fiind de 930 215 tone. Cele mai mari cantități de îngrășăminte naturale au fost aplicate în județele Dâmbovița (570800 tone) și Prahova (183167 tone), iar cele mai scăzute cantități în județele Ialomița (19480 tone) și Călărași (13310 tone). În raport cu suprafața pe care s-au aplicat, cantitatea medie de îngrășăminte naturale a fost de 18 kg/ha la nivel regional, sub media națională. La nivel județean, cele mai mari cantități medii la hectar s-au înregistrat în județele Dâmbovița și Teleorman, fiecare cu câte 20 kg/ha, iar cele mai reduse în județele Giurgiu și Călărași, cu 13 kg/ha, respectiv 11 kg/ha.

Privitor la cantitatea de îngrășăminte naturale administrate la nivel intra-regional sunt județe care de-a lungul perioadei analizate 2004/2010 au avut o evoluție pozitivă, cum ar fi județul Ialomița cu o creștere de 75,33%, o situație similară și în Călărași unde s-a înregistrat o creștere de 70,43%. La polul opus se regăseau județele Teleorman și Argeș, cu scăderi semnificative ale cantității de îngrășăminte naturale aplicate.

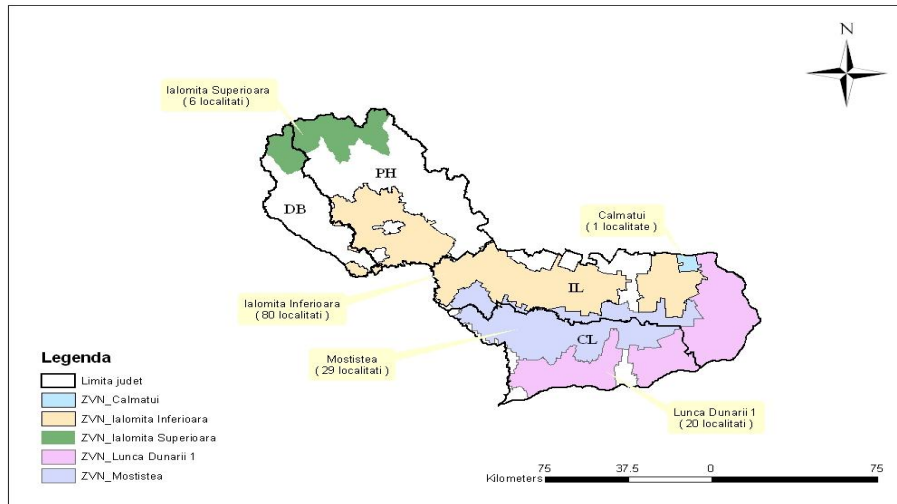
Tabel nr. 75 - Îngrășăminte utilizate în agricultură în regiunea Sud Muntenia, în anul 2010

	Îngrășăminte chimice utilizate (tone)	Suprafața pe care s-au aplicat îngrășăminte chimice (ha)	Îngrășăminte chimice/ suprafață cultivată (kg)	Îngrășăminte chimice/ supr. pe care s-au aplicat îngrășăminte (kg)	Îngrășăminte naturale utilizate (tone)	Suprafața pe care s-au aplicat îngrășăminte naturale (ha)	Îngrășăminte naturale/ supr. pe care s-au aplicat îngrășăminte (kg)
România	480.586	7.092.256	62	68	15.231.715	600.052	25
Regiunea Sud Muntenia	83.467	1.074.470	46	78	930.215	51.170	18
Argeș	5.694	55.050	36	103	44.500	2.400	19
Călărași	21.124	238.401	51	89	13.310	1.210	11
Dâmbovița	10.345	139.890	68	74	570.800	28.540	20
Giurgiu	6.733	72.940	28	92	62.338	4.689	13
Ialomița	14.881	189.421	44	79	19.480	1.028	19
Prahova	10.317	85.371	77	121	183.167	11.502	16
Teleorman	14.373	293.397	37	49	36.620	1.801	20

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

În anul 2008 au fost redenumite zonele vulnerabile la nitrați proveniți din surse agricole incluzându-se în zone vulnerabile la nitrați și cele care au fost desemnate în anul 2003 ca fiind potențial vulnerabile. Astfel, la nivel național au rezultat 1963 de localități, ceea ce reprezintă 137.565 kmp, adică aproximativ 58% din suprafața țării. Nu au fost incluse municipiile, municipiile reședință de județ aflate în zonele cu potențial de transmitere al nitraților către corpurile de apă deoarece nu au în principal activități agricole. Lista completă a localităților pe județe unde există surse de nitrați din activități agricole a fost publicată în MO nr.851/18.12.2008, acestea fiind aprobate prin Ordin de Ministru (OM) al MM/MADR nr.1552/743/2008. Pe teritoriul spațiului hidrografic Buzău - Ialomița aferent Regiunii Sud Muntenia au fost desemnate 136 localități în care există nitrați proveniți din surse agricole, acestea fiind grupate în 5 zone vulnerabile : Lunca Dunării 1, Ialomița Inferioară, Ialomița Superioară, Calmăuți și Mostiștea (FIGURA __).

Harta__ . Zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați din surse agricole

Sursa : Administrația Bazinală de Apă Buzău – Ialomița

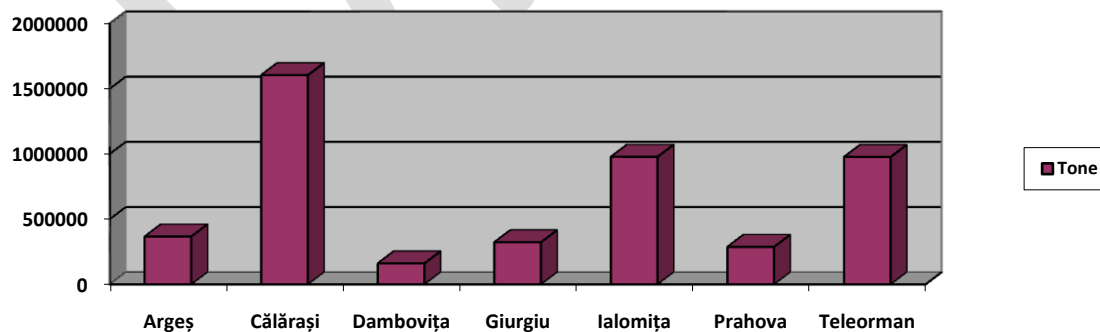
9.4.6 DEPOZITE DE PRODUSE AGRICOLE

Conform datelor ANSVA, la nivelul Regiunii Sud-Muntenia există un număr de 16 depozite frigorifice, toate cu capital privat. Cele mai multe sunt active în Județele Dâmbovița (6) și Giurgiu (5), în timp ce în Teleorman și Călărași nu există nicio astfel de unitate.

La nivelul anului 2010, în Regiunea Sud-Muntenia funcționau 984 depozite de produse agricole autorizate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu o capacitate totală de stocare de 4.693.776 de tone. Din capacitatea totală de stocare, 2.692.738 de tone era capacitatea totală a depozitelor, iar 2.001.038 de tone reprezenta capacitatea magaziiilor. Aceste depozite sunt adaptate pentru stocarea mai multor categorii de produse agricole: cereale, plante tehnice, etc.

Pe județe, cea mai mare capacitate de stocare se înregistrează în Județul Călărași (1.603.930 de tone), iar cea mai redusă în Dâmbovița (160.283 de tone).

Grafic nr. - Capacitatea de stocare a produselor agricole pe județe, în 2010

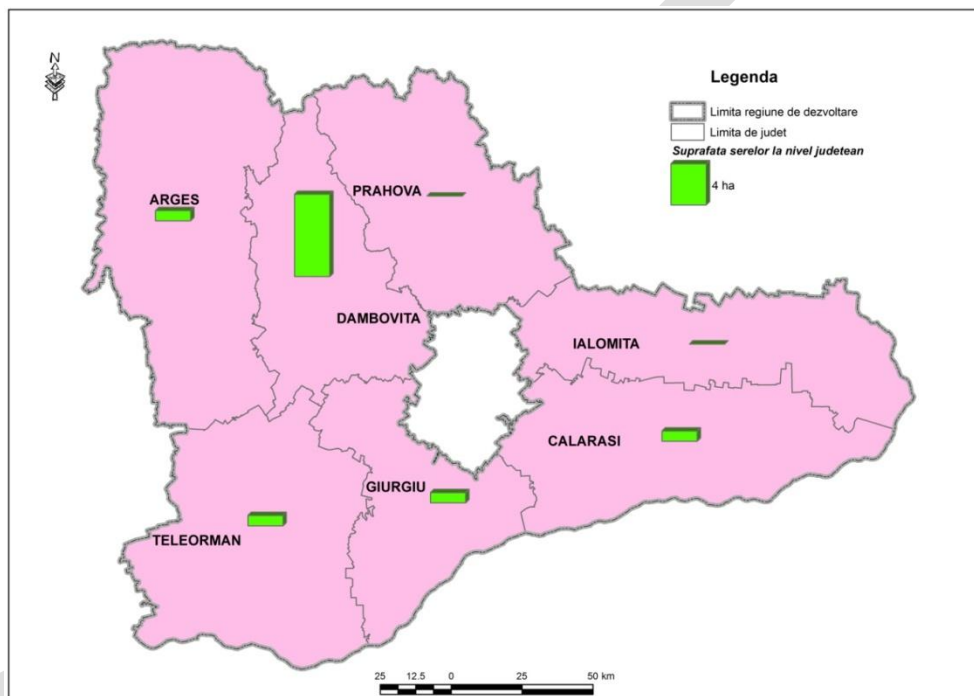
Sursa: hartă preluată din "Studiul privind stadiul actual de dezvoltare al infrastructurii în regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare" realizat în anul 2012

De asemenea, în regiune funcționează 22 de depozite farmaceutice veterinare.

9.4.7 SERE

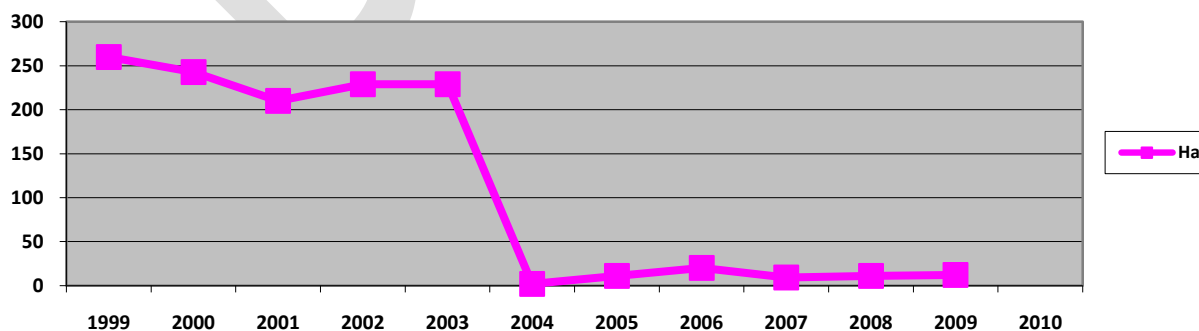
La finalul anului 2010, suprafața ocupată de sere la nivelul Regiunii Sud-Muntenia era de doar 12 ha, în scădere cu peste 95% față de anul 1999, pe fondul închiderii fostelor companii de stat care le administrau, cu precădere în Județul Prahova (fostul Complex de Sere Tătărani). Din cele 12 hectare de sere care mai există în regiune, doar 9 ha sunt în proprietate privată, din care 5 în gospodăriile populației. Cea mai mare suprafață ocupată de sere se găsește în Județul Dâmbovița (8 ha), în timp ce în Giurgiu și Prahova nu mai există astfel de infrastructură.

Harta nr. – Suprafața serelor, pe județe, în anul 2010

Sursa: hartă preluată din "Studiul privind stadiul actual de dezvoltare al infrastructurii în regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare" realizat în anul 2012

Grafic nr. - Suprafața serelor din Regiunea Sud-Muntenia, 1999-2010

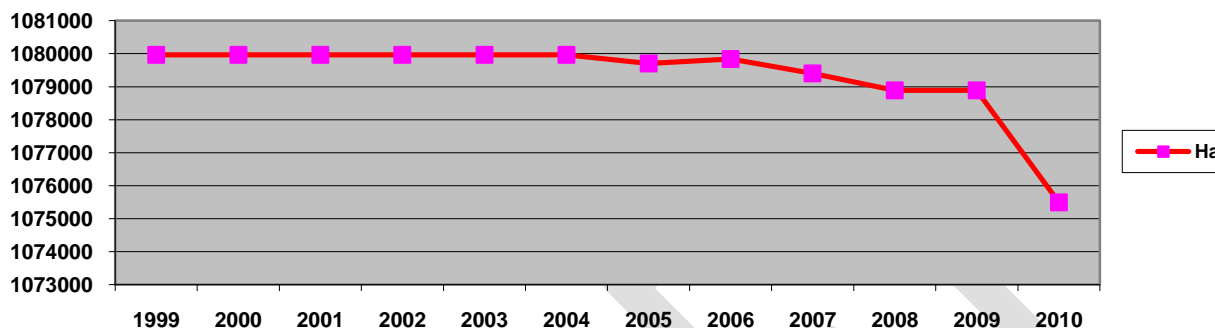

Sursa: Institutul National de Statistica. Baza de date TEMPO Online

9.4.8 SISTEME DE IRIGAȚII

La nivelul anului 2010, la nivelul Regiunii Sud-Muntenia exista o suprafață de 1.075.492 de hectare amenajate pentru irigații, nivel similar cu cel de la nivelul anului 1999. Aceasta reprezenta 44,1% din suprafața agricolă totală a regiunii, respectiv 34,1% din totalul suprafețelor amenajate pentru irigații în România.

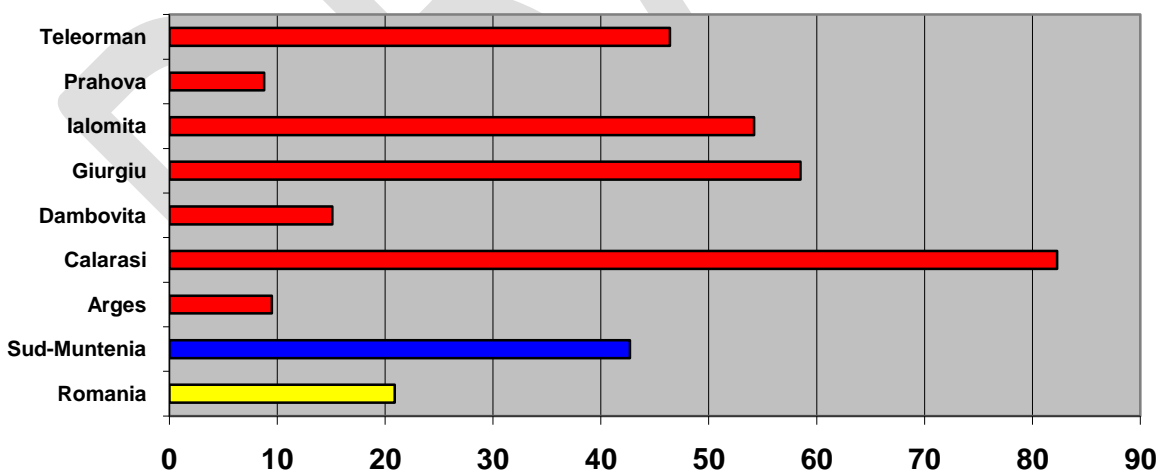
Grafic nr. – Suprafața amenajată pentru irigații, Regiunea Sud-Muntenia, 1999-2010

Din totalul suprafețelor amenajate pentru irigații la nivel regional, 97,4% sunt terenuri arabile (1.013.739 ha), ceea ce reprezintă 51,5% din totalul suprafețelor arabile din Regiunea Sud-Muntenia, procentaj care o plasează pe locul I la nivel național.

Pe județe, cele mai extinse suprafețe amenajate pentru irigații se regăsesc în partea de sud a Regiunii (Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman), zone confruntate foarte frecvent cu perioade de secetă prelungită, care concentrează cea mai mare parte a fondului agricol din regiune.

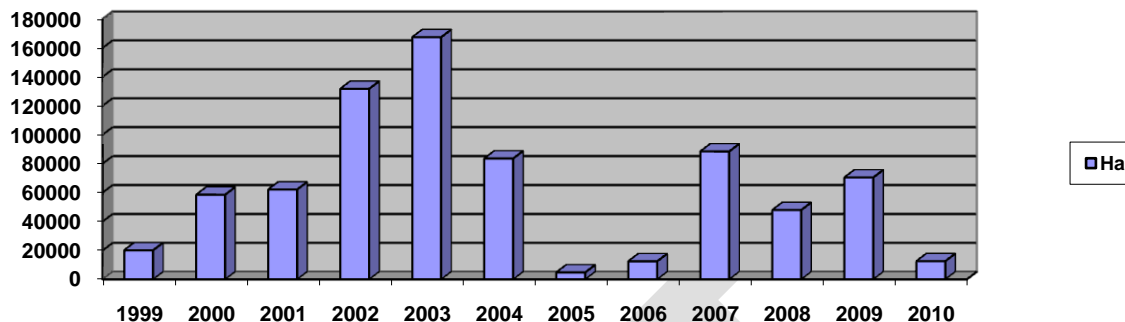
Grafic nr. - Pondere suprafețelor amenajate pentru irigații (% din total fond agricol), în 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date TEMPO Online.

În ceea ce privește suprafețele agricole pe care s-a aplicat cel puțin o udare, acestea au reprezentat doar 12.526 de hectare, ceea ce reprezintă doar 1,2% din suprafața amenajată pentru irigații la nivel regional și 0,5% din suprafața agricolă totală a Regiunii Sud-Muntenia. Față de anul 1999, suprafața irigată s-a redus cu 37,6%.

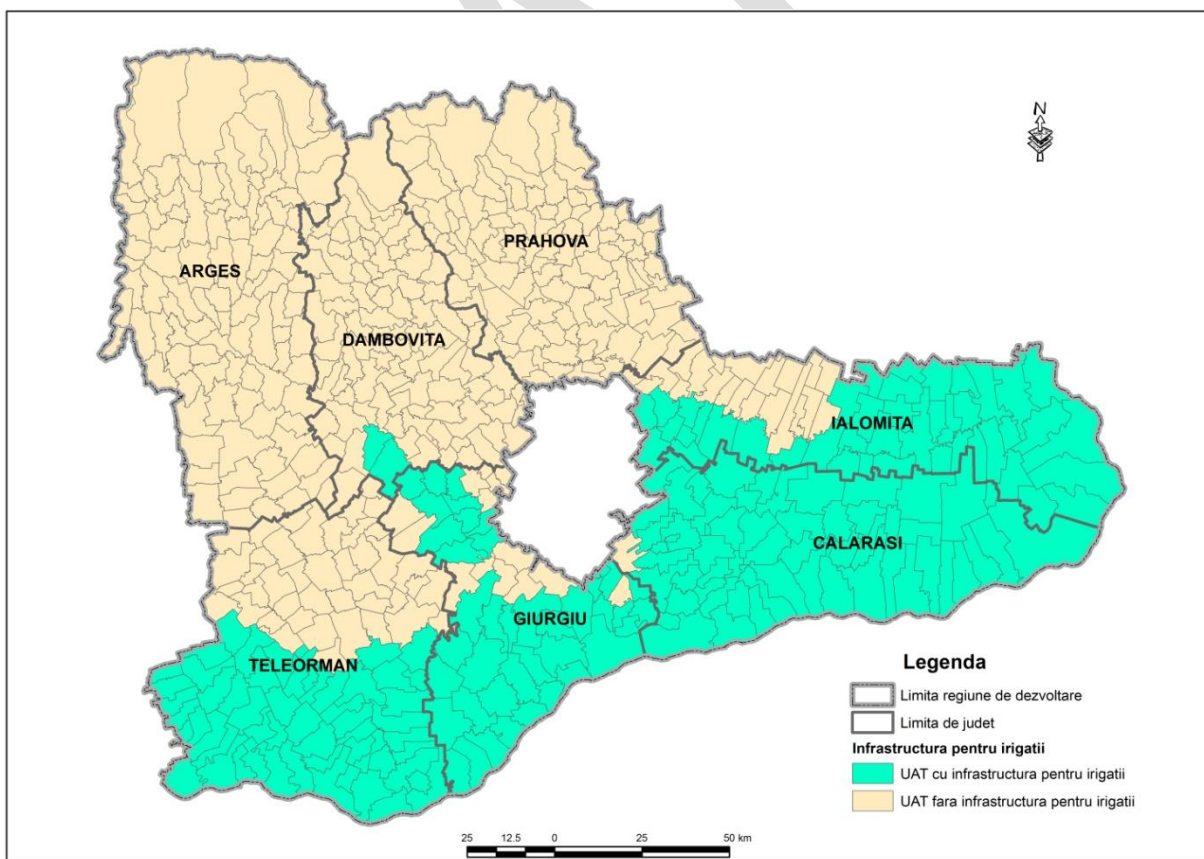
Grafic nr. – Suprafața irigată efectiv, cu cel puțin o udare, Regiunea Sud-Muntenia, 1999-2010

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date TEMPO Online.

Singurul județ în care s-a înregistrat o creștere a suprafețelor irigate a fost Ialomița, cu 9.836 de hectare efectiv udare în 2010, ceea ce reprezintă 78,5% din suprafața irigată efectiv la nivelul Regiunii Sud-Muntenia. Însă chiar și în cazul acestui județ, suprafața efectiv irigată reprezintă mai puțin de 5% din suprafața amenajată în acest sens.

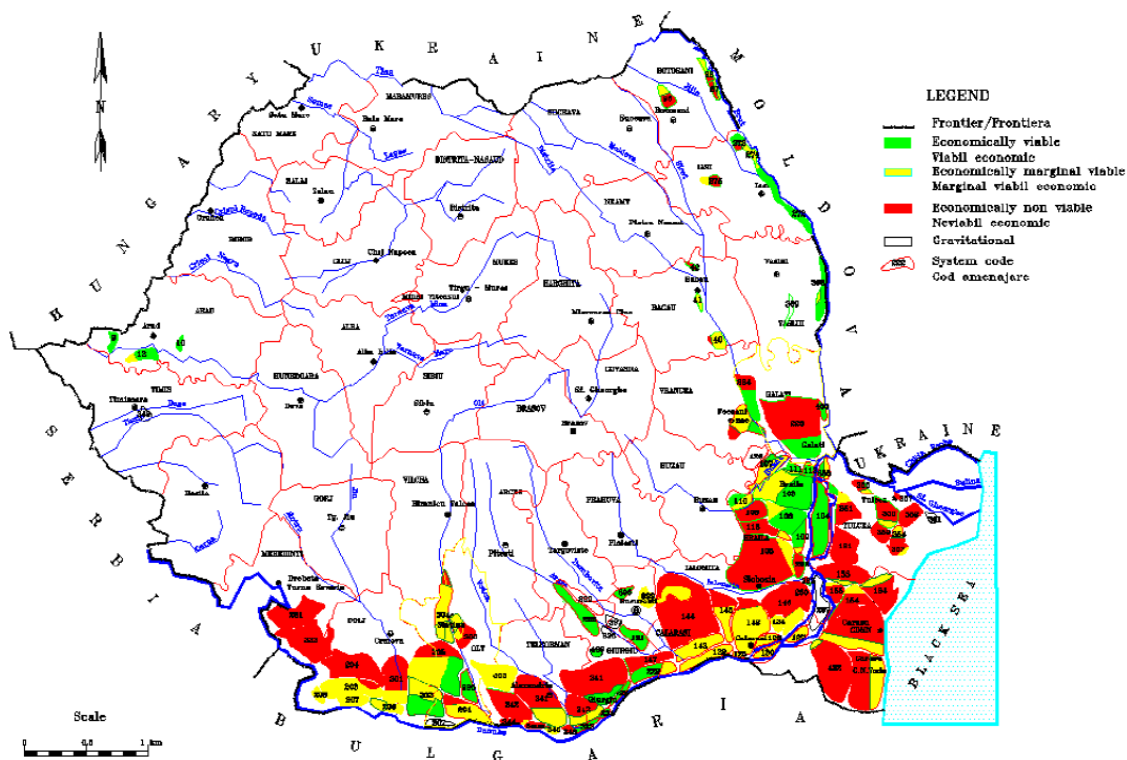
Hartă nr. - Suprafața amenajată pentru irigații în Regiunea Sud-Muntenia

Sursa: hartă preluată din "Studiul privind stadiul actual de dezvoltare al infrastructurii în regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare" realizat în anul 2012

În conformitate cu Studiul „Proiectul de rehabilitare și reforma a irigațiilor”, elaborat în 2008, cu sprijinul Băncii Mondiale, doar o foarte mică parte dintre sistemele de irigații din Regiunea Sud-Muntenia pot deveni viabile prin modernizare, respectiv cele cu o înălțime de pompare mai mică de 25 m și cele gravitaționale. Cele mai multe dintre sistemele de irigații din Regiune au înălțimi mari de pompare, un număr mic de utilizatori și un grad de uzură fizică și morală ridicat, ceea ce le face puțin rentabile.

Harta nr. - Subsistemele de irigații prin pompare viabile și gravitaționale

Sursa: hartă preluată din “Studiul privind stadiul actual de dezvoltare al infrastructurii în regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare” realizat în anul 2012

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia o bună parte din suprafața arabilă amenajată cu sisteme de irigații funcționale (439.167 de hectare, 40,8% din suprafața irigabilă totală) este administrată de Organizațiile Utilizatorilor de Apă (OUAI), în număr de 106. Cele mai multe astfel de organizații sunt active în județele Călărași (40 cu 155.837 de hectare), Ialomița (28, 165.745 Ha) și Teleorman (28, 95.176 Ha). Pe de altă parte, în județul Prahova nu există nicio organizație de îmbunătățiri funciare.

În ultimii ani, organizațiile utilizatorilor de apă din Regiunea Sud-Muntenia au pregătit și depus spre finanțare numeroase proiecte pentru modernizarea instalațiilor de irigații aflate în exploatare, precum cele din: Pietroiu, Vâlcelele, Gălățui, Chirnogi, Boianu, Perișoru, Dragoș Vodă (Călărași); Aliseo, Gura Ialomiței, Movila, Săveni, Scânteia (Ialomița); Vișoara, Zimnicea, Lita-Olt, Giurgiu-Râsmirești (Teleorman).

9.5. ZOOTEHNIA ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Analiza structurii fondului funciar și a suprafețelor agricole cultivate din regiunea Sud Muntenia, ilustrează un potențial deosebit pentru realizarea acelor producții agricole care să susțină dezvoltarea unui sector zootehnic reprezentativ prin numărul și structura efectivelor de animale. De-a lungul perioadei analizate, respectiv 2004/2010, producția zootehnică a regiunii ocupă locul al 2-lea pe țară, având o creștere de 5,21%, iar activitatea de creștere a animalelor a fost principalul dețeu de valorificare a producției agricole vegetale și de dezvoltare a industriei alimentare.

La nivelul anului 2010, regiunea Sud Muntenia deținea 21,38 milioane păsări (26,45% din efectivul de păsări al României), 949 mii porcine (17,49% din efectivul la nivel național), 788,8 mii ovine (9,37%), 238,7 mii bovine (11,93%), 198 mii capre (15,97%), 193 mii albine – familii (15,14%) și 86,7 mii cabaline (14,21%).

În ceea ce privește numărul de animale ce revin la 100 ha teren, situația la nivelul regiunii era următoarea, în anul 2010: 10,5 bovine (comparativ cu 14,6 la nivel național), 50 porcine (comparativ cu 59,3) și 44,7 ovine și capre (față de 70,5 la nivel național).

În perioada analizată, respectiv intervalul 2004–2010, se constată o evoluție diferențiată a efectivului de animale din regiunea Sud Muntenia, aceeași tendință păstrându-se și la nivel național. Excepția s-a înregistrat în ceea ce privește efectivul de păsări, care în Sud Muntenia a crescut cu 15,88% în timp ce la nivel național a scăzut cu 7,09%.

Cele mai mari creșteri s-au înregistrat la efectivul de capre (creștere de 111,98% în 2010 față de 2004) și la albine – familii (în creștere cu 28,38%), iar cele mai drastice scăderi s-au înregistrat în cazul efectivului de bovine (mai puține cu 42,07% în 2010 față de 2004) și cabaline (în scădere cu 34,56%).

Evoluția efectivului de animale se poate observa și la nivel de județe componente ale regiunii, în următorul tabel:

Tabel nr. 76 - Distribuția efectivului de animale pe județele regiunii Sud-Muntenia, pentru anii 2004 și 2010 (număr)

	Bovine		Porcine		Ovine		Capre		Cabaline		Păsări		Albine	
	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010
România	2.808.061	2.001.105	6.494.666	5.428.272	7.425.327	8.417.437	660.716	1.240.786	839.586	610.857	87.014.405	80.844.859	888.239	1.274.917
Regiunea Sud Muntenia	412.162	238.761	1.216.362	949.137	708.001	788.836	93.450	198.096	132.608	86.780	18.453.601	21.383.457	150.397	193.084
Argeș	109.050	63.866	216.977	184.824	149.728	160.081	12.687	21.331	15.859	14.194	2.580.653	2.462.742	36.633	43.611
Călărași	32.259	21.375	137.281	135.002	116.798	115.765	12.036	23.930	24.056	9.402	2.745.608	4.323.646	17.606	20.060
Dâmbovița	79.914	37.441	155.884	125.857	47.361	59.552	10.926	18.633	20.486	13.803	2.871.393	3.779.788	24.110	28.129
Giurgiu	34.362	18.641	122.957	106.892	50.177	55.952	10.204	16.439	16.624	9.510	2.261.043	2.220.452	9.502	14.602
Ialomița	42.774	26.386	153.741	143.813	108.215	124.740	7.069	24.515	15.959	13.119	2.263.195	2.945.586	13.358	21.246
Prahova	61.110	35.901	194.422	112.363	118.162	151.439	13.302	25.774	15.670	10.780	2.755.020	3.225.292	23.608	28.236
Teleorman	52.693	35.151	235.100	140.386	117.560	121.307	27.226	67.474	23.954	15.972	2.976.689	2.425.951	25.580	37.200

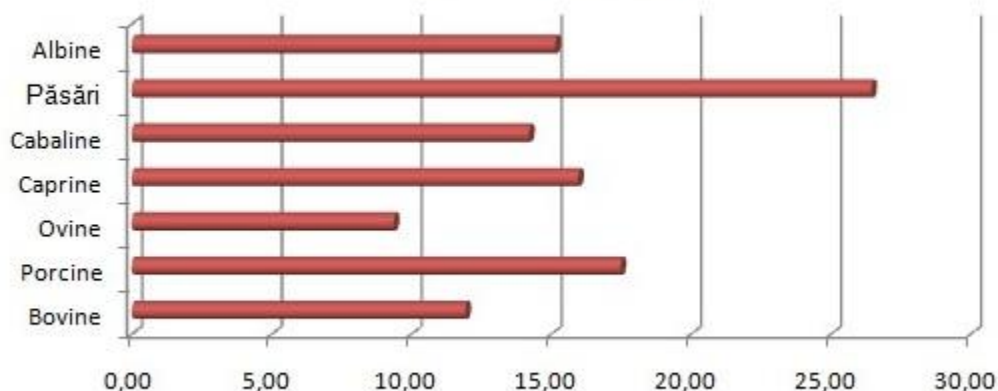
Sursa: Institutului Național de Statistică, Tempo online

Tabel nr. 77 - Animale ce revin la 100 ha teren, la nivel județean, în regiunea Sud Muntenia, la sfârșitul anului 2010

	Bovine	Porcine	Ovine și Caprine
România	14,6	59,3	70,5
Reg Sud Muntenia	10,5	50	44,7
Argeș	21	108,8	60,9
Călărași	5	32,3	34,4
Dâmbovița	16,9	78,1	37
Giurgiu	6,9	41,6	27,7
Ialomița	7,5	42,9	43,4
Prahova	13,8	75,9	70,6
Teleorman	7,8	34,4	43,5

Sursa: Institutul Național de Statistică

Grafic nr. 67 - Ponderea efectivului de animale în regiunea Sud Muntenia din totalul național, pentru anul 2010 (%)

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia

PRODUCȚIA ANIMALĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Regiunea Sud Muntenia deține, în anul 2010, ponderi importante, la nivel național, la principalele produse de origine animală, respectiv: 23,13% din producția de carne (loc 1 la nivel național), 20,78% din producția de ouă (loc 1), 16,16% din producția de miere (loc 2), 13,75% din producția de lapte (loc 4) și 11,02% din producția națională de lână (loc 5).

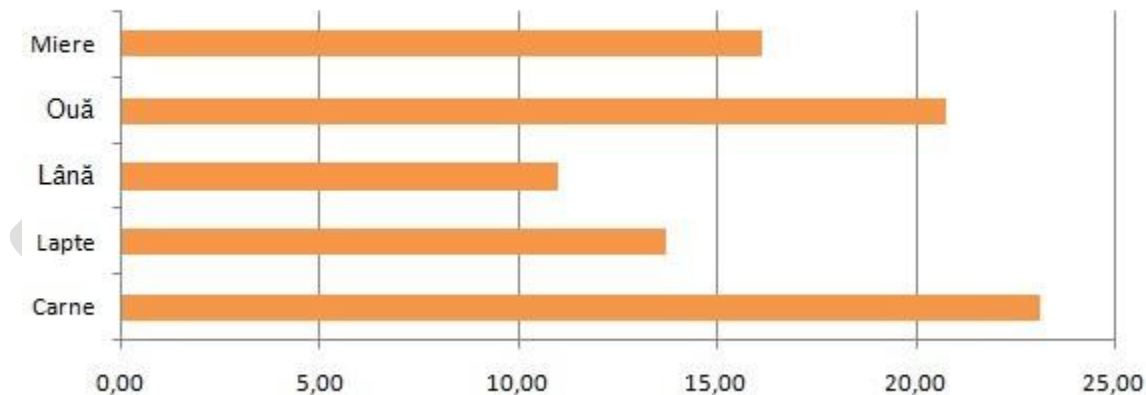
Comparativ cu 2004, la nivelul regiunii, în anul 2010 cea mai însemnată scădere s-a înregistrat la producția de lapte (-28,26%) și cele mai mari creșteri la producția de miere extrasă (+22,59%) și la cea de lână (+15,64%).

Tabel nr. 78 - Producția agricolă animală realizată în regiunea Sud Muntenia, în anul 2010

	Greutatea în viu a animalelor destinate sacrificării pentru consum (tone greutate vie)	Lapte (mii hl.)	Lână (tone)	Ouă (mil.)	Miere (tone)
România	1.305.260	49.129	20.457	6.199	22.222
Reg. Sud Muntenia	301.895	6.754	2.255	1.288	3.592
Argeș	40.765	1.635	491	215	685
Călărași	71.885	501	297	99	417
Dâmbovița	49.906	1.030	135	263	381
Giurgiu	27.227	665	155	192	218
Ialomița	43.897	690	348	164	649
Prahova	42.600	988	434	189	683
Teleorman	25.615	1.245	395	166	559

Sursa: Institutul Național de Statistică

Grafic nr. 68 - Ponderea regiunii Sud Muntenia în producția animală la nivel național, în 2010 (%)

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia

9.6. PISCICULTURA ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Conform datelor furnizate de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA), în 2011, în regiunea Sud Muntenia existau 203 amenajări piscicole¹⁴, cele mai numeroase fiind localizate în județele Călărași (66) și Prahova (31), iar cele mai puține în Ialomița (19) și Argeș (18).

¹⁴Nu sunt disponibile date pentru intervalul 2004-2010

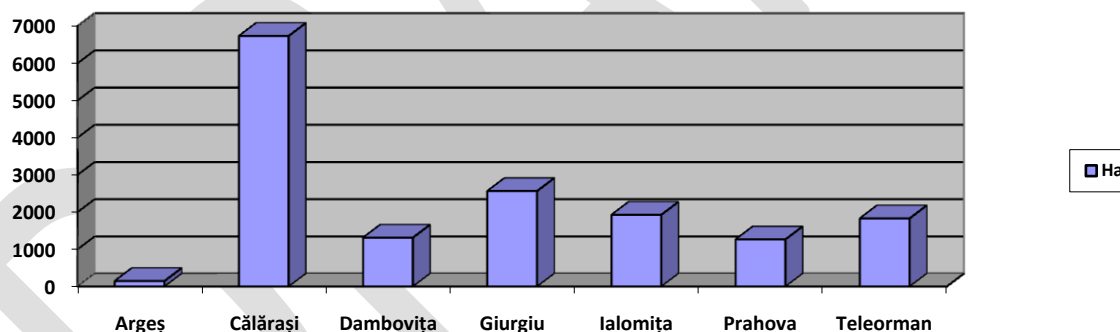
Tabel nr. 79 - Amenajări piscicole în regiunea Sud Muntenia și la nivel județean, în anul 2011

Regiune/ Județ	Număr unități
Regiunea Sud Muntenia	203
Argeș	18
Călărași	66
Dâmbovița	21
Giurgiu	26
Ialomița	19
Prahova	31
Teleorman	22

Sursa: Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia există 220 de amenajări pentru acvacultură, cu o suprafață totală de 15.775,1 ha, conform datelor puse la dispoziție de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Acestea reprezintă 23,4% din numărul total de amenajări, respectiv 16,1% din suprafața amenajată pentru pescuit la nivel național. Pe județe, cea mai mare suprafață acoperită de amenajări piscicole se regăsește în Județul Călărași (6.733,5 ha), iar cea mai mică în Argeș (146,7 ha).

Grafic nr. - Suprafața ocupată de amenajări piscicole pe județe

Sursa: Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură

Cea mai mare parte a amenajărilor din regiune (173, 78,6% din total) se află în proprietate publică (agenții guvernamentale, consilii locale, direcții silvice, universități, unități militare, etc.), dar peste 90% (213) sunt administrate de societăți private, asociații sau persoane fizice, în timp ce restul se află în administrarea direcțiilor silvice. De menționat este faptul că din totalul amenajărilor, 23 sunt păstrăvării, amplasate în județele montane (Argeș, Dâmbovița, Prahova) și că la Nucet (Dâmbovița) funcționează singurul centru de cercetare în domeniul pisciculturii din România. De asemenea, din cele 220 de amenajări, 44 sunt pepiniere, iar restul crescătorii.

În regiunea Sud Muntenia acționau, în anul 2010, 22 de unități pentru pescuit - 13,33% din totalul unităților active pentru pescuit de la nivel național (loc 3) și 60 unități în acvacultură - 13,51% din totalul unităților pentru acvacultură de la nivel național (loc 6).

Tabel nr. 80 - Numărul unităților locale active pentru pescuit și acvacultură în regiunea Sud Muntenia, în anul 2010

	Pescuit	Acvacultură
România	165	444
Regiunea Sud Muntenia	22	60
Argeș	1	3
Călărași	9	19
Dâmbovița	3	6
Giurgiu	1	10
Ialomița	2	7
Prahova	2	6
Teleorman	4	9

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

9.7. SILVICULTURA ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Pădurea este o sursă inestimabilă, un bun de interes național și reprezintă baza economică a producției de lemn și alte produse specifice forestiere, dar la fel de importante sunt și funcțiile speciale de protecție, esențiale pentru protecția solului împotriva eroziunii, îmbunătățirea bilanțului hidric și asigurarea purității apelor, ameliorarea factorilor climatici dăunători. Starea pădurilor poate fi grav afectată de factori naturali, cum ar fi atacuri ale dăunătorilor forestieri sau fenomene antropice, precum schimbările climatice, incendiile și poluarea atmosferică. Toți acești factori reprezintă amenințări care pot afecta grav sau chiar pot distruge pădurile.

Evoluția suprafeței forestiere, în intervalul 2004–2010, indică o ușoară creștere de numai 0,47%, aceeași tendință fiind înregistrată și la nivel național, în creștere cu 2,08%. Suprafața fondului forestier în regiunea Sud Muntenia, la nivelul anului 2010, era de 659,10 mii ha (locul 6 în România), reprezentând 10,12% din suprafața fondului forestier național. Județele cu cele mai mari suprafețe ale fondului forestier sunt Argeș și Prahova, cu 277 mii ha și 147,3 mii ha, în timp ce pe ultimile locuri se află Ialomița și Călărași, cu 26 mii ha, respectiv 21,9 mii ha.

În ceea ce privește pădurile, suprafața acestora la nivelul regiunii Sud Muntenia era de 640,7 mii ha în 2010 (locul 6 la nivel de țară), reprezentând 10,08% din suprafața totală a pădurilor la nivel național. Studiind distribuția teritorială a pădurilor, primele locuri sunt ocupate de Argeș și Prahova, cu 42% respectiv 23% din suprafața pădurilor la nivel regional, în timp ce pe ultimile locuri se regăsesc județele Ialomița și Călărași, cu 4% și 3% din suprafața de păduri.

Predominante la nivel regional sunt pădurile de foioase – 78% și cele de rășinoase – 19% din suprafață, ambele tipuri în județele Argeș și Prahova.

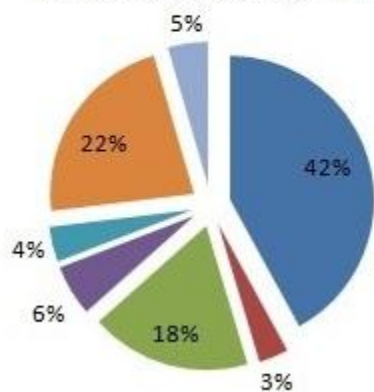
Tabel nr. 81 - Evoluția suprafețelor fondului forestier și a pădurilor în regiunea Sud Muntenia

	Suprafața fondului forestier (mii ha)			Suprafața pădurilor (mii ha)		
	2004	2007	2010	2004	2007	2010
România	6.382,20	6.484,60	6.515,10	6.222,50	6.314,90	6.353,70
Regiunea Sud Muntenia	656,00	657,30	659,10	637,50	638,30	640,70
Argeș	276,90	277,50	277,00	271,30	272,30	271,50
Călărași	21,20	21,90	21,90	20,00	20,60	20,80
Dâmbovița	118,60	118,30	119,20	115,50	115,10	116,30
Giurgiu	38,00	38,10	37,80	36,10	35,90	35,80
Ialomița	26,00	26,10	26,00	24,10	24,20	24,00
Prahova	146,50	146,50	147,30	144,20	144,20	144,90
Teleorman	28,80	28,90	29,90	26,30	26,00	27,40

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Grafic nr. 69 - Ponderea județelor în suprafața fondului forestier / pădurilor la nivelul regiunii Sud Muntenia, în anul 2011

Ponderea județelor în suprafața fondului forestier regional

Ponderea județelor în suprafața pădurilor din regiunea Sud Muntenia

Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia

Tabel nr. 82 - Suprafața terenurilor cu vegetație forestieră din regiunea Sud Muntenia, în anul 2010 (mii ha)

	Total	Suprafața pădurilor	Rășinoase	Foioase	Alte terenuri
România	6.515,10	6.353,70	1.940,90	4.412,80	161,40
Regiunea Sud Muntenia	659,10	640,70	124,30	516,40	18,40
Argeș	277,00	271,50	77,00	194,50	5,50
Călărași	21,90	20,80	0,10	20,70	1,10
Dâmbovița	119,20	116,30	14,50	101,80	2,90
Giurgiu	37,80	35,80	0,20	35,60	2,00
Ialomița	26,00	24,00	0,00	24,00	2,00
Prahova	147,30	144,90	32,20	112,70	2,40
Teleorman	29,90	27,40	0,30	27,10	2,50

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Referitor la volumul de lemn recoltat în regiunea Sud Muntenia, la nivelul anului 2010, acesta a fost de 1564,20 mii m³, reprezentând 9,2% din volumul de lemn recoltat la nivel național (loc 5). Categoriile recoltate sunt: de fag (34,8%), rășinoase (19,7%) și diverse specii moi (17,4%). Cel mai mare volum de lemn s-a recoltat în județele Argeș (37,9% din volumul total regional) și Prahova (23,9% din total regional), iar cel mai mic volum în Ialomița (5,9%) și Teleorman (3,3%).

Volumul de lemn exploatat, în 2010, în regiunea Sud Muntenia a fost de 1469,65 mii m³, reprezentând 10,31% din volumul de lemn exploatat la nivel național (loc 5). Cel mai mare volum de lemn s-a exploatat în județele Argeș (36,17% din volumul total exploatat la nivel regional) și Prahova (22,53%), iar cel mic volum în județele Ialomița (5,61%) și Teleorman (3,31%).

Tabel nr. 83 - Volumul de lemn recoltat și exploatat, în regiunea Sud Muntenia, în anul 2010 (mii m³)

	Volum lemn recoltat	Rășinoase	Fag	Stejar	Diverse specii tari	Diverse specii moi	Volum lemn exploatat
România	16.991,60	6.832,20	5.654,20	1.565,90	1.784,30	1.155,00	14.250,43
Regiunea Sud Muntenia	1.564,20	307,90	544,20	213,60	226,70	271,80	1.469,65
Argeș	593,40	170,90	309,80	59,40	38,00	15,30	531,50
Călărași	110,60	0,00	0,00	2,40	33,40	74,80	126,48
Dâmbovița	229,70	30,80	66,90	64,50	41,20	26,30	224,51
Giurgiu	111,60	0,30	0,00	36,80	30,90	43,60	124,91
Ialomița	92,80	0,00	0,00	6,10	32,40	54,30	82,45
Prahova	373,70	105,60	167,50	30,70	35,40	34,50	331,17
Teleorman	52,40	0,30	0,00	13,70	15,40	23,00	48,63

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

În ceea ce privește starea de sănătate a pădurilor, din punct de vedere statistic observațiile monitoringului forestier sunt relativ reprezentative pentru regiunea Sud Muntenia, acestea având reprezentativitate doar la nivel național. Orientativ însă, se poate estima că starea de sănătate a pădurilor din regiune este bună. Astfel, circa 80% din arbori nu prezintă defoliere, iar aprox. 85% nu prezintă decolorare.

În regiunea Sud Muntenia, s-au executat regenerări artificiale pe o suprafață de 1 139 mii ha, în anul 2010, în scădere cu 18,44% față de anul 2004.

O scădere semnificativă se regăsește în județul Dâmbovița (-73,27%), urmat de Călărași (-44,55%), iar la polul opus se situează județul Teleorman cu o creștere de 60,66% și Giurgiu cu o creștere de 22,93%.

Tabel nr. 84 - Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări artificiale în regiunea Sud Muntenia, în anul 2010 comparativ cu anul 2004 (mii ha)

Regiune/Județ	2004	2010	din care	
			Rășinoase	Foioase
Regiunea Sud Muntenia	1349	1139	231	908
Argeș	224	192	167	25
Călărași	330	183	0	183
Dâmbovița	202	54	26	28
Giurgiu	121	157	0	157
Ialomița	265	219	0	219
Prahova	124	123	38	85
Teleorman	83	211	0	211

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

9.8. INFRASTRUCTURA SPECIFICĂ AGRICULTURII

9.8.1. ÎMBUNĂTĂȚIRILE FUNCiare ÎN SUD MUNTENIA

La sfârșitul anului 2010, suprafața amenajată pentru irigații, în regiunea Sud Muntenia, era de 1040737 ha (reprezentând 42,67% din suprafața agricolă regională și 52,85% din suprafața arabilă regională), în scădere cu 0,53% față de anul 2004, ocupând astfel locul 2 la nivel național după regiunea Sud Est, cu un procent de 34,10% din total național. Cele mai mari suprafețe se regăsesc în județele Călărași și Teleorman, care împreună dețin peste 50% din suprafața totală amenajată pentru irigații de la nivel regional.

Suprafețele pe care s-au realizat lucrări de desecare au totalizat 666742 ha, din care 159051 ha (23,85%) în județul Călărași, iar cele mai reduse în județul Argeș – 30902 ha. Suprafețele pe care s-au executat lucrări de combatere a eroziunii, în anul 2010, au fost de 137290 ha la nivel regional, din care aproape jumătate în județul Argeș (66592 ha), iar cele mai puține în județul Ialomița (346 ha).

Tabel nr. 85 - Suprafețele agricole amenajate pentru irigații și cele supuse lucrărilor de combatere a eroziunii, în anul 2010 (ha)

	Suprafața agricolă	Suprafața agricolă supusă lucrărilor de combatere a eroziunii solului	Suprafața agricolă supusă lucrărilor de desecare	Suprafața amenajată pentru irigații
România	14.635.520	2.140.229	2.906.607	3.052.865
Regiunea Sud Muntenia	2.438.835	137.290	666.742	1.040.737
Argeș	341.033	66.592	30.902	32.293
Călărași	425.054	2.827	159.051	349.834
Dâmbovița	248.368	12.047	68.725	37.494
Giurgiu	277.525	2.577	84.868	162.386
Ialomița	375.023	346	169.121	203.274
Prahova	272.834	46.519	55.036	23.873
Teleorman	498.998	6.382	99.039	231.583

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

9.9. RECENSĂMÂNTUL AGRICOL DIN 2010 - PRINCIPALELE DATE

Recensământul agricol desfășurat în anul 2010 oferă o imagine de ansamblu asupra situației din agricultură, completând informațiile statistice actuale. Conform datelor rezultate, numărul exploatațiilor agricole din regiunea Sud Muntenia era de 800269, din care 760432 utilizau suprafețe agricole, astfel că regiunea Sud Muntenia deținea prima poziție ca număr de exploatații și o pondere de 20,75% din valoarea națională aferentă 2010.

Suprafața medie ce revine pe o exploatație agricolă, la nivel regional, este de 3,07 ha în cazul exploatațiilor care utilizează suprafețe agricole. Cea mai mare suprafață medie utilizată de exploatațiile agricole se regăsea în județul Ialomița, urmat îndeaproape de Călărași, iar cele mai mici medii se înregistrau în județele Prahova și Dâmbovița. Exploatațiile individuale reprezentau 99,18% din totalul de 800 de mii de exploatații, din care cele cu personalitate juridică - 0,69% din numărul total, iar întreprinderile individuale sau familiale, 0,13% din total.

Suprafețele agricole utilizate deținute de exploatațiile cu personalitate juridică totalizează 1264233,3 ha (54,18% din totalul suprafețelor agricole utilizate), în timp ce exploatațiile fără personalitate juridică dețineau 45,82% din suprafața agricolă utilizată a regiunii Sud Muntenia.

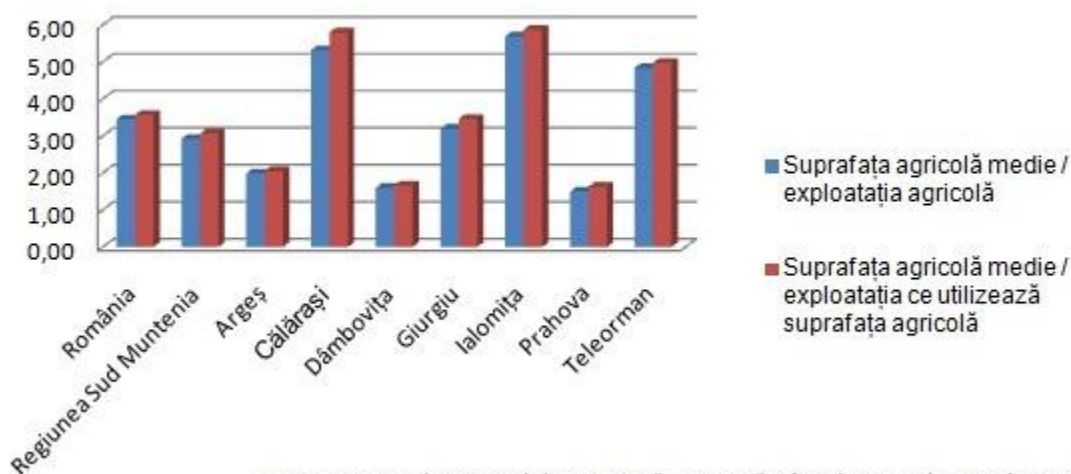
Suprafața agricolă neutilizată la nivelul regiunii Sud Muntenia, conform datelor preluate din „Recensământul agricol 2010” este de 49731,09 ha, suprafața aferentă exploatațiilor fără personalitate juridică fiind relativ mai mare față de cea a exploatațiilor cu personalitate juridică. Cea mai mică suprafață agricolă neutilizată se regăsea în județul Călărași, urmat de Ialomița, în timp ce la polul opus se situau Prahova și Dâmbovița.

Tabel nr. 86 - Numărul exploațiilor agricole și suprafețele utilizate

	Total exploatații agricole	Exploatații agricole care utilizează suprafețe agricole	Suprafața agricolă (ha)	Suprafața agricolă medie (ha)	
				Pe o exploatație agricolă	Pe o exploatație agricolă ce utilizează suprafața agricolă
România	3.856.245,00	3.721.885,00	13.298.190,89	3,45	3,57
Regiunea Sud Muntenia	800.269,00	760.432,00	2.333.296,00	2,92	3,07
Argeș	162.858,00	157.971,00	324.121,93	1,99	2,05
Călărași	76.202,00	69.890,00	405.271,25	5,32	5,80
Dâmbovița	146.007,00	141.038,00	234.000,74	1,60	1,66
Giurgiu	84.422,00	77.958,00	269.729,48	3,20	3,46
Ialomița	63.798,00	61.836,00	362.907,84	5,69	5,87
Prahova	166.439,00	154.001,00	250.309,25	1,50	1,63
Teleorman	100.543,00	97.738,00	486.955,51	4,84	4,98

Sursa: Institutul Național de Statistică, Recensământul general agricol 2010

Grafic nr. 70 - Suprafața agricolă medie/exploatația agricolă

Sursa: Institutul Național de Statistică, Recensământul general agricol 2010

Tabel nr. 87 - Numărul exploatațiilor agricole înregistrate la recensământul din 2010, pe principalele categorii

	Total	Exploatații agricole individuale	PFA, întreprinderi individuale, familiale	Exploatații cu personalitate juridică
România	3.856.245	3.820.393	5.183	30.669
Regiunea Sud Muntenia	800.269	793.718	1.015	5.536
Argeș	162.858	161.798	95	965
Călărași	76.202	75.200	242	760
Dâmbovița	146.007	144.743	119	1145
Giurgiu	84.422	83.906	29	487
Ialomița	63.798	63.096	191	511
Prahova	166.439	165.301	90	1048
Teleorman	100.543	99.674	249	620

Sursa: Institutul Național de Statistică, Recensământul general agricol 2010

Tabel nr. 88 - Mărimea suprafețelor utilizate, pe categorii de exploatații (ha)

	Total	Exploatații agricole individuale	PFA, întreprinderi individuale, familiale	Exploatații cu personalitate juridică
România	13.298.191	7.154.137	291.200	5.852.854
Regiunea Sud Muntenia	2.333.296	948.076	120.986	1.264.233
Argeș	324.122	197.909	9.527	116.686
Călărași	405.271	60.986	38.453	305.833
Dâmbovița	234.001	179.314	1.878	52.809
Giurgiu	269.729	127.885	3.613	138.232
Ialomița	362.908	85.117	28.617	249.173
Prahova	250.309	145.834	6.546	97.930
Teleorman	486.956	151.032	32.353	303.571

Sursa: Institutul Național de Statistică, Recensământul general agricol 2010

Tabel nr. 89 - Mărimea suprafețelor agricole neutilizate, pe categorii de exploatații (ha)

	Total	Exploatații agricole individuale	PFA, întreprinderi individuale, familiale	Exploatații cu personalitate juridică
România	565.757	311.860	1.054	252.843
Regiunea Sud Muntenia	49.731	27.130	71	22.531
Argeș	8.003	5.350	35	2.619
Călărași	2.564	936	0	1.629
Dâmbovița	9.420	7.049	8	2.363
Giurgiu	6.473	4.382	0	2.091
Ialomița	4.792	516	0	4.276
Prahova	10.839	6.007	26	4.806
Teleorman	7.639	2.890	2	4.747

Sursa: Institutul Național de Statistică, Recensământul general agricol 2010

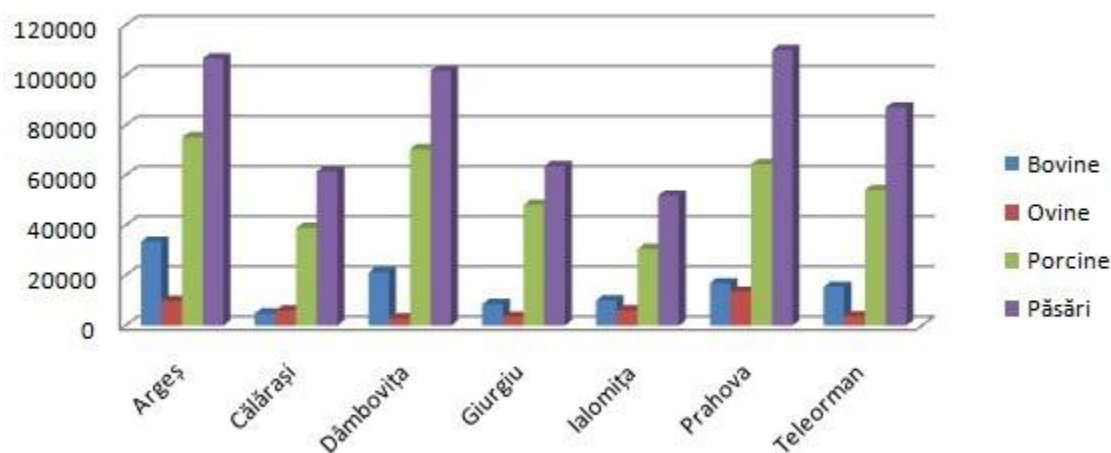
Un număr semnificativ din totalul celor peste 1245 de mii de exploatații agricole din regiunea Sud Muntenia dețineau efective de animale, fiind împărțite după cum urmează: în 583 mii exploatații au fost înregistrate păsări, porci în 382 mii exploatații, aproximativ 111 mii creșteau bovine, 46 mii dețineau ovine și în peste 42 de mii erau înregistrate cabaline. În ceea ce privește numărul total de animale s-au înregistrat următoarele valori: 788 mii în cazul ovinelor, 949 de mii în cazul porcinelor, aproximativ 239 de mii în cazul bovinelor și aproape 21,3 milioane în cazul păsărilor. La nivel județean, din categoria bovinelor, cele mai multe s-au înregistrat în județele Argeș și Prahova, o situație similară s-a regăsit și la șeptelul de ovine în județul Argeș, la fel și la porcine, în timp ce la păsări, pe primele locuri s-au clasat Dâmbovița și Prahova.

Tabel nr. 90 - Numărul exploatațiilor ce dețin animale

	Bovine	Ovine	Caprine	Porcine	Păsări	Cabaline	Familii de albine
România	726.057	271.266	176.353	1.649.478	2.660.387	466.767	42.630
Regiunea Sud Muntenia	110.745	45.655	42.449	382.426	583.161	73.874	6.961
Argeș	33.554	9.834	4.469	75.314	106.788	12.397	1.567
Călărași	4.868	5.995	5.187	39.042	61.600	7.808	723
Dâmbovița	21.307	2.939	2.460	70.541	101.828	11.054	928
Giurgiu	8.566	3.504	4.327	48.267	63.687	8.522	502
Ialomița	10.035	6.105	4.697	30.585	51.984	10.504	758
Prahova	16.897	13.553	5.548	64.489	110.096	8.503	1.021
Teleorman	15.518	3.725	15.761	54.188	87.178	15.086	1.462

Sursa: Institutul Național de Statistică, Recensământul general agricol 2010

Grafic nr. 71 - Exploatațiile agricole implicate în sectorul zootehnic

Sursa: Institutul Național de Statistică, Recensământul general agricol 2010

9.10. ACTIVITATEA ECONOMICĂ DIN AGRICULTURĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTEINIA

Economia rurală românească, implicit și a regiunii Sud Muntenia, are ca trăsătură predominantă dependența de o singură ramură economică – agricultura. Agricultura de subzistență practică în majoritatea zonelor rurale din regiunea Sud Muntenia se caracterizează prin existența unui procent foarte mare al fermelor mici, care produc în principal pentru autoconsum, comercializând pe piață doar întâmplător produsele obținute. Existența unui număr foarte mare de ferme mici în paralel cu fermele foarte mari relevă dezechilibrul structural ce influențează agricultura din țara noastră și competitivitatea acesteia. În plus, fermele de subzistență au acces dificil la alte surse de venituri, acesta fiind motivul pentru care bunăstarea unei părți semnificative a populației rurale depinde în mod considerabil de nivelul de profitabilitate al fermelor.

În al doilea rând, alături de o asociativitate limitată, competitivitatea agriculturii la nivel regional, dar și bunăstarea locuitorilor din mediul rural sunt afectate și de unele probleme de structură, respectiv fragmentarea terenurilor.

Ponderea agriculturii în Produsul Intern Brut regional a scăzut constant în ultimii ani, de la 18,30% în 2004 la 8,87% în 2009, aceeași tendință păstrându-se și la nivel național. În ceea ce privește ponderea agriculturii în Valoarea Brută Adăugată Regională (VABR), se observă, și în acest caz, o scădere semnificativă în ultimii ani, de la 20,49% în 2004 la numai 9,84% în 2009, o scădere mai mare decât cea înregistrată la nivel național în aceeași perioadă (-10,65% față de -6,9%). La nivel județean, în anul 2009, județul cu cea mai mare contribuție la VABR a fost Călărași (23,78%), iar cea mai scăzută pondere a deținut-o județul Prahova (4,07%). Productivitatea muncii în agricultură în 2009, a fost de 13.498,02 lei/pers/an, cu aprox. 2% peste cea înregistrată la nivel național.

Populația ocupată în agricultură la nivelul anului 2010, în regiunea Sud Muntenia, număra 428,3 mii persoane, reprezentând 37,09% din totalul populației ocupate a regiunii, peste media de la nivel național de 29,15%, peste 53% reprezentând femei. După numărul populației ocupate în agricultură, Sud Muntenia ocupa locul 2 la nivel național, după regiunea Nord – Est.

Cea mai numeroasă populație ocupată în agricultură se regăsea în județele Teleorman (20,15% din totalul populației agricole regionale) și Argeș (16,55%), iar cea mai redusă în județele Giurgiu (10,62%) și Ialomița (10,18%).

Tabel nr. 91 - Populația ocupată civilă în agricultură la nivelul regiunii Sud Muntenia, în anul 2010 (mii persoane)

	Populație ocupată		Populație ocupată în agricultură	
	Total	Din care femei:	Total	Din care femei:
România	8.371,30	3.952,10	2.439,90	1.296,00
Regiunea Sud Muntenia	1.154,80	538,40	428,30	227,10
Argeș	240,90	114,50	70,90	37,50
Călărași	100,20	50,00	50,10	25,60
Dâmbovița	193,60	85,20	69,30	37,90
Giurgiu	85,20	42,00	45,50	24,70
Ialomița	95,50	47,00	43,60	22,40
Prahova	286,70	123,90	62,60	33,60
Teleorman	152,70	75,80	86,30	45,40

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

Numărul mediu al salariaților în agricultură, în regiunea Sud Muntenia, a scăzut constant în perioada 2004–2010, ajungând la un număr de 19924 persoane (locul 1 la nivel național), ceea ce reprezenta 3,84% din numărul mediu total al salariaților la nivel regional. Procentual, cei mai mulți salariați s-au înregistrat în județele Ialomița (22,44%) și Teleorman (18%), iar cei mai puțini în județele Giurgiu (9,27%) și Dâmbovița (6,55%).

Tabel nr. 92 - Numărul mediu al salariaților din agricultură, în regiunea Sud Muntenia, la nivelul anului 2010

	Total	În agricultură
România	4.376.044	95.185
Regiunea Sud Muntenia	518.977	19.924
Argeș	123.836	2.179
Călărași	40.767	3.379
Dâmbovița	72.232	1.305
Giurgiu	29.870	1.847
Ialomița	41.018	4.470
Prahova	160.904	3.157
Teleorman	50.350	3.587

Sursa: Institutul Național de Statistică, TEMPO-Online

La nivelul anului 2010, în regiunea Sud Muntenia activau 2798 unități locale active în agricultură (5% din totalul unităților locale active la nivel regional), din care 2368 microîntreprinderi (84,6%), 376 întreprinderi mici (13,4%), 42 întreprinderi mijlocii (1,5%) și 12 întreprinderi mari (0,4%). Cele mai multe unități din agricultură au fost înregistrate în județele Călărași și Teleorman (18,08%, respectiv 17,19%), iar cele mai puține în județele Giurgiu și Dâmbovița (11,40% și 8,29%).

Cifra de afaceri realizată de unitățile locale din agricultură, în 2010, a fost de 4235 milioane lei (26,40% din cifra de afaceri realizată de unitățile din agricultură de la nivel național), ocupând astfel locul 1 la acest aspect la nivel de țară. Cea mai mare cifră de afaceri a fost realizată de întreprinderile mici active în agricultură (34%), urmate de cele mari cu peste 250 de angajați (28%).

Numărul mediu al salariaților din industria alimentară și a băuturilor se apropie de 27 mii persoane în anul 2010, reprezentând 5,2% din totalul salariaților la nivelul Regiunii Sud-Muntenia. Pe județe, cele mai ridicate ponderi s-au înregistrat în Prahova și Argeș, iar cele mai mici fiind în Giurgiu. Majoritatea firmelor din industria alimentară se încadrează în categoria întreprinderilor mici și a microîntreprinderilor, aria acestora de răspândire fiind întreaga regiune. Sunt reprezentate toate subramurile industriei alimentare, de la morărit și panificație la industria băuturilor alcoolice.

Numărul mediu de salariați din industria alimentară și a băuturilor (2010)

	Total număr mediu salariați (persoane)	Industria alimentară (persoane)	Industria băuturilor (persoane)	Ponderea în total nr. mediu salariați (%)
Regiunea Sud Muntenia	518977	25136	2025	5,2
Argeș	123836	4305	59	3,5
Călărași	40767	3398	17	8,4
Dâmbovița	72232	2787	3	3,9
Giurgiu	29870	1130	0	3,8
Ialomița	41018	2566	200	6,7
Prahova	160904	8052	1745	6,1
Teleorman	50350	2898	1	5,8

Sursa: date furnizate de către Direcția Regională de Statistică Călărași

COMERȚUL EXTERIOR AL PRODUSELOR AGRICOLE ȘI ALIMENTARE ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

În anul 2010, exporturile de produse agricole și alimentare formau 6,1% din total exporturi, în timp ce importurile de produse agricole și alimentare reprezentau 6,70% din totalul importurilor regiunii Sud Muntenia, rezultând astfel un export net negativ pentru această categorie de - 10033 mii euro.

La nivelul regiunii, s-au exportat în special "Produse vegetale, grăsimi și uleiuri animale sau vegetale" (39,45% din totalul produselor agricole și alimentare) și "Produse alimentare, băuturi, tutun" (38,26%), iar cel mai puțin "Animale vii și produse animale" (22,29% din total produse agricole și alimentare). Principalele județe exportatoare de produse agroalimentare au fost, în 2010, Prahova (34,38% din total produse agroalimentare exportate), Călărași (26,57%) și Ialomița (12,39%).

În ceea ce privește categoriile de produse agroalimentare exportate, județul Dâmbovița a fost lider la exportul de "Animale vii și produse animale", Călărași ocupa prima poziție la nivel regional în ceea ce privește "Produse vegetale, grăsimi și uleiuri animale sau vegetale", iar Prahova s-a distins prin exportul de "Produse alimentare, băuturi, tutun".

Tabel nr. 93 - Exporturile de produse agricole ale regiunii Sud Muntenia, în anul 2010 (mii euro)

	Reg. Sud Muntenia	Argeş	Călăraşi	Dâmboviţa	Giurgiu	Ialomiţa	Prahova	Teleorman
Total exporturi	6.072.646	3.597.607	329.696	464.800	95.094	132.231	1.308.808	144.410
Total exporturi agricole şi alimentare exportate	368.671	19.025	97.957	22.578	16.543	45.694	126.755	40.119
Animale vii şi produse animale	82.181	713	14.785	17.868	11.663	8.224	16.592	12.336
Produse vegetale şi grăsimi şi uleiuri animale sau vegetale	145.442	9.216	83.103	135	3.928	19.904	22.941	6.395
Produse alimentare, băuturi, tutun	141.048	9.096	249	4.575	952	17.566	87.222	21.388
Ponderea produselor agroalimentare în totalul exporturilor (%)	6,10	0,50	29,70	4,90	17,40	34,60	9,70	27,80

Sursa: date furnizate de către Direcția Regională de Statistică Călărași

Importurile de produse agricole, în anul 2010, au reprezentat 6,70% din totalul importurilor regiunii Sud Muntenia, cele mai mari valori înregistrându-se la "Produse alimentare, băuturi, tutun" (41,71% din totalul produselor agricole și alimentare) și "Animale vii și produse animale" (34,64%), iar cele mai mici valori în cazul "Produselor vegetale, grăsimi și uleiuri animale sau vegetale" (23,65%).

Principalele județe importatoare de produse agroalimentare au fost, în 2010, Prahova (60,42% din total produse agroalimentare importate), Argeş (14,25%) și Călărași (7,99%).

În ceea ce privește categoriile de produse agroalimentare importate, județul Prahova este lider la importurile de "Animale vii și produse animale" (54,06% din total produse agroalimentare importate), la "Produse vegetale, grăsimi și uleiuri animale sau vegetale" (66,62%) și "Produse alimentare, băuturi, tutun" (62,19%).

Tabel nr. 94 - Importurile de produse agricole ale regiunii Sud Muntenia, în anul 2010 (mii euro)

	Reg. Sud Muntenia	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Total importuri	5.645.453	2.647.562	161.405	348.372	146.963	131.441	2.098.536	111.174
Total importuri agricole și alimentare	378.704	53.948	30.296	10.569	13.505	30.190	228.819	11.377
Animale vii și produse animale	131.201	26.921	12.835	7.855	5.375	3.500	70.933	3.782
Produse vegetale și grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	89.560	10.560	4.809	1.284	2.582	7.285	59.666	3.374
Produse alimentare, băuturi, tutun	157.943	16.467	12.652	1.430	5.548	19.405	98.220	4.221
Ponderele produselor agroalimentare în totalul importurilor (%)	6,70	2,00	18,80	3,00	9,20	23,00	10,90	10,20

Sursa: date furnizate de către Direcția Regională de Statistică Călărași

Regiunea Sud Muntenia deține un potențial deosebit pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pentru anumite categorii de produse cheie, fiind lider la nivel național în ceea ce privește producția de carne, ouă, fructe, și pe locul 2 la producția de miere. Totuși, valoarea adăugată a produselor agroalimentare, precum și productivitatea fermelor sunt limitate de problemele structurale, precum și de fragmentarea din lanțul valoric. Această fragmentare din lanțul valoric al sectorului agroindustrial produce efecte nedorite în economia României, însă impactul este mult mai mare în zonele cu potențial, așa cum se prezintă situația în regiunea Sud Muntenia.

Competitivitatea sectorului agroalimentar este diminuată și de deficiențele infrastructurii aferente, lipsuri majore fiind semnalate, în special, în ceea ce privește capacitatea de stocare – depozitare în condiții moderne pentru produsele perisabile.

9.11 AGRICULTURA ECOLOGICĂ

Agricultura ecologică este un sector dinamic în România care a cunoscut în ultimii ani o evoluție ascendentă, atât în sectorul vegetal cât și în sectorul de producție animalieră.

În 2011, în regiunea Sud Muntenia erau înregistrați 347 producători ecologici¹⁵, cei mai mulți activând în județele Teleorman – 101 și Ialomița - 92, iar cei mai puțini în Prahova – 25 și Dâmbovița – 16, conform datelor publicate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

La nivelul anului 2010, conform datelor de la *Oficiul Național al Produselor Tradiționale și Ecologice Românești*, în regiunea Sud Muntenia au fost atestate 561 de produse tradiționale, ocupând locul 3 la nivel național, cele mai multe fiind înregistrate în județele Argeș (484) și Dâmbovița (31), iar cele mai puține în Ialomița (10) și Prahova (6). O situație aparte s-a remarcat în județul Giurgiu unde nu s-a înregistrat niciun produs tradițional.

Cu un potențial agricol considerabil, oportunitățile pentru dezvoltarea sectorului agricol în regiunea Sud Muntenia constau în eficientizarea utilizării resurselor de apă în agricultură, în regiunile de câmpie (sudul regiunii) prin rețehnologizarea sistemului de irigații, precum și în armonizarea cu standardele Politicii Comune Agricole (PAC) referitoare la exploatarea agricole. Investițiile în aceste domenii ar contribui substanțial la practicarea unei agriculturi durabile și eficiente din punct de vedere productiv.

¹⁵ Nu sunt disponibile date pentru intervalul 2004-2010

CONCLUZII:

- mărirea medie a unei comune din Regiunea Sud-Muntenia a fost în anul 2011 în scădere față de anul 1999 privitor la numărul de locuitori, dar peste media națională, similar și mărirea medie a unui sat din Sud-Muntenia ;
- regiunea Sud-Muntenia este una preponderent rurală, de asemenea, peste 90% din teritoriul regiunii aparține administrativ de comune, iar 70,6% are destinație agricolă;
- regiunea se confruntă cu un fenomen continuu de îmbătrânire a populației acest aspect fiind influențat negativ și de infrastructura sanitară deficitară precum și de infrastructura de transport care presupune un timp mare în vederea preluării bolnavilor cu autospecialele;
- partea sudică a regiunii Sud-Muntenia respectiv Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița, este puternic ruralizată, are un indice de dezvoltare socială foarte scăzut, peste 50% din populație este ocupată în sectorul agricol ;
- rata sărăciei din regiunea Sud-Muntenia este printre cele mai ridicate din România acest lucru datorându-se și salariilor mici din sectorul agricol, iar la nivel de județean cea mai ridicată rată este în Călărași și Ialomița;
- regiunea Sud-Muntenia este un punct de intersecție a mai multor coridoare pan-europene, sunt necesare reabilitări ale drumurilor locale comunale sau județene pentru a asigura transporturile de mărfuri într-un timp optim;
- densitatea drumurilor județene și comunale la nivelul regiunii Sud-Muntenia este ușor peste media națională, acestea asigură legătura dintre localitățile din același județ, mai ales rurale;
- regiunea Sud-Muntenia se profilează ca o zonă agricolă orientată către cultura plantelor de câmp, aproximativ 80,8% din suprafața agricolă a regiunii fiind acoperită de terenuri arabile, peste media națională de 64,09%, situație explicabilă prin suprafața de câmpie însemnată din partea de sud a acesteia;
- există disparități importante între județele din partea de nord, cu relief de deal și munte (Argeș, Prahova, Dâmbovița), care cuprind terenuri extinse ocupate de pășuni și fânețe, propice pentru creșterea animalelor precum și livezi, vii cultivate pe suprafețe mari;
- suprafețele agricole pe care s-a aplicat cel puțin o udare au scăzut comparativ cu anul 1999